

CERCUL DE LA RÂMNIC

<< ROMÂNIA GRADINA MAICII DOMNULUI >>

BULETIN 2024

BULETIN- 2024, al Cercului „RGMD”

REDACTIA : Mihai Sporiș, Sorin Dumitrescu, Valentin Smedescu

FOTO: Mihai, Mihai Marian, Elena Alina, Gheorghe/Sporiș
(pentru *buletin* și arhiva „cercului”!)

VIDEO/arhive: Gheorghe Sporiș, Petre Simion Cichirdan, Mihai Sporiș

MEDIA/ culturală:- Petre Simion Cichirdan, Bogdan Cichirdan,
prin reviste. INTOL PRESS/și culturaarsmundi.ro

-Valentin Smedescu, prin Istorielocala.ro

-Ion Nălbitoru, prin rev. „Valea Lotrului” și „Memoria Slovelor”

- Constantin Geantă, prin rev. „Mirajul Oltului” și „Cozia literar-artistică”

-Gheorghe Păun, prin rev. „Curtea de la Argeș”

-Monica Condan, prin rev. „Coloana Infinitului”

Cuprins:

Report...introdutiv și jurnal al acțiunilor și evenimentelor.....	p3
Concurs „Vâlcea Colț de Rai!/Remember și laureați/2023.....	p.17
Unirea Principatelor și În memoriam Vlad Ciobanu.....	p.27
Mircea cel Mare/Cozia 2024.....	p.31
Cum respiră pământul?/Dan Mihalcea.....	p.34
Omagiul nostru pentru Constantin Brâncuși și opera sa.....	p.37
Diverse opinii într-un an, anunțat electoral.....	p.42
Brâncuși, pomenirea anuală de la Mănăstirea Lainici.....	p.65
Academia de sub Pământ/Iuliu Hossu.....	p.72
Seniorii la... Raport și „școala altfel”, prin Tunisia/Cartagina.....	p.80
În casa... Muzeu, arhanghelul Mededov... ne dăruiește o expoziție.....	p.89
La Malaia <i>te deum</i> -uri pentru hidroenergeticienii Văii Lotrului.....	p.92
„Lira Litoralului”, Ed. a – XXIV-a.....	p.93
În memoriam Titu Georgescu, după 20 de ani.....	p.94
Limba Română... despre ziua ei, și zbaterii intrării ei în calendar.....	p.102
Enigma Transfăgărășanului și...Jubileul dedicat unei zile speciale.....	p.111
Cronici de întâmpinare pentru autori speciali.....	p.117
„Cinestezia”... cu tâlcurile Leyah, prin țara cea mare.....	p.126
„Școala altfel” a Seniorilor, prin Bulgaria și pe la Istanbul.....	p.129
„Festivalul Muntelui” la Voineasa, cu Trofeul „Gheorghe Ploaic”.....	p.143
Perișani/Loviște... își serbează Posada ... tuturor românilor(9-10 nov.).....	p.146
Dulce Românie! cu dureri electorale/ constatări istorice, cu, la loc comanda..	p.148
1 Decembrie, 2024 la Albă Iulia: La mulți ani Românie!.....	p.152

Raport introductiv

Cercul este numit și “Grupul de la Râmnic”- pentru că s-a constituit cu ani în urmă, la Râmnicu Vâlcea! Are în cuprinderea sa membrii pe aceia care iubesc neamul românesc, îi cinstesc țara/grădina, istoria, credința și valorile; militează pentru chipul frumos al țării și iau atitudine față de stările de lucruri care ne învrăjesc și ne înstrăinează de firea adâncă a... României profunde. Nu este o/un... ONG, ci o *structură informală* (fără statut și membri cotizanți; fără șefi, subalterni și ordine ierarhică!), având liantul doar în consensul misiunii asumate voluntar, în bucuria de-a ne face utili, într-o altă conceptualizare a iubirii de țară și de oamenii ei, aflați acum într-o risipire globală - ca într-un Turn Babel. Deși misiunea este definită și asumată de grup, acesta fiind invizibil ca structură, s-ar putea crede că este doar o formulă neangajată, ascunsă, care nu își asumă faptele. Acesta este motivul pentru care, anual, scoatem din ascundere un bilanț al realizărilor unor oameni (consistente, vizibile public, dar fără a li se descifra cauzalitatea și imboldul voinței care face posibile din iubire... faptele!), care ar putea trece neobservate. Sunt multe persoanele care s-au afirmat, prin ceva concret, în anul 2024 și pare imposibil de-a cuprinde întregul. Câteva materiale scrise, fotografiile, apelurile lansate în spațiul public, atitudinea-cu trimitere la evenimente!-, credem că pot vorbi, indirect, despre viața *cercului* prin cei angajați voluntar, să-i împlinescă misiunea. Există desigur un nucleu central care și-a arătat, prin consecvență, fondatorii. În jurul lor s-a creat curentul... informal, la care au aderat cu noi fapte, noi făptuitori, cu fiecare an mai mulți. Grupul nu mai este demult doar râmnician, ci cu o cuprindere națională și cu extensii în lumea largă. Remarcăm pentru anul 2024, dintre membrii vechi cu contribuții deosebite, într-o ordine aleatoare: Petre Cichirdan, Mihai Mustăța, Iulean Comănescu, Gheorghe Cărbunescu, Gheorghe Sporiș, Eugen Petrescu, Constantin Mănescu, Mihai Călugărițoiu, Nicolae Moga, Nicolae State Burluși, Gheorghe Puiu Răducanu, Fenia Driva, Valentin Smedescu, Marinela Belu Capșa, Sorin Dumitrescu, Gabriel Medvedov Rotomeză, Ion Tălmăciu, Costinel Stoica, Ion Nălbitoru, Fenia Driva, Ion Aldescu, Gheorghe Brănescu, Gheorghe Paraschiv, Violeta Negrea, Paula Cozianu, Constantin Geantă, Dumitru Zamfira, Violeta Scrocioab, Constanța Ștefan, Ionel Lupu, Zenovia Zăncă, Paraschiva Coșerea, Mariana/Nana Rublineanu. Dintre cei de dincolo de Vâlcea trebuie să-i numim aici pe : Ion Talpoș, Dorel Țurcanu (Tălmăciu), Ioan Ciungara (Făgăraș), Ion Frântu (Sibiu), Laurențiu Brănescu (Brașov), Lucia și Silviu Bogaci (București), Florin Țene și Constantin Zărnescu (Cluj-Napoca), Ovidiu Roșca (Constanța), Nicu Jianu, (Hunedoara), Mona Vâlceanu, Marian Ghiță, Paul și Ducu Gheorghiescu, George Rotaru, (Argeș: Curtea de Argeș, Pitești, Domnești, Nucșoara), Maria Șalaru (Chișinău), Gheorghe Păun, Claudia Voiculescu, Eliza Roha, Nicolae Roșu, Dan Mihălcea (București), Mihai și Alina Sporiș (Ploiești), Dumitru Cârstea (Craiova), Ion Mocioi, Moise Bojincă (Târgu Jiu), Ioachim Pârvulescu (Lainici), Constantin Liuba (Caransebeș). Dintre cei de departe să amintim aici doar pe Bogdan Cichirdan (Anglia) și pr. Ioan Dură (Belgia). Vom consemna, în fiecare raport anual, pe cei ce au făcut parte din cerc, dar timpul nu le-a mai îngăduit și au plecat ... dincolo, în lumea dreptilor: Costea Marinoiu, Nicolae Mazilu, Corneliu Tamaș, Ion Cotulbea, Ionel Grigoriu, Dumitru Mitrana, Ilic Momcilo, Aurel Constantin Zorlescu, Dan Panu Misăilescu, Dumitru Bălașa, Gelu Păltineanu, Petre Petria, Telu Popescu, Gheorghe Simeanu, George Țârnea, Nicolae Văcariu, Florea Vlădescu, Ilorian Păunoiu, Nicolae Sporiș, Constantin Poenaru, Adina Daniela Dumitrescu, Viorel Popescu, Paul Popescu, Ștefan Stăiculescu, George Achim, Nichi Ursei, Adina Enăchescu, Maria Șufană, Lazăr Constantin, Alexandru Popescu, Adrian Șuiu, Angela Calangiu, Paul Angelescu, Gheorghe Ploaie, Emil Istocescu, Emil Catrinoiu, pr. Petre Vețeleanu, Lucian Avramescu, Sorana Georgescu Gorjanu, Doru Dinu Glăvan, Alexandru Trainea, Nicolae Dabija, Dan Fruntelată, Nicolae Jivan, Ion Pîrăianu, Laurențiu Stilea, Mihail Șora, Constantin Marinescu, Florin Popescu, Nicolae Dinescu, Paul Stănișor, Alexandru Ghibirdic, Dan Dragomir, Ion Benone Cernătescu, Vasile Grevuțu, Ion Zachie, Sorana Georgescu Gorjan, **Ovidiu Mihail Stângă, Relu Rădulescu, Doru Moțoc, Vlad Ciobanu, Dinu Săraru, Nicolae Manolescu, Ilie Marinescu, Ileana Pârăianu, Paula Comisarschi, Iulian Cazacu, Nicolae Chirhoc, Viorel Cherăscu.** (cei subliniați fiind ultimii plecați!). Anul 2024 a

avut o agendă consacrată acțiunilor tradiționale: în organizare, co-organizare, colaborare, ori ca invitați. Am acționat împreună cu: Asociația Națională Cultul Eroilor “Regina Maria”, Forumul Cultural Călimănești, Liga Scriitorilor, Arhivele Naționale-Serviciul județean, Biblioteca Județeană (BJAI), Asociația “Seniori”. Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru”- Voineasa, Cenaclul „Petale”, Asociația „Descoperă Voineasa”, UZPR... local, Societatea Culturală „Anton Pann”, Intol Press ș.a. Am inițiat discuții cu Primari și Consilii locale (prin consilierii disponibili!), pentru corelarea agendelor și susținerea evenimentelor locale (Râmnic, Călimănești, Ocele Mari, Voineasa, Mălaia, Băbeni, Căineni, Perișani, Titești, Drăgășani.../ Multe acțiuni au fost susținute de Arhiepiscopia Râmnicului și/sau de Mănăstiri (Cozia, Bistrița, Boia, Troianu, Ostrov, Argeș, Polovragi, Lainici, Vlădești...). Evenimentele au fost remarcate public prin: recenzii, lansări de cărți personale, expoziții, prezențe la simpozioane, congrese, târguri, articole de atitudine, emisiuni de radio și televiziune, cercetări istorice de teren, postări pe rețelele de social-media etc. Am avut o prezență continuă pe rețelele de socializare, cu postări în spiritul misiunii cercului: fotografii, video, reportaje; semnificări evenimente cu... atitudine, comentarii gen „gică contra”, etc. Ne-am propus ca în fiecare lună să promovăm evenimente în care sarcina organizatorică să fie a membrilor cercului, și în numele lui. Consemnăm aici o parte din faptele anului 2024, care confirmă misiunea:

- Proiectul județean: Vâlcea „Colț de Rai”: concurs de creație dedicat elevilor vâlceni, prin „Biblionet”/ediția a XIII-a, cu finala județeană, de Ziua Culturii Naționale, cu festivitățile programate, în 15 ianuarie 2025, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” (BJAI), și *on line*, pentru localitățile cu elevii concurenți; (în prezentul *buletin* consemnăm ediția anului 2023, cu gala din 15 .01 2024!)

- **Apel** / pentru Canonizarea lui Mircea cel Bătrân/eveniment anual, cu parastasul din 31 ianuarie, la Mănăstirea Cozia;

- Aniversarea nașterii lui Constantin Brâncuși (în cadrul Zilei Culturii Naționale – ocazionate de nașterea sculptorului!) și parastasul anual al lui Constantin Brâncuși, la Mănăstirea Lainici (februarie și martie!);

- Academia de sub Pământ / proiect pentru recuperarea unor personalități model ascunse de vremurile potrivnice (în 2024 a fost promovat media, „academician”: **Iuliu Hossu**/vezi articol în ... *buletin*!- acțiunea de desemnare publică a candidaturii a demarat în februarie!;

- În luna Mai 2024 am susținut programul „Seniorilor”, ca o ....., „Școală altfel” prin excursia externă în Tunisia (vezi *Buletin*). În contextul zilelor *victoriei*, și a *Râmnicului* am fost părtași evenimentelor organizate și am lansat mesajele de întâmpinare;

- Iunie 2024: „Lira litoralului”/festival național, împreună cu CTEM LOTRU și Intol Press ;

- Iulie 2024: Ziua Energeticianului și Te Deum pentru cei plecați, organizate la Mălaia (localitate *epicentru* a Hidroenergeticii din România!), iar pentru Amenajarea Lotru/vezi expoziția dedicată la Voineasa cu tema: „Apa, energia și turismul darurile Văii Lotrului”;

- Trasee de mare frumusețe, prin țara-*grădină* (postări de fotografii în rețeaua virtuală, după evenimentele publice și ieșirile pe plaiurile... cu guri de rai !);

- relansarea organizatorică a unor asociații în dificultate!/după pandemie (UZPR-filială locală, Seniori, CTEM Lotru, Aqua Nostra);

- luna August 2024... cu noi reflecții asupra *eliberării noastre din 1944*, conotate pe modelul... schimbării la față, abrupte/ vezi intervenția „eliberatoare” a Federației Ruse, sub pretextul denazificării Ucrainei!; Ziua Limbii Române!(vezi *buletin*!)

- luna Septembrie 2024: Hram... „Neagoe Basarab”, în noua biserică din Ostrov/ la concurență cu Simpozionul dedicat lui „Antim Ivireanul” ; Ceremonial... la Bâlea: omagiu adus Transfăgărășanului, împreună cu Seniorii și Cultul Eroilor;

- luna Octombrie 2024 : jubileul Transfăgărășan (dezbatere) și... „Școala altfel” cu... Seniorii prin Istanbul și prin „țaratele vlaho-bulgare”/ dezbatere; vezi reportaje... *buletin*;

- luna Noiembrie 2024: „Festivalul Muntelui” ed. a XXVI-a, eveniment național/Voineasa, organizat de CTEM „Lotru”, „Descoperă Voineasa” și „WildSport” ; Simpozioane dedicate „Posada 1330”, și eroilor din primul război mondial; comemorare publică cu ceremonial militar/Perișani;

- Decembrie 2024: *Ziua Zilelor*-1 Decembrie, Alba Iulia! (vezi *buletin*).

Agenda pe care ne-am propus-o s-a realizat. Evenimentele au fost onorate de o bună participare. Reluarea vieții active, în sens plenar, după condiționările impuse de COVID 19, ale anilor din urmă în special pentru seniorii vârstnici, am făcut-o și prin acțiuni speciale de socializare, precum excursiile de durată, în locuri de mare interes. (vezi excursiile prin țară și cele externe!). Nu avem cum să nu remarcăm dificultatea specială, impusă de geopolitica, cu războiul din Ucraina, apoi cu cel din Orientul Apropiat și nevoia de ajutor umanitar pentru refugiați! Vom prezenta într-o anume cronologie: evenimente și materiale dedicate evenimentelor, în numele Cercului, pentru ilustrare. Dincolo de Râmnic am fost prezenți la evenimente, am parcurs și recomandat trasee, am făcut reportaje, am lansat mesaje în spiritul obiectivelor declarate ale *cercului* în multe locuri: București, Ploiești, Buzău, Sinaia, Brașov, Făgăraș, Sibiu, Alba Iulia, Hunedoara, Deva, Caransebeș, Cluj Napoca, Timișoara, Drobeta-Turnu Severin, Târgu Jiu, Craiova, Slatina, Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Brezoi, Iași, Cernăuți, Chișinău, Piatra Neamț, Tulcea, Constanța etc.; multe din revistele locale ne-au găzduit atitudinea, reportajele, fotografiile... Am întregit colecția de fotografii, pentru chipul frumos al țării, din vârful munților până la marea cea mare. Numele celor de mai sus, alături de pseudonime (Troyager, GISPO...) pot ghida, prin INTERNET, la albume de fotografii, reviste electronice, înregistrări pe You-Toube semnificative, precum în *Culturaarsmundi.ro* (on line!), administrată de Simion-Petre Cichirdan. Adăugăm acțiunilor *cercului* emisiunile de televiziune dedicate unor teme din sfera noastră de preocupare: evenimente importante pentru neam și țară; mari sfinți și personalități în slujba ... *grădinii*; mari proiecte ce au nevoie de capacitarea opiniei publice. Fiind printre fondatorii *cercului*, rămași în cursă, un fel de secretariat permanent, alături, de Ioan Sorin Dumitrescu, ne asumăm anual acest raport, în numele unui grup care se mărește permanent. Fiind în faptul realizării unei sinteze, ca o *dare de seamă*, am observat volumul impresionant de lucruri bune, făcute dintr-o dragoste care se arată, nu se justifică și nici nu vrea să iasă din firescul lucrurilor. Le mulțumim tuturor, inclusiv celor cărora nu am reușit să le consemnăm numele (în mod sigur foarte mulți!), și *ii așteptăm alături de noi pe mulți alții care nu se întrebă: ce ne-a dat țara și neamul?! – vorbind aici de cele profunde (nu de STATUL, trăind criza, uneori vădita incompetență, imaturitatea clasei politice, imaginea trucată și propaganda mincinoasă!), ci cum să contribuim și noi la înflorirea ei, ca o grădină sfântă țara, și pentru mai binele lui, neam trăitor în vatra milenară!* În ceea ce privește ȚARA: ROMÂNIA, ca o grădină, trăită plenar de oamenii ei frumoși, nu vom face greșea să o confundăm cu administratorul ei: STATUL ROMÂN, când (ne)/priceput, când (ne)/inspirat, după cum clasa lui politică... *performează*. Așa ne permitem să slujim în spirit civic, sperăm echidistant, ȚARA, fără a menaja nepriceperea administrativă. Vom striga neîncetat când vom simți durerile! O vom face, denunțând birocrăția care încurcă, incompetența care nu poate, uneori justiția care nu vrea să constate că spiritul legii este infinit mai important, decât litera prost scrisă de politicienii conjuncturali! Tuturor oamenilor frumoși ai ROMÂNIEI/Grădină a Maicii Domnului: La mulți ani fericiți! Și multă inspirație în alegerea Grădinarului! Despre anumite bâlbâieli electorale, care își au costurile lor - nu doar în deficitul unui buget șubrezit de multe!-, într-o dezbinare a păcii sociale, să nădăjduim că se poate învăța din greșelile recunoscute (ca spovedanie publică!) și vom avea înțelepciunea să nu le mai repetăm... iar și iară!/Redacția

Jurnal...Evenimente, acțiuni și... comentarii:

Ianuarie:2024

1.(Ianuarie) Sorcovirea tradițională... a copiilor frumoși/în cursul nopții am tânjit după „strigarea peste sat”, am contaminat cu stele verzi și de alte culori, policandru bolții; În miezul zilei, Viena ne-a dăruit „concertul de anul nou”/ dar am fi preferat și ridicarea veto-ului Schengen! Am comentat, în scris, cumpăna dintre ani (vezi *buletin*!);

2-7. Jurizare și organizare gală finală a Concursului Vâlcea Colț de Rai, împreună cu... juriul și coordonatorul Valentin Smedescu (din partea Bibliotecii Județene!)- Aici ne referim la cele întâmplate în anul 2023, cu bilanțul în 2024;

8-10 Lansăm provocarea pentru serbarea Jubileului Transfăgărășan (articole, dezbateri, excursii tematice) și readucerea în atenția publică a ... eroilor acestei epopei naționale (vezi de ex. Nicolae Mazilu, Teodor Dodu...);

12-14 Secretariat *cerc* și analiză cu *Intol Press*, a priorităților apariției în media și/sau *on line!*;

15. Ziua Culturii Naționale: Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” (BJAI)/ gala finalei Concursului „Vâlcea Colț de Rai”; ARHIEPISCOPIE : *Te Deum* și moment artistic pentru Mihai Eminescu; Călimănești/Ostrov... depunere coroane la monumentul lui Mihai Eminescu;

16. La Asociația „Seniorilor...” dezbateri: „Cultura română în contextul globalizării”;

18. Consiliul local, Căineni... o întrevedere informală;

22, Secretariat *cerc*/Întrevedere informală cu un consilier municipal din Drăgășani;

23. La BJA, analiza finală asupra *Concursului/ Vâlcea Colț de Rai* - ediția anului 2023 și propuneri pentru noua ediție. /Eveniment dedicat Unirii Principatelor și aniversare... 75, pentru un OM care s-a dăruit *Bibliotecii*, trup și suflet (primul director al edificiului nou ivit!);

24. La Golești/sat Aldești, localitate vâlceană, serbăm Unirea Principatelor, într-o unitate a „Cultului Eroilor” din Vâlcea și din Argeș;

27. Întâlnirea foștilor *consilieri județeni*, membrii ai Comisiei de Buget a Jud. Vâlcea (1996-2000) - o analiză comparativă a realizărilor de utilitate publică; vizita expoziției organizată de UAP, pentru Dan Mihalcea (vezi articol!); Ne-a părăsit un mare artist sculptor, brâncușolog: Vlad Ciobanu (membru al cercului!/vezi cuvântul de adio!);

30. La „Seniori” dezbateri despre Mircea cel Mare/Cel Bătrân și canonizarea refuzată de BOR!;

31. Mănăstirea Cozia: Parastasul anual, dedicat lui Mircea; Conferința lui Adrian Cioroianu, despre... „cavalerul cruciat” și o anumită citire a istoriei... *corecte politic!* (vezi comentariul nostru... din *buletin!*).

Februarie:

1.(Februarie) Bilanțul evenimentelor lunii încheiate: cu intenții bune, cu lume pe bune și pusă pe glume, opozanți în spume... Dar cele de aproape, chiar ne/coapte nu se pun la socote! Ce ne facem cu cele pe roate: trenuri întârziate, deraiate, uitate toate că au etate, care să vrea nu pot a poate! Accidente pe rutieră, cu stat la barieră, să vină pompierii, smurdul și poliția să facă cercetarea, constatarea, deblocarea, să sisteze inervarea dimineții cu înserare! Luna-i chiar de Făurar? Ce-i făcut fără habar te dă de necazuri... iar! Prea multe!, prea multe rele se repetă - vezi evenimentele de pe Valea Oltului, cu o frecvență explicabilă, doar prin lipsa de reacție a celor puși să vegheze infrastructura (vezi atenționarea noastră din *buletin*, de acum 5 ani, și reluată în toiul unei campanii electorale...în 2024, cu efect zero, să ilustreze tocmai anomia unei societăți care suferă cu văzul, cu auzul, că despre altele este inutil să vorbim! Să vorbim aici, despre alți *făurari!*

4. Transmitem către revistele *Intol Press* (Râmnicu Vâlcea) și pentru cele din Timișoara, Tg. Jiu, Curtea de Argeș, articole/studii/eseu, dedicate lui Constantin Brâncuși;

6. La *Seniori*, pregătim agenda, inclusiv pentru Adunarea Generală (în care vom promova obiectivele cercului informal!); dezbateri despre Theodor Geantă;

10. Pregătire deplasare la Mănăstirea Lainici, în colaborare cu loc. Peștișani și Tg. Jiu (program, participanți, etc.);

12. Secretariat *cerc* (organizare dezbateri de *ziua culturii*, dedicată lui Constantin Brâncuși!); Cu „Seniorii” la Muzeul de Artă și la BJA (descifrarea Vitraliului... Dican!), lansarea propunerii pentru un... Muzeu Municipal!/Despre „Prințesa X”, opera lui C. Brâncuși!;

14. La Brezoi, contact cu Revista „Valea Lotrului” (vezi Ion Nălbitoru... privind intenții!);

17. *Brâncușologie vs Brâncușofilie...* opinie remisă la Târgu Jiu (vezi *buletin!*);

20. la „Seniori” susținem medalionul dedicat lui Constantin Brâncuși și ne amintim de cei ce l-au iubit: Ștefan Stăiculescu, Sorana Gorjanu, Vlad Ciobanu;

22. Lansăm propunerea pentru candidatura lui Iuliu Hossu, ca academician al Academiei de sub Pământ (către organizații, persoane publice!);

26. Răspunsurile la propunerea *cercului*, privind candidatura lui Iuliu Hossu, sunt în totalitate ... „pentru”!; Pregătim susținerea media!;

27. la „Seniori” informăm detaliat despre proiectul Academia de sub Pământ, și despre susținerea propunerii pentru 2024/ Facem o dezbatere despre Mircea Eliade și Marin Sorescu;
28. Pregătire lansare, la Forumul din Călimănești, a cărții Feniei Driva (studiu, recenzie... etc.), confirmarea prezenței *cercului*, fiind făcută!

Martie:

1. (Martie) Onorăm Mărțișorul și ne bucurăm de tradiția aceasta încă vie/târgurile sunt pline de simbolizări ale acestui altfel început de an! Peste tot imaginația probează resursele creatoare;
4. Cercetăm lista BOR, privind planificarea... canonizărilor. Salutăm canonizarea lui Dumitru Stăniloae (academicianul... Academiei informale, consacrat de proiectul nostru... în 2023!) și ecoul dat *bisericii mari* și trăitoare a neamului, pentru Arsenie Boca!;
5. Ne întrebăm, încă (mereu fără răspunsuri clare!), de ce?, **Mircea cel Bătrân**, un altfel de patron ocrotitor al Râmnicului (orașul domniei lui!), este ținut la... *bariera* BOR? Pentru că a fost, *avant la lettre*, cu ... cavalerii Apusului? Nu cumva BOR-ul trăiește melcuirea feudală a prea Răsăritului?, cu biserica lui războinică... în acțiune prin vecinătăți?/ Am găsit pe INTERNET, o spovedanie, la 94 de ani, a lui Ion Iliescu... pe care o facem mai publică (vezi *buletin!*);
7. Călimănești. Lansarea cărții Feniei Driva, despre femei celebre (mâine este Ziua Femeii!). Un adevărat forum în vecinătatea Ostrovului... feminin. Am asigurat ...regia evenimentului, ca o vecernie, anunțând ziua ... următoare;
9. Mălaia. Ziua mucenicilor, ne-am amintit de toți energeticienii Văii Lotrului, parte din cei plecați fiind sub ocrotirea Sf. Ilie, căruia i s-a dăruit o capelă!;
11. Rm. Vâlcea. Adunarea Generală a filialei UZP locale, cu alegeri și... intenții bune. Mulți veniți să fie acolo, alții furioși pe „capra vecinului” *indemnizată*, ca adaos la pensie. Mulți în mare confuzie, privind rolul presei, slujită din capricii particulare. Este Presa?, altceva decât o putere autentică a societății într-o unitate ei? Se acționează în sens invers, spre ruperea unui anume liant coeziv, din păcate. Spiritul civic și-a cam pierdut energiile și din cauza noastră, divizați fiind în atâtea curente de opinie, girate de interese sectare, partizanate politice...;
12. La „Seniori” lansăm programul Iuliu Hossu, agreeat și de AFDP, Cultul Eroilor;
16. Mănăstirea Lainici. Parastasul anual dedicat lui Constantin Brâncuși, cu participare națională. Semnalăm implicarea mai multor filiale locale ale *Cultului eroilor*, alături de organizatorii tradiționali, dar și absența reprezentanților instituțiilor publice (altele decât Biserica!). Seniorii vâlceni, au fost aici!/ Agapa s-a transformat într-un real colocviu național;
- 17-18 . Postăm pe rețelele sociale... evenimentul Lainici, cu foto și comentarii, transmitem reportaje revistelor partenere din țară;
19. BJAI, Adunarea generală a Seniorilor. Insistăm asupra „Școlii altfel” pentru implicarea celor cu un tezaur de cunoaștere și experiențe de viață, să transmită generației tinere ștafeta, cu răbdare și pricepere;
21. De la Timișoara se confirmă preluarea articolelor pentru revista „Coloana Infinitului”;
25. Bunăvestire. Refacem portofoliu de articole pentru Intol Press, cu ultimele reportaje;
26. Funeraliile, la Cimitirul Sf. Ion din Râmnicu Vâlcea, pentru Nicolae Manolescu;
- 28-29. BJAI Eveniment aniversar național: Editurile „Patrimoniul” și „Meșterul Manole” în organizarea Centrului de Creație, își prezintă realizările...;
31. Bilanțul... cu foarte bune, bune, obișnuite, dar și cu ne/trebuitele năravuri. (vezi cultul narcisist - cu lălăiala pro/domo!-, lingușelile mai marilor, marile realizări personale, vinovăția celorlalți etc.);

Aprilie:

1. (Aprilie) Documentare și pregătire materiale pentru... Iuliu Hossu (consacrare academician... informal!);
2. Inventariere evenimente rutiere și pe CFR, de pe Valea Oltului;secretariat *cerc* și studiu carte, primită de la Cluj Napoca, de la Constantin Zărnescu;
3. Dezbatere despre *ecumenism* și falia creștină *între est și vest*/preoții în exercițiu conotează diferit conceptul, unii punând eticheta de „satanism occidental”;

- 5-7. *Cercul* își spune punctul de vedere... într-un studiu/eseu despre relația *est vs vest*/ziua mondială a sănătății, cu reflecții asupra scandalului Covid 19;
8. Transmis revistei „Curtea de la Argeș”... *Între Est și Vest!*
9. Treceam cu Seniorii prin Mănăstirile: Bistrița (întâlnire cu Veniamin Micle/coleg de redacții la revistele Intol Press), Arnota (parastase dedicate lui Matei Basarab și PS. Gherasim Cristea), Horezu și Govora... în spiritul „școlirii altfel/despre nevoia trăirii sacralității și cu ochii minții”;
12. Transmitem revistelor partenere articolele pentru Iuliu Hossu/*academician* al Academiei de sub Pământ, cu explicarea menirii proiectului (vezi *buletin*)/BJAI: lansare carte, autor Ion Nălbitoru-lider al filialei locale a Ligii Scriitorilor; Muzeul Județean Vâlcea: Expoziție Gabriel Medvedov Rotomeza (vezi cronică din *buletin*!)
13. Curtea de Argeș. Ziua revistei „Curtea de la Argeș”/Parastas Nicolae Dabija (cu oaspeți din țară și de la Chișinău!), prezentare cărți, autori și reviste, care apar prin țară (Intol Press se prezintă, atenționând și asupra *arhivei* sale, cât și asupra revistei *on line*, și a YouToube, remindind adresa culturaarsmundi.ro!); Slătioara/ Vâlcea, Parastasul dedicat lui Dinu Săraru cu participare reprezentativă (vezi Ana Maria Păunescu de exemplu!);
16. Cercetarea mesajelor artei lui Gabriel Medvedov și remitere articol la revistele Intol Press;
19. Prin Oltenia de sub munte... *cu seniorii*: Tg. Cărbunești (pomenirea lui Ștefan Stăiculescu, vizita muzeului local dedicat lui Tudor Arghezi), Tg. Jiu (la Muzeul de artă și expoziția Iosif Cherber/îndrumați de Ion Mocioi, brâncușologul/chiar doctor în arta sculptorului!), Mănăstirea Lainici (lecție de îmbinare a rostului artei și sacralității, pentru trăirea pământeană, ținută de Arhimandritul Ioachim Pârvolescu!), Hobița, Tismana (cu lecțiile despre Brâncuși pe la baștina sa..., date *școlii altfel*, pregătite special și predate... în mersul mașinii!);
23. La Seniori, împărtășim celor ce nu au fost în traseul prin Gorj, impresiile;
27. Studiu, în manuscris, a propunerii de carte, a lui Nicu Ghinoiu („Trei săptămâni”/ în legătură cu participarea autorului în 1989, la *revoluția* din Sibiu!). Îndemnăm să o publice și îi angajăm prefațarea;
28. Paul Brenoia ne mărturisește impresiile sale, la întoarcerea cu peripeții, din Lituania;
30. Bilanț și la Seniori, pregătiri pentru ... Tunisia (ce trebuie văzut... în mod special!).

Mai:

1. (Mai)Postări... Face book (F/B...f/b!), pentru săptămâna mare/ a patimilor;
2. Joia mare, cu ieșiri la morminte..., cine de taină/momente de introspecție și postări în rețeaua exterioară;
4. Un simulacru de slujire a ... Învierii, la o parohie locală cu comunitatea dezbinată. (lume puțină, iluminat în suferință, sonorizare mută, totul în graba mare. Oamenii prezenți, într-o șuşoteală continuă, mai mult înjurau decât se rugau! Qui prodest? Această dezbinare... netratată instituțional?);
5. Paștele ortodox la români. Postăm f/b... explicația pentru calendarele diferite!(vezi și *buletin*... la *Între est și vest!*);
6. Cristi Geantă propune programul Cenaclului „Mirajul Oltului” de la Călimănești;
7. Lainici, Hram dedicat Sf. Irodion, fost monah al Mănăstirii;
- 8-10. La *Seniori*, dezbateri despre: zilele *Victoriilor*, Lucian Blaga, și pregătirile pentru Tunisia;
11. Dezbateri, pe teme electorale, cu un candidat la primăria Municipiului Drăgășani, despre nevoile curente ale oamenilor, privind „hrana” cultural-spirituală, la solicitarea acestuia;
12. Curtea de Argeș. Cu prilejul unei comemorări, în dialog cu preoții militari!;
13. Călimănești. Cenaclul Mirajul Oltului, întâlnire cu elita locală și oaspeți din țară;
14. La *Seniori* dezbateri despre Nicolae Manolescu/Expoziție în *pasaj* (centrul Râmnicului) a lucrărilor elevilor (grafică, desen, pictură...);
- 16-24. Prin Tunisia, cu Seniorii, la o „Școală Altfel” (povestea *Jurnalului* tunisian este postată în arhiva culturaarsmundi.ro)/în *buletin*... doar o introducere!;
- 27-30. Consemnare impresii. Postare foto și informații în rețelele media.

Iunie:

1. (Iunie) Daruri și urări copiilor, de ziua lor;
2. Voineasa. Am testat disponibilitatea CTEM LOTRU pentru onorarea Festivalului Național „Lira Litoralului” (conform cu invitația primită de la organizatori!);
4. La *Seniori*, organizare acțiune pentru „ziua mediului”; BJAI... *In memoriam* Marius Sabin Peculea (am scris la propunerea pentru un monument în Râmnic, pentru „...apa grea”/cu o strângere de inimă pentru abolirea stemei vechi a județului Vâlcea, cu soarele/pelton al Lotrului care atesta vocația hidroenergetică a județului, ca marcă distinctă în peisajul național (după cum și apa grea, reprezintă un semn distinctiv, pentru energia nucleară!); Filarmonica „Ion Dumitrescu”: 10 ani de arhi/păstorire a IPS Varsanufie în Eparhia Râmnicului, onorată de prima vioară a României și niște voci alese. (am fost acolo și am postat foto și înregistrări video/ vezi arhiva!);
5. Ziua Mediului. Postări dedicate, cu foto, video și comentarii, despre prăpastia dintre intenții și fapte. Postări f/b, adrese oficiale... pasate între responsabili /aspecte care sar în ochi și nu mișcă autoritățile responsabile etc. (vezi răspunsuri primite, aflate în arhiva *cercului!*);
7. Confirmarea participării la Constanța/Mangalia la „Lira Litoralului” a CTEM Lotru Voineasa și a Intol Press;
9. Alegerile locale și euro/parlamentare. Susținem participarea la vot pentru alegerea competențelor afirmate de fapte, mai puțin de culorile papagalilor politicieniști;
10. Felicitări aleșilor și îndemnul de-a se înconșura de sfătuitoarii cei buni ai interesului general;
11. La *Seniori*, remarci critice privind dezbaterile prea teoretice ocazionate de evenimentul organizat pentru Ziua Mediului : teorie pură, când realitatea din teren arată nepriceperea administratorilor - bugetați pentru *misiunea lor din teren!*;
- 12-17. Mobilizare pentru Lira Litoralului (Voineasa, Brezoi, Titești, Râmnic, Craiova!) și pregătire specifică pentru probele de concurs (grafică, foto, caricatură, afiș, expoziție, probe nautice, teste de istorie și geografie locală, poezie, eseu etc.)
18. Serviciul județean Vâlcea al Arhivelor Statului: *Despre procesul de modernizare și elita României Moderne*, cu seniorii și forumiștii vâlceni în dezbateri;
- 19-22. Se remit reportajele *Jurnalului tunisian* la arhiva culturaarsmundi.ro;
- 23-24. Mănăstirea Cozia. Rusaliile și hramul Mănăstirii (Sf. Treime). Lansare carte Fenia Driva cu invitați de la *Liga Scriitorilor*. Postare f/b... trandafiri/rose, pentru cinstirea ...Rusaliilor și a ctitoriei lui Mircea cel Mare;
25. Consiliul Județean Vâlcea... a găzduit o *dezbateri despre învățământ*, organizată de Seniori: Autoritatea puterii locale, a participat să salute introductiv, apoi a dat bir cu fugiții, nefiind interesată să afle ceea ce chiar voiam să audă! Ne-am lamentat pe cont propriu, fără vreo finalitate, ca într-*un pustiu fără ecou?!*;
- 26-30. la Lira Litoralului, de unde CTEM Voineasa s-a întors cu marele Trofeu al Festivalului;

Iulie:

- 1-4. (Iulie) Concluzii după... festivalul național (Lira Litoralului), postări pe social-media și redactare reportaje pentru presă;
5. Ocnele Mari... consacrare, Iuliu Hossu;
6. Mănăstirea Bistrița: 85 de ani, intenși, ai lui Veniamin Micle/lansări de carte cu o prezență specială/am remis la Intol Press și rev. Valea Lotrului, reportajele de la *Liră*;
9. La Seniori, informăm despre evenimentele din urmă (Liră, Ziua Drapelului, Academia de la ... Ocne, Festivalul „Vasile Militaru” și pregătim agenda lunii, în continuare (Ziua energeticianului, Nedeia de la Titești, Ziua Imnului... cu angajarea concretă a unor responsabilități);
- 10-11. Postare pro memoria, pentru Titu Georgescu (la 20 de ani de la răposare!) și remitere la editura Meșterul Manole, *In memoriam...*;
13. Postare de întâmpinare: *Vive La France!*;
18. Pregătim un... *Remember!* pentru Mihai Ovidiu Stângă (îi strângem materialele nepublicate încă, să nu se piardă, pentru o viitoare editare!);
19. Postări de... adio pentru Paula Comisarschi și Iulian Cazacu, plecați dintre noi!;

20. Titești. Nedeia/Târgul de Sf. Ilie; Malaia *Te Deum* pentru energeticienii țării și sărbătorirea celor vii!;
21. În revista *Curtea de la Argeș* (nr. August!) a fost publicat articolul nostru, privind: „Enigma Transfăgărășanului și proiectul de țară”;/mulțumim domnului acad. Gh. Păun!;
23. BJA, Seniorii își amintesc de Titu Georgescu, și semnifică anticipat Ziua Imnului;
- 24-31. Cu ochii pe Jocurile Olimpice de la Paris! Cum văd organizatorii lumea largă? O semnifică organizarea deschiderii, una privită diferit de diversitatea părerilor;
29. Arhiepiscopia Râmnicului. Ziua Imnului și Armei Geniului. Lansări de carte (autor Mircea Vladu). Ne amintim și de eroii participanți la Epopeea Transfăgărășanului, precum Nicolae Mazilu și Teodor Dodu;
31. Un bilanț al lunii și o aducere aminte despre Patriarhul de Drăgășani, Dumitru Bălașa;

August:

- 1-11. (August) Jocurile olimpice, ne țin în priză. Constatăm performanțele românilor ... intrați la apă. Apariția unor scandaluri la gimnastică și incompatibilitatea românească (cu privire la Jocuri) pentru funcționarea în echipă! (pare că blestemul ne/unității ne urmărește și aici!). Este mai bine ca altă dată, dar încă suntem departe de performanțele unor generații plecate în eternitate!;
10. BJA. *Rotonda* lui Nenea Barbu, lansează de ziua lui Gh. Cărbunescu, 4 cărți cu autorii lor. Remarcabil tânărul Marius Cărbunescu! Controversată Posada de la Turnul lui Doancă, a dr. Ionițescu! Discutabilă, *pro domo*, cea a omului de sistem... Perpelea! Interesantă cea a oaspetelui bucureștean, invitat special. Un eveniment, oricum pro-domo, cu cei ai... casei binevoitoare *Rotonde*;
15. Adormirea Maicii... și înălțarea ei la cer. Postări...tematice;
- 16-29. Studii, analize, conspecte (Seniorii sunt în... vacanță!); Pregătire materiale pentru ziua Limbii Române (transmiterea lor la reviste!);
30. BJA. Ziua Limbii Române, eveniment confiscat de lansarea unui *Dicționar* (lucrarea muncită și valoroasă a Domnului Vinereanu!), și o dezbatere neavenită - adevărată blasfemie de ziua ei, a limbii noastre!- despre ... ne/latinitatea Limbii Române, ca o contestare „savantă” și în contradicție cu poziția... hulitei (de o parte a celor prezenți!) Academie Română. S-a uitat chiar faptul apariției sărbătorii în... sinaxarul laic, din inspirația Republicii Moldova, în lupta ei pentru impunerea Limbii Române, ca limbă oficială, cu argumentele științifice ale latinității ei!

Septembrie:

2. (Septembrie) Secretariat cerc (agenda lunii și stabilire priorități între cele în concurență: vezi : Seniori (reluare activități... după „vacanță”), Neagoe Basarab, Antim Ivireanu, Mircea cel Bătrân, Începutul Școlilor, Transfăgărășan, etc.);
3. La Seniori, lansarea ofertei pentru ... cinstirea Transfăgărășanului;
6. Tratatative cu „Crisflor”-firma de turism, pentru traseu și programare și costuri; Mănăstirea Cozia: „Centenarul de Bizantinologie”/Simpozion internațional, organizat cu sprijinul Arhiepiscopiei Râmnicului, la Mănăstirile vâlcene (au fost prezenți și specialiști străini!);
7. la Mănăstirea, recent ctitorită, la Vlădești/, parastasul Ilenei Pîrăianu;
8. Sf. Marie (Mică), patroana cercului. Postări diverse; Pregătire/documentare traseu pentru Transfăgărășan;
10. La *Seniori* se dezbate (în contradictoriu!- între problemele personale ale unor indisponibili pentru chiar ziua Transfăgărășanului, și onorarea zilei consacrată public!). Se satisfac cele două variante. *Cercul* susține data de *20 septembrie*... și preia răspunderea organizării;
- 13-14. Finalizăm lista celor 24 participanți, comunicăm programul și le remitem firmei de transport; Vaideeni: *Epigrame cu pastrame*, festival-concurs național, de epigrame;
16. Ne-a părăsit hidroenergeticianul lotrean: Ilie Marinescu, care s-a alăturat celorlalți energeticieni sălășluiți la Mălaia, unde s-a inaugurat și capela Sf. Ilie, chiar patronul ales Energeticienilor;
20. Ziua Transfăgărășanului, cu Seniorii pe traseu: Curtea de Argeș, Baraj Vidraru, Cabana Bâlea, Avrig... Valea Oltului/ participare la ceremoniile militare dedicate, alături de Cultul Eroilor. Ne-am

întrebat de ce au fost ocolite niște nume (tăcute vinovat!), legate decisiv de apariția în peisaj a marii lucrări, precum cel al lui Nicolae Ceaușescu? Cu toate umbrele lui, a fost președintele legiuit al României!// Cum rămâne cu Imnul Eroilor?, care îndeamnă la: „... dezveliți tot adevărul și să spuneți tuturor...!”;

21. Postări poze, clipuri video, comentarii despre ceremoniile la care am participat... ieri!;

24. La Seniori, am relatat despre eveniment, și *am urat vreme bună(?)*, celor ce vor merge pe Transfăgărășan, după alți *bobi...*, mai altfel!

26. Călimănești/Mănăstirea Ostrov, hram dedicat Sf. Neagoe, în biserica nou ctitorită (anul trecut!). Evenimentul a devenit o continuare a simpoziunilor anuale, dedicate lui Neagoe Basarab! Agapa ...hramului chiar s-a transformat într-un colocviu special!; **obs. La Râmnic se desfășurau cu maximă intensitate cele dedicate lui Antim Ivireanul, patronul ales al orașului, cândva, cumva, la anumite propuneri ... inspirate! (Încă regretăm marginalizarea celui din ceata?/ceata dreptilor, Mircea cel Bătrân/ Mircea cel Mare, tocmai în orașul său de suflet... Râmnicul!)**

27-29. Începem organizarea ediției anuale a „Festivalului Muntelui” de la Voineasa, cu Trofeul „Gh. Ploaie”, inclus în program. (fixare dată în agenda lunii noiembrie/ antrenarea Școlilor de pe Valea Lotrului, pregătire teste , traseu, expoziții etc. și desemnarea responsabilităților pentru pregătirea evenimentului);

30. Deplasare în Basarabia, cu donație de carte, Gh. Cărbunescu (solicitat și pentru emisiuni radio la Chișinău!).

Octombrie:

1. (Octombrie) Voineasa. Pregătire locală pentru Festival. În consens cu Primăria și asociațiile partenere, se stabilesc, locațiile, traseul montan. „Descoperă Voineasa” (o asociație tânără) angajează organizarea expoziției foto tematică, alături de cea permanentă existentă în sala căminului cultural;

2-3. Timișoara, confirmă apariția articolelor noastre, date publicării pentru Constantin Brâncuși, în rev. *Coloana Infinitului* (revistă susținută de... Consiliul Județean Timiș!); la Seniori se programează, în proiectul asumat „școala altfel”, excursia la Istanbul, cu trecere prin Veliko Târnovo. Ne asumăm „lecțiile” din tranzit (alături de prof. Ion Rancea!) și începem documentarea.

4. Râmnicu Vâlcea. *Ziua recoltei*, cu exponatele în centru (recoltă de imagini, gusturi , arome, culoare: povestiri în postare!); Teatrul „Anton Pann”: spectacol de muzică, imagine, lumini și umbre, taine și vorbe lămurite în... „Cinestezia”, cu Leyah (din rămurosul copac al Cichirdanilor!), vezi *buletin*;

6-11. Secretariat *cerc.* Urgentarea pregătirilor pentru *Festival...* Voineasa (Deplasare la școlile de pe Valea Lotrului; testare traseu de concurs, asigurare prezență Salvamont, tatonare sponsorizări pentru eveniment, pregătire teste pentru concursul de geografie și istorie locală, evaluarea stadiului organizării expoziției etc.); remitem impresiile post... *Cinestezia* la Intol Press;

12. Râmnic. La Biserica „Petru și Pavel” suntem martori la cununia unor tineri frumoși. Poze, comentarii, postare ca îndemn tuturor să-și trăiască credința asumată de neam;

13-14 Malaia. Vecernia și Hramul de Sf. Paraschiva patroana ocrotitoare a locului.../ facem o donație de carte bibliotecii parohiei, cu părintele slujitor înscris la doctoratul mai luminării!;

15. La *Seniori*, dezbatere despre scrierile (tematică) și scriitori contemporani. Se scrie mult, dinspre foarte mulți, din motive foarte diverse. Cum se scrie?, cum se publică? – din motive financiare!- sunt probleme de actualitate care cer clarificări urgente, mai ales că se citește din ce în ce mai puțin cartea scrisă pe hârtie, din concurența celei electronice, și din scăderea unui standard cultural-educational, în declin, constatat în statisticile altora care ne văd codași! Cum funcționează, binevoitor critica partizană cu întâmpinare prietenească, ori cu respingere dușmănoasă? Cea poziționată instituțional și bugetată, uneori cu creditarea (in)utilității publice, pentru partizanatul politic, sunt probleme care își caută soluțiile și unde și seniorii... pot da o mână de ajutor, cu condiția să fie ascultați!;

16-20. Documentare pentru excursia prin Bulgaria și Turcia; Cristi Geantă solicită articole... *In memoriam* George Achim, pentru revistele editate de Călimănești;
21-22. Alegerile din Republica Moldova... ne țin cu fața la Răsărit!; La... Maria, locația din Râmnic, *Seniorii* au organizat o întâlnire de seară, despre asociația înființată cu mulți ani în urmă. La mulți și rodnici ani! Îi urăm sărbătoritei la încă adolescența ei...;
24-30. Cu Seniorii în Turcia (Istanbul, Edirne) și Bulgaria (Veliko-Târnovo), să ne școlim pe noi și să ne dăruim celorlalți impresiile! (vezi *buletin*);
31. Testare asupra finalizării pregătirilor pentru *Festivalul* de la Voineasa (discuții informale cu: Voineasa, Malaia, Brezoi, Rm. Vâlcea, Brașov, Titești, Căineni!).

Noiembrie :

1-3.(Noiembrie) Voineasa: *Festivalul Muntelui*, cu *Trofeul „Gheorghe Ploaie”* inclus (concurs de orientare turistică, teste de cunoștințe privind geografia, istoria și personalitățile care au trecut pe Valea Lotrului; vernisare expoziție foto tematică). Au fost antrenate toate școlile localităților lotrene. Au fost asigurate condițiile unei bune desfășurări printr-un parteneriat, public/privat cu Primăria Voineasa, Salvamont, asociațiile (ONG) și sponsori; vezi *buletin*!;
4.În Republica Moldova, Maia Sandu: președinte! Victorie decisă de dorul de acasă al ... celor plecați în lumea largă!;
5. Donald Trump, președintele USA!;
6. Remitere la *Intol Press* și rev. „Valea Lotrului”, reportajele despre *Festivalul Muntelui* și cu rezultatele concursului;
7-8. Vecernie și hram de Sf. Voievozi, la Biserica din Robești (vezi postare eveniment!);
9-10. Perișani. Simpozion național dedicat Posadei 1330, și eroilor din primul război mondial; *Consiliu local* a dedicat zilei localității o ședință festivă; Concurs adresat elevilor lovișteni (istorie și geografie locală!); ceremonial militar cu depunere de coroane; lansarea unei cărți/ proiect editorial de formare a abilităților reportericești, pentru elevii localității; dezbateri pe vechile teorii ale localizării Posadei și cu aducerea în atenție și a *Turnului lui Doancă*, de pe aceeași Vale a Băiașului!;
11. Mănăstirea Cozia: De vorbă cu ex... arhimandritul Bartolomeu Androni (dr. în teologie!) pe problemele *ecumenismului* și poziționarea BOR în dilema EST?/VEST?; parastasul dedicat lui Mihail Ovidiu Stângă și sfințirea crucii sale pusă în cimitirul Bolniței de la Cozia! (să mulțumim lui Gh. Cărbunescu pentru grija lui specială pentru cel ce ne-a fost un mare prieten!);
12 la *Seniori*, relatăm despre evenimentele de la Perișani și Cozia; BJA, dezbatem în prelungiri... despre Posada și în onoarea lui Eugen Petrescu (Președintele filialei vâlcene la Cultul Eroilor, o neostorie de ceva vreme, exemplară, pentru cinstirea eroilor și eroismului cotidian!);
14-16 secretariat *cerc* (concluzii, după evaluarea evenimentelor recente, postări media);
17. Râmnicu Vâlcea. La Teatrul municipal „Ariel” Liga Scriitorilor filiala vâlceană/ facțiunea Drăgășani, lansează revista „Memoria Slovelor”, premiază câștigătorii unui concurs național de poezie, și ne provoacă la o analiză privind lipsa susținerii publice pentru faptul... culturii;
19-30. Lucrăm la reportajele... „școlii altfel”, după cercetarea situației românilor de prin sudul Dunării; vezi *buletin*, despre țaratele vlaho-bulgare!;
24-30. *circ electoral* pe canalele publice de tv, și pe platformele social-media. O adevărată diagnoză, privind societatea românească, atinsă de dihonie ne/unității, într-o dezorientare evidentă și foarte costisitoare, interesului general. Pare o stare indusă abil, de tot felul de interese partizane, patronată de o scenă politică îndârjită infantil de propriile-i interese, într-o țară, condusă de instituțiile **statului**, *acel sistem de anticorpi*, ce se arată într-o istorică somnolență, dacă excludem vreo profitabilă trădare, pentru arginții sinuciderii!);
26. La Seniori: impresii de călătorie din Oman, aduse de Marinela Capșa, care a cunoscut acolo modernitatea și pe beduinii locului; Vorbim despre *ziua zilelor* -acel istoric 1 Decembrie 1918, din destinul neamului nostru; parte din Seniori sunt azi la Craiova, pentru ...*Târgul de Crăciun* și alte importante obiective de... mare interes!;

27. BJAI, Liga Scriitorilor/ Filiala Vâlcea, a facțiunii Râmnic, premiază oamenii de cultură și instituțiile publice care o sprijină (cealaltă facțiune... semnala contrariul!); Hotel Ramada, ocazional evenimentul UZP-ului, filiala vâlceană, al lansării nr.1 al revistei „The Journalist” și conferirea unor diplome, ca niște „excelențe” istorice, pentru niște ziariști... anume (legați obligatoriu de liderului actual... colegul lor istoric!). Salutăm chemarea la unitate și spirit civic activ, pentru o presă vindecată de năvăvirile, care te prind în brațele cu mâini darnice de arginți, în contrapartidă cu adevărurile comandate;

Decembrie:

1. (Decembrie) Albă Iulia. *Ziua națională*, una la concurență cu alegerile parlamentare (numai la locul de domiciliu stabil, într-un anume județ!); foto și constatări- vezi *buletin* și postări;
3. Râmnicu Vâlcea. La *Seniori*, rememorare despre *Zlatna* și Martin Opitz (prin Dumitru Lazăr!), dezbateri despre continuitatea românească în Transilvania *profundă*, observată și de Martin Opitz. Dezbateri pe chestiunea latinității originare, susținută de Școala Ardeleană și biserica nedespărțită a credinței creștine;
4. rememorare a unui eveniment de acum 27 de ani/4 dec. 1997!: lansarea la Biblioteca Județeană, în prezența lui Dumitru Bălașa, a directorului instituției, Marian Creangă, a două cărți; *Amprente în marmura istoriei și Miracole*, și în prezența comisiei de buget finanțe a Consiliului Județean, care a luat act de necesitatea unui sediu nou al Bibliotecii Județene/ lucru făptuit peste vreme, pentru noul edificiu al BJAI-ului din peisaj. S-au pus *amprente* de voință... și *miracolul* a fost posibil!;
5. Ne colindă copiii, cu Aghiosul.../ colinda pentru Sf. Nicolae;
- 6-8. Scandal public, după decizia CCR, privind anularea scrutinului electoral pentru Președintele României;
9. Reportajul despre 1 Decembrie... la Albă Iulia, transmis la Intol Press! ;
10. La *Seniori* dezbateri: despre influența culturii germane pentru cultura națională, în baza referatului doamnei Badea Constanța;
- 11-31 Finalizarea prezentului *raport* în numele *cercului*; jurizarea ediției actuale a Concursului județean „Vâlcea Colț de Rai”, pregătirea festivităților finalei naționale (participare, premiere, organizare eveniment public de Ziua Culturii Naționale, capacitate sponsori etc.); evenimente publice tradiționale : colindatul de zi și de noapte, serbarea Crăciunului, plugușorul etc.
17. La *Seniori* dezbateri despre Colind, Colindat, Tradiție românească (perspective laice și religioase!/prin Ion Rancea, Larisa Calmuschi, pr. Petre Mateescu, pr. Codruț Scurtu și... *cerc*); *Ziua eroilor*; la Timișoara (să afle toată țara... despre interminabila tranziție *ca un deșert... de vreo 35 de ani!*), la *Seniori* prezentăm cartea lui Nicu Ghinoiu (vezi *buletin!*) despre evenimentele de la Sibiu... de atunci; se lansează și distribuie rev. *Seniorii* (nr.27-28/oct.2024) tipărită pe cheltuiala BJAI!; La mulți ani!/ **Secretariat... cerc**

Cumpăna anilor și a vremurilor

Privesc ultimele file ale unui calendar, rememorând pățaniile memorabile ale unui Decembrie. Multe vrute și nevrute, după interesele și ele mereu partajate, mă iscodesc cu insistență. Cum să le pui pe balanța dreptății? pe care taler? când adevărul este mereu al purtătorului de *cuvânt*? (că doar el/EL... este puterea, adevărul și mărirea, căruia îi suntem datori cu smerirea și ... ascultarea!). Prima provocare, ca o dilemă a poziționării: în care calendar am privit? Cine i-a pus în scriptură cronologia? Cum să nu constați eroii și sfinții, rareori sincroni în lumile lor diferite, în logica lor cu dinamică și statornicie. Privim pe cel al sacralității și îi observăm eroii beatificați, canonizați, unii doar cu prezență ceremonială într-un teatru al copilăriei pentru toate vârstele precum: Moș Crăciun, Moș Gerilă, Moș Nicolae, Bădica Traian ș.a. Dar

trăirea scripturilor, în care am fost imersați și încredințați, reamintindu-ne propria naștere, sigur o mare taină pentru Fiul din noi, venind dinspre o Maică incontestabilă, ne dă o stare a introspecției, o minunare specială și o atitudine participativă ca o datorie de împlinit. În libera noastră cugetare, cu atâta urcuș în cunoaștere ne mai temperăm din habotniciile prea orbirii în slujba unor supuneri necondiționate, vădite derapaje de la morală, și dependente de momentele trăirii/ființării, din scena prezentului. Credem că acțiunea prezentului, în derapaj față de mersul deprins (poate fi și al celui dresat unei anume cadențe/întotdeauna după reguli impuse, cu ascultări jurate!), care schimbă deplasarea (direcție, sens, cadență, comandă) înseamnă revoluționare/ revenire la altceva/revizuire/ reînșămânțare. Cum să nu observăm oboseala celor vechi cu mai puțină lumină, mai puțină căldură, prin preajma solstițiului din Decembrie, și că cercul Pământului în jurul soarelui își numără cele 360 de grade/zile? Cum să nu urmărești steaua călăuzitoare, chiar întreaga constelație săgetând... capricornul, peste puntea suspinelor acelor plângeri, întotdeauna regrete pentru cele petrecute, și nostalgii după lumina consumată? Da, istoria încă vie (departe de-a fi topită în legendele și miturile, tănuite comori în adâncuri!) ne iscodește cu cele recente. Ne reamintește de... aproape contemporanii veacurilor din urmă, ba chiar deceniilor... cărora nu le-am decantat adevărurile din pendularea lor amețitoare! Abolirea Monarhiei și Întronarea Republicii; Repoziționarea ... Republicii, prin... *revoluția* din 1989, sunt evenimente prea de curând să se fi putut limpezii. Eroii sunt dintre oamenii, precum suntem cu toții! Îi împărțim în taberele cauzelor slujite! Unii eroi, alții criminali/„teroriști”... după voința Ce(ru)lui cu judecătorii pământeni, „avocați” cu recompense speciale! Ce va spune balanța judecății timpului martor, când se vor judeca procesele? - uneori rejudeca, după alte schimbări de macaz ?!-, să avem răbdare, dincolo de celeritatea legiuită (machea?!) și ea cu voința impusă! Să amintim, fără a-i judeca noi, pe pășiții celebrii ai lui Decembrie: pruncii uciși de Irod, pruncii uciși în 1989 în România, Nicolae și Elena Ceaușescu, Vasile Milea, I. Gh. Duca; Uciderea politică a Regelui Mihai, martiriul Sfântului Ștefan...

Despre alegorica ucidere a anului, a vremii vechi, din realitatea anului 2023, acum deja o zi de ieri, să povestim că am fost martorii oculari, trăitori de față într-un loc special care își schimbă și el chipul odată cu... vremurile, adică la cumpănirea, poate doar ștafeta anilor, constatând schimbările prin vremuri. Să fim aici reporterul dintr-un loc al natalității, la cumpăna anilor, privind și la cea a vremii de azi, cu rosturi schimbate.

Robești. Pe Valea Oltului, la egală distanță între Râmnicul, oraș domnesc - încă de pe vremea lui Mircea cel Mare! și Sibiu, acum ditai *capitală culturală a Europei*, și el bătrânul burg, cu moșul său Herman/Her/Man - un fel de colonist sas, adică... *frate bun*, într-o istoria-ne devălmașă!- asistăm pe *valea* asta cu trecere, între Ardeal și Oltenia, la un moment cu bilanț, adică finalul unui an promis și el cu multe. Ne-am așezat aici, unde cândva, pe când eram cu habsburgii Vienei, trecea Via Carolina. Atunci Occidentul răpise Orientului turcesc Oltenia și ne va fi povestit (a și scris-o în piatra de la Ganga/Câineni!), de Dacia lui Traian, și de imperiul roman în care vom fi fost, cu bădica al nostru ... plugarul. Ne trece prin minte imediat, cât de repede au

făcut drumul și privim spre lipsa celei mai importante autostrăzi, condiție existențială pentru de-a împreună, al punctelor cardinale. La atâta vreme de la întregire ne-am luat cu altele . Să ne amintim că tot pe aici, de unde povestim cumpăna anilor din scenă, acum peste 120 de ani, la Căineni se vedeau Carol I (regele României!) cu Franz Iosif (tot austriac și ăsta!) să inaugureze calea ferată, și acum funcțională însă la... viteze de avarie și cu dricuri pe șine, cum sunt locomotivele casabile ce trec prin fața ruinelor , părăsitorilor halte/foste gări (unele cu etichete că aparțin Patrimoniului național). Să ne mai mirăm că nu ne vor austriecii în comunitatea europeană, fără controale speciale la vămi? Cum rămâne oare cu delăsarea noastră de... ev mediu, cu intențiile/promisiuni de care nu ne putem ține? De ce nu privim în băătăura-ne care mai mult se părăginește? Deși ne este la vedere *o lăsăm pe... poimâine*, și iar pe poimâine, deși cerința este imediată, că nu sunt, vezi Doamne! resursele necesare, alocate **prioritar marelui consum pe ne/muncă** ! (vezi lipsa contributivității, supraîncărcarea birocrăției, smintirea ierarhiilor ș.a !). Ne/muncă am zis?! O spun statisticile și proiectul de Buget pentru anul ce vine! Este făcut pe... deficit! Adică vom consuma mai mult decât vom produce! Alții spun (că de aceea e opoziție!) că la sursele pe care se contează s-au pus și pieile urșilor din pădure, de prin orașe (fără să se țină seama că aceste podoabe cinegetice, deși din abundență, sunt deasupra dreptului oamenilor la viață!). Apoi despre ce bine va fi în viitorul an, pe aici pe Valea Oltului, unde se va face autostrada, se va moderniza calea ferată și înnoii *materialul rulant*, vor fi digitalizate serviciile nașilor din trenuri, vor crește unele, vor scădea altele (zvonorurile sunt contradictorii... în funcție de partizanate!) nimeni nu se poate dumiri. Sigur este un lucru: *Mâine anul se înnoiește!* și noi trebuie să asistăm la ceremonia schimbării, să-i urăm baftă nou născutului și somn adânc în istorie, celui ce pleacă.

Se apropia înserarea zilei de 31 Decembrie 2023. Pe ulița satului se aprinsese iluminatul public, dar și suplimentul de instalații cu leduri multicolore, mai multe decât în anii trecuți și parcă mai cu atragere de atenție. Cerul, cândva înstelat, pare concurat de pământeni cu stele-n frunte. Nu, nu ne referim la soldații armatelor obligatorii, de altă dată, cu bonetele lor înstelate, ci doar la puternicii locului înrolați administratori, care dacă mâine anul se înnoiește , după cum vorbesc toate canalele de știri audio-vizuale, trebuie și ei să se re, reînnoiască, atrăgându-ne atenția. O lună aproape întregă, apare înaintea miezului de noapte, între pinii din ... Gruiful Bradului. De aici din gruiul acesta plantat cu pini doar cu vreo 70 de ani în urmă, în seara dintre ani se făcea strigarea peste... sat. De fapt peste valea cu izvoare în Munții Lotrului, curgând spre Răsărit să se dea Oltului, cei de pe gruiul cu luna, strigau celor de peste vale, aflați pe țurțudanul Picuiului, și el cu pini sădiți tot pe atunci. Luna va fi asistat, de față fiind, oricum prezentă și după vreun nor... după caz, la slobozirea celor ascunse despre viața satului, cu tainele ei zăvorâte anul întreg, acum date în vileag, mărturisite, pentru descărcarea de păcate a anului ce pleacă. Un dialog satirico-moralizator, făcea o judecată blândă, publică (tot satul o aștepta, ca pe un bilanț al trăirilor ascunse, se dumirea asupra multor semne de întrebare și intra dincolo de cumpăna anului lămurit!). Asta a fost cândva! Acum satul împușinat, îmbătrânit , privește doar luna și pinii din ce în ce mai înalți. Nici roata de foc, slobozită de pe

Picui, nu se mai rostogolește Soare, peste cumpăna orizontului, să semnifice Apusul unui timp, aici chiar a anului ce pleacă! Povestea, aici o retrăire a lui... *a fost odată*, rămâne în raiul copilăriei din satul acela pe care Gruitul avea un brad, iar pe piramida de piatră a Picuiului dominantă era o cruce! La apariția lunii, după un pin stufos, mi-am amintit de larma omenească a celor ce strigau peste sat... marile secrete tănuite, și hazul celor ce gustau și iertau bucușii pățaniile de care se făcea hazul de necaz. Ceva mai devreme câțiva copii ne-au vestit Plugușorul, cu recuzită modernă. Nu aveau bici, buhai, talăngile de altă dată, oricum și cirezile au devenit istorie, caprele s-au împușinat și mulți s-au pribegit prin străinătăți dincolo de fruntariile țării. Trăiau, pușinii colindători, cu vădită bucurie faptul colindatului, în modernitatea de azi. Textele rostite păreau ale aceluia *pe de rost*, de la școala, în care importantă era memorarea și nu înțelesul textului, care să poată permite și trăirea scenariului înțeles. Ne-am bucurat pentru punerea în gardă: *Măine anul se înnoiește!* Măine? Doar peste câteva ceasuri! Pomul, brad împodobit, ca însemn/dorință pentru cele ce vor veni, îl împodobisem după calendarul creștin, deși se aclimatizase în vreme din importul nordic al mai protestanților (precum și sania cu renii, de import și ea, ori moșul Gerilă, venind de la polul înghețat, să-l substituie pe Crăciun, cel creștinat de solstițiu, să-i fie bunic Fiului Omului!). Înlocuisem vata de altă dată și lumânările de ceară, cu instalație cu leduri, bașca sonorizare cu folclorul modern și global... Pe ulițe, unde cerul strălucea cu firmamentul propriu cândva, acum cele electrice ale iluminatului public și cu adaosul împodobirilor speciale, păleau bolta care ne da privirii doar stelele mai aprinse. Mare binecuvântare fulguirea, destul de săracă, dar cu o păturică de zăpadă, primită cadou neanunțat de serviciile meteo de prognoză, apoi eliberarea cerului de nori... și ivirea lunii, se apropia miezul nopții. Ne pregătim să ieșim pe ulița cu cele electrice în priză și cu luna ascunsă după un pin înalt. Șampania, vecinii și urările sunt la noi. Telefoanele nu prididesc cu apeluri din depărtări... La ora 24/00, cu sfârșit și început instantaneu, ca la un gong al unui dirijor nevăzut au erupt din toate direcțiile *vulcanii* cu stele multicolore și cu un vacarm asurzitor. Smart/phoanele din dotarea noastră, ne-au sincronizat ubicuitatea cerească și am *împușcat anul* (așa spuneau vânătorii când slobozeau salvele de atenționare la anumite evenimente, între ani, întotdeauna cel care pleacă... pica și era dat arderii, precum istorica buturugă... Crăciun!). Ce mai tunete și fulgere pe cerul Robeștiului! Exploziile domestice, cu vulcani meșteri (ce meșter făurar cel din mitologie!) prin curțile și ulițele noastre, au stârnit larma disperată a câinilor, în/săgetarea pisicilor, care încotro (că nu după șoarecii, care cu simțul lor special, sigur se adăpostiseră, preventiv!). În frenezia asta, ca într-un război total : cu drone, rachete, salve de tun și mitraliere (precum vedem zilnic în grozăviile – că despre groază este vorba!- ale războirilor oamenilor pentru răzoare, credințe și câte alte interese prin lumea de aproape și cea de mai departe!) pare că exersăm grozăviile viitoare, unele nu doar în joacă, ci pe bune, cum vorbește înzestrarea cu armament a Armatei și proiectata cheltuie a Bugetului... pentru apărarea de-a împreună: a noastră și a aliaților noștri, bașca a vecinilor loviți continuu de ceva vreme. În frenezia generală, cu clinchete de pahare, la mulți ani și cele ale proiecției pașnice de stele colorate și zgomotoase, salutăm decesul/repaus al anului 2023, unul belicos și plin de zăzani internaționale, între care și Schengen/ul bății noastre de cap. Da. A fost un AN

nărăvaș, pus pe rele. De-ar pleca cu toate năravurile cu el, în eternitatea istoriei, fără a-l uita însă, să nu-și repete relele. Ce-o să vină? Alegerile pentru scaunele puterii, în patru locuri? Să avem speranțe privind liniștea noastră, când se vor războii pentru ele, cei de pe acum certați și într-o hârjoană publică, întărită neconținut de media partizană și ea? Semne bune Anul are? Noi, cei aflați în uliță, am închinat pahare, și ne-am închinat pentru sănătatea civică a Anului 2024, abia născut, dorindu-ne ursitori bune unui an cu pace socială și înțelegere între neamuri și credințe, pentru pacea lumii!

Am privit luna, care se ridicase deasupra pinului și stelele care priveau și ele sceptic, euforia noastră. Răceala nopții de taină, că tocmai epuizasem șampania, îmbrățișările firești, ne-au trezit la realitatea care ne trimitea în case... să sărbătorim după propriile resurse, botezul anului început! La mulți ani, între care 2024 să se arate unul pe măsura tuturor promisiunilor, unui an generos... electoral!

Mihai Sporiș/2024, ianuarie 1

Să ne reamintim!

Proiectul Concursului Județean: „Vâlcea Colț de Rai”, adresat elevilor de gimnaziu, s-a născut în urmă cu peste un deceniu în organizarea Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”. Instituția, fiind beneficiara unei donații de calculatoare, trebuia să facă funcțională o rețea informatică a bibliotecilor locale, aflate în coordonarea sa județeană. Rețeaua, în denumirea sa BIBLIONET (adică... biblioteci în rețea!), putea susține diferite proiecte care să se bazeze pe comunicarea în mediul virtual, ajutând, dincolo de alte obiective ale aplicațiilor, la familiarizarea cu calculatorul, nu doar a tinerei generații (oricum foarte receptivă!), dar și a maturilor din instituțiile publice (biblioteci, școli etc.) dependenți de cele clasice, specifice abordării analogice. Ideea promovării unui concurs de creație, care să mobilizeze talentele literar artistice juvenile, testată la început pentru școlile din Loviște (Aici, doar în format analogic, **cu sprijinul Comisiei de... cultură-învățământ a Consiliului Județean!**), s-a ivit ca o bună oportunitate de a da de lucru rețelei informatice și a pune *in actu* deservinții celor clasice. Contextul implementării rețelei informatice întrededa, și nu prea, necesitatea firească, mai ales că forța de respingere a noutății este în firea tradiției... Care era situația la vedere pentru cei proactivi, privind mersul lumii? Aici să amintim că alesul pentru coordonarea implementării în Județ a Biblionetului, chiar fusese școlit *în lumea nouă* (vezi... bursa din USA!), și ideea aplicației din Loviște se putea înnobila și amplifica în efectele ei favorabile, folosind rețeaua disponibilă! *Societatea cunoașterii*, iată o etichetă proprie Mileniului III, înzestrată cu o tehnologie a comunicării cu viteza gândului, impunea mai demult, ca pe un imperativ, schimbarea ritmurilor vieții unei societăți globalizată în bună măsură (chiar împotriva celor care nu puteau crede ochilor, prin exacerbarea localismului tradițional și reticent la înnoire!). Ritmurile locale nu își sincronizau vitezele galopului... planetar! Trecerea de la analogicul clasic, la digitalizare, cerea - și cere în continuare!- generației care își ia în posesie lumea, o rapidă adaptare. Societatea românească, tarată de conservatorismul unei tradiții puternice, se dovedește în continuare cu o mare rezistență la schimbare și cu un asincron evident (vezi lentoarea integrării europene, deși asumate, într-o tranziție fără sfârșit!). Dar TIMPUL, în năvala lui, ne impune EL procesul și efectele fenomenelor sociale... globale. Experiențele recente ne-au arătat ele pragurile nevăzute! Pandemia cu Covid 19 ne-a obligat la distanțările fizice și la re/conotarea socializării, a traiului în mediul virtual, prin platformele de socializare. Munca de la distanță, învățământul *on line*, ne-au dumirit *ex abrupto* asupra unei realități de necrezut. Cu ce eforturi și cu ce eficiență am trăit noile stări impuse? Este greu de dat un răspuns! Generațiile vor răspunde diferit, probabil! Un lucru este însă sigur: cei cu abilități în folosirea noilor tehnologii au suferit mai puțin, acestor provocări, cu aparența intempestivului! În acest context îi remarcăm aici pe vizionarii proactivi care au promovat, într-o vreme cu rezistență la schimbare acerbă, BIBLIONETUL. Pe cei care au crezut permanent în

utilitatea lui și *s-au bătut... cu morile de vânt*, să nu îl omoare din față (Speriați de noutate și din opacitatea... necredinței, față de utilitatea lui!). Constatăm că oameni ai timpului acesta, cu viteze ameteitoare, au crezut și ei în Proiectul Concursului de creație „Vâlcea Colț de Rai” și l-au susținut moral și material, într-un voluntariat exemplar. Felicităm pe acești oameni cu viziune – nu mulți din nefericire!- care au văzut în concursul dedicat elevilor o modalitate de-a fi utili societății românești aflată într-o transformare cu schimbări profunde și cu acute nevoi de adaptare, la altă viteză de rotație civilizațională, a planetei. Constatăm azi, aici că PROIECTUL „Vâlcea Colț de Rai” ajuns la Ediția a XII-a are deja o istorie proprie, care **mărturisește însăși percepția fenomenului de către Instituția Publică, prin gradul de implicare, dar și consecvența celor ce i-au înțeles utilitatea:** specialiștii formați special pentru noua misiune; asociațiile partenere din zona nonguvernamentală; puținele instituții publice locale/din cele multe, cu oamenii frumoși, dar puțini, din mulții aleși! În numele Cercului de la Râmnic: România/„Grădina Maicii Domnului” mulțumim: specialistului în biblioteconomie al Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” : Valentin Smedescu, coordonatorul proiectului intrat în tradiție/ membru al echipei de jurizare al etapei finale-județene; Felix Sima (poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România, pensionar/ex. bibliotecar); Violeta Scrociob (artist plastic, membru al Societății Culturale „Anton Pann”) ; Dumitru Zamfira (poet, artist plastic, membru al Cenaclului „Petale”); membrii ai juriului etapei finale. Mulțumim tuturor susținătorilor, moral și material, care ne-au fost alături în cele 12 ediții! Mulțumim tuturor bibliotecilor locale partenere, și dascălilor care au îndrumat elevii la Concursul județean, cu scopul lui formativ-educativ.

Mihai Sporiș/președinte juriu

Obs. Rezultatul jurizării, pe secțiunile concursului, s-au făcut publice – on line! - în 15 ianuarie, 2024, ora 10.00, cu ocazia Zilei Culturii Naționale!

„Vâlcea colț de rai”/ Ediția a XII-a

Concursul de creație dedicat elevilor vâlceni, ajuns la a XII-a ediție, a fost onorat pentru faza finală de 11 localități cărora le mulțumim. În spatele elevilor creatori, au stat îndrumătorii fără de care concursul nu ar fi posibil. Ne facem o datorie de-a numi aici localitățile și omul de ispravă: Amărăști (Alexandra Bercea); Bălcești (Georgiana Dumitrana); Copăceni (Eliza Iulia Matei); Galicea (Maria Tițu); Horezu (Aniela Badea); Malaia (Mari-Jana Taloș Măluțeanu); Păușești-Măglași (Ioana Goran); Runcu (Similia Constantinescu); Slătioara (Romcescu Elena Luiza); Titești (Elena Rouă); Tomșani (Elena Cîrstea). Bibliotecile locale din 10 localități și Școala gimnazială din Malaia ne-au transmis pentru jurizarea finală pe cei afirmați în faza locală, pentru probele : proză scurtă/eseu, legendă, poezie, artă plastică (desen, pictură, icoană), peste 160 de lucrări, dinspre cei 85 de finaliști. Membrii juriului , aceiași de câteva ediții: Valentin Smedescu (Coordonatorul Proiectului și artizanul BIBLIONET, ca un reușit proiect de comunicare media, implementat proactiv!), Felix Sima (poet, membru al Uniunii Scriitorilor), Violeta Scrociob și Dumitru Zamfira artiști plastici și subsemnatul, ca lider al Cercului de la Râmnic, au jurizat, pro bono. Ni s-au alăturat Mihaela Diaconu și Mioara Plop, pentru jurizarea în numele instituției (Centrul de creație).Transmitem mai jos situația jurizării la **secțiunea proză scurtă/legendă** pentru centralizarea și identificarea autorilor din spatele pseudonimelor.

La proza scurtă/legende au transmis propuneri 7 localități pentru 13 autori. Considerăm pe toți participanții niște învingători, pentru că și-au înfrânt timidități, temeri și și-au încercat puterile într-o competiție din care nimeni nu are de pierdut. Propunem următoarea ierarhizare:

1. **ARIA/Păușești-Măglași**
2. **ARC 5/Copăceni**
3. **VVM 2011/Galicea**

Mențiune: **D12 a 2011**/Galicea Special (pentru densitatea mesajului!): **GMA5**/Amărăști

Povesti/Legende:

1. **Heidi Heidi și Svetlana Igraget**/Titești

2. **D.DG**/ Horezu

În atenția Cercului, pentru trimiterea la ... colțul de rai, al locului:

INA și **DORI**/Tomșani; **BIA**/Horezu

Obs. Urmărind tematica versurilor propuse Cercul de la Râmnic remarcă:

GCN/Amărăști – atitudine, spirit civic

MARY/Horezu, pentru ... „Mircea la Cozia”(în susținerea canonizării!)

Important! Rezultatele se vor afla după centralizarea secțiunilor jurizate și identificarea codurilor. Coordonatorul Valentin Smedescu va prezenta lista cu ierarhizarea finaliștilor/ pentru gala finală din Ziua Culturii Naționale/ 15.01.2024

Mihai Sporiș/ 3 ian. 2024

. Amărăști

PMA = Ana Maria Pîrvu (Desen/ Pictură)

AM8 = Ana Maria Apostol (Desen/ Pictură)

6GM = Giulia Maria Ciobanu (Desen/ Pictură)

K3NY = Anca Maria Zugravu (Desen/ Pictură)

5AM = Ana Maria Munteanu (Desen/ Pictură)

GCN = Carmina Elena Geonea (Desen/ Pictură)

GJ17 = Jennifer Gigliotti (Desen/ Pictură)

SD12 = David Simion (Desen/ Pictură)

VM4 = Miruna Vilău (Desen/ Pictură)

AR7 = Răzvan Abagiu (Desen/ Pictură)

GCN = Carmina Elena Geonea (Poezie)

GMA5 = Maria Giurgiu (Proză scurtă)

&&&

II. Bălcești

E.M.B. = Eusebiu Marian Bădulescu (Desen/Pictură)

A.M.P. = Ana - Maria Preduț (Desen/Pictură)

&&&

III. Copăceni

ARC 5 = Robert Andrei Covercă (Proză)

CGV 5 = Grigoria Cătălina Vețeanu (Poezie)

PS3 = Sofia Maria Postelnicu (Desen/Pictură)

VMT 3 = Maria Teodora Vețeanu (Desen/Pictură)

GTE 4 = Teodora Emanuela Gavrilescu (Desen/Pictură)

CRA 3 = Roberta Alexandra Cismaru (Desen/Pictură)

VMD 4 = Maria Daria Vijeilă (Desen/Pictură)

DVG 4 = Vlad Gabriel Dumitru (Desen/Pictură)

FDC 4 = Dorina Cristina Fudulu (Desen/Pictură)
CAS 5 = Alexandra Ștefania Cionică (Desen/Pictură)
CMA 4 Maria Andrada Cionică (Desen/Pictură)
EEB 6 = Elena Eliza Budulan (Desen/Pictură)
LKI 3 = Karina Ionela Lăcătușu (Desen/Pictură)
PAM 3 = Andrada Maria Pătrașcu (Desen/Pictură)
CAS 3 = Antonia Ștefania Cionică (Desen/Pictură)
CES 4 = Elena Ștefania Corban (Desen/Pictură)

&&&

IV. Galicea

V.E.A.2023 = Elena Andreea Vlădulescu, clasa a VIII-a (Proză scurtă/eseu)
V.A.E.2000 = Elena Alexia Vlad, clasa a VI-a (Proză scurtă/eseu)
V.V.M.2011.N = Marin Vicențiu Vulturu, clasa a VI-a (Proză scurtă/eseu)
D.12.a 2011 = Dumitru David Țogoe, clasa a VI-a (Proză scurtă/eseu)
D.M.D.13 = Maria Denisa Devolescu, clasa a VIII-a (Poezie)
S.D.I. 0106= Dumitru Ionuț Stătioiu, clasa a V-a (Poezie)
P.A.2022= Ștefania Alexia Ploae, clasa a V-a (Desen/ Pictură)
I.D.23= Daria Florentina Ilinescu, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)
P.A.M.20= Maria Anisia Popescu, clasa a V-a (Desen/ Pictură)
C.A.214= Alexandra Andreea Comănești, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)
P.C.14= Maria Cristina Pătrașcu, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)
C.Victor= Constantin Victor Clăianu, clasa a VI-a (Desen/ Pictură)
B.E.A.=Beatriss Cristine Băete, clasa a V-a (Desen/ Pictură)

&&&

V. Horezu

COM = Carla Comănescu (Poezie)
DENI = Denisa Crînguși (Poezie)
MARY = Maria Antonia Popescu (Poezie)
ISA = Raisa-Violeta Pîngulescu (Poezie)
BIA = Bianca Stroe (Proză)
DDG = David Gabriel Dima (Legende/ Poveștile...)
RDA = Andreea Rada (Desen/ Pictură)
RHIA = Rhiana Rădulescu (Desen/ Pictură)
ADD = Daria Andronescu (Desen/ Pictură)

&&&

VI. Mălaia

ACASĂ = Maria Iasmina Georgescu, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Mălaia (Poezie)

&&&

VII. Păușești-Măglași

Secțiunea Pictură/Desen

Marionettis = Maria Bojin (Desen/ Pictură)

Elina = Elisa Gabriela Florea (Desen/ Pictură)

Sofy = Sofia Florea (Desen/ Pictură)

BV9 = Vlad Buga (Desen/ Pictură)

ZE6 = Ecaterina Zotica (Desen/ Pictură)

V2003 = Vlad Buga (Pictură pe temă religioasă)

GE-2003= Elisa Gabriela Florea (Pictură pe temă religioasă)

Aria = Maria Bojin (Proză)

BM61 = Maria Bojin (Poezie)

&&&

VIII. Runcu

Alexia Ioana Rentea, clasa a VII (Desen/ Pictură)

&&&

IX. Slătioara

G905 = Bâscu Georgiana (Poezie)

R10 = Renato Ciocan (Desen/ Pictură)

A = Alexia Matei (Desen/ Pictură)

Ț = Luca Țivrea (Desen/ Pictură)

&&&

X. Titești

Heidi, Heidi= Cosmina-Georgiana Cojocaru,cls a VII a - Școala Gimnazială Titești.

Svetlana Igraget = Alexandra-Petra Diac,cls a VI- a Școala Gimnazială Titești.

Desenele (Monumentul eroilor și Biserica veche) nu au nici un pseudonim = Adelina-Maria Lungu, cls a II a-Școala Gimnazială Titești.

Carmen Montis = Casandra Ioniță, Cls a VI a, Școala Gimnazială Boișoara.

&&&

XI. Tomșani

DORI = Ioana Tudorescu, clasa a VI-a (Poezie)

DORI= Ioana Tudorescu, clasa a VI-a (Proză)

INA= Cristina Dumitru, clasa a V-a (Proză)

SARI= Ioana Sara Deaconu, clasa a –VI-a (Pictură pe temă religioasă)

DEEA= Andreea Elena Rizoiu, clasa a – VI-a (Pictură pe temă religioasă)

NATI= Natalia Maria Rizoiu, clasa a- VI-a (Pictură pe temă religioasă)

GIA= Georgiana Chirca, clasa a – VI-a (Pictură pe temă religioasă)

DORI= Ioana Tudorescu, clasa a – VI-a (Desen/ Pictură)

LETI= Nicoleta Bogdănescu, clasa a – II-a (Desen/ Pictură)

RIA= Maria Popescu, clasa a V-a (Desen/ Pictură)

FLOARE DE MAI= Sofia Deaconu, clasa a –V-a (Desen/ Pictură)

ANI= Daiana Șerban, clasa a – II-a (Desen/ Pictură)
ISTEȚU= Narcis Tomescu, clasa a – VII-a (Desen/ Pictură)
BLONDI=Denisa Nițulete, clasa a III-a (Desen/ Pictură)
LILI= Emilia Ducu, clasa a IV-a (Desen/ Pictură)
ELA= Teodora Păpura, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)
GEO= Georgiana Tudor, clasa a – V-a (Desen/ Pictură)
ANDRE= Andrei Cezar Georgescu, clasa a VI-a (Desen/ Pictură)

Scriu și aici: toate creațiile, pe localități, sunt la

<https://bibliotecivalcene.blogspot.com/2023/12/concursul-valcea-colt-de-rai-ed-xii.html>

În mie., 27 dec. 2023 la 10:22, Valentin Smedescu <biblioteci.valcene@gmail.com> a scris:

>

> Doamnelor/ Domnilor,

> Sunt bucuros să vă pot transmite și în acest an spre jurizare creațiile înscrise în Etapa Județeană a concursului nostru.

>

> Ca de obicei, doamna Violeta Scrociob și domniile Mihai Sporiș, Dimtru Zamfira, Felix Sima + subsemnatul vom stabili premiile care vor fi oferite de către Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul.

>

> Distinct, așa cum am agreat telefonic:

> - dl Mihai Sporiș va oferi premii din partea Cercului de la Râmnic „România - Grădina Maicii Domnului

> - dl. Dumitru Zamfira va oferi cele trei premii din partea Cenaclului „Petale”

> - dacă vreți și puteți - doamna Violeta - să premiați și din partea Societății Culturale Anton Pann (echivalentul premiului I al BJAI la secțiunile jurizate de dvs. și dl. Dumitru Zamfira), cu atât mai bine

> - dna Mihaela Deaconu va oferi premii din partea Centrului de Creație; te rog să îmi spui, Mihaela, dacă alături de tine mai trec pe cineva de la voi - directorul sau altă o altă persoană

> - dna Zenovia Zamfir (și dna Luci Trușcă) - premii din partea Ligii scriitorilor/ Filiala Vâlcea.

> - pentru dl. Eugen Petrescu: din ce am văzut la rezezeală, cel puțin la secțiunile poezie și proză scurtă nu avem creații care ar face obiectul unei premieri din partea Cultului Eroilor, însă în funcție de propriile-vă dvs. preferințe, veți putea oferi un premiu simbolic - de ex. pt. lucrarea privind Monumentul Eroilor de la Titești, sau pentru pictura pe lemn cu potecașul de la Slătioara, ori cu Mănăstirea-monument istoric Flămânda (Galicea). Cultul Eroilor/ Filiala Vâlcea rămâne, oricum partener în proiect.

>

> Toate creațiile sunt la adresa <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/2023/12/concursul-valcea-colt-de-rai-ed-xii.html>

>

> Pentru orice nelămurire, vă rog să mă contactați oricând, pe orice cale. Dacă am reuși să facem jurizarea până vineri, 5 ianuarie 2024 sau, în mod excepțional, până luni, 8 ian. estimez că mi-ar rămâne timp să identific premianții după numele real, să redactez diplomele și să încropesc premiile din partea BJAI.

>

> Vă mulțumesc reverențios, cu aleasă prețuire, și vă doresc un An Nou cât mai bun cu puțință din toate punctele de vedere!

>

> Valentin Smedescu

> I-am avut oaspeți azi, de Ziua Culturii Naționale, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea, pe cei mai mulți dintre participanții la Concursul «Vâlcea – colț ce rai» ed. a XII-a (2023) și pe aproape toți premianții.

Au fost alături de noi, prin prezență fizică:

- doamnele bibliotecare și doamna profesoară: Alexandra Bercea/ Biblioteca Locală Amărăști, Iulia Eliza Matei/ Biblioteca Locală Copăceni, Maria Tițu/ Galicea, Aniela Badea/ Biblioteca Orășenească Horezu, prof. Mari-Jana Talos-Măluțeanu/ Școala Gimnazială Mălaia, Ioana Goran/ Biblioteca Păușești-Măglași, Similia Constantinescu/ Biblioteca Runcu, Elena Luiza Romcescu/ Biblioteca Slătioara, Elena Rouă/ Biblioteca Titești, Elena Cîrstea/ Biblioteca Tomșani. A lipsit, din motive obiective, doar Georgiana Dumitrana/ Biblioteca Orășenească Bălcești.

- ca „dintotdeauna”, domniile Mihai Sporiș - președinte Juriu BJA și lider al Cercului de la Râmnic România - Grădina Maicii Domnului (entitate în numele căreia a oferit, ca în fiecare an, premii pentru organizatoarele etapelor de nivel local precum și premii distincte elevilor – în numele Cercului), Dumitru Zamfira – membru al Juriului BJA și lider al „Cenaclului Petale” (de asemenea a oferit – numele Cenaclului „Petale” – premiile consacrate: Premiul pentru poezie religioasă „Alexandru Horezeanu”, Premiul pentru poezie „Ilorian Păunoiu”, Premiul pentru Proză „Iulian Trușcă”); de asemenea, doamnele Luci Trușcă și Zenovia Zamfir – Filiala Vâlcea a Ligii scriitorilor, care au oferit premiile „Patriarhul Justinian Marina”, „Bartolomeu Anania” și „Veronica Tamaș”.
- doamna primar al comunei Slătioara – Camelia Romcescu și domniile primari Alexandru Dediu și Alexandru Florin Mărăcine ai comnelor Păușești-Măglași, respectiv Galicea
- domnul consilier local Constantin Olteanu al comunei Runcu.

Din motive obiective nu au putut fi prezenți:

- doamna Violeta Scrociob, membru al Juriului, care însă ne-a transmis un mesaj (l-am citit audienței) și, ca întotdeauna, a oferit din resurse personale premiile care au însoțit diplomele din Partea Societății Culturale „Anton Pann”, echivalente premiilor I ale Bibliotecii Județene, la Secțiunile Desen/ Pictură, respectiv „Icoană” (pânze de pictat, acuarele, pensule etc.)

- Felix Sima, membru al Juriului, care ne-a transmis propriile considerații cu privire la creațiile poetice ale acestei ediții a concursului (le-am făcut cunoscute invitaților) și a oferit premii constând în cărți tuturor bibliotecilor din proiect (și altor biblioteci vâlcene)

- Alin Pavelescu – manager al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, Mihaela Deaconu și Mioara Comănescu Plop, dar toți trei și-au onorat cu asupă de măsură statutul profesional și social prin cele treizeci de premii oferite în numele „Centrului Creației”, acoperind toate cele cinci secțiuni de concurs (premiile cu denumirile lor sunt enumerate, unul câte unul, mai jos, după premiile Bibliotecii Județene); și la noi, și la premiile Centrului Creației, înaintea numelor elevilor sunt pseudonimele cu care au concurat anonim.

Alăturat, câteva fotografii de la eveniment + trei scurte fișiere video – vorbesc: Remus Grigorescu, managerul Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea, Alexandru Dediu - primarul comunei Păușești-Măglași (de urmărit! – premiază în bani toți elevii din comuna domniei sale și, foarte important, vorbește despre câte de importantă este biblioteca pentru comunitate), Camelia Romcescu – primarul comunei Slătioara, care de asemenea va premia elevii din localitatea domniei sale, participanți și premianți în premieră la concursul nostru.

În sfârșit, la finalul fișerelor foto/ video vedem „prototipul” de diplomă oferit de Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” și de fiecare dintre partenerii noștri în ediția tocmai încheiată a proiectului.

În afară de elevii distinși cu premii și mențiuni - de noi sau partenerii noștri – toți copiii/ adolescenții competitori au primit personal sau vor primi prin intermediul colegelor noastre bibliotecare Diploma de merit pentru calificarea în Etapa județeană și câte o carte.

Felicitări tuturor celor implicați sau care ne-au fost și ne sunt alături!

La Mulți Ani, de Ziua Culturii Naționale!

Valentin Smedescu/ informare privind gala finală

Premiile Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea și ale partenerilor noștri în proiect:

I. Amărăști

1. PMA = Ana Maria Pîrvu (Desen/ Pictură)
2. AM8 = Ana Maria Apostol (Desen/ Pictură)
3. 6GM = Giulia Maria Ciobanu (Desen/ Pictură)
4. K3NY = Anca Maria Zugravu (Desen/ Pictură)
5. 5AM = Ana Maria Munteanu (Desen/ Pictură)
6. GCN = Carmina Elena Geonea (Premiul III Poezie oferit de Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” + Premiul pentru poezie „Ilorian Păunoiu” oferit de Cenaclul „Petale” + Mențiune Poezie din partea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea)
7. GJ17 = Jennifer Gigliotti (Desen/ Pictură)
8. SD12 = David Simion (Desen/ Pictură)
9. VM4 = Miruna Vilău (Desen/ Pictură)
10. AR7 = Răzvan Abagiu (Desen/ Pictură)
11. GMA5 = Maria Giurgiu (Proză scurtă)

II. Bălcești

1. E.M.B. = Eusebiu Marian Bădulescu (Desen/Pictură) - Premiul al II-lea pentru desen al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
2. A.M.P. = Ana - Maria Preduț (Desen/Pictură)

III. Copăceni

1. ARC 5 = Robert Andrei Covercă (Premiul II Proză Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul al III-lea pentru proză scurtă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
2. CGV 5 = Grigoria Cătălina Vețeleanu (Poezie)
3. PS3 = Sofia Maria Postelnicu (Desen/Pictură) - Premiul al III-lea pentru pictură al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
4. VMT 3 = Maria Teodora Vețeleanu (Desen/Pictură)
5. GTE 4 = Teodora Emanuela Gavrilăscu (Desen/Pictură)
6. CRA 3 = Roberta Alexandra Cismaru (Desen/Pictură)
7. VMD 4 = Maria Daria Vișeală (Desen/Pictură)
8. DVG 4 = Vlad Gabriel Dumitru (Desen/Pictură)
9. FDC 4 = Dorina Cristina Fudulu (Desen/Pictură)

10. CAS 5 = Alexandra Ștefania Cionică (Desen/Pictură)
11. CMA 4 = Maria Andrada Cionică (Desen/Pictură)
12. EEB 6 = Elena Eliza Budulan (Desen/Pictură)
13. LKI 3 = Karina Ionela Lăcătușu (Desen/Pictură)
14. PAM 3 = Andrada Maria Pătrașcu (Desen/Pictură)
15. CAS 3 = Antonia Ștefania Cionică (Desen/Pictură)
16. CES 4 = Elena Ștefania Corban (Desen/Pictură)

IV. Galicea

1. V.E.A.2023 = Elena Andreea Vlădulescu, clasa a VIII-a (Proză scurtă/eseu) + Premiul pentru proză „Julian Trușcă” oferit de Cenaclul „Petale” + Premiul al III-ea pentru Proză scurtă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
2. V.A.E.2000 = Elena Alexia Vlad, clasa a VI-a (Proză scurtă/eseu)
3. V.V.M.2011.N = Marin Vicențiu Vulturu, clasa a VI-a (Proză scurtă/eseu Premiul III oferit de Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul „Alexandru Popescu Mihăești/ Premiul I pentru proză scurtă, din partea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
4. D.12.a 2011 = Dumitru David Țogoe, clasa a VI-a (Proză scurtă/eseu – Mențiune oferită de Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul al III-lea pentru proză scurtă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
1. D.M.D.13 = Maria Denisa Devolescu, clasa a VIII-a (Poezie – Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul al II-lea pentru Poezie al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
5. S.D.I. 0106 = Dumitru Ionuț Stătioiu, clasa a V-a (Poezie – Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul al III-lea Poezie al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
6. P.A.2022 = Ștefania Alexia Ploae, clasa a V-a (Desen/ Pictură) - Premiul „Maria Gaghel” pentru pictură al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
7. I.D.23 = Daria Florentina Ilinescu, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)
8. P.A.M.20 = Maria Anisia Popescu, clasa a V-a (Desen/ Pictură)
9. C.A.214 = Alexandra Andreea Comănești, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)
10. P.C.14 = Maria Cristina Pătrașcu, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)
11. C.Victor = Constantin Victor Clăianu, clasa a VI-a (Desen/ Pictură)
12. B.E.A. = Beatricea Cristine Băete, clasa a V-a (Desen/ Pictură)

V. Horezu

1. COM = Carla Comănescu (Poezie - Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul al II-lea pentru Poezie al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
2. DENI = Denisa Crînguși (Poezie – Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul pentru poezie religioasă „Alexandru Horezeanu” oferit de Cenaclul „Petale”
3. MARY = Maria Antonia Popescu (Poezie – Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul pentru poezie religioasă
4. ISA = Raisa-Violeta Pîngulescu (Poezie – Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul pentru poezie religioasă
5. BIA = Bianca Stroe (Proză) + Premiul „Ion Soare”/ Premiul I pentru proză scurtă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea + Premiul „Veronica Tamaș” din partea Filialei Vâlcea a Ligii Scriitorilor
6. DDG = David Gabriel Dima (Legende/ Poveștile Vâlcei Premiul II Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul „Costea Marinoiu”/ Premiul I pentru legende/ povești, din partea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
7. RDA = Andreea Rada (Desen/ Pictură) - Premiul „Maria Gaghel” pentru icoană al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
8. RHIA = Rhiana Rădulescu (Desen/ Pictură)
9. ADD = Daria Andronescu (Desen/ Pictură) - Premiul al II-lea pentru pictură al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea

VI. Mălaia

ACASĂ = Maria Iasmina Georgescu, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială Malaia (Poezie Premiul I Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul „Petre Tănăsoaica” (I) al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea + Premiul „Bartolomeu Anania” din partea Filialei Vâlcea a Ligii Scriitorilor

VII. Păușești-Măglași

1. Aria/ BM61/ Marionettis = Maria Bojin (Proză Premiul I Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Poezie Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Desen/ Pictură Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul al III-lea Poezie al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea + Premiul „Ion Soare”/ Premiul I pentru proză scurtă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea + Premiul „Patriarhul Justinian Marina” din partea Filialei Vâlcea a Ligii Scriitorilor
2. Elina/ GE-2003 = Elisa Gabriela Florea (Desen/ Pictură Premiul II Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Pictură pe temă religioasă Premiul I Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul „Maria Gaghel” pentru icoană al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea
3. Sofy = Sofia Florea (Desen/ Pictură) - Premiul al II-lea al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, pentru icoană
4. BV9/ V2003 = Vlad Buga (Desen/ Pictură + Pictură pe temă religioasă)
5. ZE6 = Ecaterina Zotica (Desen/ Pictură Premiul I Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul pentru poezie religioasă

VIII. Runcu

1. Alexia Ioana Rentea, clasa a VII (Desen/ Pictură) - Premiul „Constantin Iliescu” al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, pentru acuratețe

IX. Slătioara

1. G905 = Georgiana Bâscu (Poezie)
2. R10 = Renato Ciocan (Desen/ Pictură Premiul al III-lea Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul pentru poezie religioasă

3. A = Alexia Matei (Desen/ Pictură)

4. Ț = Luca Țivrea (Desen/ Pictură) – Premiul „Constantin Iliescu” al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, pentru execuție și motiv de inspirație („Potecașul”)

X. Titești

1. Heidi, Heidi= Cosmina-Georgiana Cojocaru, cls a VII a - Școala Gimnazială Titești (Premiul I Legende/ Povești Vâlcea Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” + Mențiune Poezie Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”) + Premiul al III-lea la Poezie al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea

2. Svetlana Igrayet = Alexandra-Petra Diac, cls a VI- a Școala Gimnazială Titești (Legende/ Povești Vâlcea Premiul I Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”)

3. Desenele (Monumentul eroilor și Biserica veche) nu au nici un pseudonim = Adelina-Maria Lungu, cls a II a-Școala Gimnazială Titești - Premiul al III-lea al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, pentru interpretarea artistică a unui obiectiv local

4. Carmen Montis = Casandra Ioniță, Cls a VI a, Școala Gimnazială Boișoara. (premiul III Poezie Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” + Premiul al II-lea pentru iconă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea

XI. Tomșani

1. DORI = Ioana Tudorescu, clasa a VI-a (Proză + Poezie Mențiune Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” + Premiul al III-lea pentru poezie din partea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea + Premiul „Maria Gaghel” pentru desen al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea

2. INA = Cristina Dumitru, clasa a V-a (Proză)

3. SARI = Ioana Sara Deaconu, clasa a –VI-a (Pictură pe temă religioasă) + Premiul al II-lea pentru pictură religioasă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea

4. DEEA = Andreea Elena Rizoiu, clasa a – VI-a (Pictură pe temă religioasă)

5. NATI = Natalia Maria Rizoiu, clasa a- VI-a (Pictură pe temă religioasă) + Premiul al II-lea pentru pictură religioasă al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea

6. GIA = Georgiana Chirca, clasa a – VI-a (Pictură pe temă religioasă)

7. LETI = Nicoleta Bogdănescu, clasa a – II-a (Desen/ Pictură)

8. RIA = Maria Popescu, clasa a V-a (Desen/ Pictură)

9. FLOARE DE MAI = Sofia Deaconu, clasa a –V-a (Desen/ Pictură)

10. ANI = Daiana Șerban, clasa a – II-a (Desen/ Pictură)

11. ISTEȚU = Narcis Tomescu, clasa a – VII-a (Desen/ Pictură)

12. BLONDI = Denisa Nițulete, clasa a III-a (Desen/ Pictură)

13. LILI = Emilia Ducu, clasa a IV-a (Desen/ Pictură)

14. ELA = Teodora Păpura, clasa a VII-a (Desen/ Pictură)

15. GEO = Georgiana Tudor, clasa a – V-a (Desen/ Pictură)

16. ANDRE = Andrei Cezar Georgescu, clasa a VI-a (Desen/ Pictură)

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea – Premiile proprii la Secțiunea literatură Concursul „Vâlcea, colț de rai”:

POEZIE

PREMIUL I – PREMIUL ”PETRE TĂNĂSOAICA”

• MARIA IASMINA GEORGESCU -Malaia

Premiul al II-lea

• MARIA DENISA DEVOLESCU, Galicea

• CARLA COMĂNESCU, Horezu

Premiul al III-lea

• COSMINA- GEORGIANA COJOCARU, Titești

• MARIA BOJIN, Păușești-Măglași

• DUMITRU IONUȚ STĂTIOIU, Galicea

MENȚIUNE

• CARMINA ELENA GEONEA, Amărăști

PROZA SCURTA

PREMIUL I – PREMIUL ”ION SOARE”

• BIANCA STROE, Horezu

• MARIA BOJIN, Păușești-Măglași

Premiul al II-lea

• ELENA ANDREEA VLĂDULESCU, Galicea

Premiul al III-lea

• ROBERT ANDREI COVERCĂ, Copăceni

• DUMITRU DAVID ȚOGOE, Galicea

• IOANA TUDORESCU, Tomșani

LEGENDE/POVEȘTI

PREMIUL I – PREMIUL ”COSTEA MARINOIU”

• DAVID GABRIEL DIMA, Horezu

ESEU

PREMIUL I – PREMIUL ”ALEXANDRU POPESCU MIHĂEȘTI”

- MARIN VICENȚIU VULTURU, Galicea

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea – Premiile proprii la Secțiunea artă vizuală
 Concursul „Vâlcea, colț de rai”:

Biblioteca Locală Amărăști – pictură, Premiul al II-lea, Ana Maria Pîrvu;

Biblioteca Orășenească Bălcești – desen, Premiul al II-lea, Eusebiu Marian Bădulescu;

Biblioteca Locală Copăceni – pictură, Premiul al III-lea, Sofia Maria Postelnicu;

Biblioteca Locală Galicea – pictură, Premiul „Maria Gaghel”, Ștefania Alexia Ploae;

Biblioteca Orășenească Horezu – pictură, Premiul „Maria Gaghel”, Andreea Rada; Premiul al II-lea, Daria Andronescu;

Biblioteca Păușești Măglași – icoană, Premiul „Maria Gaghel”, Elisa Gabriela Florea;

– pictură, Premiul al II-lea, Sofia Florea;

Biblioteca Locală Runcu – desen, Premiul „Constantin Iliescu”, Alexia Ioana Rentea;

Biblioteca Locală Slătioara – pictură, Premiul „Constantin Iliescu”, Luca Țivrea;

Biblioteca Locală Titești – desen, Premiul al III-lea, lucrarea „biserica veche”;

– icoană, Premiul al II-lea, Carmen Montis;

Biblioteca Locală Tomșani – desen, Premiul „Maria Gaghel”, Ioana Tudorescu;

– pictură religioasă, Premiul al II-lea, Ioana Sara Deaconu, Premiul al II-lea, Natalia Maria Rizoiu.

Toate creațiile, pe localități, sunt la <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../concurusul...>

A centralizat : **Valentin Smedescu**/ coordonatorul proiectului/ 15.ian. 2024

La Biblioteca Județeană și Arhiepiscopie... Ziua Culturii Naționale

La Golești/Vâlcea, vâlceni și argeșeni au sărbătorit Unirea Principatelor

In memoriam... Vlad Ciobanu!

Ianuarie 2024. Zile cu alternanța celor albe și negre. Vești bune și îngrijorări. Pace prin casă, dacă dai televizorul pe... folclor, ori pe la Trinitas. Mult paradis unde politica își anunță intențiile, mult purgatoriu la cei ce își pun cenușă în cap și dau vina pe vreme, pe adversari, pe arbitrii care nu le-au ținut partea; dar inevitabil infern, la adversarii de tot felul... Sunt și prilejuri, în agendele de tot felul, în care ar trebui să ne jucăm mai serios viața – pe scena asta cu atâtea roluri și atâția regizori! Piesele din repertoriu? Poate ale calendarelor... canonizate de cerurile puternice. Ziua Culturii Naționale? E a tuturor, dar de multă vreme o ducem mai mult spre pomenirea (S-au făcut și parastasele tradiționale!) geniului culturii naționale! Merită enorm genialul Eminescu, dar ce facem cu marele panteon al ditai CULTURA NAȚIONALĂ? O punem la colț în prea lumina... Luceafărului? Credem că regizorul va trebui să caute justa măsură, ori să partajeze, explicit, **Ziua Eminescu** (o merită deplin!), de ziua ... tuturor sfinților culturii, din panteonul românesc! Aștept ziua Unirii Principatelor, să observ cum se joacă hora diversității, în diversele locuri din marea-ne grădină a maicii, aceeași Mamă a tuturor! Trece ziua... cu evenimentele colorate și cu îndemnul

să ne dăm mână cu mână, să se observe numai gândul cel bun și lipsa pumnalului... O veste îmi tulbură liniștea, după ce toate îmi fuseseră albe. O știre..., *in memoriam*, mi-l arată de acum doar duh în eterul informal pe Vlad Ciobanu. Mă bucur sincer de vederea unui prieten câștigat, mai demult pe la Târgu Jiu, până mă dumiresc că Vlad, vorbește din lumea de dincolo, singura cu ubicuitate ciudată. Pentru că subtitrarea emisiunii TV... cu motivarea programării, m-a pus imediat pe gânduri, am căutat instantaneu lămurirea...

Trist! Foarte trist! Vlad Ciobanu, sculptorul cu imensă acoperire culturală a plecat la ... Domnul! Cercetător al științelor, într-un creștin autentic și un iubitor al neamului său, exemplar!..., motiv pentru care îi voi fi spus cândva că este grădinar ales al Grădinii Maicii Domnului, adică al vetrei neamului său... mioritic. Vlad, dragul de el, se alătura prea multilor grădinari ai Cercului nostru, plecați în eternitate, lucru constatat în Buletinul 2023, tocmai finalizat. Nu se poate... !!! În lupta noastră - slujire îi spuneam amândoi!- pentru Brâncuși (obiectiv declarat al Cercului !) pleca oșteanul cu expertiza incontestabilă. Despre plecare aflam când Vlad fusese deja pus sub brazdele... plugușorului, în faptul serii de 24 ianuarie. Se dăduse repausului în 21 ianuarie 2024. Taman într-o simbolică sâmbătă se va fi suit în arca solară, să fie și pe firmamentul strălucirilor infinite. Ciudată horirea aceasta cu durate încercuite! Seară era momentul veștii de cucuvea și soarele apusese demult, plecat cărauș și lui Vlad spre alte tărâmurii. Noaptea întregă n-am mai închis ochii și gândul mi-a colindat încercuind invers durata, ca o retrăire a momentelor pe calea eroilor. Nu puteam concepe plecarea atât de grăbită, mai ales că promisese și un... Peneș Curcanul, concetățenilor vasluieni, de care intenție mă informase, într-o discuție asupra evenimentului istoric, al dezlegării de... *capitulațiile* otomane. Am avut o întârziată noapte de priveghi în care mi-am amintit de felul cum ne-am întâlnit și mai ales ceea ce ne-a împrietenit.

Era născut în Pungești, Vaslui în 11 aprilie 1948. Cunoscuse viața copilăriei la țară în cea mai autentică grădiniță a creșterii, unde îndumnezeirea se însămânțează în genetica nemuritoare. A colindat, retrăind raiul copilăriei permanent și s-a impregnat eroic de istoria locurilor (nu aici, la Podul Înalt, în 1475, Ștefan cel Mare își va fi arătat eroismul? Nu de aici... plecat-au cei nouă și cu Peneș 10?). Cum să nu iubească istoria? Treptele cunoașterii, din dorința cea mare de mai largă cuprindere îl duc la școlile înalte ale Bucureștiului, unde ucenicul devine meșterul artei sculpturii, dar și mentor celor dornici să citească cele ascunse profanilor, care au nevoie nu doar de inspirație, dar și de școlirea cu atâtea inițieri în cunoașterea generală. Nu insistăm asupra datelor bibliografice, Vlad fiind o personalitate a culturii române, cu CV-ul document public, ci doar asupra faptului împrietenirii noastre, ca slujitori ai acelorași cauze, cred că nu întâmplător puși împreună de undeva, nu știm de unde, că pentru ce anume slujire, ne vom fi asumat imediat sarcina. Constatasem că eram aproape aceeași generație, el fiindu-mi un nene cu 3 ani mai în vârstă. Că ne făcusem școlirile cele înalte în aceeași perioadă prin București; că eram avizi de cunoaștere, fără a pune în competiție știința și credința sădită în noi de părinți (asumându-ne cumva libertatea religiei de botez, dincolo de condiționarea atee, condiție a urcușului în edificiul

corectitudinii sistemului partizan sferei de influență!). Cum să nu-l iubească pe creștinul Brâncuși (latură uneori ascunsă de prea esteticul angajat!) și cum să nu observe sacralitatea angajată a operei, dincolo de abstracțiunea artei pure? Cum să nu se recunoască pe linia *clasică* a artei, când prea mulții veniți se ascund sub etichetele superficiale, ale formelor fără fond? *Cum să fac eu sculptorul, care se adresează pipăitului, ceva imaterial, când ești obligat să dai văzului și ochilor minții și capătul de ața/al firului labirintic, ceva care nu ia profanul de mână și acesta să nu poată desfășura ghemul/gând, în lucrul priceperii cu început? Este nevoie de obișnuința clasică, după care ne putem complica prin inovații pentru mai rezervații..., unii văzându-se mai aleși, într-un orgoliu care ne cuprinde, uneori într-o nișă a elitelor care vor rezervarea mai susului!* Îmi va fi răspuns la întrebarea pe care i-am pus-o, profan fiind, asupra termenilor la modă, privind eticheta multor abordări- precum clasic, modern, postmodern ș.a.

Întâlnirea noastră? Cu vreo 20 ani în urmă, când după ademenirile înspre lumea sculptorilor (vezi Aurel Constantin Zorlescu, Paul Stănișor, Petre Cichirdan, Sergiu Săliște, cu toții vâlcenii... locului), am fost antrenați spre Târgu Jiu de prietenii Ștefan Stăiculescu și Constantin Zărnescu, pentru slujirea lui Constantin Brâncuși. Prin 2012, participam la un Congres de Dacologie („Pietrele Vorbesc”!), dedicat lui Constantin Brâncuși, unde și lansam o carte de eseuri. Ne luasem în serios misiunea „Cercului de la Râmnic”, încă din 2001, așa încât toate evenimentele dedicate marelui sculptor le onoram cu, sau fără invitație. Regretatul Vlad Ciobanu (ce trist sună așa!) își asumase misiunea de coordonator și curator al Simpozionului Internațional de Sculptură „Atelierele Brâncuși” de la Tg. Jiu (vezi edițiile: 2005, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020). Participarea la dezbaterile meselor rotunde, simpozioanelor, lansări de carte, vernisări de expoziție, defilări de - a împreună pe „Calea Eroilor” ne-a arătat în aceeași barcă, ori în vreo opoziție pe care o conciliam la un taifas mai prelung, pe care o dădeam la o pace amicală, și cu o mai cuprindere a chestiunii în discuție. Dăm în trecere doar câteva momente, reținute și readuse din memorie în noaptea amintitului priveghi.

Am ajuns într-o polemică, în legătură cu Domnitorul Dimitrie Cantemir, căruia îi dedicase la Onești un monument. Pe el îl interesa profilul unei mari personalități culturale și științifice, eu eram preocupat de participarea omului politic în destinul neamului. Opiniile păreau diferite pentru că și planurile de referință erau diferite (vom fi concluzionat după o lungă discuție!) . Eu constatam, ceea ce observase „procurorul de caz”, chiar Mihai Eminescu, privind poziționarea... muscală (vezi Stăniliești 1711 și... „Cantemir croind la planuri din cuțite și pahară...” (vezi ... „Epigonii” și destinul neamului intrat în „noaptea fanarului”, din concluzia aceluiași „procuror”). Vom fi constatat pe marele vizionar al fenomenului istoric, iscusitul meșter al *Descriptio Moldaviae*, încifrarea *hieroglifică*, ca diagnoză a vremii lui, pusă în travestiul alegoriei și pe marele iluminist al Răsăritului: Dimitrie Cantemir, în academia europeană a celebrului Leibniz.

În discuția privind pe marii sculptori ai românilor (aici excludem ... pe Brâncuși, să nu facem greșeala, precum aceea cu Eminescu, care eclipsează întreaga Cultură

Națională!), am asistat la o discuție purtată, în principal de Petre Simion Cichirdan cu Vlad Ciobanu, despre prea ascunsul, oficial, Constantin Lucaci. Interesante opiniile celor doi! Unul ca fost ucenic, care își venera maestrul, celălalt interesat de grija pentru opera lăsată de imensul sculptor, parcă mai cunoscut afară, decât acasă. O nuanță a axiofagiei care, și oficial, a separat libertatea creatorilor de artă între amatorii și afiliații unei uniunii pe criteriul apartenenței. Aici între doi sculptori, afiliat și neafiliat, dialogul cu punctul de întâlnire, Constantin Lucaci, mi-a arătat grija pentru finalitatea actului creator și nu apartenența de vreo nișă reglementată special..., competitorii disputei, căzând la pacea concluziei că arta este vorbitoare prin ea însăși și nu prin critica angajată de canoanele îngrădirii formale.

În discuțiile noastre despre sacralitate, cu trimitere directă și la posibila semnificație a Ansamblului de la Tg. Jiu, pe care voiam să-l promovăm pe lista UNESCO, vom fi vorbit în câteva seri și despre regretatul Alexandru Nancu, care va fi promovat în Râmnic, proiectul HAR (Habitat și Artă în România) în legătură cu editarea lucrării sale de doctorat și superbe reviste „IANUS”, editate în perioada respectivă.

Discutând despre Nichita Stănescu și recitând alternativ ne-am aflat în dezbateră despre cosmogonia Mioriței, despre abisul Lucian Blaga. Instantaneu am devenit prieteni. Ne opuneam categoric celor care invocau Miorița ca imn al unui defetism blestemat, și observam adâncimile cosmogonice și marele substrat al mitologiilor care teaurizează marile comori. Cum să descoperi vâlvele care se arată numai printr-o credință puternică și o știință a căutărilor neostoită? Cum să-l „citești” pe Brâncuși în *scriptura* sa, dacă nu cunoști tezaurul de proverbe?, cum să-l localizezi oriunde în lume (este doar un om universal!), fără să ai habar de invocata naturalitate cu grai universal?, ori să nu fi observat pe Mircea Eliade? Îmi dădusem cu părerea despre semnificația sacră, a Ansamblului Monumental, când în aceeași perioadă (nu discutasesem înainte!) Vlad ... vedea marea biserică a Căii cu monumente, în care slujitorul din sine, inițiat în cele ascunse, depunea mărturie.

Apoi, îmi amintesc de-un februarie, acel făurar când cinsteam nașterea lui Brâncuși, când ne-am amintit că ceva vreme în urmă am fost colindători. Aflând că sunt din Loviște, va fi vrut să afle mai multe despre un loc care a conservat „*dumnezeiește*” colindatul, act de primenire a locului acesta special. Era (ce greu îmi vine să folosesc... trecutul!) o voce exersată în colind, cu o trăire specială. Mi-a povestit că a colindat de mic și că acum, precum întotdeauna, colinda are în ea ruga aceea specială. I-am povestit de colindele noastre în care Dumnezeu coboară la masa gospodarului și cinstește cu acesta din paharul galben de aur. Distanța dintre noi s-a topit instantaneu... Fusesem încă din copilărie în corul îngerilor... din care am plecat păzitori altor misiuni.

Devenisem de ceva vreme *slujitori* declarați în altarul lui Constantin Brâncuși. Nu agreea eticheta de *brâncușiologi*, considerând încadrarea limitativă. Brâncuși/filia părându-i-se mai potrivită simțirii și cu inima, cum presupune credința îndătinată. Ne asumasem o misiune pentru reîmpământenirea profetului *în patria sua*, aici nefiind vorba de aducerea osemintelor românului, cetățeanul francez răposat în Montparnasse, în orașului luminilor. Adică fiului risipitor, neprimind apoi acasă, să-i

dăm dragostea meritată, sincronă cu întoarcerea Lui Dumnezeu din ... exil! Să-i povestim lumii întregi, în moda vremii de azi (cu listă UNESCO!), că marele artist își are o scriptură pe locul baștinei sale, ce trebuie recomandată unui pelerinaj mondial: Ansamblul Monumental „Calea Eroilor”. Povestea este la vedere, pe înțelesul simțirii tuturor, dar chemarea ca un clopot planetar lipsește! Lupta aceasta, Vlade!, încă nu și-a dobândit izbânda, îmi pare rău că nu te-ai putut bucura de împlinirea dorită.

Vlade! Dragule! Ca un Vlădică, slujind la un anume altar, după ce ai tâlcuit la universitate mieilor gustul împrăștiării cu sevele adâncului, te rog spune-I Celui din înalt că te-ai dat veșniciei să se împlinească cele neterminate, iar cele lăsate de zestre oamenilor să-ți mărturisească numele, că din dragoste au fost născute. Iar Eu, tovarășul tău de drum, până acum câteva zile, te rog să fi ambasadorul nostru și purtătorul cererilor noastre, mai mereu neascultate de sfinții intermediari, partizani și ei politicilor corecte din nișele cu opreliști ale cerurilor de sub cer! Regret plecarea ta grăbită și îți promit că îți voi pomeni numele, unul tocmit special Grădinii Maicii, cu mioare și cu ortomanii, mereu pregătiți de sacrificiul suprem, cum au fost toți strămoșii lor, eroii, ori martirii înainte mergători! / 26. ian. 2024

Mircea cel Bătrân, Mare Domn și... „cruciat”!

S-a terminat luna, cu cele două fețe ale lui Ianus, tocmai cu al 606 parastas, dedicat anual, celui ce se dădă veșniciei la ctitoria sa de la Cozia, în 31 ianuarie 1418 (înhumat în 4 februarie!): Mircea cel Bătrân (1386-1418). Privim aici înapoi, spre evenimentul petrecut, întrebându-ne la ce ne folosesc cele aflate pentru drumul nostru în față, pe care să-l numim Cale, slujită de adevărul omenește posibil? Pentru faptul pomenirii unui strămoș în datina pământească ne-am împlinit o datorie, asumată statornic și aici trebuie să dăm toate mulțumirile Obștii slujitoare a Mănăstirii Cozia, patronată de Sfânta Treime din Cer și în ascultarea pământească a Eparhiei Râmnicului. Parastasul? După „STAS”-ul ritualului! A fost slujit de un ales sobor de preoți, în fața altarului și la căpătâiul celui sălășluit de peste șase veacuri în pronaosul Bisericii, cu o participare a mirenilor, dar și a multor persoane publice de aproape și de departe. Cuvântul IPS Varsanufie, reamintea asistenței personalitatea voievodului și investiția lui durabilă în destinul credinței și stătalității neîntrerupte de vremurile ostile. S-a amânat,- sine die?-răspunsul la întrebările noastre publice adresate Sinodului Bisericii noastre Naționale, anual, privind cererea permanentă, de vreo două decenii invocată, a canonizării marelui voievod și Domn de țară! De vreo șase veacuri (dar, doar din 1925... cu Patriarhie proprie!) tot rugăm pe Dumnezeu să-l facă Sfânt, pentru lucrarea lui pământească în slujirea perenă a neamului său și constatăm că intermedierea cu cel de sus este blocată de instituția pământească care nu-și aude pe cei slujiți, ori dacă-i aude, tace fără răspunsurile datorate. Să credem că ne aflăm într-un deșert fără ecou și că strigătele noastre nu sunt auzite? Deplângem faptul că

administratorul pământean al celor lumești (statul român) și păstorul îndrituit al credinței majorității, nu sunt în consens, ba chiar în orientări contrare întru cele... cardinale. Între dinamica societății globale de azi, și mersul de melc al canoanelor neactualizate, biserica trăitoare a neamului nu își potrivește mersul. Nevoia unui liant al coeziunii neamului, să poată rezista forței risipirii centrifuge, cere imperativ noi reformări, reevaluări ale canoanelor, rejudicări ale ... „cazierelor”, precum cel al lui Mircea... dat cu Cavalerii Apusului (Mircea, al V-lea Basarab, *cruciatul* și aliatul Apusului Europei (Sigismund de Luxemburg (1387- 1437/rege al Ungariei și Croației, din 1433-1437, Împărat al Sfântului Imperiu Romano-german), cel care nu-și putea permite recunoașterea... *schisme*, cu sora catolică?, ori politicianul, datat compromisiurilor cu păgânii, să-și salveze neamul?, nelămurita confruntare între *dănești* și *drăculești*? Se va remarca, peste vreme, că aici la separarea punctelor cardinale, fără compromisiurile cu vecinătatea, tranzacționale, nu era posibilă pacea! Să nu constatăm azi, că din 2007, suntem în Europa Apusului? Acea Uniune politică succesoare a Romei noi, dar cu nostalgiile nevindecate ale propagandei muscale, despre Roma veche a ... prea Răsăritului?! Că parte din creștinii țării sunt: catolici, reformați, iar alți credincioși ai altor religii (în morala sacralității cu diversitate) sunt cetățeni loiali ai statului român? Că cerbia unei ortodoxii pure (vezi derapajul Patriarhiei Ruse!) este contraproductivă? (vezi conflictul dintre *Roma veche* - ortodoxie muscală!- și *Roma nouă*, de sub autoritatea papală, a Europei cu regate... catolice!). Nu trebuie găsit tratamentul adecvat ne/unității? Autoritatea supremă națională, ortodoxia autocefală (???) română, nu trebuie să găsească **repede** soluțiile, la... prea disoluției?! Cuvântul *ecumenism*, deși în vocabular, pare ceva exotic! Deși prin 9 Mai 1999 ne-am împăcat cu... Roma Apusului, **biserica națională funcționează cu... frâna trasă, într-o încetinire a mersului care agravează ne/unitatea, acum și cu dispariția milioane de români în alte spații de viață cu un amestec al ritualurilor trăirii întru sacralitate**. Ce repede uităm evenimentele istorice providențiale pentru români, pe scena geopolitică (că doar împărățiile sunt de la Dumnezeu, ne spunea Paul într-o celebră epistolă dată... Romelor - cu *cezari* și *țari*... și *Kaizeri*, cum constata și Adrian Cioroianu!). Să dăm câteva cazuri: 1848, la Blaj; 1918, la Alba Iulia; 1999 la București când unitatea religioasă, a... contrariilor a servit destinului țării și neamului. (geopolitica, **Domnul Zeu**... pământean ne-a dat izbânzi pentru destinul *politic* (cu sensul de putere a viețuirii, de-a împreună cu ceilalți, a identității de sine !).

Da! Nu am primit încă răspunsul la întrebarea noastră privind canonizarea lui Mircea cel Bătrân, adică nu ni s-a dat un nou termen de judecată **al marelui vinovat, cu vreun cazier prea greu în logica evului mediu!** În gândirea *primitivă* a timpului cu religii (nu în sensul celor nepricepute și anacronice!) regii Egiptului/faraonii, la înveșnicire, intrau direct în ceata zeilor, fără alte instanțe subsidiare. Peste timp, chiar dacă Paul a pus procedura în Noul Testament, s-au inventat comisiile de evaluare ale... fiilor. Aici, în cazul nostru, lipsa de celeritate a instanțelor pământene, contrazice chiar faptul ortodoxiei că fiii pământeni (adică neatinși de maturitatea tatălui!) n-ar fi îndrituiți să judece în locul tatălui care numește regii, domnitorii, împărații etc.

La discuția slobodă, din afara bisericii, ne-a fost adus să ne povestească despre Mircea cel Bătrân/ cel Mare, un tânăr cu notorietate, atins vremelnic de mărirea publică a demnității dital ministrului de externe, acum doar Director al Bibliotecii Naționale: **Adrian Cioroianu**. Un orator cu lipici la auditor, cu știința coloritului de basm care farmecă copilul încă ne/dus la școală și chiar îl îndeamnă la ascultarea care te duce, te exaltă, uneori înrădăcinează convingeri, greu de șters când le-ai primit pe inventar, ca foarte prețioase, chiar de la specialistul în istorie și profesor universitar pe deasupra. Va începe cu concluzia, ceea ce este foarte important, pentru cei veniți să-l asculte, ca la o problemă matematică în care se expune apriori ceea ce se demonstrează după. Superb portretul lui Mircea de mare personalitate istorică și importanță covârșitoare în destinul neamului și al credinței sale, care - spunem noi!- este deja (s-a referit la cultura română care l-a canonizat demult!) asumat sfânt păzitor al nostru, fără vreun document anume scris, în buna tradiție a fabuloasei noastre oralități. Superbă concluzia Domnului Cioroianu, dar demonstrația, dincolo de aura de basm remarcată, nu a avut acoperirea credibilă a procesului istoric, aceea a adevărului istoric, incontestabil, poate cu ultima actualizare după cele mai recente clarificări. Nu am dorit să

știrbim mulțumirile mulțimii care l-a aplaudat, pentru că ceea ce s-a spus, și ceea ce am fi spus, au oricum viață scurtă (se zice că se reține cca. 5% din cele auzite!), așa că ne-am propus să ne dăm cu părerea despre cele auzite prin scris, evident mărturisind și de ce o facem. Se deplângea la această dezbatere chiar lipsa orelor de istorie din programul școlar și programarea istoriei altui *popor ales* și el cu refuzul recursului unui proces istoric, de peste două milenii. Este o problemă desigur, auto marginalizarea noastră și supralicitarea istoriei altora din interese obscure. Pare-se că se confirmă diagnoza unui om de cultură vâlcean Ștefan Dumitrescu, privind axiofagia românească, sigur datorată și robiei noastre sub *capitulații*, lipsei autocefaliei credinței autohtone atâtea veacuri, adaptării nevoii de supraviețuire, pe treapta sclaviei și iobăgiei, a majorității, cum va concluziona și Dumitru Drăghicescu, alt vâlcean preocupat de psihologia poporului. Îi dăm ca exemple din Vâlcea, loc ales și de Mircea, pentru ctitoria înveșnicirii, tocmai în Țara Severinului din Dreapta Oltului/Mică Valahie... Da! Vâlcea cu Râmnicul oraș domnesc și Cozia cetate de apărare a credinței. Acum, aici, dragostea pentru Mircea își are un epicentru, în care clocotul nu trebuie să se domolească și atitudinea militantă, pentru adevărul istoriei, pentru chipul de sfânt ocrotitor și model al trăirii în realitatea timpului schimbător, nu are voie să înceteze! În acest imbold, asumat din 2001, Cercul de la Râmnic, a participat la toate evenimentele locale dedicate marelui Domn și din această perspectivă evaluăm evenimentul, din 31 ianuarie 2024, la la Mănăstirea Cozia.

Scriam în *buletinele* Cercului de la Râmnic (cele de după 2012 se pot accesa în arhiva www.culturaarsmundi.ro) despre evenimentele dedicate lui Mircea cel Bătrân de-a lungul vremii. Publicam concluzii, după dezbateri, noi clarificări aduse de cercetarea istoriei în baza unor noi surse de informare, unor noi interpretări și din alte perspective științifice (sociologie, etnologie, antropologie, politologie etc.) experiențele noi, lansam diferite apeluri publice. Parte din articolele cu caracter științific reluate și în revistele de cultură vâlcene. Au fost lansate apeluri la Simpozioane Naționale, colocvii, mese rotunde... legate de nevoia canonizării lui Mircea cel Bătrân. Facem această introducere pentru o referință critică, posibilă la cele „povestite” de protagonistul lecției de istorie, invitat la Cozia, cu ocazia Parastasului la cei 606 ani, de la înveșnicirea emblematicului Domnitor. Prima constatare, făcută imediat, vecinului de scaun, de la locul expunerii, că dincolo de povestea pentru neinițiați, ni se expunea acolo o istorie după cele citite în manualele vechi, neactualizate. Constatasem, cu vreo 15 ani în urmă, că o verigă lipsă dintr-un lanț al demonstrației, înlocuită cu altceva poate denatura grav concluzia, iar adevărul necesar devine o mistificare. Apoi, că din punct de vedere lingvistic, dicționarul explicativ al unor cuvinte, necunoscut fiind, nu poate pune pe taler înțelesurile! Să ne lămurim! Câmpul de... bătaie al evului mediu, al imperiilor/regatelor era cel al credințelor. Titlul referatului expus, surprinde pe „cruciatul” Mircea! Adică pe cel aliat catolicilor, cu care se lupta Imperiul Otoman, care intrase în Balcani și supusese creștinii ortodocși, cu Patriarhia de la Târnovo cu tot, în 1393! Nu ni s-a suflat o vorbă despre acest eveniment care a declanșat separația între țările sud/dunărene ale bulgarilor (Târnovo și Vidin), dar și scindarea Ungro/vlahiei... pe Olt (Muntenia îl uzurpă pe Mircea cu... Vlad „uzurpatorul”, susținut de boierii adepți închinării și acceptând „capitulațiile”, documentele juridice, din 1393!). Țara Severinului/Mică Valahie cu boierii olteni/mehedințeni, sub protecția vecinătății apusene/ungare, nu aderă la *capitulații* și duc împreună lupta de la Rovine din 17 Mai 1395, pe teritoriul oltean care nu se supusese, adică pe Jiu. Istoricul Hasdeu, istoricii sârbi (pentru că vasalii sârbi, ai turcilor, vor fi căzut în lupta cu pricina la anumite date din cronicile lor!). Nu ni se spune nimic despre bir, decât după 1417, fără a fi lămurii că de atunci doar și Țara Severinului, din dota împărțirii inițiale a moșiei de către Radu I lui Mircea, va plăti tributul. Confuzia a două bătălii la Rovine (vezi și Istoria vol. IV al Academiei), atribuind izgonirii lui Mircea de la tron (poate și cu ajutor turcesc!, că oastea boierească a Munteniei nu avea de ce să se mobilizeze!) din oct.1394, evenimentul cel mare, istorica bătălie de la ROVINE, la care a fost parte și Regatul Ungariei al Împăratului Europei/rege al Ungariei: Sigismund de Luxemburg. Cum să fi încheiat un tratat, în 1395, un „fugar”/Mircea, fără vreo calitate juridică?! Problemele acestea le lămurisem cu 15 ani în urmă, le și publicasem, le confruntasem cu istorici renumiți: Constantin Rezachevici, Dan Zamfirescu, Dinu Vergati alături de istoricii de acasă. Articolele publicate (scripturi existente și

asumate... critic!) ne obligau să asistăm la o sisifică reluare a ridicării unui bolovan, parcă un blestem să o luăm mereu de la cap.

Revederea istoriei doar ca o potențare a mândriei de neam, în situația fericită că ai habarul identității și un minim orgoliu care vine din cinstirea marilor modele, fără răspunsul că ai nevoie să o cunoști, să o înțelegi în drumul tău, al neamului tău poate părea o pierdere de vreme. Dar dacă modelul unei mari personalități poate lucra fortificând trăirea lumii tale de care ești legat biologic, până în străfundurile genetice, de ce să nu construim și straturile mai subtile ale cerului informal, aceea spiritualitate care cere antrenamentul ritualului permanent și chiar foaia de drum a sinaxarului? Dacă lumea culturii îl conține demult pe eroul de la Rovine, de ce în cea a sfinților să-i refuzăm prezența? (vezi **Buletinul 2013** cu „Mircea cel Mare, cel Bătrân, eroul de la Rovine – 17 Mai 1395, pe...Jiu”). Puneam întrebarea, cu vreme în urmă, dacă o Catedrală a Mântuirii Neamului, poate fi legitimă, fără mântuitorii dovediți prin faptele lor de neuitat? Nu cumva, noi, urmașii acelor uriași providențiali, care ne arătam purtători de puteri delegate de cei mulți, nu vedem din absența ochilor minții? Pe cine să mai rugăm, dacă cei puși în secretariatul lui Dumnezeu pe pământ, nu ne dau legiuita înregistrare, că la răspunsuri nu ne prea așteptăm când timpul de reacție este secular, deși lumea se schimbă amețitor... Anul trecut ne lansam analiza celor petrecute la 605 ani de la înveșnicirea lui Mircea la Cozia, în **Buletinul 2023** al cercului nostru sub titlul: „Mântuirea națională, ceva fără fond? Ori aflatul în treabă fără HA(ba!)R?. Un Apel pentru canonizare, lansam în **Buletinul 2018** (făcut public în 25 Martie 2017).

În 31 ianuarie 2010 (vezi **Buletin 2010** „Mircea cel Mare, la Cozia, din 1418 ... Te rugăm Tată al Nostru...”) : „Îl rugăm pe Dumnezeu să ni-l dea pe marele voievod, Mircea cel Mare, chezășie sfințită, pentru o patrie frumoasă și liberă.../ l-am chemat pe Mircea cel Mare să fie Primul venit în Panteonul Românesc al Grădinii Maicii Domnului, în fața unui arhiereu inspirat de duhul sfânt, Emilian Lovișteanu și al arhimandritului Vartolomeu Androni al acestei mari lavre, Mănăstirea Cozia, a ortodoxiei românești, în prezența unui sobor de slujitori și mireni, veniți să cinstească memoria marelui Domn. Azi, după îndelungă așteptare reluăm rugămintea canonizării la noii slujitori ai Bisericii Ortodoxe Române, de pe toate treptele ierarhice ale slujirii... a noastre a bisericii trăitoare și mereu în mare nevoie de modele... Nutrim speranța că cele bune se vor întâmpla într-o zi, atunci când **voința**, cu **știința** și **putința** vor adevăra ființarea hărăzită hram și ctitoriei lui Mircea. Mulțumiri tuturor celor ce au onorat Parastasul lui Mircea, la sorocul 606, al repausului lui în „tinda Raiului”, și ceata dreptilor, sub permanenta slujire a monahilor bătrânului lăcaș.

Lider Cerc -1 feb. 2024

Parastasul anual... de la Cozia, pentru Mircea cel Bătrân

„Cum respiră pământul”

Este titlul unei expoziții itinerante de fotografie găzduită și de Râmnicu Vâlcea, în perioada 12 ianuarie- 9 februarie 2024. Un vâlcean, Dan Mihalcea, cu ucenicia pe la începuturile televiziunilor locale, și-a împlinit creșterea prin centrul cel mare al Grădinii/București, cu mai largă vedere și

adâncime. Arta, cu limbajul ei, îi va fi cerut școlirile înalte și permanentul exercițiu, unde dragostea ca un dar nativ iese din amatorismul începutului, se încarcă de sensurile și strălucirea tainelor rezonante pe orizonturi mai largi. Artist consacrat pentru dinamica imaginii înlănțuite, pentru a transmite un mesaj, cum este filmul documentar, regizorul din sine a înțeles că cele mai adânc tâlcuite au nevoie de altă viteză a succesiunii imaginilor, de statica expoziției cu exponatele/fotografiile care pot ele sugera acțiunea dintr-o legitate a procesului/fenomenului.

Tematica Expoziției, găzduită de Filiala vâlceană UAP, în pasajul subteran, din centrul orașului, se adresa publicului în trecerea lui pe aici, ca o atragere a atenției asupra propriului, posibil comportament, destructiv, în perspectiva timpului, pentru mediul înconjurător, în care omul - chiar el pământ însuflețit își poate pierde respirația. Inițiativa personală a artistului este un răspuns explicit, românesc, la o acțiune globală a ONU, care din 2009 va fi proclamat ziua de 22 aprilie : Zi a Planetei Pământ, ca o sărbătoare dedicată evaluării stării de sănătate a Pământului, privind cu ochii mai atenți efectele, luându-i pulsul, cercetându-i respirația, atrăgând atenția. Gestul personal al artistului Dan Mihalcea, este un ecou la acest strigăt și un consult diagnostic, cu poze vorbitoare, făcut în România, prin Buzău (la vulcanii noroioși) și arătat pe rotundul unui an cu zile în atâtea orașe ale țării, din ditai grădina Maicii Gee (pentru noi, râmnicenii, chiar Maica Domnului, fiecare dintre noi oamenii un fiu al ei fiind, cum și artistul se revendică!).

Vernisajul Expoziției a avut loc pe 12 ianuarie/ora 17.00 în prezența organizatorilor UAP (Gheorghe Dican- Președinte al filialei și Vicepreședinte al Uniunii, pe post de curator și Valeria Tănase, colega de la începuturile televiziunii vâlcene); a invitaților și a trecătorilor ocazionali. Presa a fost și ea acolo să remarce ceea ce o doare pe ea... instantaneu, în legătură cu cele de interes imediat, cum se poartă în... *just in time*. Am amânat consemnarea impresiilor, dintr-o slujire a presei culturale cu altă gestație a cuminecării, pentru altă vizionare, mai în liniște și cu un prilej special, după consultarea materialelor de prezentare, și descifrarea mesajului artistului, nu doar fotograficul, dar și regizorul, care luând pulsul Pământului ne-a și expus concluziile, fără a ne impune un mod de-a privi, adică punctul său de vedere (oricum în ubicuitatea celor 20 de exponate ale expoziției, și în succesiunea video/proiecției, prezentă și ea!). Prezentarea... *pe repede înainte*, pentru că la 17.30 se vernisa, tot în pasajul centrului civic, o altă expoziție foto, cu vreo 20 de artiști fotografi (din Râmnic și din țară!) crea o nefericită presiune și chiar o disoluție firească. Cum să mă împart între doi prieteni, despărțiți în cele două? Să dau doar exemplul cu Trestian Găvănescu, prezent între cei ce expuneau în cea de-a doua. Sau, cum să nu mă intereseze un Bogdan Ciungara... venit din Țara Făgărașului, cu atâția prieteni? M-am hotărât imediat: voi reveni să le revăd pe îndelete și în liniște!

Am ales ziua contemplației speciale. Este 24 ianuarie 2024, ora 12,00. În pasajul subteran din centrul Râmnicului mă aflu, singur cuc, lângă cele două expoziții. Lumea multă jucase hora unirii, suprateran, în devălmășie gălăgioasă și mână-n mână cu autoritățile, unele doar cu notorietatea supraexpunerii și încă se bucura de soarele de deasupra capetelor. Aici, pe trecerea subterană în punctul de intersecție al multor căi, poate chiar centrul cercului, cât Râmnicul, soarele de afară se lasă vorbit de cel teaurizat altădată de meșterul priceput. Pare că sunt pe calea mare: dintre istoricul complex comercial „Cozia” și Parcul cu statuia lui Mircea cel Bătrân, în planul istoriei, cu portretizări moderne, fără tâlcuirea adevărilor ascunse de prea adâncire. Mircea... încă necanonizat și înlocuit în misia ocrotitoare a orașului său, de Antim Ivireanul, adus după caterisirea seculară, sfânt patron! Iar Cozia de lângă? Amintind muntele Kogaion, marea lavră a credinței încă viețuind, este locul consacrat comerțului. Cele ascunse au mare nevoie de intervenția scripturii artei, singura care poate da hieroglifelor perenitatea milenară. Iată de ce m-am dedat contemplației, în liniște, asupra celor dăruite de Dan Mihalcea, acum chiar provocat de ambiguitatea voită dată titlul expoziției: „Cum respiră pământul”.

La sugestia artistului, de-a-i da ecoul la cele dăruite, constat că suntem în situația de-a ne fi minunat de mai multe lucruri deodată. A știut ce face, cum să le facă, cum să le ofere, cui să le ofere, când să le ofere, să provoace răspunsul dacă toate cele regizate, și-au atins scopul! Dar titlul, prin care obligă la căutarea celor ce arta ascunde subtil, îți impune prioritar răspunsul! Te oprești la *cuvântul* cheie. (Ce cheie este Ank-ul, simbolul egiptean al vieții!). Dumnezeu fiind... cuvântul, chip

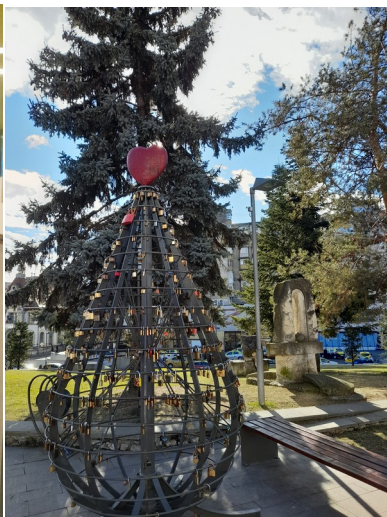
ascuns/împreună cu tâlcul nevăzut, nu ne-am arătat interesați de imboldul vreunei sentințe asumate de semnele de punctuație. Cuvintele își au alocate, explicativ, anumite sensuri general acceptate. Cele alese aici de regizor și puse să-și joace rolul, după ce le-a costumat/ poate travestit, sunt cheile mesajului încifrat, pentru cele expuse. „Cum” este modalitatea sugerând procesul, fenomenul, în legătură cu acțiunea într-o desfășurare. „Respiră” este verbul cu sens, având pe contra/sens inspirația. Împreună precum inima, ochiul, bat tactul ciclicității și du-te vino-ul dintre lăuntru și afară (inspirat ales locul expunerii!). „Pământul” definit global, planetă a oamenilor (responsabili de sănătatea lui cei ... puși de pază comportamentului națiunilor/ONU!); mamă a tuturor, care ne dă din sine și ne reia la sân după o vreme; Evă, generică personificare a vieții. Punerea lor împreună în titlu, cu posibilitatea fiecăruia de-a aduna semnificațiile, nu rezolvă integral răspunsul, fără a privi direct (să te încredințezi cu simțurile tale vii/raționale ar fi spus un Toma dat pipăitului, aici cu văzul exersat al imaginii!). Vulcanii noroioși sunt o realitate văzută și cei ce i-au cercetat îndeaproape (pozele o mărturisesc) le-au și auzit clocotul, bolborosirea. Arta fotografului de-a le face auzit zbuciumul, respirația sonoră prin imagine, se vedește instantaneu. Cum să dai minții tale cu ochii ascunși din cortex, ființarea pământului, privind bolborosirea rotundă a pământului, clipind precum ochii pământenilor și ei vibrându-și lutul? Am încercuit cu privirea proprie, de mai multe ori conturul expoziției. Ochii mei în semiobscuritatea subterană, priveau lumina clipirii foto, doar o reflexie bine ținută, a momentului acela în care un ochi pământean va fi clipit sincron gestului artistului de-a nemuri-o. Poze cu oamenii martori la durerea înlăcrimată a lutului, aduceau mesajul că orice durere a Mamei, este a tuturor și prin puterea artei, contaminantă, simțirea ne poate aduce conștiința responsabilității.

Am trecut și pe la cealaltă expoziție, dar în gând mă frământau încă durerile nemântuite ale Pământului și lipsa de consens a oamenilor pentru tratarea problemelor grave, precum poluarea și degradarea mediului înconjurător, observând chiar în Râmnic sacrificarea pomilor, copacilor, să facă locuri betoanelor, pavelelor, restrângerea locurilor cu verdeață și înlocuirea celor ale naturii cu idolii închipuirii fără viață. Am ieșit din expoziție pe scara rulantă a pasajului să-l salut pe Mircea cel Mare, din orașul său de suflet - între timp pus sub ocrotirea sfântului de împrumut: Antim Ivireanul. Adică noul venit cărturar la Vâlcea și apărător angajat al Bisericii Răsăritului, împotriva Uniației!

Am dat mâna cu Mircea, un „cruciat” al Apusului, pus în bronz în parcul cu verdeață și pomi, de Ion Irimescu. Marele Domn era cuprins de un nimb solar - canonizat de Însuși Dumnezeu, în această zi de unire a Principatelor! Pe mulții cunoscuți, desprinși din clipita unei hore, acum în marea risipire, i-am rugat să treacă pe la expoziția unui fiu luminat la orașului, să vadă ceea ce vor vedea și alți români prin din țara cea mare, expoziția urmându-și itinerarul stabilit, imediat după 9 februarie 2024: Cluj-Napoca, Reșița, Vaslui, Bacău, Focșani, Alexandria, Giurgiu, Brăila, Buzău, Slatina, Craiova.

L-am cunoscut pe Dan Mihalcea de ceva decenii. Un neobosit pentru luminarea de sine și apoi în revărsare către ceilalți. L-am adoptat, fără să-l întreb, în „cercul” Râmnicului, care oricum îl avea prin naștere și implicarea în viața publică, încă din vremea uceniciei pe la televiziunea locală. Am observat că toate realizările sale, oferite spațiului public, slujesc obiectivelor declarate ale Cercului de la Râmnic: „România – Grădina Maicii Domnului”. Îi mulțumim pentru acest dar făcut grădinii române, unul de folos tuturor oamenilor de pretutindeni, și pentru potrivirea specială a perioadei expoziției în Râmnicu Vâlcea cu: Ziua Culturii Naționale, Unirea Principatelor și Parastasul lui Mircea, pe 31 ian, la Cozia, după 606 ani de eternitate. Spre multe și noi împliniri, prietene!

M. Sp. /3.feb.2024

Reflux/Remember

Clor...o! file o...fil/e(ș/s)te. Astru-n crame, amețit de vin. Galben venin vine-n vene
 veștede pe...lin. Căruțașule, trezește-te! Luminii, verdele cărăbuș
 îi caută culcuș. Viz(i)u(i)ni ascund iern(i)(i) primul Lux. Să fie iar verde(!)(!)
 Binevestire, noului Flux!

Omagiul lui Constantin Brâncuși, în ziua dăruită lui

De ziua dedicată lui – să-i fie pomenită nașterea din 19.februarie 1876 (3. martie pe
 calendarul gregorian!) -, tocmai sărbătoare a culturii naționale, să consemnăm o
 inspirație a momentului, ivită provocator, dar pe care o asumăm conștienți fiind că
 am fost aduși aici de studiul omului și operei lui Constantin Brâncuși, ba chiar de
 spusele multora care și-au dat și ei cu părerea. Nu judecăm o lume mânată de atâtea
 legități nepătrunse. Am „citit”, intuitiv, dialectica limbajului sculptorului- unul captiv
 și reflexiv al paremiologiei românești, cu atâtea încifrări în proverbe, zicători și
 spusele în dodii (vezi aforismele!). Ne-am zis să rostim în gura mare ceea ce ni s-a
 năzărit poate, să sonorizăm graiul tuturor păsărilor zburânde și mute, ori cântătoare
 fără glas. Insistența lor, și a tuturor lucrărilor mute să fie vorbite altfel, spuneam doar

traducere a ceea ce ne-au spus nouă, ne-a provocat ghesul acesta omagial. Să nu ne refuzăm cântecul inculcat în artă de operele pe care le vedem și nici să ne refuzăm să stăm de vorbe cu ele în dialoguri personale. Aici nu avem nimic de ascuns din ceea ce ne-au sugerat, la o zi mare, monumentele ansamblului monumental de la Târgu Jiu.

Tăcerea e de aur! Constată geniul popular, ne-o repetă poetul-filosof și o semnifică în piatră sculptorul. *La masă nu vorbim! Doar mâncăm!* Ne sfătuia tatăl pământean când eram mici, gălăgioși, adunați la masa rotundă a copilăriei. Cel ce ni s-a dat euharistic taină, pâine din cer, chiar dăduse porunca: „luați mâncați...” dintr-ale mele! Să le mâncați în tăcere, că vorbele rele corup adevărul (aici pe cel absolut!), ne va fi îndemnat și sculptorul în tâlcuirea sa ! În voi, în afundul vostru ultim, insondabil, stă cuvântul cunoscător sălășluit acolo să vă dea CALEA.

La rotundul mesei cei doisprezece, încă ucenici, trebuie doar să asculte. Timpul împlinirii lor tocmai curge în clepsidrele care vor face loc flăcărilor cu înnoirea, mai încolo, să poată deveni apostoli purtători de vorbe și cuvinte scrise. Sacrificiul de sine, precum al eroului validat de faptă, impune ascultarea și interiorizarea în fiecare, a măreției celui ce se dăruiește pe sine să fie prinos vieții celor cărora s-au dat pe sine. Luați, mâncați, în tăcere, **la masa tăcerii!** Cele primite să vă fie taine ziditoare ale credinței și respect pentru eroi și martiri! Tainele nu se spun. Se țin zăvorâte precum comorile de aur. *Vai celor ce le caută!* Precum profanările tuturor mormintelor eroilor!

Dar, vai!

Și abia de vorbi Duhul/Că se și umplu văzduhul/Savante zvonuri, ciripit/Sigur, toate-au deslușit/Ce-a vrut să spună, negreșit/Bătrânul când le-a făurit./ Au uitat, în clipa imediată/Porunca bună și-înțeleaptă:/ Să nu se joace cu cuvintele/ ce sap-adânc mormintele/ Că pe El: Duh, Cale și Vrere/Îl simți doar, nu-I la vedere!/Este-n tine și nu ști/Treci prin lume, mai înveți/Mai cârtești, te îndoiești/La El te-îndrești spre bătrâneți!

Stând în Poartă un gând te poartă!

Din poartă în poartă o ... Cale/În durata să-ți fie Viață/ O mamă-fecioară îți dă o intrare/ La asfințit, când muma te-așteaptă/ Poarta din urmă te vrea, primitoare!

Sărut mâna!, mama mea bună/Pentru graiul de lapte, cântec și scutec/ Apoi de-înserare și veșnicie sub lună/ Sărutu-ți huma, mumă, primește-mă în pântec!/ sămânță să fiu, cântec, descântec!

Singur în lume intrat-am pe poartă/ Pe poartă iubita am dus-o-n cămin/ Sărutul împlinindu-mi o soartă/ Singur pleca-voi pe poartă, senin/ Sărutul din urmă primi-voi...Amin!

Din Poartă în Poarta e soarta/ Ursită trecere cu-aleasă petrecere/Întru și peste hotare... tot Poarta/ Tărâmurii cu chin, serai cu plăcere/ Voi spune adio, la tot ce-i vedere!

Din Poartă-n Poartă/ Pe Cale te poartă/ Pe umeri ca pe-o comoară/Mulțimea, alaiul de-afară/Te duce, te sărută, ultima oară!

Ca într-un blestem sisific, poate doar recurențe nesfârșite cu nașteri, renașteri, plecări și reveniri, mereu, mereu, iar și iară, pățim căderile și toate urcușurile pe Golgota:

Fără sfârșit un dus și-întors până te pierzi...

Când plin, când stors/ până te pierzi prea plin-ușor/până te pierzi prea greu de stors.

Un sus, urcuș! Topire-n zbor, ușor. Dispari în nor și te faci dor.

Un jos, căderea! Absorție de plumb, greul pământ.

Te-ascunzi în mumele-mormânt/ pulbere, praf

Între sus și jos: un nume și vreun... epitaf!

Povestea tuturor aceeași!cu nume noi și cruci distincte/cu fastuoase , ori prea săracele morminte.

O spune ea, COLOANA/ Când timpului dăm VAMA/Are în sine zborul înălțării/Are clepsidra limitării. Privim în s(p)us cu rugă spre înalt/ Treaptă , cu treaptă, fără (p)salt/ Apoi de-odată-n asfințit/zburăm să fim în nesfârșit/iar cele grele-n somnul greu,
de plumb, cădea-vor mai mereu.../M. Sp/19. feb./ al tuturor anilor cu... *remember!*

Brâncușofilie vs. Brâncușologie

Tema ne-a fost iscată de o întrebare posibilă: „Poți fi din iubire, brâncușolog?” Am răspuns, declarând posibilitatea, cercetând propria experiență. Poți fi, dintr-un interes material/profesional, angajat într-un rol să-ți duci zilele, brâncușolog? Desigur!, fiindcă fișa postului o cere! Poți fi iubitor, în sensul dăruirii de sine pentru celălalt, când ceva anume se împotrivesc libertății tale de alegere? Nu se cheamă iubire atunci când tu îți tragi sevele pentru tine din parazitarea celuiilalt! Poți fi cel mult un strigoi, precum toți pseudo-revoluționarii, care devin lupi și corbi pe stârvul celor ucise! Aici se impune să observăm, cât din brâncușolog, poate fi brâncușofil?! Important este – invocând aici o zicere celebră!- ce îi oferi tu lui Constantin Brâncuși, fără vreun interes ascuns, și nu ce foloase (evident materiale!) vei obține din declarata ta „iubire” pentru omul, opera, și tangența de el, cu înnobilare.

Când viața și opera unui OM se impune a fi cunoscute de societatea semenilor, ca necesitate pentru utilitatea publică a modelului uman, prin valorificarea lăzii sale de zestre, dată cu adresă lumii la... plecare, atunci înștiințarea tuturor trebuie făcută onest și științific... de oameni cu chemare și abilități de cercetare/comunicare. Vorbind despre Brâncuși, în spirit științific, descifrându-i opera cu atâtea metode acreditate, pentru ne/smintirea ideii de adevăr științific, va trebui să observăm apartenența la Brâncușologie a celor atestați formal,... *brâncușologi!* Aici trebuie spus că între „... filie” și „...logie”, ca între irațional și rațiune, este un plan despărțitor. Nu întotdeauna ceea ce inima cere... capul aprobă! Și apoi ceea ce capul impune, inima vrea! Rar se potrivește cugetului și simțirii să poată fi omul... *trup și suflet* în jumătățile compunerii lui. Și sărutul este un eveniment cu sorocul condiționat de ritmurile care își caută punctul comun, al fericitei intersecții sincrone.

Brâncușologii, angajați slujitori în altarul lui Brâncuși, cel cuprins de geniu și dus în nemurire de operă, se vor supune canoanelor cu adevărurile legitimate deja. Pe acestea le vor apăra precum cerberii și orice abatere le va părea profanare. Vor rosti cu orice prilej, „liturghiile” exersate și ritualul lor va îngheța duhul celui slujit, în iubirea celor ce vor trebui să creadă fără vreo cercetare, interzicându-le orice erezie. Dar tocmai perseverența iubitorilor aceștia/amatorii, cu disidența cercetărilor proprii, topesc cele înghețate de prea estetic, prea dogmatic, prea canonic, eliberând duhul împrizonat instituțional. Ce închisoare instituțiile cu managementul politizat, cu gardienii puterilor care confiscă libertatea zborului pe direcții colorate, uneori impunându-i artistului... calea, exilul, iar operelor sale?: tăcerea! Acești disidenți pot deveni din *brâncușofili*, brâncușologi, pro bono, cercetând pe cont propriu, mai mereu cele ascunse oficial, într-un spirit militant, cu toată libertatea. Mulți se vor arăta în urcușul propriei scări: ucenici, calfe și chiar meșteri. Câți meșteri amatori nu există, fără înrolare în *uniunile* canonizate, ca fiind de interes public, ale puterilor înscăunate!

Acum s-ar pune întrebarea, privind cele două tipuri de ... *brâncușologi*: Care dintre ei fac ceea ce trebuie în slujirea lui Constantin Brâncuși? Răspunsurile? sigur vor avea partizanii lor! Cei care din iubire, s-au datat cercetării și se abat de la canoanele unor adevăruri impuse, fără a cheltui din bugetul public? Ori cei care, respectând fișa postului, au sarcini de serviciu clar trasate, uneori condiționate de ierarhia momentului, privind adevărul oficial? Scriem aceste rânduri pentru a ne declara iubirea pentru marele sculptor, manifestă în multe poziționări publice, expusă în articole, în lucrările editate, după o îndelungată cercetare a operei sculptorului, a opiniilor diverse, uneori a dezbatărilor (congrese, simpozioane, colocvii tematice, conferințe, expoziții de artă etc.) în prezența specialiștilor cu notorietate. Pare aroganță să te arăți cercetător al artei unui artist cu recunoaștere universală, când aproape zilnic, undeva în lumea asta planetară se scriu articole dinspre specialiști recunoscuți ai artei, care expun concluziile unor cercetări de-o viață. Dar iubirea sinceră trebuie mărturisită și ea capătă valoarea adăugată când vine din vibrația baștinei – întotdeauna în dificultatea recunoașterii propriilor profeti! Nicăieri în lumea largă sculptorul, cu înveșnicirea în Montparnasse, nu își primește cuvenita pomenire, ca *in patria sua*, anual, precum la Mănăstirea Lainici, din defileul Jiului, și unde iubirea se exprimă, necenzurată. Amintim aici, că într-o reuniune publică, reluam o propunere veche (în fapt chiar ideea sculptorului!) privind aurirea... *coloanei fără sfârșit*, propunere susținută cu argumente, dar taxată ca extravagantă. Constatăm acum, la aproape două decenii de la lansare, că o atare valoare adăugată, ar fi fost necesară și ar fi amplificat vizibilitatea operei și strălucirea meritată. Dar propunerile iubitorilor de Brâncuși, au eșuat în managementul neperformant al Statului (vezi... *Cumințenia pământului*, lista UNESCO pentru Ansamblul „Calea Eroilor”...). Să mai constatăm că și alte strigăte, privind iubirea noastră pentru sculptor și operă, au rămas... fără ecou! „A prins întunericul aripi și glas”? Ori cele aurite au alte mize?, mai materiale, precum litigioasa Roșia Montană? Credem că în competiția celor două... iubirea este singura mântuitoare!

Cercetarea științifică, respectă logica domeniului propriu de definiție al științei anume. În poziționarea atee, liber cugetătoare, secularizantă, nu se va surprinde niciodată dimensiunea religioasă a creatorului, asumată explicit, precum Brâncuși. Plurivalența creatorului care împacă inspirat imboldul irațional (să-l numim muză, poate revelație divină!), cu cele învățate și exersate îndelung, poate oferi diversității privitorilor, o mulțime de rezonanțe, dinspre acordul fiecăruia cu o armonică anume, din marea lor cuprindere. Așa se pot isca păreri diferite în rândul „cititorilor”, ei înșiși în nișa propriilor limite. În competiția părerilor privind ceea ce au văzut, simțit, în fața operei de artă, este nevoie de numitorul comun și de aici reuniunile multidisciplinare (congrese, colocvii, dezbaterile diverse...) sunt necesare, pentru o mai bună cunoaștere a celor studiate, uneori iubite dintr-o chemare anume, greu de explicat.

Prințesa „X”

Iată o travestire a ambiguității vădită prin numele dat lucrării. Sculptura aceasta, atât de controversată, chiar contestată de specialiști, este de o strălucire fără cusur și în ea gândul nostru despre necunoscut(ă) se reflectă cu sugestia formei și provocarea aflării ce se ascunde în numele dat. Fiecare privitor, influențat uneori de părerile altora (părerea... este o aproximare, o vedere anume, prin care îndoiala – aici prin contra/punerea, cumpănirea gândului propriu cu cel străin, pe o balanță!- îți cere din prea multele variante, una!, să-ți satisfaci nevoia de-a vedea , personal, realitatea tainuită.

„Prințesa” este sugestia gramaticii, precisă, asupra feminității! S-au și avansat nume de frumuseți să-l primească, în legătură cu aventurile galante ale sculptorului, să-și primească nemurirea unor clipe prin ... artă. Fiind vorba de ambiguitate, oricare dintre femeile care își are vreo taină și tresaltă vreo retrăire virtuală, imboldite de vederea obiectului, ca la un țipăt interior se poate identifica în necunoscuta „X”, mulțumind în același timp atributului... princiar. Dar să ne amintim că sculptorul în căutarea însuflețirii lucrărilor sale – toate în spiritul naturii!- nu a cioplit portrete/idoli, ci un fel de iconic al actului căruia îi este hărăzită opera. Păsările sunt zburări, cocoșii sunt strigăte la hotare de vreme, deșteptări. Coloanele sunt susțineri și căi comunicante. Porțile sunt urdinișuri de treceri. Mesele și scaunele sunt așezări, ieșiri din mișcare și tăceri (vezi porunca : *la masă nu se vorbește!*, gura fiind prinsă cu altă lucrare; vezi și „luați și mâncați...!”/ ori „Beți...!”).

Prezența semnului grafic „X”, în numele lucrării, pare o hieroglifă care vorbește ceea ce arată, dar te poate lua de minți, dacă te situezi în logica matematicii care își ia litera ca necunoscută; oricum ambiguitatea generalității este asigurată. Expedierea semnificației către necunoscuta algebrei, contrazice imediat ideea , pentru că nu toată lumea rezolvă ecuații din abstractul matematicii. Aici, pentru căutatele rezolvări, prințesa putea să fie „Y”, „Z” ș.a.m.d. Nu cumva „X”, prin grafia lui, să sugereze ființarea obiectului? Nu pusese în cercul sărutului (O), literele „D” să semnifice jumătățile obținute prin împărțirea întregului la D(OI)? Aici din cele omeneste luase O(CHIUL) să-l dividă și să-l facă îngemănare sărutului.

Imaginația noastră ar putea vedea în „X” mâini și picioare care dau intersecția unui punct. De ce ar face-o? Pentru că din cele două (cu dublă sugesție: sâni/ouă!) ale

corpului sculptat să obținem ovalul... sugerând ca/pul! (*falus* îl vor fi numit artiștii vremii și îl vor fi exclus, din pudoare, dintr-o expoziție pariziană!) Dar să întoarcem, să schimbăm sensul privirii, pentru că „X”, precum și clepsidra/romboedrul ne permite lucrul acesta. Atunci vom observa perspectiva germinăției și importanța înșămânțării.

Din simbolistica religioasă „X”/Crucea Sf. Andrei, este chiar omul care a fost răstignit cu capul în jos, și din lucrarea lui (a celui ce a săgetat Nordul boreal!) a rodit creștinismul. Va plăti apoi cu răstignirea în Patmosul Sudului mediteran.. Și el, Sfântul nostru ocrotitor, s-a îngemănat cu „X”-ul, tăinuindu-ne în simbol o lucrare a convertirii noastre, prin sacrificiul de sine. Dorită fiind, *ab initio*, ambiguitatea ca o taină mare, să nu zdrobim cu mintea tainele din cale (cum ne atenționa poetul-filosof!), ci doar să ne minunăm de gândul sădit de făurar în „Prințesa X” , dăruită umanității cu toate semnele ei de întrebare. Frumusețea unui lucru se arată și în obsesia unei continue căutări (cu fiecare șlefuire... o strălucire nouă!), care nu lămurește pe deplin, ci îți descoperă, mereu, mereu noi, fără sfârșit noi perspective... că niciodată nu-i sfârșit înaltul care îți desfășoară mai largimea orizontului..

Nu putem trece cu vederea că feminității Prințesei, se adaugă bărbăția Prințului - chiar sculptorul înnobilit ca *Prince paysanne* !- iar punctul lor de intersecție este chiar sugestia lui „X” . Ne este cunoscut făurarul inspirat, *omul universal Constantin Brâncuși*!- care ne dăruiește cu facerea sa taina vieții pe cale, cu iubirea lucrătoare pentru toate mamele înșămânțate și roditoare a tainelor creației, despre care arta nu poate fi decât ambiguă! **M Sp/ cu... remember!**19 feb.2024

Întrebare, într-un an electoral...

S-a dat semnalul unei adunări naționale cu o mare provocare: să alegem noii acari de acasă, pentru impiegații cei: „ De Sus, mai sus, de vârf și nori”. Stai crucit, cum șade pasărea măiastră cu întrebarea ei, acum și a noastră: de ce-i lumea aburită/aiurită/dusă-n ispită, când frumoasă, când urâtă? Cei mai în vârstă, trecuți prin mai multe veacuri/ba chiar peste o cumpăna a mileniilor, cu mai multe pățite, avem o altă întrebare: **Ce anume a transformat o țară, în care se muncea pe ruptele?** – unde *clasei muncitoare* îi aparțineau toate structurile societății! că toate conjugau/înjugate verbul a muncii, fără a conta cum și pentru cine! Desigur o... *schimbare radicală*, cum definește DEX-ul REVOLUȚIA! Dar, se mai impun și alte amănunte...

S-a întâmplat (Sunt însă, oare? Întâmplătoare?, fenomenele care mișcă societatea omenească și schimbă polii de putere omenească... în mod permanent? Cum remarcă istoria?, pro memoria!) să se schimbe macazul geopolitic în 89 și să deraieze și garnitura trenului românesc, pentru că acarul noului sens a deschis porțile consumului din cămări și a oprit... lucru, ba le-a luat și obiectele muncii pentru... *mormanul de fier vechi*. O țară!, draga de ea - cu un Stat care s-a arătat aproape degeaba, pentru binele ei, dar care a făcut totul, pentru preinșii pseudo-revoluționari, să prăduiască stupul cu miere-, a cunoscut pe pielea celor mulți schimbarea. Trântorii, mai mereu

intruși în stup, au populat stupina cât casa poporului și stupii tuturor palatelor cu mierea. Jos... cu munca prea de jos, că prea ne înjosește! Poruncă! „Toți, să ne facem că lucrăm!” Să terminăm odată cu munca inefficientă...! Se poate croi o creștere economică și pe... consum! Hai să consumăm cât mai mult, chiar mai mult decât producem, să meargă comerțul și să înceapă roirea albinelor pe unde se mai poate face miere!

Oamenii munciți, care aprovizionaseră cămara și umpluseră stupul cu miere, s-au pensionat înainte de vreme, ori au plecat după alte locuri de muncă peste fruntarii, ori s-au dat subteranelor supraviețuirii cu duhul migrat la alte ceruri. Stupul cel mare, încăput pe mâna trântorilor pseudo-revoluționari, unii doar politicieni de mucava, a fost pus de vânzare. Resursele primare, acareturile construite în generații, infrastructuri vitale administrării țării, au fost date altor naționale, de peste fruntarii, ori unor corporații multinaționale ce știau bine jocul... în două părți. Porțile deschise unei izbeliști, cum doar războaiele pot face, au dus la hemoragia de aur cenușiu, de toate vârstele, pentru PIB-urile celor ce știau mai bine jocul noului sens al lumii. Consumul, fără producția proprie în spate, ne-a întors în timp către perioada culegătorilor din cele oferite de-a gata de natură. Tăiem pădurea fără discernământ, țiteiul și gazele naturale..., fără desființata industrie, nu mai aduc valoarea adăugată; rezervele aurifere... în litigii internaționale, iar cărbunele autohton generator de noxe...; agricultura prea dependentă de Dumnezeuul ploilor, de când ne-am bătut joc de sistemele de irigații... Ce să mai vorbim de eclipsa școlii românești de când și aici ne facem că învățăm! Ce să fie cu învățământul superior pe bază de diplome truate, cu doctorate furate? De abolirea învățământului profesional, formator de meșteri și meseriașii celor indispensabile vieții? Cum să nu te crucești, cu mintea ta, de câte toate, și să nu strigi totuși să se audă, că prea s-a făcut noapte și cocoșii n-au cântat încă trezirea?

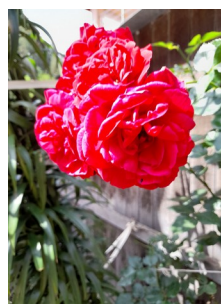
Cunoaștem o carte, scrisă ca un răspuns întrebărilor noastre: „Orașul de Carton” Ed. INTOL PRESS, Rm.Vâlcea, 2020. Cartea, cu atâtea epistole, inspirată din cele trăite, din cele aflate când lucrurile au scăpat de sub cenzură și au devenit publice, a avut șansa să fie scrisă de omul potrivit: Petre Simion Cichirdan. Perioada prin care trece omenirea, a trăirii planetare – numita globalizare!-, cerea un cetățean pregătit acestei provocări. Unul conștient de noul mers. Putea fi un om de nișă, specializat doar spre amănuntul care caută spre zero absolut? Putea să fie omul care să stea la suprafața marelui întreg care este unu, precum sunt decidenții fără școlire, asupra proceselor întregului, spre buna gestiune a funcționării lui? Poate fi doar școlirea teoretică, mecanismul devenirii?, soluția?, fără ucenicia necesară și exersarea verbului a face? Poate doar pentru propagandele, care propagă ideile imediatului, folosind imaginea fabricată să te ia de minți, ca orice reclamă ce trebuie să-și vândă repede, pe negândite, prin amăgire, produsul, slujind banul-ochi al dracului! Autorul nostru este o personalitate a polivalenței demonstrate. Cartea, fără să-și propună acest lucru, sugerează devenirea autorului și îl legitimează purtător de cuvânt. A conjugat simultan verbele: a învăța, să știe !; a ucenicii, ca să știe... a face!, să asculte cu iubire de oamenii exemplari și să se construiască pe sine, cu voința celui ce s-a descoperit

liber! Abia apoi, înzestrat cu darurile toate, văzând limpede lumea și sensul în care se mișcă, a vrea să participe la ea, în spiritul testamentelor, scripturi ale umanității, a celor esențiale din patrimoniul moștenit (istorie, artă, cultură...), a devenit misiune asumată. Cuvintele cheie cu care operează (despre care ne lămurește!): cultura ars mundi, interferența artelor, ne sugerează profilul său. Persoanele de care s-a apropiat, le-a cunoscut și respectat precum: Leca Morariu, Constantin Lucaci, Modest Cichirdan, ing. Aurel Constantin Zorlescu, pr. Petre Gheorghe, pr. Dumitru Bălașa, pr. Veniamin Micle, Constantin Zărnescu ..., pot fi considerate modelele sale, pentru portretele în piatră. Au fost și persoanele, cu angajamente propagandistice, care i-au prilejuit epistolele lămuritoare pentru perioada trecerii de la piatră la... carton, cărora nu le spune decât numele măștii, pentru că în cele durabile ele se vor topi oricum. (vezi pățaniile cu Forumul, cu Societatea „Anton Pann”, uniunea scriitorilor, uniunea artiștilor plastici, etc.). Polivalența sa este remarcabilă și textul o respiră, nu ca pe o erudiție gratuită, ci tocmai pentru a ilustra interferența necesară, conclucrarea tuturor planurilor, pentru a descifra complexitatea lumii. Inginer, sculptor, pictor, muzician, scriitor, poet, informatician, proiectant și artizan al celor proiectate, reporter, ziarist, editor și toate acestea nu sunt doar declarative, ci toate cu atestări palpabile: invenții, inovații, lucrări expuse public, tablouri, cărți, articole, expoziții vernisate în spațiul public, cronici ale evenimentelor, arhivă a revistelor- postată *on line* și câte altele! Acest om, putea să fie ca un Argus modern, cititorul și apoi epistolarul celor citite, să fie de lămurire celor ce pot face trecerea de la cele aflate, la înțelegerea, singura care luminează de ziuă și pregătește înnoirea.

Luați provocarea noastră, ca o invitație să-i citiți cartea (vezi formatul Pdf. Arhiva www.culturaarsmundi.ro) celui născut în **21 februarie** 1951, Petre Simion Cichirdan, căruia îi mulțumim și îi spunem „La mulți ani!”

Obs. Nu este înregimentat politic și nici nu candidează în alegerile invocate, dar este dedicat trup și suflet celor de maxim interes public, dar poate fi o referință pentru cei ce se oferă slujirii publice!

La mulți ani! acestui făurar polivalent: Petre Simion Cichirdan!

Petre!

(lui Simion Petre Cichirdan, omul revistelor de Cultură ale Vâlcii!)

Îți transmit mai jos o analiză preluată de pe Internet, făcută la 94 de ani, cu o luciditate inginerescă de fostul președinte al României ION ILIESCU. O viziune care merită cunoscută și - de ce nu?- invocată pentru expertiza sa realistă! Să nu uităm că este printre puținii deținători (încă!) asupra cauzalității reale a evenimentelor din 1989 care ne sunt doar taine/supoziții, nouă, celor cu participarea inconștientă la ele!

Textul remis este după un pod/cast făcut de Ionuț Vulpescu, la împlinirea celor **94 de ani** ai lui **Ion ILIESCU!**

Ne vorbește... IONUȚ, de istoria românilor, prin vocea înțeleptului ION, trecut prin anii românilor cu revoluție și tranziție încă, și nu despre un Ion cu... păcate încă ne/spovedite și asumate public!

„Căci despre ale lui, n-aș vrea să o luăm de la început!” Spune... ucenicul Ionuț, despre maestru ION...

„Ca să conteze, **România trebuie să continue, în această lume a conformității**, să producă Avangardă, dialog, dezbatere, și să aducă vocea oamenilor de cultură aproape de mase. (s.n/cei care facem presa culturală!) Îmi doresc ca România să nu devină aculturală, pentru că **în ultimul timp e riguros insensibilă la cultură. Revistele culturale sunt tot mai puține, consumul de cultură e tot mai modest**, cultura în sine pare un domeniu tot mai elitist, când el ar trebui să fie cel mai accesibil. Așa că sper ca societatea românească să nu își părăsească obiceiurile de avangardă, adică să nu se întoarcă împotriva ei înseși.”

„E ceva **în felul de a fi al României de astăzi care arată că e prinsă într-o oarecare stagnare**. Mai simplu spus, inițiativele ei de modernizare politică au încremenit pentru că ceea ce ar fi extraordinar de dificil azi, dar nu imposibil, la masa partidelor, e un Consens de la Snagov, adică, o cooperare între rivalii politici, dincolo de vanitățile lor provizorii, pentru binele de lungă durată al României. Cultura confruntării bate cultura construcției. **E foarte greu, când singura ta recuzită politică e inducerea stării de tensiune, să mai crezi ceva**” (s.n).

„Prefer ca istoria să expună acest bilanț. Istoria, nu manualele de istorie, scrise după simpatiile și antipatiile autorilor lor. Cea mai mare realizare din mandatele mele ține de : o nouă **CONSTITUȚIE**, NATO și UE . Provocarea, în primele etape ale

României postdecembriste, a fost să depășim refularea opresiunii în forme de violență socială și ne/cooperare economică. Când oamenii trec de la un regim în care ei nu contează și nu există la o formă de democrație perfectibilă, **prima tentație e ca fiecare să fie pentru sine.** *Eu mi-am dorit ca România să fie împăcată cu ea însăși.* De aceea, m-am străduit ca relația cu Regele Mihai să fie una firească, invitând la reconciliere națională, am omagiat rolul enorm pe care *Europa Liberă* l-a avut în comunism și am înființat Comisia Internațională pentru Studierea Holocaustului în România, condusă de Elie Wiesel, pentru elaborarea unui Raport final. **Nimeni nu se poate vindeca de traume până nu le recunoaște.** Iar România trebuia să și le recunoască, să le descrie, și să se educe în a le depăși. A fost importantă pentru mine și această **tranziție morală, nu doar aceea economică.** Pentru că **o democrație sănătoasă presupune iertare, nu uitare, și adevăr, nu mistificare. Retrospectiv, regret anumite momente, episoade, situații, întâmplări din primii ani de după Revoluție,** dar, cum spunea cineva, ce s-a întâmplat era inevitabil, ce nu s-a întâmplat era imposibil.”

„Mulți cred că politica e un exercițiu de imaginație. Dar imaginația e compusă din fantezii și din amintiri: cu niciuna dintre ele, în mod exclusiv, nu poți face politică. **Alții cred că politica e reductibilă la putere. Cu o asemenea mentalitate, poți deveni cel mult politruc.** Așa se explică de ce, în politica ultimelor decenii, unii au preferat să schimbe partidele din care fac parte, doar pentru a fi oameni potriviți, la locul potrivit. **Atunci când eu am ales calea politicii, ea era privită mai „ingineresc”, să spunem: ca un domeniu al calculului decizional, al construcției unei lumi mai coerente, mai consecvente** – mă feresc să spun mai *bune*, pentru că binele a fost printre valorile cele mai relativizate ale peisajului politic postdecembrist”.

„**Îmi displace faptul că oferta electorală pretinde acest tip de exclusivitate astăzi, pentru că ceea ce lipsește de multe ori e dialogul dintre idei și ideologii.** Am anticipat România de acum, atunci. Toate excesele opresiunii fostului regim au fost refulate în exces de libertate ale noii lumi. E necesară o perioadă de echilibru, de așezare. Adică, **România să părăsească discursul tranziției și să înceapă să crească așa cum este: ca o țară independentă, depășind carențele în formarea unui capitalism românesc coerent, fără a accelera conflictele dintre stat și mediul privat și reușind să stimuleze cooperarea dintre ele.** România are o **Constituție modernă, care, desigur, periodic poate fi revizuită** în anumite aspecte ale sale, un vis american împlinit și o familie europeană: legi democratice, integrare în NATO, un partener esențial în geopolitica acestor vremuri și integrarea în UE”.

„Acum, orice abecedar politic te învață o lecție de novice: nu poți genera egalitate de oportunitate până nu ai reglementat inegalitățile sociale care dau un start echitabil indivizilor în viață. **Școala românească, de pildă, e una care după pandemie a crescut în statisticile analfabetismului și reticenței față de consumul de carte.** Sunt fenomene corelate. Dar nu poți spera ca tinerii să aleagă ce li se potrivește câtă vreme nu sunt echipați cu o facultate de cunoaștere solidă, o limbă română coerentă și funcțională, o mentalitate culturală de un fel anume. Cei obidiți au rămas prea în urmă, cei cărora soarta le-a zâmbit au ajuns mai departe decât credeau. Prăpastia

dintre ei este prea mare ca mijlocul – care e o majoritate covârșitoare – să mai conteze”.

„Unii au încurcat lucrurile și au pus semnul egal între populism ca set de măsuri guvernamentale pentru sprijinirea unor categorii sociale vulnerabile, ceea ce în mod tradițional face parte din discursul și acțiunile stângii, și populism ca arta sforarilor politici, care seduc electoratul și se duc la final de mandat, fără a face nimic din ceea ce au promis. În timp, asta e îngrețoșat electoratul și, prin urmare, a apărut în cote îngrijorătoare un fenomen periculos pentru democrațiile participative și reprezentative: absența la vot. Ignoranța societății civile față de scena politică a alimentat tensiunile dintre clase, pentru că pare că nu e nimeni care să rezolve aceste decalaje și atunci oamenii aleg să trăiască de azi pe mâine și să își facă dreptate cu mâna lor. **Corelate, aceste derapaje au creat un teren fertil pentru radicalisme și polarizări, pentru xenofobii, naționalisme excentrice, discursuri anti-sistem.** Le regăsim uneori comasate în ceea ce am putea numi, am spus-o și cu alte ocazii, populismul soluțiilor simple”.

„Primul pas pentru ca un proiect de țară să reziste este să nu vânăm mișcări de vizibilitate, ci idei pentru sustenabilitate”

„Categoric, inegalitățile sunt cele care trebuie să dea tonul agendei publice în România. La prima vedere, contează doar cele economice, dar din acestea derivă cele sociale, culturale sau morale: *de aici apare complexul „României mai puțin europene” decât ar trebui sau „mai puțin democratice”*. Chiar proiectul UE a fost gândit excesiv, de la un punct încolo, ca un proiect de piață, când, de fapt, el trebuie să fie și un proiect social”.

„**Populismul a devenit viral în România contemporană. El a generat marea pandemie morală a societății noastre, față de care publicul nu a făcut anticorpi.** Golănia a fost interpretată drept cinism, circul drept spirit ludic, demagogia ca mesianism providențial. Din aceste pricini, chiar partidele politice au intrat în competiția pentru populism, iar electoratul a început să privească la cine e dispus să dea mai mult, nu cine e capabil să facă mai mult”.

„Unii au încurcat lucrurile și au pus semnul egal între populism ca set de măsuri guvernamentale pentru sprijinirea unor categorii sociale vulnerabile, ceea ce în mod tradițional face parte din discursul și acțiunile stângii, și populism ca arta sforarilor politici, care seduc electoratul și se duc la final de mandat, fără a face nimic din ceea ce au promis. În timp, asta e îngrețoșat electoratul și, prin urmare, a apărut în cote îngrijorătoare un fenomen periculos pentru democrațiile participative și reprezentative: absența la vot. Ignoranța societății civile față de scena politică a alimentat tensiunile dintre clase, pentru că pare că nu e nimeni care să rezolve aceste decalaje și atunci oamenii aleg să trăiască de azi pe mâine și să își facă dreptate cu mâna lor. **Corelate, aceste derapaje au creat un teren fertil pentru radicalisme și polarizări, pentru xenofobii, naționalisme excentrice, discursuri anti-sistem.** Le regăsim uneori comasate în ceea ce am putea numi, am spus-o și cu alte ocazii, populismul soluțiilor simple”.

„Când liderii politici au vrut să fie populari, au alunecat în populism. Costul? Mai multe taxe, inflație mai mare, polarizări mai profunde. Însă toate aceste lucruri se întâmplă pe fundalul unei crize mai largi, nenumită încă în spațiul public ca atare:

României îi lipsește un profil identitar care să o facă să depășească populismul feroce. Iar prin profil identitar nu trebuie să înțelegem un construct tributar trecutului ei: fostă țară comunistă, țară de la Est. România e încă o țară a postdecembrismului, a postcomunismului. Unora nu le place postdecembrismul, au devenit alergici la el. În regulă: atunci să facă un brand de țară care să dea un profil identitar, altul decât România scoasă din comunism în urmă cu mai bine de 30 de ani”.

„Pentru ca un proiect de țară să reziste este **să nu vânăm mișcări de vizibilitate, ci idei pentru sustenabilitate**”.

„Îmi pare rău dacă spulber **mitul unei generații care crede că politica e un refugiu ca să câștigi mult, într-un timp puțin, printr-un minim de efort**. Dacă pleci cu gândul acesta la drum, **poți fi un politruc excelent, nimic mai mult**. Am spus-o de foarte multe ori: nu puterea corupe, ci ființa umană care se îmbată de propria putere e coruptibilă. Când ești tânăr, ești tentat să îți uiți mentorii sau să îi folosești pe cei din jurul tău nu ca pe un apanaj uman în fața sorții, ci ca pe niște pioni detașabili de pe o tablă mare de șah. E important să ai rădăcini, adică să ai oameni la care să te întorci, valori pe care să le împărtășești, forme de onoare pe care să le păstrezi față de spiritele prețuite din viața ta. I-aș mai spune unui tânăr care vrea să intre în politică, să se gândească la principiile care îi definesc rigurozitățile și aspirațiile, și astfel să identifice ideologia care i se potrivește. Ideologie pe care să nu o abandoneze, și pe care să o regăsească într-un partid în care poate face din politică *une affaire d'equipe*, nu *une affaire de famille*.

Politica e un exercițiu de partajare a capacităților, acțiunii și responsabilităților. Deci, e un domeniu de intervenție profund uman. Apoi, ce îi trebuie unui junior în politică? Răbdare: un ingredient de aur în acest drum sinuos și spectacular, pe alocuri. Cei care vor să ardă etape în politică sunt cei pentru care importantă e destinația, nu călătoria. Or politica e despre intervale, nu (doar) despre finalități. **Și ultimul meu sfat**, rostit cu experiența observării îndeaproape a atâtor tineri care s-au maturizat lucrând alături de mine: **să nu se bizuie niciodată doar pe faptul că puterea emană de la funcție**. Ci din onoarea ta, din caracterul tău, din felul în care personalizezi rolurile politice. Or asta înseamnă un capital de simpatie și de demnitate care se acumulează în timp și se reține, de cele mai multe ori, din situațiile de tensiune”.

„Generația de acum are o șansă extraordinară: să călătorească, să vadă cu ochii ei ce înseamnă relativismul cultural, mentalitățile continentale, formele de progres civilizațional; să discearnă lumi reale și să aleagă, dintre ele, modele pe care să le implementeze în România. Imaginarul politic se construiește prin imaginar cultural: cu cât te pui în situația de a locui sub diferite forme de contract social, în comunități cu valori și obiceiuri diferite, cu atât ești mai versatil, mai diplomat și mai atent la sensibilitățile lumii tale. În fond, istoria ne arată, foarte limpede, că marile dictaturi s-au născut în mintea unor indivizi reticenți la alternative și ignoranți față de comunitățile mai dezvoltate din jurul lor. *Deci calea către democrație și pluralism trece, vreți, nu vreți, prin multiculturalitate.*”

Așa grăit-a Ion Iliescu, ca un Zarathustra modern, inginerește! Deși s-a declarat, explicit, liber/cugetător, el se spovedește public – gest de mare importanță civică!-

recunoscând inerentele greșeli, în spirit creștin, lucru pentru care cel răstignit (cu dosar pe rol în judecată Pământului!) poate trece dincolo... mântuit!

Cele bune Petre ! Pun acest gest: de-a lua de la lume, pentru lume...!, sub îndemnul lui Anton Pann, care nu mai cere drept de autor pentru intermedierea vorbelor! Sublinierile... din text sunt și confirmări ale noastre, nu din cele scrise aici, ci chiar constatate prin societatea noastră... cu prea mulți „căpitani/ori prea mulții generali, care nu le mai au pe cele concrete în mândra grădină a utopiilor” și care se războiesc între ei, pe pielea noastră, neștiind că aceasta (societatea românească însăși!) trebuie păzită de pericolele din afară, și vindecată de acele boli interioare printr-un ordin de luptă, permanent!

Între lună și soare - cu punctele lor cardinale...!-, redutele istoriei!

Mai zilele trecute, pe hotarul dintre Martie și Aprilie – suntem în *Anno Domini*, 2024! - pe crestele și prin văile Carpaților a nins cu împodobire umedă și grea, care a rupt copacii, blocând drumurile, dar a și înprospătat bucuriile celor dedați petrecerilor pe culmile de sub cer. Mare a fost urgia trecătorilor, când pedestri, când motorizați, în strânsura porților dintre fostul Orient, când sub turcii suzerani, ori protejați de pravoslavnici și... Occidentul prea catolic, uneori prea protestant! Unii treceau prin săptămâna patimilor, pentru că la capătul săptămânii trecerea lor, amintind de un Paște însângerat și regenerat, le va mântui suferințele, prin marea bucurie a renașterii rituale. Vor fi mulți, așa ne spune statistica, pe pământul mare și rotund... al globului, cei ce vor privi și asculta glasul Romei vocalizat *urbi et orbi*, de cel instituit păstor la peste un miliard de creștini, dintre care cca. un milion de cetățeni români. Noi..., mulții creștini ortodocși, rămași în Orientul întârziat al nopții cu lună (poate geto-daci cu amazoane și cu Artemis, vânând sub clar de lună, ori, mai apoi: copii de suflet ai lui Allah și spahii, și ei închinători semilunii!), am ales o lună întregă să ținem de postul cel mare și greu, că așa a vrut istoria să ne pătimească, cu un ev mediu... pe săturate, încă multe veacuri!

Se dau lupte grele pe fronturile dintre marile diferențe! Ce granițe împietrite Carpații, Balcanii, ba chiar și numitele *locuri sfinte* cu orgolii de... prea alese! Peste tot, între Soare și Lună, între cele cardinale - chiar calendare!- între canoane și orgolii diferite, contrariile își fac singure dreptate și cele săbii nu pot intra, simultan, în teaca păcii. Așa-i și cu vremea care ne vorbește în limbajul ei secret de o întârziere la întâlnirea cu soarele verii, cu înverzirea abruptă a celor din preajmă, cu cântecul păsăretului revenit din bejeniile de departe...numai pe calea aerului, cu plutiri uneori pe oceanele fără granițe și vămi, de o întârziere evidentă față de rostul naturii cu propriul mers, contrazicând în vreun fel canonul omenesc impus calendarului. A greși este omenește! Dar poate un orgoliu?, chiar al minorității, să-și nege propria *dreptate?*, zice-se bătută-n cuie de veacuri, de la începutul... începutului? Poate exista compromisul/înțelegerea/consensul... în toate?! Imposibil!Precum, bunăoară în cele decretate păcate, de Dumnezeu/Cuvântul (cuvântul/lex-dura lex!), inoculat cu înțelesuri tabu, deși s-a demonstrat demult că pământul este rotund și se învârtește în jurul soarelui, nu a lunii. Simultaneitatea nu se poate... decât foarte rar, la vreo mare

eclipsă totală(depinde și aici cine pe cine ascunde: lumina ori umbra?!). Cu legea/dogma/canonul **nu este permisă târguiala!**, deși bazarul... Orientului nu poate exista fără ea! Șeful, într-o religie a ascultării - o confirmă și Apostolul Pavel!-, are întotdeauna dreptate! Nu de aici s-a născut legitimarea greșelii/gafei scuzabile, întotdeauna cu prescriere, a politicii corecte? Adică a răului necesar?, a sacrificiului asumat?, al minciunii necesare?, al pagubelor colaterale? al răului mai mic?, toate *canonizate*... după necesitatea interesului cel mare?! Expertul Machiavelli a lămurit demult raportul dintre scopuri și mijloace.

La căderea ninsorii întârziate, imediat după Bunavestire, mă gândeam că Paștele ortodocșilor, își are alegerea fericită a lunii mai. Dar în vreo două zile, anunțata schimbare, de prognoza bine făcută, se confirma cu valul de căldură saharian și înflorirea explozivă a pomilor în livezi, a rondurilor și zumzetul, de-o frenezie specială a păsăretului. Ei da! Soarele Dreptății, parcă așa L-am metaforizat pe Dumnezeu - Cel ce S-a dat chip frumos prin în/omenire!-, a înviat din iarna ano/timpului, trecând poarta Paștelui!

Precum în cer... așa și pe Pământ! Dar sunt și excepții în lumea oamenilor. Una se vedește chiar zilele acestea! Ni s-a deschis cerul și zborul fără cercetări speciale, nu însă și porțile trecerilor terestre, pentru că Sf. Petru, paznicul Raiului, are instrucțiuni speciale, și pare că locuiește stabil într-o fostă capitală imperială, iar conformarea?, este obligatorie pentru cei din Europa, cu Balcani și Carpați... cu curbură, ce par neînchinători la aceleași canoane (?!), deși spovediți și cu acatistele plătite apriori. O zi senină prin văzduhul... fără nori și îndoieli. Jos, oamenii, unii cu bucuria învierii celor ascunse, și ei primeniți printr-o nouă împărtășanie, alții, numărând mai departe zilele postului! (ca un Schengen... întârziat, pentru carpato-balcanicii, din evul de mijloc!/ **va întârzia până prin Decembrie, 2024, când se va decide libera trecere terestră din 2025!**). Privesc și n-am cum să nu mă întreb, asupra deosebirilor de prin *grădina* Maicii, mamă bună a tuturor acestor credincioși despărțiți de canoanele propovăduite de... oamenii slujitori, spre supunerea celorlalți. În spațiul laic, sub canoanele numitei democrații, se spune că minoritatea se supune majorității, dar și că libertatea cugetului, sub acoperirea poruncilor morale este asigurată, pentru că diversitatea este o spectrală frumusețe a lumii, care își are rostul ei în armonia și simfonia întregului. Ce ne facem cu spațiul partajat și în războirea continuă a trăirii sacralității, între potrivnicii cu adevărurile lor... diverse și inflexibile? Religii diferite, instituționalizate, uneori cu apartenență la același izvor primar, sunt în permanentă războire! Ce luptă fără menajamente: cea a ideilor despre supremație?, ale adevărului propriu?, mereu cu porniri sângeroase! Ei, cei care nu mai pun preț pe trupurile supușilor, aceeași ei, cei ce pornesc vânătoarea, stau departe de măcelul provocat. Ei propovăduiesc o virtualitate, pur informală, despre: martiriu, sfințenie și despre investiția necesară de sânge, pentru fericirea de apoi a condamnaților trimiși dincolo, sigur însă, spre binele de acum, al comanditarilor de dincoace! Să fie morala tradiției religioase cu beatificare/canonizare-sfințire, inspirație probată deja, pentru cele ale tehnologiei informaticii? Cu holograme, avataruri, numai bune să substituie softul spiritual, al celui răposat, canonizat și trecut în sinaxar de tradiția religioasă? Precum capodoperele artei, lăsate daruri de genialii creatori?! Par două lumi, ca două caste, ca două căi paralele, care duc în

același sens, dar cu obligații proprii fiecare: una să comande, cealaltă să execute fără să comenteze, ba chiar pusă sub jurământul, răsplății cu viața de apoi, post săvârșire.

Ce destin pentru *grădina* românilor! Să își fi avut chiar prin inima ei linia despărțitoare a religiilor, aduse de puterile politice influente și acestea să se altoiască, ca un compromis al supraviețuirii, pe legea pământului cu o sacralitate a substratului cu limbajul propriu demult acordat.

Ne punem imediat o întrebare! Când, oare? elita credințelor diferite (una autentică a spiritualității, cu tradiție și o istorie remarcabilă în lupta afirmării identității trăitorilor Grădinii!), își va asuma sarcina să determine instituțiile, cu puterea formală, să-și dea mâna, pornind de la numitorul comun? Să nu se fi convins, în trăirea experienței istorice, a unor evenimente speciale, că numai împreună au trecut pragurile unor soroace prielnice? Apoi, că slujind împreună grădinarul pământean - Statul în așezarea sa laică! - conform cerinței unei armonii a binomului regnum-sacerdotiu, decretată de *apostolul neamurilor* (vezi *Epistola către romani!*), nu ar fi imperativă porunca incontestabilei scripturi, privind aplicarea ei fără cârtire? Nu cumva Statul Român*, cu toate nepriceperile sale, în multe chestiuni, a înțeles rațiunea împăcării divergențelor spirituale, mai repede decât Biserica Ortodoxă Română, prea asincronă mersului lumii și cu canoane neactualizate de veacuri? Cu o mecanică a adaptării la modalitatea trăirii la alte ritmuri ale societății globale, nefiresc de lentă și cu efecte ale măririi întârzierii unei societăți supuse veacuri multe mentalului robiei/rumâniei, ca singură posibilitate a supraviețuirii, cu ascultări impuse geopolitic! Nu cumva starea de vasalitate a bisericii naționale (autocefală, în deplinătate, doar de un veac! și trecând prin deșertul ateismului impus Statului o jumătate din perioada respectivă!) și ritmul melcului al dresajului canonic, cu tactul fixat în ritual, ca un fel al împietririi privirilor în spate, cu spaime însăsmânțate și cu sacrificii de sine, uneori rețete ale mântuirii care promovează: contemplația, non acțiunea împotriva celor potrivnice (vezi toleranța față de abuzuri, corupție, justiție neperformantă, minciuna din spațiu public, ignoranța generalizată, excesiva toleranță față de ne/muncă, sub pomenile măsluitei protecții, a falsurilor medicale, prăpastia dintre vorbă și faptă din minciuna ofertelor electorale etc.), nu cumva această captivitate cultivată secular, nu poate fi vindecată în mentalul colectiv, fără o *vaccinare* în masă?, prin educație susținută, bazată pe o programă cu istoria scrisă, bine decantată, nefardată politic și nu doar „mărgică” electorală, precum „România educată”? . **Am invocat de multe ori vitezele de mișcare diferite, ale Bisericii Creștine Universale, (catolică!),** cu centralizarea ierarhică în cetatea eternă, la Roma, (cu toate manifestările ei, într-o cuprinzătoare diversitate - vreo 22 de modalități, în funcție de loc, cultură specifică, tradiție !) **în raport cu creștinismul Ortodox al Răsăritului (după schismă: Ortodoxie a Răsăritului, cu patriarhii proprii sub autoritatea imperiilor locuite!),** cu particularitățile asumării regionale a canoanelor vechi, dar cu o lentoare a adaptării la cerințele slujirii, sincrone vremii cu risipiri amețitoare (vorbind aici despre secularizări în ansamblul imperiilor multiculturale: cu diversitate etnică, rasială și stratificare socială, prin prăpastia care se cascadează între cunoașterea facilă, imediată, și imposibilitatea dobândirii înțeleșurilor

adânci). Apoi în competiția dintre Patriarhii, lupta pentru mersul întregului își avea conducătorul, pe cel cu o bună poziționare în binomul cu puterea laică!

O Romă răsăriteană..., o nouă Romă, asumându-și imperialismul statului suport, după 1700, se arăta liderul celorlalte, trecând peste centrul de comandă al celei statornicite la Constantinopol drept unificatoare a mersului tuturor, dar rămasă captivă sub toleranța sultanului, de altă credință. Credem aici că în raportul *biserică-stat*, în ceea ce privește putere în societate - ca autoritate autentică, nu impusă prin legi coercitive!-, se vedește felul viețuirii cotidiene. Acolo unde statul a avut autoritatea proprie, neimpusă de o subordonare juridică altor puteri suzerane (precum o vasalitate... angajată !), Biserica locală și-a putut asuma autocefalia, nu numai în consens cu statul, dar și în respectul dogmei proprii. Ne punem întrebarea, **pentru perioadele tranzitorii, de reaşezarea Statului în alte sfere geopolitice, concomitent cu re poziționarea Bisericii naționale** (curentul majoritar!) **în concertul bisericilor de aceeași orientare** ortodoxă (răsăritene), dar și în biserica cea mare creștină, cu toată cuprinderea ei globală : **cum se armonizează raportul stat-biserică, în misiunea de-a împreună, obligatorie pentru coeziunea întregului?** Ne punem întrebarea pentru că observăm lipsa de convergență a eforturilor, manifestă prin polarizările din societate care creează tensiuni, competiție, acolo unde liantul unității ar trebui să fie imperativul momentului.

Vom sublinia prin câteva exemple experiența istorică a unității contrariilor, unui anume moment (vezi finalul!) cu efectele lor pozitive în mersul societății, dar și pierderea unor șanse prin lipsa de celeritate, care a ucis faptele posibile, izbânzile visate. Facem aici, mai înainte, o constatare necesară! *Ne referim la Biserica instituție*, din perspectiva puterii politice, a Bisericii în societate, care acționează sincron (uneori defazat!) cu Statul (patriarhiile au autoritate între granițele unui Stat, ca persoană juridică!), *nu la... Casa lui Dumnezeu, cu oamenii toți, solidari în duh și în spiritul scripturilor cu porunci morale demult moștenite!* Nu confundăm duhovnicul, dăruit cu har, cu preotul, transformat în propagandist de serviciu (vezi funcția socială!) în deplina ascultare a ierarhiei de deasupra - atât cea a instituției bisericii, cât și a autorității civile din societate!

Pornim în cercetarea noastră de la faptul *poziționării* valahilor și moldovenilor, cu statele lor vasale, sub protecția juridică a imperiilor. Nicolae Iorga, istoricul, numea politica acestora *tranzacțională*. Aflăte, între lumi diferite, separate de schismă, cu o amprentare cultural-spirituală a romanizării și a creștinării timpurii, în imediata vecinătate a istoricului Bizanț, țările românilor – cum se vor fi numit ele!- vor pune permanent în balanța ascultării lor în poziție dominantă pe cel mai puternic. Imperiul Romei, de Răsărit, garant al ivirii creștinismului în legalitate, grecizat apoi, căzut sub turci pe la 1453, cu instituția comandamentului creștin ortodox cu tot (vezi Patriarhia de la Constantinopol!) va fi fost prima mare putere cu înrâurire a trăirii profunde, peste întreg creștinismul european înainte de schismă, care va fi însămânțat adânc în întreg cuprinsul grădinii neamului nostru, trăirea celor cultivate un mileniu și mai bine. Chiar la ieșirea noastră din zodia evului mediu, către modernitatea autodeterminării neamurilor în statalități moderne, cu alt amestec între rațiunea evoluției științei și forța irațională a credințelor, ne vom fi aflat după partajarea

diferită, între imperii, într-o percepere diferită a stărilor de fapt, poate în etape diferite ale... emancipării (al dobândirii conștiinței identității a mai multora, în măsură să genereze o elită autentică, în slujba unor cauze pentru mântuirea tuturor!). Secolele al XVIII-lea și începutul celui al XIX-lea, Moldova și Valahia, se procopsiseră cu administratori/gospodari din Fanar; cu sacralitate în tradiția greacă a ortodoxiei creștine, propovăduită în slavonă și cu scriptură chirilică, (cu redute istorice prin Athos, Alexandria, Antiohia, Damasc, Ierusalim, Tarnovo, toate, demult, sub cele elene!). Transilvania, ieșită de sub vremelnica suzeranitate otomană, acum sub Imperiul Habsburg, își primise concesiile religioase, făcută creștinilor ortodocși, (vezi compromisul Uniației /greco-catolică!) dar cu oficierea liturgică în Latină și școliri înalte la Roma... Principatele noastre în evul mediu își trăiau romanitatea proprie a oralității din substrat, simultan cu crezul instituționalizat slavon, cu scriptura chirilică în tradiția... religioasă greacă. Să nu observăm în ... viitoarea idee a UNIATEI, amprenta civilizațională a modernității occidentale cu temelia greco-romană? Apoi, în explicita formulă „Greco-catolică”, cu adaptarea ritualului creștin, pentru ca românii în Transilvania să-și trăiască sacralitatea în spiritul moștenit, dar în ascultare față de ierarhia bisericii de la Roma, să nu fi fost o mână întinsă, iar nu o presupusă siluire?!

Ne constatăm și azi încă pe limesul cu permanenta echilibristică între punctele cardinale, într-un balans continuu -vorbeam de compromisul necesar echilibrului, singurul care dă starea de pace! Dar marea problemă, mai greu rezolvabilă, a fost să se caute starea de pace într-o competiție în care **te disputau, din trei direcții**, noile puteri ale scenei. **Țaratul Rus**, ortodox, autocefal autentic ca putere răsăriteană (ivit în locul regatului catolic al Poloniei, ca putere regională ieșită din competiție); **Austria (imperiul Habsburgic** cu Viena imperială, putere emergentă după 1683) și **Imperiul Otoman** care urcase pe Dunăre, până în centrul Europei. Celor două tabere ale conflictului - dintre **Orientalul păgân** (cu ortodoxia creștină, captivă și tolerată!), și **Occidentul creștin**, catolic/cruciat (miza politică, fiind în fapt supremația teritorială, folosind ca justificare morală, religia dominantă a locuitorilor!) după 1700 se adăuga *a treia forță*: *Rusia țaristă*, cu ortodoxia creștină pravoslavnică, care nu dădea socoteală sultanului, pentru credința creștinilor proprii. Rusia, cu interesul imperialist propriu, se va fi declarat protectoare asupra creștinilor din statele vasale, ori asupra celor din pașalâcurile Otomane. Va radicaliza conflictul (sferelor de influență!) cu celelalte competitori. Lupta în trei, peste capetele românilor, va domina scena politică până la ieșirea, din acest joc al puterilor (vorbim de scena credinței!), a Turciei, care prin pierderea suzeranității asupra statelor naționale din Balcani, nu va mai conta. *Ideea luptei dintre creștini și păgâni devenise caducă*, adică fără obiect, iar locul acestei mize îl ia afirmarea națiunilor, cu lupta dovedirii identității, utilizând toate resursele posibile, inclusiv atuurile unei credințe care confirma identitatea (și azi se uită importanța compromisului religios greco-catolic, al numitei, și încă hulitei *Uniații*, din 1698, pentru marile izbânzi ale românilor!). Competiția pentru putere și după 1878, (în ceea ce privește pe români, din acest moment Statul România devine actor legitimat juridic, cu suzeranitate!) s-a dat între Răsărit și Apus. La Răsărit, Rusia țaristă și ortodoxă (până în 1917), apoi sovietică, cu credința sub papucul ateismului, până spre 1990. Apusul creștin (catolic, protestant, greco-catolic/pe pentru tranzacționalul posibil românilor majoritari de peste

Carpați), devine în fapt Europa însăși, numitul Occident! În trăirea spațiului global de azi, bătaia vântului geo-politic, poate sugera respirația oamenilor. Acesta este motivul pentru care trebuie să observăm cum mai bat azi vânturile și mai ales cum ne așezăm să nu ne spulbere, să știm poziționa... *eolienele* să mai poată domolii furiile, poate devastările, poate pârjolirile iscate din senin.

Există în jocurile, de tot felul, părerea că trebuie ținut ritmul (hangul!), potrivit pasul, cu atenția auzului care să proceseze melodia, și a minții să știe comanda mișcarea picioarelor, a feței să zâmbească, a ochilor să strălucească bucuria... Nu am înțeles niciodată ideea de conservare, de amânare a trăirii, dispusă de anumite canoane, dar a trebuit să recunosc faptul că o inerție, mecanică socială după zisa sociologilor, foarte lentă în dogmele neactualizate și încă în opoziție cu rațiunea științelor, lucrează permanent atât la indivizi, cât și în societățile, care își apără vreo memorie istorică, vreun orgoliu anume imperial, vreo ascendență într-o comuniune cu drepturi de veto, chiar dacă groapa istoriei le va fi înghițit demult mărirea. Cum să recunoști (vezi spusa înțelepciunii populare!) *că toate sunt până la o vreme, că fost-ai lele cât ai fost?! Că orice proces (adică viața!) se instaurează durată, cu început și sfârșit, cu un alfa și omega, cu urcușuri și căderi, cu permanentă schimbare a țărnelor, creștelor?! De ce nu? și a hotarelor cu ghețuri, nisipuri, după puterea vântului, a focului, oricum a cuprinderii omenesți căutând făgăduințele, inoculate voințelor? Credem că un fir al istoriei pământului, locuit de neamul omenesc al României de azi, stat modern pe harta lumii, ar servi celor ce o gospodăresc azi, fiind în cunoștință de cauză, privind tocmeala celor de la masa jocului și asupra științei de-a împărți dreptatea.*

Din perspectiva globală, a împărțirii lumii de către jucătorii cei puternici, din toate sferele puterilor, să observăm cum sărbătorim noi românii Paștele și Crăciunul, sărbătorile creștine, cu cea mai mare relevanță pentru trăirea sacralității. Diferența între punctele cardinale, cu propriile puteri instituite, ne arată în ambele tabere, pe noi românii, aflați în zona de trecere! La frontiera informală, uneori cortina trasă ne/transparentă, mai mereu la vămile cu... paznici, precum cerberul la poarta infernului (fiecare observându-l la celălalt, cum și adevărul relativ are cele două fețe!) se pare că nu s-a putut altfel, și constatăm încă multe neclarități, pentru dumerirea tuturor, Prea gri? Prea neclară? Prea temătoare de poziționarea într-o singură parte? Ori divizați, în sinea noastră, între cei doi poli ai puterilor vecine? Să nu avem aici explicațiile tranzițiilor noastre interminabile și lentoarea sincronizării – mereu cu întârzieri față de mersul lumii?! Din această perspectivă nu ar trebui privită și neîncrederea multora, dintre aliații aleși, în felul nostru, ezitant și temător de-a fi trup și... mai ales suflet, împreună? Dintr-un început să observăm că ne-am despărțit de pravoslavnicii, parțial, abia în secolul al XX-lea, (vizibile în spațiul public ... serbarea Crăciunului și coloritul primăverii, pentru începutul anului la unu ianuarie) privind serbarea nașterii Domnului, sincronizată la noi (de Stat/Regatul României întregită, în 1919 și de Biserică prin 1924!), după moda Apusului creștin catolic. Calendarul reactualizat/Calendarul nou, al Papei Grigore al XIII-lea** (1582), nerecunoscut de Roma a III-a, rămasă cu vechiul calendar al Romei, cel iulian*** adoptat prin anul 45 î. Hr. Moscova, începând cu un alt Petru - și acesta numit Întâi! din această perspectivă numindu-se **Vechea Romă**, a rămas cu sărbătoarea după calendarul

iulian/adică cel nereformat, dar care își arogă... începutul cu dreptul primului venit, într-o dispută cu viitoarea **Romă Nouă**. Înțelesul celor două atribute, *vechi* și *nou*, a creat conflictul din scenă, după ridicarea ca putere geopolitică a Rusiei țariste. Supremația între creștini, chiar în conflict fiind cu păgânătatea otomană, în cheie politică, a opus (în competiția întreită) Sf. Imperiu romano-german, de sub autoritatea papală (Vestul Europei... adică viitoarea Uniune Europeană, cu legenda întemeierii, încă înainte de schisma creștină, pe vremea lui Carol cel Mare) și Rusia țaristă. Evenimentele istoriei ultimelor trei veacuri demonstrează imperialismul Răsăritului, folosind pretextul protecției creștinilor, de sub suzeranitate otomană, uneori chiar peste voința autorității de putere religioasă (vezi Basarabia 1812, 1944, vezi Georgia și Ucraina: 2014, 2021, etc). Vezi mai vechiul Război al Crimeei (1853-1856), în care Europa a ținut partea Turciei. În conflictul tripartit, cu o Rusie atingând prin cuceriri Pacificul, biserica ei, cea mai mare din aripa ortodoxiei creștine (pravoslavnică) se va poziționa dogmatic împotriva noului imperiu religios al creștinismului universal, de pe alte poziții de forță. Raportul de forțe între **Roma nouă**, acum cu peste un miliard de prozești, cu centrul de putere în... autentică *Roma eternă*, nerecunoscută de pravoslavnicii altui imperiu, zice-se ortodocși, ignorând celelalte autocefalii ortodoxe (vezi ecumenismul promovat de celelalte, împotriva absolutismului moscovit, care se vrea comandant suprem, peste autoritatea legiuită a ansamblului!) și **Roma Veche** cu pseudo/testamentul lui Petru cel Mare, judecat (raportul de forțe!) prin binomul cu politica imperială a Federației Ruse de azi a creat marele conflict socio-politic din scenă, cu tulburări de hotare, reșezări instituționale ale prozeștilor creștini în Georgia, Ucraina, prin Moldova de peste Prut, dar și între slujitorii rămași sub hipnoza Răsăritului, unii într-o contaminare fără leac, chiar prin preajma noastră. Da, am ales serbarea Crăciunului, de-a împreună cu toți ortodocși, și catolicii, pe 25 Decembrie, mai puțin cei ai Răsăritul pravoslavnic..., Ierusalimului, ori ai izolatului Athos, rezervat numai bărbătescului. Aici, privind nașterea Domnului, noi, cei care *de la Râm ne tragem* suntem cu Europa, în întregul ei înnoit! Ce momeli, puse la bătaie pentru smintirea noastră, cu Dacismul, Daciada, anti legionarismul Romei, cu denunțarea romanizării și a amprentei latinătății (chiar dacă în aparența analizei științifice a filologilor!); ce recuperări istorice cu Burebista și Zalmoxis și ocultarea monarhilor statalității noastre moderne? și cât oprobriu pe *bandiții poporului* care au fugit prin munți, ori au evadat, trădând *lagărul...paradisului*, ca un infern, pentru hulitul Occident?/ Europa însăși? (vezi și exodul modern al românilor, acum liberi, spre vest; al celor care reclamă pasul de melc al integrării, din cauza somnolenței istorice și mentalului tarat, vădit în scepticismul întreținut abil de încă prolifica propagandă... anti europeană, din subteranele însămânțate de veacurile de dresaj!). Papa Grigore, de la Roma, unde avem Columna lui Traian, Academia di Romania și alte instituții de încunoștințare a latinătății noastre, înainte de năvălirile slavilor... vechi și noi, ne-au lămurit cu multe, despre noi înșine, în ciuda multor scripturi care ne-au smintit cugetele cu atâtea „adevăruri” fabricate (inclusiv povestirile istorice despre *frăția* româno-sovietică, despre sov-romuri, protecția istorică și dubioasele eliberări de... noi înșine!). În ceea ce privește Paștele, suntem încă prizonierii lui Iulius Cezar, ca un Țar, al **Romei vechi** și nu ne-am aliniat încă la Schengen, nu doar că nu vrea vreo... **Roma nouă**

(fie ea și Viena!), dar chiar noi nu ne dezbărăm de calendarul anacronic, nici după aproape patru veacuri și jumătate, de la dovedirea neconformității, privind datarea unui eveniment definitiv al credinței noastre creștine.

Și primăvara aceasta (2024!) vădește defazarea față de realitatea naturii, care glăsuiește renașterea/învierea, mult înainte de răstignirea vremii vechi. Ne aflăm într-o vădită întârziere, pe care să nu o punem pe seama lui Dumnezeu, ci a noastră, a oamenilor, încă în lagărul remanent, ca un staul cu canoane denunțate de prea curând de soarele din cer. Sunt multe actele de voință ale oamenilor cu mintea la ei, chiar dacă sub voințe instituționale potrivnice, când au știut să făptuiască și apoi, chiar Dumnezeu să le fi binecuvântat faptele! Să dăm câteva exemple când, în ciuda opreliștilor, oamenii mari ai neamului au făptuit ceea ce trebuia, spre a îndemna la acțiuni posibile și azi, prin puterea exemplului. Să redobândim încrederea în forța unității noastre, probată în istoria dezbărată de falsul impus (vezi interesele partizane, cu omisiuni suspecte, confuzii regretabile, adevărilor fabricate, toate într-o istorie, scrisă la comandă, în sincronul politicilor pseudo/corecte și propovăduite prin dascăli și programele școlare, în multe și mari suferințe!)

Să ne reamintim că până în 1878, când Congresul de la Berlin, (după războiul de independență -1877-1878!) ne-a validat ca Stat, în stare să-și poarte de grijă, nu am contat la masa cea mare a geopoliticii lumii, ca persoană juridică, cu drepturile ei. Pentru această mare izbândă - precum creștinii eliberați din ilegalitatea catacombelor și martirajul credințelor! - neamul românesc, parcă pierdut prin istorie, își va fi trăit vremea și pământurile într-o căutare permanentă a conștiinței de sine, apoi al unei case proprii și în deplină autonomie. Multe vor fi fost încercările ieșirii din supuneri, vasalități, din legăturile asumate prin vreme. Pământul a ridicat din sine, uneori a altoit sămânță de soi și a ținut rodnicia de oameni, din care se vor fi ivit conștiințe ale mântuirii.

Ne-am potrivit mersului lumii și la soroace prielnice se vor fi arătat oamenii providențiali care au știut citi vremurile și să acționeze în cunoștință de cauză. Ei s-au identificat unei cauze și s-au angajat, cu știință și credință în lupta multor dezrobiri. Școlirea unei elite în geografia și istoria Europei ne va fi aflat demult sub influența Romei și a latiniei civilizatoare, dar și în vecinătatea altoiului greco-bizantin, inclusiv cu instituțiile Bisericii împământenite, cu catehizările poruncilor morale ale ascultării. Nume de personalități, ridicate din geografia noastră, în slujba umanității se pot observa în mod continuu... Dar va trebui să constatăm apariția unei elite, într-un anume context geo-politic, care a acționat și s-a remarcat prin acțiuni reținute de istorie, ca momente ale edificării unei conștiințe de sine, fondată pe structura de rezistență a stihilor locului, matriciale- cum le vor fi numit filosofii. Risipiți în Țara de azi, atunci în state diferite, cu legile omenești și canoane religioase, ritualuri, tradiții, aparent diferite, vor fi găsit numitorul comun, vor fi identificat prilejul și vor fi acționat, asumându-și sacrificiile. Sunt multe încercările care au clădit țara din frânturi, au redat autonomia statului, autocefalia Bisericii și azi protecția necesară supraviețuirii în frământarea aceluiași puncte cardinale, nu ca două Rome conceptualizate, ci într-o geopolitică polarizată cu: libertatea proprie alături de lume, ori în vasalitatea unui stăpân anacronic! Într-o lume cu toți actorii în scenă, cu

jocul continuu al contrariilor, consolidarea celor cucerite se impune în mod permanent. Poate exista o majoritate care să impună sensul deplasării, dar viteza pe cale depinde și de cei care se opun mișcării din atâtea și atâtea motive, între care imposibilitatea înțelegerii care ar fideliza pe cârtitorul sensului corect. Iată un motiv să observăm vectorul Instituțional, care nu își clarifică el sensul, aici invocând chiar Biserica Ortodoxă Română, cu o putere imensă în a-și clarifica raportul armonios cu Statul. Dar sunt multe alte facțiuni prizoniere unor interese sectare, chiar organizații, asociații, partide, departe de necesara clarificare a obiectivelor proprii, ori pe contrasensul celor necesare societății / adică a celor de pe Calea cea dreaptă, ca un Dumnezeu cu Adevărul, posibilă mântuire a tuturor. Să exemplificăm câteva momente ale Unității, memorabile, ale zburciunilor noastre istorice și cârtirile propagandelor inoculate apoi sub îndemnul lui *divide et impera!*, evident în folosul celor ce ne vor dezbinăți.

Dintre multele evenimente, înregistrate în istoria neamului să invocăm doar pe cele care au primit confirmarea zecilor de mii de participanți și care ne pot valida concluzia celor spuse mai sus: **numai împreună marile contrarii, ajunse în consens pot astupa prăpastia care ne desparte.** Nevoia de coeziune, de iubirea dintre noi cei de-un neam, dar și de oamenii ceilalți, frați ai noștri întru umanitate, este o poruncă a Dumnezeirii tuturor credințelor! Să ne vindecăm de ignoranță! Să ne înfrângem orgoliile! Instituțiile Bisericilor să-și actualizeze canoanele nereformate, ale ascultării orbești, să-și vindece obsesiile minunilor acolo unde științele au lămurit tainele și să nu răstălmăcească poruncile, privind ... faptul de-a ucide, ca drept asumat, al eroismului războaielor...asmuțite de politicile corecte, dar vremelnice în „adevărul” lor!

1. În anul cu... valurile sociale și politice ale Europei, **1848**, care au cuprins și neamul nostru, s-au auzit glasurile unității românilor, din toate regiunile despărțite de vremuri. La Blaj, s-au adunat ca într-o Mica Roma, zeci de mii de oameni. Evenimentul fusese pregătit cu mult înainte de marile personalități, dar și de instituțiile bisericii credincioșilor români, aflate diferit, în tabere despărțite : Biserica Ortodoxă, prin Andrei Șaguna, se va fi aflat alături de cea Greco-Catolică, condusă de Ioan Lemeni . Proaspătul împărat, Frantz Iosif , al Imperiului Habsburg, și Principele al Transilvaniei autorizase marea adunare! Binomul laic cu cele sacre a acționat fericit, probând conștiința la autodeterminare a românilor supuși, și nerecunoscuți juridic ca națiune receptă (v. 1437!). Efectele evenimentului au fost pe măsură, cu valorificarea lor în procesul emancipării, în următorii 70 de ani!

2. 1866, o unitate, cu aparența contra firii politice (etichetată de ignoranța, ori vădita propagandă ostilă, ca „monstruoasă”), între liberali și conservatori, va fi debarcat pe Alexandru Ioan Cuza (o personalitate cu misiunea încheiată/supraevaluată propagandistic) pentru fericita poziționare geopolitică, alături de puterea emergentă a Europei: Germania/ care îi va fi dat pe Principele Carol I, și viitoarea susținere de la Berlin, în 1878. Aceste izbânzii, după modernizarea, premergătoare a armatei și obținerea independenței de stat! Instaurarea Monarhiei, ca o cerință a modernizării, în continuitatea reformelor lui Cuza, va fi fost în vremea ateismului, de după 1947, un

mare recul istoric, intrați fiind în prizonieratul politic al Răsăritului... care a lăsat urme adânci, cu efectele la vedere și azi, în mentalitatea greu vindecabilă!

3. În **1. Decembrie, 1918**, la Alba Iulia (cu simbolul istoric al Unirii, din 1599, făptuită de Mihai Viteazul), 100.000 de români au validat, plebiscitar, Marea Unire a românilor, confirmată în 1920, la Trianon. Iuliu Hossu (cel confirmat lider la Bisericii Greco-catolice ardelene, alături de ortodoxul Miron Cristea (viitorul, primul Patriarh al României/din 1924), vor fi fost împreună și tot împreună vor fi dus rezoluția Marii Adunări Naționale, Regelui României, Ferdinand. La resurecția geopoliticii, după cel de-al II-lea Război mondial, abandonăți de Europa, sub regimul comunist ateu, în 1948, va fi desființată Biserica Greco-Catolică, pe teritoriul Statului Român, iar elita potrivnică, în întregul ei (din interior și din diaspora..., condamnată la tăcere, uneori exterminată!)

4. După noua operație a schimbătorului de viteze geo-politic, **după 1989**, prin tot Estul /satelit sovietic; **1991**, în Uniunea Răsăritului... Sovietic; **1996**, cu reorientarea României, spre vest, după alte alegeri democratice, și redeschiderea porților pentru fosta monarhie!), în **9-10 Mai 1999**, la București un eveniment istoric...: Vizita Papei Ioan Paul al II-lea. Prima întâlnire frățească a Papei de la Roma, cu un Patriarh al Unei Biserici Ortodoxe a Răsăritului : Teoctist al României. Slujire împreună, în fața a sute de mii de oameni, care au scandat „Unitate!” În tranziție fiind, spre integrarea Europeană, **în 2004 intram în NATO, iar în 2007 în Uniunea Europeană**. Să semnalăm aici contestarea acestui eveniment, în exterior (vezi Patriarhia Rusă!), dar și din interior. Remarcăm doar lansarea la Cluj-Napoca, a unei cărți, pregătită special, (Vezi „Marele Atentat al Apusului”/ pus pe seama unui autorului de 87 de ani, care scrise cartea cu 67 de ani în urmă (!!!!!)), apoi nenumărate alte reacții, cărți editate, care veneau să mărească euro/scepticismul pro Europa și să atace pe greco-catolici, reintrați în drepturile firești după 1990.

5. Din nou la Blaj, Mica Romă, în **2 iunie 2019** Papa Francisc, în prezența a cca 50.000 de oameni oficiază slujba de beatificare/canonizare a martirilor episcopi greco-catolici români: Valeriu Traian Frentiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu... „uciși din ură față de credință în diverse locuri din România între 1950-1970” Să remarcăm că evenimentul a fost salutat de Președintele României, dar într-o surdină suspectă a Bisericii Ortodoxe... autocefale, române...

Paștele, încă nesincronizat noului calendar, cum îl observă vara din preajmă; anti/ecumenismul la vedere, este potrivnic mulțimii care cere unitatea în cuget și simțire, în rarele ei momente de-a fi putut striga într-un glas. Majoritatea, cum cere o luciditate a democrației, își cere mersul în pasul tuturor celor dintr-un glas. Pare mai ușoară sincronizarea milioanei de ortodocși, cu mult mai numeroșii catolici, ai mai cuprinzătorul glob! Cât despre punctul cardinal al așezării? Să nu observăm că aproape un sfert dintre concetățenii noștri ne privesc dinspre Apus? Că Statul Român, mai convins decât anumite facțiuni politice ale lui, este membru cu obligații asumate în Uniunea Europeană? Da, concluzionăm aici, că privirea poate desluși, infinit mai

bine lucrurile sub lumina Soarelui (Fie El și Dumnezeu din Cerurile tuturor credințelor), decât cele tănuite în nopțile cu lună și aceasta după norii tuturor părerilor. Paștele-trecere dinspre robie spre libertate, prin deșert, către o făgăduință anume, poate fi motiv de renaștere, de speranță, când nu se pot pierde speranțele de mântuire, pe drum!

/ Cecul de la Râmnic: „România - Grădina Maicii Domnului”

*Statul Român, ca autoritate juridică, pe scena lumii moderne a apărut în 1878, apoi în 1920, după tratatul de la Paris/Trianon își validează întregirea istorică a ariei viețuirii neamului. Din 1878, până în 1881 a fost o tranziție spre Monarhia constituțională, care s-a menținut până în 1947 (30 dec. 1947). După 23, August, 1944 până 1964, tranziția sovietizării, și vasalitatea, cu centrul de comandă la Moscova. După 1964 până în 1990, sub influența doctrinară impusă și recuperarea valorilor identitare, dar secularizate, cenzurate și epurate de dogmatica creștină (v. Realismul socialist, cu alt profil de *om nou*, cu promovarea festivismului, dezbatut de trăirea celor ale sacralității!). După 1990... lungul drum prin noaptea cu... Lună, către Soarele Dreptății; Vasalitatea mai veche sub Imperiul Otoman poate fi aproximată între 1393 – 1878, iar a Transilvaniei, ca Principat vasal, sub unguri, turci, austrieci până în 1867, apoi inclusă în dualitatea austro-ungară până în 1918! Destinul Dobrogei, Basarabiei, Bucovinei și altor teritorii a stat sub voința puterilor imperiale ca reglaje ale compromisurilor;

**Problema calendarelor, vechi și nou/iulian vs. gregorian, a modului cum au apărut și cum au fost ele adoptate, dincolo de disputa astronomilor și realitatea numărării zilelor de rotație a pământului în jurul soarelui (calendarul solar) , a urmării fazelor lunii (conform convenției sinodului de la Niceea/325, în vederea fixării datei Paștelui, în mod unitar - într-o raportare la calendarul lunar, în cuprinderea întregii creștinătăți!) ne poate spune despre un loc anume, într-o perioadă dată, cum se poziționa în raport cu știința și mai ales față de diversitatea manifestării creștine în timp și spațiu. Interesantă este aderarea locurilor locuite de neamul nostru la calendarul cel nou, gregorian, dar și poziționarea celor din vecinătatea noastră! În 1923, la Constantinopol, s-a organizat o Conferință pan ortodoxă, care a arătat diversitatea alegerii;

*** **Calendarul *iulian* își ia numele de la Iulius Cezar (100 - 44 î. Hr) conducător al Romei, neîncoronat Împărat, dar „deschizătorul” porților Romei Împăraților. El este cel care decide reformarea vechiului calendar al Romei, valorificând știința astronomiei, la mare cinste în Alexandria ... Egiptului elenizat. Să constatăm că se impune înainte de nașterea erei noi, adică cu 45 de ani, în avans, față de numărătoarea de la nașterea Mântuitorului și marcajul cu Anno Domini!**

Provocări ale artei, cu redefinirea ecumenismului, ca împăcare istorică, a punctelor cardinale

Trei săptămâni... !

De vreo trei săptămâni, am primit prin eter, adică pe calea undelor informate și codate informatic, o istorie trăită acum peste trei decenii, de un vâlcean plecat să sărbătorească niște sfârșituri de vreme pe la Sibiu, împreună cu copiii săi. Se întâmpla prin deloc întâmplătorul an 1989, deloc întâmplător într-un sfârșit de an, cu nașterea unui nou prunc și arderea prea bătrânului Crăciun, ales țap ispășitor. Întâmplarea – dar ce este întâmplător pe lumea asta a oamenilor trăind instantaneu emoția pe care o zăvorăsc apoi o viață?!- epistolei primite în pdf (pentru după Fapte?/poate după... Furtună?/poate după Ființarea?, căuzașilor?), m-a aflat exact la jumătatea distanței dintre Râmnic și Sibiu, pe valea Oltului, la Robești. Iată-mă în postul Paștelui (chiar el sugerând o tranziție pentru decontaminarea de păcate!) într-o benefică rememorare a unor evenimente... neasumate public printr-o judecată legiuită, ca spovedanie validă istoriei românilor, pe o cumpănă a distanței, dar și a perioadei ofertată mântuirii prin scoaterea de sub preș, spre salvarea mântuirii de ipocrizie. Mai sunt doar trei săptămâni până la ritualul Învierii anuale, a Paștelui 2024, asta pentru că în tradiția ortodoxiei, în Răsărit (deși este vorba de Soare!)... funcționăm cu mai întârziere, mai în întunericul religios și mai lunatici. În softul credinței noastre este însămânțată multa noastră răbdare. Unii o numesc smerenie, îndemn al plecării capului în fața celui înalt și nu contează cât de ticălos este, dacă are scaunul de sub fund mai sus și este îmbrăcat împărătește, că cei cu scaun la cap..., se știe bine, nu prea contează! Departe de-a fi o calitate, răbdarea luată scuză, evidentă lăsare pe tânjală este tragerea de timp care refuză jocul, este mai degrabă un nărav, cultivat secular în mentalul înrobirii noastre. Statul laic (se recomandă modern!) cu puterile demult separate (precum în cer Sf. Treime!), nu a înțeles că la viteza de rotire a lumii de azi, dacă nu ții pasul... rămâi de căruță. Întrebarea - pornind de la starea prezentă a societății, una cu multe restanțe, cum ne arată statisticile în clasările Uniunii care ne-a primit, ca un *second hand*... mai mereu dator și defazat mersului celorlalți: **cum funcționează JUSTIȚIA ROMÂNĂ/ salarizată exemplar?** Cum realizează Statul Român armonizarea puterilor sale, fără îndreptarea păcatelor? Multe strigătoare la cer, precum instigarea la omoruri și distrugerea bunurilor întregii societăți, dobândite în silniciile cunoscute! Revoluție? Mineriate? Torționari? Trădări? Au creat în percepția publică –

cea care dă așezarea în câmpul realității cotidiene! - concluzia: că ai dreptate dacă ai dare de mână, și ai dare de mână dacă cineva... acolo sus te iubește, adică **ai legea/făcută la comandă și gospodărită șmecherește prin procedură!**

Sunt la locul și momentul potrivit pentru rememorarea lui Nicolae Ghinoiu, dată slovelor (singurele ce mai rămân vocale să strige și consoane să făptuiască imaginile!). Le ascult și le văd grozăviile trăite de scriitor. Le pun încă o dată, iar și iară, să-mi povestească anume episoade. Rezonez ciudat cu propria-mi memorie! Eram inginerul șef al Uzinei „Lotru” și aflat la Dispeceratul Amenajării, auzisem zgomotul împușcăturilor de la Sibiu, pe fondul unei convorbiri cu... *rețeliștii* de acolo. La mirarea întrebătoare îmi vor fi spus: „nu!, nu sunt artificii”, „sunt tiruri de arme de foc!” Emoția celui ce va fi trăit pe viu faptele, mă va fi conectat la propria-mi trăire! Apoi faptul că voi fi adunat multe alte întâmplări despre evenimentele acelei perioade, din multe locuri, cu eroii/actori cu chipurile de carnaval, când comedianți, când figuri tragice, mă va fi făcut atent să observ piesa jucată a teatrului politic, printr-o referință nouă!

Suntem întru sacralitatea tranziției pascale, pentru o nouă înviere, dar și în realitatea, din ce în ce mai zgomotoasă a tranziției printr-o lună Mai (cândva și cu *duminica orbilor*, vazătoare de noi *orizonturi roșii*, după spusa unui erou?/trădător?, cu ciudatul adio în numele liniștii: **Pace...pa!**) cu războire pentru puterea cea mare în Stat! Războirea politică, cu mijloacele adecvate slujirii scopului, au scos de la naftalina împotriva moliilor... : dosarele!, cele așteptând rezolvarea... prin uitare!, poate prescriere, oricum *dosare* cu șine... lungi, niciodată luate în serios de prea serioasa Justiție română!

Când „ascultam” și „vedeam” concluziile, destul de sceptice, ale autorului cronicii celor trei săptămâni de foc... revoluționar, de la Sibiul lui 1989-1990, voi fi observat, din nou, vuietul dreptății prin spațiul curcubeului politic, atins și de praful siberian anul acesta, dar și de fumul exploziilor din Gaza, ori Ucraina; vuietul ce cuprinsese media audio-vizuală românească cu propriul front... acum al *anti salvării naționale*. Salvarea prin Ion Iliescu, Petre Roman, Gelu Voican Voiculescu, Nicolae Militaru, Victor Atanasie Stănculescu, Cicio Dumitrescu, Silviu Brucan, Teodor Brateș, Petre Popescu și a atâtor pseudo-revoluționari, cu diplome anticipând viitorul învățământ superior... privatizat, al tomnaticilor fără merite – devenise caducă demult, în contextul uzurpării Olimpului cel mare (vezi Gorbaciov, Uniune/CSI, CAER etc.) și... *stânga noastră împrejur* cu: NATO 2004, UE 2007! Deși caduc, fiind prescris ordinul de luptă al expiratului Olimp, morții cereau dreptate, iar revoluționarii autentici, dintre puținii supraviețuitori, cer cu îndreptățire să se denunțe „revoluționarii” precum cândva „eroii” coloanei a V-a și ai Divizilor cu nume istorice precum „Tudor Vladimirescu”, ori „Horia Cloșca și Crișan”: *să se facă lumină asupra imposturii*, cu cei îndreptățiți să povestească „adevărul” și să-și ia încă solda ... eroismului de carnaval! Ce miză de interes electoral, pentru ademenitorii masei adormite, dar posibil de trezit cu subiectele strigătoare la cer în noul prilej electoral, cu manipulările emoțiilor !

Se face și acum și justiția?, că lucrează?! S-a redeschis Dosarul cercetării, la 94 de ani ai lui Ion Iliescu... deși nu mai candidează și oricum o mărturie pentru lumea de dincolo, pentru liberi cugetătorii, nu contează! Dincolo de subtila miză electorală – vezi imperativul *cultului eroilor*: „Nu ne răzbunați!” Dar... -„Dezveliți tot adevărul și să spuneți tuturor!...”- o sentință pentru adevărul istoric, este imperios necesară! Din acest considerent, cronică octogenarului, observator direct al unor evenimente istorice, devine un Document, al trăirii cu inima de atunci și cu ochii minții de acum care au filtrat atâtea alte mărturii spre justa apreciere a vârstei mai cuminecate. Ochiul aceștia au studiat și s-au limpezit și scripturile momentelor fierbinți adică jurnalele instituțiilor implicate, dar și documentele cu mărturiile în fața justiției, cu declarațiile protagoniștilor direcți. Adevărul, omenește posibil, subiectiv, al eroilor principali, din actul revoluției sibiene, este citit prin generalitatea evenimentului național. O reluare a istorisirii peste timp, are și avantajul faptului că societatea și-a trăit într-un proces la vedere cauza acelui declin, poate accident provocat de geopolitica, întotdeauna comandamentul central, pentru cele mărginașe. Să observăm că Sibiul va fi fost unul dintre actorii importanți, cu o particularitate anume (vezi Nicu Ceaușescu!), pe scena României cu Timișoara și Bucureștiul, eroii citadini importanți!

Înainte de-a afla cum anume se citește o astfel de carte trebuie spus că martorii la evenimente își au propria descifrare a cauzalității asupra unei perioade în care au trăit. Dar o scriere se lasă vorbitoare celor ce vor urma, pentru propria înțelegere a mersului lumii, cu atâtea provocări! Scriitorul nostru își propune într-un spirit civic autentic, fără vreun interes partizan, să dea urmașilor filmul unor evenimente unice, din istoria unui popor/tocmai poporul român. Titlul cronicii sale: „Trei săptămâni de foc în mijlocul furtunii” vorbește despre trăirea revoluției române din 1989, în Sibiu, unde șef politic era Nicu Ceaușescu („prințisorul”... „regilor”, „dictatorilor” de la București...: Nicolae și Elena Ceaușescu..., țapii ispășirii în România, tocmai la sorocul ruperii cortinei de fier a... Europei!). Ordinul de la Centru..., valabil și la Sibiu (dar aici... mai radical, din cauza *prințisorului!*), pune în conflict *armata...* cu *miliția/securitatea*. Ordinele nu se discută: Armata (vezi Aurel Dragomir, la Sibiu!) sub comanda plantatului șef de la Centru: Nicolae Militaru/agent NKVD, adus de viitorul Președinte (Ion Iliescu, acum doar șef al numitului Front al Salvării), atacă și dezarmează Inspectoratul de miliție și securitate al județului Sibiu (vezi Nicu Silvestru). Conflictul face 130 de morți, între care și civili! Apoi... după, nevoia clarificărilor a declanșat procesele... cu judecățile cunoscute! Până la dumnezeul cel mare, primii plătesc acarii mărunți, iar cu viața, atâția nevinovați! Cronica recuperată a revoluției din 1989-1990, cu studiul de caz Sibiu, (unul special prin coloratura ceaușistă, demonizată special de propaganda... salvării/ în mod obiectiv însă, a fost recuperată de autor... umanitatea *prințisorului*, atestată și în oralitatea locală a *folclorului!*) . Ce dosare și ce documente acoperitoare! Cum să se deranjeze comanda supremă, cât *comandantul* este pe poziție?! Vorbeam de... nesepararea puterilor în stat și de dominanta putere legiuitoare..., prin duminica orbilor, care salvează... privilegiile! Cum să se clarifice lucrurile?, când celor neclare se adaugă și ... mineriadele?, chemate și ele să salveze... salvatorii, cu alte jertfe nevinovate?! Cartea octogenarului Nicolae Ghinoiu , structurată în două părți, cu 44 de capitole, ne atenționează în capitolul 1, asupra intenției : „niciodată nu este prea târziu pentru rememorarea istoriei și tragicelor evenimente care au schimbat destinele unui popor”. Dincolo de-a fi un jurnal personal, o bază de date și documente care ușurează altora documentarea, este și concluzie cu atragerea atenției viitorimii, asupra felului de-a fi al oamenilor din preajma noastră.

Am încercat să înlocuiesc personajele reale cu altele dintr-o piesă de teatru! Am observat că regizorul, care pune-n scenă jocul de-a viața al societăților anume, își alege El (că doar având sceptrul... hotărăște!) actorii anume pe post de iude, bufoni, comandanți. Apoi că la terminarea piesei, într-o firească inerție, Comandantul suprem... respectă contemplația celui ce L-a făcut... mare!

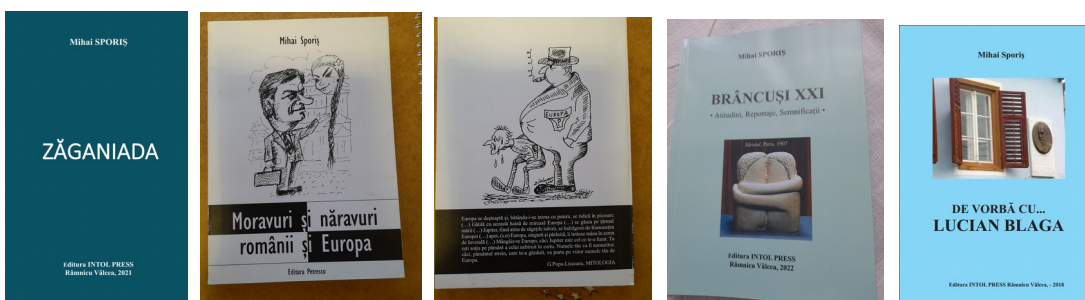
Să mulțumim celui ce s-a ostenit să ne lase mărturia scenetei sibiene, din marele act al Divinei Comedia mondiale, care în România va fi fost, sub orizonturile roșii, tocmai prin 1989, când cu sacrificiul suprem al Ț/C/apului/Statului, pe post de... Crăciun, dat focului într-o noapte de pomenire! **Mihai Sporiș/ 27.04.2024... în sâmbăta lui Lazăr**

MISTERIOSUL DECEMBRIE, 1989

Coșmar amar de ce... m(br)ie? Are în sine, numai Întrebarea? UE, ca un ego întors, ca toate pe dos, nu mă lămurește! Poate cândva... istoria? Când toți teroriștii, și cei din noi, în dungă și de lângă deveniți smeriți, liber schimbiți, din teroriști?; din liber cugetători, îngeri păzitori? și apoi cu toții vor sucomba... de miere, de plăcere, de prea frumusețe și... bătrânețe? Istoria scrisă la grămadă, de fațadă, cu râie, în vrie, în prea acu, nu-i decât isterie! Ilie, Ion, Nicolae, Din, Stancu și alții cu tancu, de mulți ani escu, nu prea grăiescu vorba lor tuturor, deși povestea ... de poveste este, musai! Că... adevăr ocolește! Roman, Brucan, Voican, un întreg aliotman de liber cugetători, tăiați și poate botezați, cu griji și dor de ale lor, de spor tuturor: miniștri, ambasadori, demnitari cugetători, culegători, cobe negre și blesteme anateme, fără steme, amatori regizori și mari actori au făcut ce s-au priceput: piața arenă, în mare scenă! Fără jenă spectacolul, și-au zis!: să se vadă la Paris, să ne scape de plictis! L-au transmis gratis, mințind popoare, la televizoare chioare! I-au dat nume de renume: i-au zis revoluție! Contra Constituție? Nu aveau soluție la... diluție! Prostituție?! La balcoane cu butoane, nu erau cucoane! Dirijorii, farsorii luminători, chiar ei actorii jucau soarta țării! „Poetii”? ... ca nebunii asmut stâna și câinii, veghează la pacea vitează, uneori chiar visează ...

se fac că lucrează! Blestem mare-n nelucrare, țara-i un eșafod, norodul în exod, prohod nerod la cap de pod cu porți închise, interzise fără... fise!: vieți ucise! Copiii? Vai copiii! mureau de moarte jocul de-a eroii erorii stârnită! Soarta cernită o jucau naivii: tumbă și bravade pe baricade, scorneală fără nume și pronume! Îi ucideau cu frenezie cei în nevoie de sânge, (alții i-or plânge!), roșie soluție pentru... revoluție! Revoluție? Unii o respiră, o transpiră, le este încă a vieții poruncă: o beau, o mănâncă, cauză sfântă! Alții: mame și tații, surorile, frații celor înjunghiați în decembrie amar, pe altar blesteamă, fără teamă: corbii orbii, strigoi pe eroi, prânzind *revoluția* (!?) Au slobozit lupii în casele românilor la vremea colindelor. Păreau trimișii lui Irod să-i caute și să-iucidă, de la orice vârstă în jos, numai să poată fi vânată puterea și pe cel ce încă purta sceptrul. Au trimis pentru goană televizorul să ție în hipnoză ținta. Apoi, criminalii nămiți au executat copiii nevinovați și pe cei ce păzeau adevărul, despre răii și relele lor, să nu ni se arate mai târziu eroi. Se va fi găsit un „terrorist” pentru fiecare, ca un înger păzitor îmbrăcat în pulover, uneori în întunericul împușcăturii pe la spate, în colportare de zvonuri și informații false, să ne facă turmă dez/lănțuită, să ne călcăm orbește în picioare, unul pe altul, frate pe frate, într-o bezmetică rătăcire. Despre acarul Nicolae și soția lui, Elena, cu toate păcatele lor, trebuie să-i vorbim de bine. Au fost uciși cu cruzimea barbarilor, ilustrând prin masacru, terorismul pur. Au ridicat piatra cei ce azi legitimează actul de cruzime abominabil, ne/creștinesc (în sfânta zi a Crăciunului!) și au adus ceea ce era previzibil: sărăcirea în toate domeniile vieții așezate, blestemul ne/unității și himera stăpânului binevoitor. Despre noii păzitori, unii *in travesti*, și despre sirenele ademenitoare? Timpul ne va muri pe toți și atunci urile și resentimentele vor muri și ele. Abia atunci devine posibil un nou început, dacă înainte de judecata finală vom spovedi păcatele. Numai așa istoria decantată va vorbi despre ce a fost și se va scrie, ca scriptură nouă, de către un nou stăpân. Fie acesta îndumnezeit!, pentru că viața pe cale are întotdeauna nevoie de adevărul gol goluț...

Obs. În „Zăganiada” ed. INTOL PRESS, editată prin 2021, ne spuneam părerea despre acel 1989, care a declanșat și cele *trei săptămâni* de foc; apoi ceea ce a urmat .

Mijloace de promovare ale ideilor... Cercului de la Râmnic

Remember!

Cu ceva timp în urmă (vezi 2019!) pe lângă Instituția Prefectului, în județul Vâlcea exista un *Consiliu Consultativ*... pentru un dialog cu spațiul public/comunitatea!

Au trecut 5 ani de la informarea de mai jos. Între timp „Consiliul” și-a încetat existența, dar cele constatate confirmă, prin accentuarea efectelor, starea de paralizie și lipsa de reacție a autorităților informate cu bună credință, în spiritul unui civism participativ, căruia îi pasă de ceea ce constată cu proprii ochi!

O ieșire în teren, pentru verificarea celor spuse, poate ține locul multor analize birocratice și justificărilor multor autorități bugetate pentru administrația eficientă și... eficientă!

Am refăcut, pe cont propriu, traseul invocat în „informare” și cele constatate, **aproape toate!**, sunt valabile și acum!

Revenim cu informarea veche, taman într-un an electoral, să vădăm o realitate a promisiunilor, care nu se împlinesc într-o lume a puterilor cu du-te vino, cărora nu le pasă de realitatea imediată și o tot amână, până dincolo de temporara responsabilitate! Dar executivul?, plătit permanent și legiuit cu legi?, de ce se face că lucrează?, când toate bolesc prin preajmă?, ba se și agravează prin lipsa de intervenție?

Mihai Sporiș ,29.apr.2024/ În săptămâna patimilor! Înainte de ... ziua oamenilor... muncii!

Informare!

După Consiliul Consultativ din 22 martie, 2019, conform promisiunii am întreprins o deplasare de-a lungul Văii Oltului, după cum urmează:

23 martie, între 9.15 – 10.30, cu trenul, pe traseul Rm. Vâlcea Halta Nord - Robești;

24 martie, între 9.30 - 13.00, cu mașina, pe traseul Robești-Sibiu și retur;

25 martie, între 9.45- 13.30, cu mașina, pe traseul prin Lovișteea: Căineni-Boișoara-Titești –Racovița – Căineni.

Am realizat câteva fotografii din mersul trenului, dar și constatări asupra modului cum se acționează pentru curățenie, și gestiunea unor construcții și instalații de maximă utilitate publică. Vezi și respectul pentru simbolurile naționale.

Constatări:

- Stația CFR Rm. Vâlcea , Halta Nord... merită mai mult!;

-Materialul rulant (vagoane de călători și de marfă!) din stațiile Dăești și Gura Lotrului zace pe șine de zeci de ani (vagoanele de marfă au crescuți arbori în ele!);

- Stațiile CFR: Păușa, Turnu, Cozia, Bețel, Balota, Robești sunt ruine și par lăzi publice de gunoaie.

Peroanele, aproape peste tot, arată lipsa de gospodărire, evidentă!

-Pasarelele peste Olt sunt într-o stare de rugină evidentă! (Drăgănești, din raza localității Brezoi și Cornetu, din raza localității Racovița!) Amintim că anul trecut intemperiile au distrus puntea de peste Olt , și drumul de record al cătunului Priloage (localitatea Căineni) a avut șansa, existenței în vecinătate a unui baraj, altfel costurile lipsei de întreținere a punții ar fi condamnat cătunul la izolare!;

- Conducta de apă din Brădișor, care transport zilnic peste 50 de milioane de litri de apă, pare scoasă din atenția gestionarului APAVIL (Vezi Estacada de traversare a Oltului și starea generală de protecție a conductei! Pare că au terminat vopseaua și nu au mai finalizat lucrarea! De câțiva ani arată așa!);

-Podul CFR, de la Gura Lotrului, înlocuit de cel nou, este nedezafectat și în cazul unei viituri mai mari pe Olt, lacul fiind colmatat, pune în pericol o eventuală tranzitare a viiturii!

Eforturile semnalate în Consiliul Consultativ, privind grija Administrației Drumurilor se confirmă parțial:

-vizual, din fuga mașinii parcările amenajate (semiamenajate pentru că nu au toate utilitățile!) nu au „gunoaiele” la vedere, coșurile de colectare sunt golite. Am coborât din mașină și am căutat sub preșul încă subțire al ... primăverii. În imediata apropiere pe vreun versant spre Olt, ori calea ferată (din tren se observă deponiile din dreptul ... parcărilor!) curățenia, de ani de zile, nu a mai făcut-o nimeni! În preajma parcărilor, pe o rază apreciabilă, dincolo de orizontul vizual, este o „zonă minată” de resturile lipsei utilităților pentru cele fiziologice. Cele mai dese opriri în parcări se fac pentru aceste urgențe!;

-Am urmărit văile din preajma unor drumuri laterale, trecerile peste podețe și s-a confirmat obiceiul înrădăcinat că toate se duc la râu și autoritățile locale nu stăpânesc situația. Da ! Se consumă continuu, se aruncă continuu și tot continuu, nu doar episodic, trebuie acționat pentru a se forma reflexul normalității!

Cercul de la Râmnic RGMD, este preocupat pentru starea de bine a mediului, inclusiv al celui social/politic

- acesta este motivul informării noastre!/*Mihai Sporiș*

Obs. La intervenția noastră, din 2024 răspunsurie* au fost, conform așteptărilor: pasarea răspunderii de la o autoritate la alta, între „centru”- coordonat de Prefect pentru cele din teritoriu!- și „local” de sub autoritatea Consiliilor (Județean și Local!). O vizită cu trenul, de câteva ore, poate documenta celor încremențiți în birouri, celor care deservesc trenurile (și cu atribuțiuni de control în fișa postului!) o stare de lucruri care își cere URGENT... îndreptarea. *Păstrăm Răspunsul... în arhiva cercului!

Am primit „sfintele daruri” la Mănăstirea Lainici

Superbă ziua de 16 Martie 2024! Ne-am pus pe cale să onorăm o tradiție/obligație civică, să-l pomenim pe Constantin Brâncuși, chiar într-o zi de sâmbătă, tocmai în ziua calendarului când va fi trecut la cele ale veșniciei – se întâmplase prin 16 martie 1957. Înstrăinat de vremurile potrivnice: cetățean francez, se aciuse în paradisul parizian cu nume de munte (Montparnasse). Legea pământului maternității sale gorjene ne obligase mai demult să-l pomenim creștinește – el fiind un practicant creștin-ortodox!-, în tradiția din *acasa* lui de dor! Mănăstirea Lainici - aflată chiar pe *eroicul defileu al Jiului*, al titanului șantier Bumbesti-Livezeni (lucru ascuns de propagandele celor cu neputințele la vedere!), pe acolo pe unde vor fi trecut „mărgelele” *coloanei infinite* de la Petroșani la Târgu Jiu, unde un general erou/Ioan Dragalina și-a jertfit viața!-, cu obștea monahilor, păstorită de eruditul Arhimandrit Ioachim Pârvulescu, un gospodar exemplar, ca Stareț al Mănăstirii, își va fi asumat găzduirea Parastasului anual, dedicat lui Constantin Brâncuși.

Am ieșit spre Horezu, unde cocoșii emblematici cântaseră deja, din ceața care cuprinsese Oltul cu atâtea lacuri darnice într-ale opacității de mătase a dimineții. Un soare scânteia vârfurile albe ale munților sub cerul albastru. Da. Se anunță o zi frumoasă. Să fie semnul unui dar care îi este făcut celui care ne-a pus pe cale, spre Lainici? Darul Celui de ... sus? Ne apropiem de Târgu Jiu și observăm că munții, care străjuiesc curgerea Jiului prin defileul dintre Parâng și Vâlcan, sunt și ei însoriți. Apoi, intrați pe defileu, ne întâmpină primăvăratec Jiul, cu un limpede verzui. Așa trebuie să arate Munții Raiului de acasă și... *gura de rai* pe unde iese Jiul din strânsoare, ne-a vorbit un gând de-o clipă și expresia rostită a bucuriei, celui de lângă mine. Raiul Gorjului, între munți, s-a pregătit să ne întâlnească cu duhul lui Brâncuși, în preajma altarului cu un sfânt al locului, precum fostul monah al Mănăstirii: Irodion (canonizat prin 2011, chiar într-un început de florar!). *Ce bine este să ai un sfânt ambasador prin Cer!* Mă săgetează un gând. Lucrările – rodul acelui eroism uitat din defileu – anul trecut vor fi împlinit vreo 75 de ani (1948-2023) și încă ne slujesc trecerea! Din mersul, fără grabă al mașinii (plecasem de dimineață, cu grija încadrării într-un program anunțat!), privirea iscoditoare observă plăcuțe noi cu nume de pomenire pe lucrările de artă (poduri, viaducte, tunele...). Ne întrebăm : cine?, când?, a făcut necesara scoatere din ascundere a unui fapt ocultat cumva de cei ce pun altfel de etichete vremurilor! Ne duce gândul imediat la Transfăgărășan! Anul acesta, amintind de finalizarea lucrărilor (1974-2024), s-ar împlini jubileul. Oare?!, își va primi respectul cuvenit (tot eroism și aici!) în concurența prea marii vânzoleli a interesului politic care dă în clocot electoral, imediatul? Sosim cu o oră avans, față de cea fixată, pentru slujirea din fața altarului. Avem vreme să observăm multe isprăvi înnoitoare. Inspirata parcare, din șantierul anilor precedenți, este gata și roirea trecătorilor pe aici (turiști, credincioși în pelerinaj – nu puțini!) înlesnită. Construcția, de la poarta dinspre șosea, în stadiul de fundație în octombrie trecut (tocmai veneam dinspre Timișoara, unde Brâncuși zăbovise o vreme, onorând o *capitală culturală* a ditai Europa!) își are acoperișul deasupra, iar de partea cealaltă a porții, o nouă fundație anunță, în ne/ostoirea pentru cele necesare omului, continuarea împodobirii Mănăstirii. Leandrii vor fi fost scoși mai demult de la iernat, iar florile sunt răsădite cu grijă și mult gust. Lume multă sosită cu mașini mici, autocare, luase cu asalt acest Rai în miniatură. La biserica cea bătrână o coadă la depunerea pomelnicelor, acatistelor și cererilor pentru maslu. La tonetele cu iconițe, cărți și câte dovezi ale trecerii pe aici (că și turiștii au mândria să-și povestească traseele!), lume multă răsplătește vânzătorii veniți și ei cu rosturile lor pe aici. În splendidul palat/Biserica cea nouă, unde sălășluiesc moaștele sfântului locului: Irodion, majoritară este prezența feminină, una smerită în faptul rugăciunilor de pe chipurile de sub maramă.

Întâlnim lume cunoscută. Cineva ne numise că suntem neamurile din familia lui Constantin Brâncuși. Mare este această *familie* și azi chiar am umplut Biserica cea mare a Mănăstirii Lainici. Peștișani (Localitatea cu baștina Hobitei inclusă!), Târgu Jiu, apoi încercuiri mai depărtate: ale Gorjului, Hunedoarei, Mehedinți, Vâlcea, Argeș... București, mărturiseau: *marea familie* care își adusese la pomenirea fiului ei – a lui Constantin Brâncuși!-, pe câțiva doar, dintre mulții (în mod sigur răspândiți pe toată lărgimea cea mare a Pământului!) *brâncușiofilii* disponibili. În prim-planul

organizării, găzduită de Mănăstire, au stat autoritatea locală a Peștișaniului și asocierile speciale, nonguvernamentale, inspirate de slujirea genialului fiu, ajuns om universal și ambasador lumii planetei, ca duh al acestor locuri binecuvântate. Slujind eroismul pământului, cu sarcina asumată prin legile nescrise „Cultul Eroilor” își va fi adunat oștenii din filialele locale și aceștia, sub tricolor, cu lumânări aprinse, vor fi întregit slujba soborului de preoți din fața altarului. Vestea evenimentului, anticipând bunavestire anuală, va ajunge instantaneu departe, prin media supra/tehnologizată, prin reporterii colecționari de imagini, uneori clipuri video/distribuite mai largimii fără margini, în rotundul nesfârșit și spiralat al timpului. Vom fi fost acolo și scribii/cronicarii presei culturale, să vădăm... după, că sacralitatea pusă în scripturi, povestind faptele legiuite de cutume, canoane probează rosturile omenești, în care cultura, prin arta sa, poate arăta chipul cel adânc, sfințit de creatorul care nu se arată decât prin fiul său trimis în lume. Aici, în fața altarului, am primit câte un prosop alb și lumânări din ceară de albine pe care le-am ținut aprinse pe durata slujirii! Chipul lui Brâncuși era prezent într-un inspirat tablou așezat în fața colivei/simbolizându-i rodul pământului/mamă din care se va fi plămădit, demult prin 1876 (acum restituit himei, ca om universal, tocmai în Parisul, cu atelierul propriu, să fie făurar atâtor roduri din sine!). Aceste simbolice daruri, puse să dea sens cinstirii, ne sugerau aici, sub policandrul cel mare al turei Naosului, prezența informală a celui înviat în mentalul nostru. La momentul... cântării de-a împreună și legănarea colivei, de afară, de departe, clopotul își rostea vestea înspre orizontul tuturor sonorităților și aceasta se întregeau cu glasurile noastre într-un cor! Apoi grâul colivei și al prescurilor își vor fi primit vinul/vieții, din care vom fi ospătat cu altfel de simțire, întru mai cuprinzătoarea pomenire de la agapă (agapa?!/ dinspre împrumutul grecesc, să nu uităm că se referă la iubire!).

Am dat memoriei și clipele cu multe chipuri de oameni prezenți, apoi revăzându-i m-am întrebat ce anume, dintr-o diversitate a profesiei și locurilor de unde veneau, ce anume i-a pus pe drumuri? Din arhiva evenimentelor anilor precedenți (parastasul fiind deja intrat într-o tradiție!) vom fi observat chipurile acelorași organizatori, care vor fi pus la cale pomenirea demult, și prin alte locuri, înainte de permanentizarea de la Mănăstirea Lainici. Ion Mocioi, Moise Bojincă, Ștefan Stăiculescu (plecat cu vreo trei ani în urmă la cele eterne!) vor fi fost în multe locuri organizatori, alături de gazdele ocazionale. Amintim aici locurile în care s-a făcut pomenirea, înainte de alegerea Mănăstirii Lainici: Hobița, Tg. Jiu, Tg. Cărbunești (Cărnăreșca), Polovragi, Cotmeana, chiar și Paris (Montparnasse). Apoi o statistică ne arăta cum fiecare nou eveniment a adăugat mai mulți participanți, față de pomenirile anterioare. O participare, *pro bono*, adică fără vreo obligație de serviciu ne-a înmulțit continuu. Credem aici, pe aceeași lungime de undă fiind, cu cele intuite de *Iustin Pârvu* (ierarhul de la ... Petru Vodă, cu vorbele pe șleau de om liber, chiar dacă sub obrocul unei Bisericii, în compromisul propriei supraviețuiri!/ vezi rev. „Atitudini”, de 15 ani în peisajul cultural-spiritual, care a ajuns la nr.83 și care îi poartă numele!), care ne vorbește despre necesitatea apariției unei anume elite, cu o conștiință cultural-spirituală și o dragoste de neam și țară, care trec dincolo de frecușul intereselor partizane. Constatasem situația *mediului local* (ca eșantion al generalității întregului!), una a contrapunerii unor tendințe, de aproape un sfert de secol – 1999

fiind an de referință!-, dar pregnant după re poziționarea/resetarea, de acum 15 ani, a revistelor de cultură vâlcene (neangajate culturii de propagandă, adică neobediente surselor de finanțare și ținute în viață de un entuziasm al unor conștiințe de oameni liberi /vezi INTOL PRESS, a cărei inspirată arhivă este o cronică doveditoare!). Starea de fapt observată, consecință a procesului lent al tranziției spre recuperarea unei elite dezbrătată de năravurile ultimelor multe decenii, ne era acum confirmată de Iustin Pârvu. Marea diversitate profesională : profesori, farmaciști, medici, economiști, ingineri, poeți, scriitori, artiști (pictori, sculptori, muzicieni), jurnaliști, militari, preoți..., ne vedește o elită, care s-a angajat, într-o recuperare istorică să renască pe cea ascunsă (ori exterminată de *politicile corecte* (?!), dar potrivnice celor ale firii locului, înrădăcinate *anume* în grădina românească!). Eforturile acesteia – a acestei elite emergente, și fără programe impuse de instituții în tranziție și insuficient reformate! – sunt imense și ele, după puterea de „contaminare” (aici vorbim despre niște virusuri... nobile!), își vor putea produce efectele în mentalul îmbolnăvit câteva generații, într-o perioadă dictată de „incubația” posibilă și abil susținută. (am preluat această predicție de la *profetul* Iustin Pârvu/ vezi revista *Atitudini* nr. 83/ Dec. 2023, p.37, care spune: „Abia după 50 de ani, vor apărea vreo două generații pentru echilibrare, pentru înțelegerea lucrurilor”). Să remarcăm aici că în fața unei sub/finanțări a culturii mulți intelectuali (seniori-pensionari, cu o cunoaștere și experiențe profesionale și de viață, imense!) își editează cărțile, își scot revistele în tiraje minimale, pentru că acces la finanțare au doar cele cu angajamente... speciale, în siajul unor interese ale imediatului, întotdeauna sub presiunea... pompieristicii stări de criză! Sfaturile bune, pe limbajul comun, accesibil, dacă nu ajung la cei în căutarea, pe priceperea lor (Acel adevăr... omenește posibil!) lungesc, cum ne arată interminabila tranziție..., boala. Prezența la Lainici a membrilor Asociației „Cultul Eroilor” (alăturat de la ultimele trei ediții!), sub îndemnul din ... *imnul eroilor* cu... „Dezveliți tot adevărul și să spuneți tuturor...!” pare a confirma necesitatea invocată de noi, privind rolul evenimentelor având în obiectiv, nu doar creștineasca pomenire, ci și vindecarea bolilor sufletești, nu puține din societatea românească de azi, orbită și *manageriată* imbecil (directorul=manager/în tragedia cu măști, unde *competentul* este jucat de cel cu diploma măsluită, pe la „facultățile toamnei” numai bune politiciii, una și ea... fără acoperirea morală a faptelor, mai altfel vorbitoare!).

Încolonarea, pentru propriul obiectiv (evidentă fiindu-ne disciplina impusă grupului!), având cuvântul cheie: *eroul*, al acestei *asociații naționale*, în legătură cu emblema Brâncuși, aici la Lainici, să nu fie vreo investiție în propria imagine ? (Doamne ferește!), pentru susținerea altor interese? În formarea, una recuperatoare a unei elite autentice, care să reînnoade firul torcătoarei ursitori pământene, rupt demult, ni se cere mare precauție, pentru că toate drumurile din, și către infern, sunt pavate cu vorbe și intenții frumos coafate! Faptul că pe *defileu* eroismul a fost probat de generalul Dragalina, de șantierul magistralei feroviare amintite, iar la Târgu Jiu, Brâncuși cinstise *orașul erou*, cu Ansamblul Monumental „Calea Eroilor”, să nu fie ceva în genul... buneii intenții a cinstirii marelui Spiru Haret?, cu efectele dezastruoase asupra smintirii învățământului, prin fabricarea diplomelor? Să sperăm că oamenii de bine, încolonați sub tricolor aici, nu vor fi folosiți doar unor scopuri

partizane, în siajul unor oculte interese, taman într-un an electoral, numai bun pentru polarizările unei dezbinări! Să nutrim speranța că darurile sfințite la Altarul de la Mănăstire, vor fi bine cuminecate de cei cu mintea la ei, și vor da mai departe, ca pe niște sfinte taine cuvintele, unele scripturi la purtător, să fie spre pipăire la mai mulți, altele viu grai la urechi disponibile și acordate sonorității la vremea postului mare, ca bune vestiri!

Să spunem aici că „Seniorii” vâlceni, cu toții pensionari, au fost reprezentați de un grup important, mobilizat demult la astfel de evenimente (dedicate lui Brâncuși), de regretatul Ștefan Stăiculescu, - gorjeanul stabilit o vreme în Vâlcea și înveșnicit apoi la Tg. Cărbunești! Am adus ca prinos, eforturilor generale pentru ridicarea noii elite, *Buletinul 2023, al Cercului de la Râmnic: România „Grădina Maicii Domnului”*, cu cronicile aferente despre evenimentele anului trecut dedicate sculptorului; un CD cu romane, pe versurile lui Mihai Eminescu, voce Gh. Cărbunescu. Am dat pomelnice, acatiste, flori, lumânări și cinstirea sfântului local, Irodion, în fața raclei sale. Ziariștii noștri, acreditați UZPR, vor fi strâns imagini și clipuri video pe care le vor fi transmis în eter la grupurile partenere, prietenilor, într-un instantaneu posibil, actualizând trăirea de la fața locului. Un lider (?!) *comandant*, la Cultul Eroilor/filia la Gorj, va fi impus, acolo în fața altarului, anularea unor discursuri (pe care anual le rostesc, ca un dialog special cu duhul lui Brâncuși, tocmai chemat acolo de soborul slujitor!), pe motiv de ... program, și o graba către agapă, unde în larma generală vom putea spune, cu greutatea cuvintelor sfintelor, respirând bucatele, vrute și nevrute (cum se va fi întâmplat cu vorbitorii care s-au auzit doar ei înșiși!). Dincolo de obstrucția, în care altcineva își vâra coada, în spirit civic trebuie întotdeauna să luăm atitudine să putem separa necesar, neghina de cele bune, nu puține și foarte binevenite aici!

Dincolo de observația impusă de cerința explicită a atitudinii, să constatăm toate darurile sfințite azi, aici, și primite să ne cuminece trăirea drumului cu merindele înnoitoare.

Predica din fața altarului, o erudită prezentare, pe înțelesul tuturor a: rostului pomenirilor, a chipului de creștin -ortodox, cu mare cuprindere cultural- științifică, în respectul tradițiilor, ne-a lămurit repede de ce gazda evenimentului: Arhimandritul Ioachim Pârvulescu, s-a alăturat mării familii a lui Brâncuși și militează, în cunoștință de cauză, pentru o altă așezare a mentalului colectiv, unde echilibrul între cuvânt și faptă, trebuie să se vădească neîncetat. Chipul *raiului* – însăși Mănăstirea Lainici!- administrată în fruntea obștii de monahi, cuvântul de învățătură din fața altarului, cărora le adăugăm aici scriptura oferită la plecare tuturor oaspeților (Revista „Atitudini” nr. 83/Dec.2023 și cartea „Sfântul Cuvios Irodion, Luceafărul de la Lainici, în documentele vremii” de Lidia Clarissa NICOLAE, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2021), ne adevereau OMUL chemat, în locul unde și înainte se va fi urcat o scară a sfințeniei, să ne poată îndruma pe eroicul drum al vieții, prin pilda unor modele autentice, universal valabile.

Primarul localității Peștișani, Cosmin Pigui (o *rara avis* între edilii locali!) l-a adus pe Brâncuși, printr-o agendă a manifestărilor culturale permanentă, în conștiința urmașilor baștinei sale, unde evenimentele calendarului anual ne cheamă, permanent la Hobița, Peștișani, Brădiceni. Aici, în ziua pomenirii, va fi venit la Lainici, cu preotul parohiei, un tenor remarcabil, o voce a Bistricioarei... curgătoare spre

limpedele cer, ca o măiastră de dar lui Brâncuși. Ca amintiri, cu tâlcuiri /îndemnuri personalizate, ne-a dăruit calendare în care fiecare lună este prezentată și printr-un aforism din cele rostite de Brâncuși; agende să consemnăm, zilnic în ele, noi, cei din *familia* lui Brâncuși, gândurile pe cale să devină scripturi. .

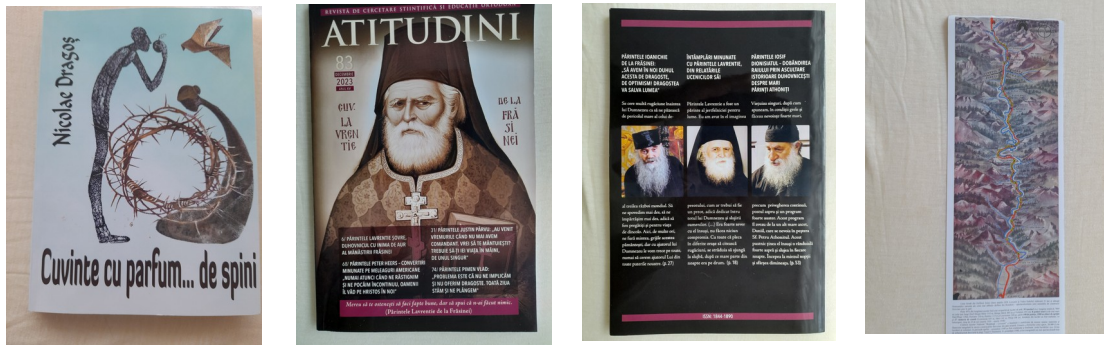
La agapa... *familiei*, voi fi aflat răspunsul la întrebările despre plăcuțele puse proaspăt pe lucrările de artă ale defileului. Ioan Dorel Șchiopu (angajat al CFR, dar și lider al Filialei Hunedoara al Asociației „Cultul Eroilor”) ne va fi edificat despre autorii isprăvii și despre evenimentele speciale, din 2023, pentru marcarea celor 75 de ani. Ne va fi dăruit harta (miniatură) : „Lucrări de artă feroviară din Defileul Jiului” cu datele de prezentare ale eroiceii epopei. În spiritul recuperării unor personalități remarcabile ne-a vorbit de I. D. Sârbu, - cel cu o *casă memorială* organizată în Petrila!- și ne-a dăruit o broșură: „Frunza cea neagră & Sfântul Petru în Petrila”, cu textele lui I. D. Sârbu, cărora le-a adăugat : un *argument*/motivare a editării („Un omagiu adus minerilor Văii Jiului plecați, ca un nedrept tribut de sânge pe care mina îl cere, din păcate, mult prea des.”/ I. D. Șchiopu) și o recuperare biografică: „Ion D. Sârbu în subteranele rezistenței”/I. D. Șchiopu. Am mulțumit pentru daruri și m-am dumirit asupra unui om care își onorează prin fapte investiturile. Mai apoi și de la prietenii vâlceni, de la Cultul Eroilor : Ion Aldescu și Eugen Petrescu (și ei prezenți la Lainici!) voi fi aflat și de preocuparea pentru jubileul TRANSFĂGĂRAȘAN, din 2024.

„Frate al meu, iubite cititor,/Ori mai îndepărtat, ori din vecini,/ Mă bucur să te re-ntâlnesc...” , așa îmi confirma coperta a IV-a a cărții primită în dar: „Cuvinte cu parfum de... spini”, de la autorul ei, Nicolae Dragoș, bucuria reîntâlnirii. Mare bucurie să ne revedem și anul acesta, aici la Lainici și să-mi ofere această carte diagnoză, în catrene, editată prin 2023 (de-o actualitate evidentă!) la Iași, ed. PIN. Sugestivă grafica artistului (demult colaborator al poetului!): Florin-Preda Dochinoiu, vorbitoare și prin coperta I , prin numele ilustrației, sugerată și prin arta desenului: „Sacrificiu, Zbor și Înălțare”, care întregea sfințenia darului cu hieroglifele sfintele, semne ale artei vizuale, puse în duet cu strigătul în dodii la pișcătura atragerii de atenție a catrenelor, cu rugii, nefericitelor încoronări. Nu aveam vreme de mai lung taifas, dar la primul răgaz, voi fi stat pe-ndelete de vorbă cu cartea dăruită! Șase capitole, cu ilustrare grafică fiecare, și o atenționare lămuritoare. Să ilustrăm cu vorbele analistului/poet!

„1. În peste trei decenii, ce-au fost ca un taifun,/ Ce au făcut din țară cuvintele vă spun.”, trecând... „2. În discordanta lumii horă,/Pași drepți și strâmbi, oră de oră.” , constată... „5. Călătoria nu-i deloc ușoară...” , alături de „ 3. Femeile.../Cu sentimente și resentimente”... de „4. Bărbații, cu iluziile lor,/Când înțeleg, când nu-nțeleg ce vor.” Lămuritoare cuvine, *potrivite* ar fi spus gorjeanul Argezei, vorbeau independent de cele ale revistei „Atitudinii” o stare constatată de poet și demult prognozată de ... vizionarul Iustin Pârvu, în anticamera canonizărilor întârziate, de un anacronism instituit de derapajele instituționale (vezi... durerea cea mare privind voievozii: Mircea cel Bătrân, Matei Basarab, ori Arsenie Boca, Iustin Pârvu și câți alți eroi și martiri, în slujba *mântuirii neamului!*).

Aici, la Mănăstirea Lainici, în ziua pomenirii sale anuale, au fost aduse multe daruri, sfințite apoi, și date spre împărțășanie, în prezența duhului omului universal: Constantin Brâncuși. Într-o fericită revedere ne-am minunat, în vecinătatea Sfântului Irodion, de potrivirea scripturilor recente, cu vorbele înaripate și slobozite acolo, într-o speranță, precum cerul senin și însorit special, inoculată tuturor membrilor unei *familii* întemeiate numai din dragoste pentru grădina Maicii noastre, de unde se va fi ivit, cel chemat special, în acest Rai... al Carpaților noștri. Dăm veste, spre lumea largă și celorlați membrii câștigați de artă nemuritoare a marelui sculptor, sălășluit în Muntele... Paradisului. /25. Martie, 2024

La Parastasul, anual, de la Mănăstirea Lainci participanții au primit... daruri

„Academia de sub Pământ ?”

O inspirată metaforă, trăită și rostită de Petre Pandrea în temnița, cu zăvorâre prin ocelele cele mari ale puterilor ostile, la Ocele Mari (istorica Vel Ocna, vâlceană!) În spatele cuvintelor o realitate a infernului omenesc vădit într-o întreprindere a citirii celor ascunse, sugerează pătimirile oamenilor. (Se ascund oamenii, ideile și faptele lor!)

Academia este, ca orice cuvânt, exprimând ... mai cunoașterea, o stare specială a scării devenirii spre mai înalt în cercul informal. Pare, în planul fizic al ascunderii *sub pământ*, un sens inversat al instituției ca un far strălucitor, dacă nu am ști că în adânc stau marile taine, comorile ascunse de vreme rea, să nu le risipească cei ce nu le prețuiesc și au doar pornirea profanărilor. Natura model, în zăcămintele sale formate în milioanele de ani, știe restitui viețile puse în străfunduri de pământ și ape, arderilor cele noi, dincolo de detențiile intrate demult în prescrieri. *Academia*, ca for al multor științe/domenii diverse, are menirea împreunării diversității și atenuarea diversității într-un numitor comun suprem, deschis ubicuității, trup și suflet al generalității, dincolo de adevărurile relative. Dincolo, *sub pământ*, răposează valorile de tezaur, care validează libera circulație a celor din freamătul cotidian. Acestea în zborul lor de fluturi mai poartă chipuri/icoane ale celor demult ascunși. *Erau pe când*

vremurile îi ascundeau, azi îi vedem și nu mai sunt! – parafrazăm și noi poetul preocupat de lumina, chiar aceasta într-o legiuire cosmică a relativității. În realitatea cu succesiunea fără sfârșit a generațiilor, sunt pline cimitirele cu cei plecați în ascundere cu grăbirea impusă de vrăjmașii... la loc comun, împăcați în diversitatea lor (vezi săracul și bogatul, împăratul și ostașul într-o devălmășie iertată și împăcată... în planul fizic!)

Toate sunt până la o vreme! S-au observat demult rotirile, caznele sisifice, sus-josul, fluxul și refluxul, resurecțiile, reevaluările, renașterile și chiar consacrarea trăirii celor sfinte cu patimi, răstigniri, ascunderi vremelnice și învierile cu înnoire! Așa ne-am sesizat și noi, o parte dintre vâlcenii, cu Ocele Mari prin preajmă, la inspirata rostire a lui Petre Pandrea: *Academia de sub Pământ!* Intrasem de vreo 10 ani (eram prin 2000!) într-o tranziție, dinspre o stare cu ascunderi, cu multe dosite și care trebuiau scoase neapărat la vedere, sub imboldul multor direcții. Asociația Culturală „Anton Pann” trebuia să de-a curs *patronului*, cel cu îndemnul: *de la lume adunate și iar la lume date!*; Asociația Națională „Cultul Eroilor” se mobilizase conform îndemnului din imnul eroilor: „Dezveliți tot adevărul și să spuneți tuturor”; Asociația Foștilor Deținuți Politici își avea viu îndemnul: „Nu ne răzbunați și să nu ne uitați!” Asociațiile celelalte, gen ONG-uri, își căutau mersul pentru numita societate civilă, care avea nevoia de urgentă de maturizare cu clarificări de sensuri (între obscure interese/oportunități/chilipiruri și neclaritatea celor cu adevărat de interes public!). Eram într-o perioadă cețoasă cu o scenă a puterii politice prea infantilă să aibă coerență. Pentru supraviețuire chiar asociațiile nonguvernamentale căutau un patron politic la... butoane, ori vreo umbrelă cu nume și credibilitate (precum Biserica, vreo Primărie... etc.). În atare situație, un comitet de inițiativă, dinspre personalități publice din spațiul cultural-spiritual și cu o oarecare echidistanță politică a luat inițiativa înființării în 2001 al unui *grup informal* (sfātuitor dezinteresat politic!): Cercul de la Râmnic „România Grădina ;Maicii Domnului” ! Numele ales, cu un patron unificator și cu trimitere la mama tuturor românilor din țara pe care ne-o dorim o grădină vie, ne garanta echidistanța și legitima obiectivul grupului: să slujim , într-o horă/*cerc*, toate inițiativele, proiectele de interes public, național - din România ... grădină!

Unul din proiectele susținute de Cerc, prin convergența eforturilor mai multora este Proiectul, devenit manifestare anuală, sub genericul „Academia de sub Pământ”, ocazionat ca eveniment în luna Iulie (8 iulie-în legătură cu poetul/Vasile Militaru), la Ocele Mari. Semnalăm de-a lungul anilor : depuneri de coroane la Monumentul de la Ocnița, Parastase, la cimitirul Bozasca, Evenimente cultural-spirituale, diverse (Biserica Trăistari, În salină, Casa de cultură, Școala gimnazială „Costea Marinoiu” etc.). Fiecare manifestare, anuală, și-a ales una sau mai multe personalități, pentru a fi readuse în conștiința publică, ca modele umane excepționale, care au servit exemplar neamul și grădina noastră a tuturor: România. Ne-am numit eroii desemnați „Academicieni” ai „Academiei de sub Pământ”, pentru a sugera amplitudinea personalității alese și dimensiunea eroică a sacrificiului pus în slujba neamului. Apoi... biografia *Academicianului*, readusă prin media în conștiința publică să arate alt gen de temniță, una colectivă, cea a Statului, în întregul lui, aflat vremelnice în lagărul geo-politicii, din care chiar eliberat fiind, încă mai poartă într-o inerție a

dresajului reflexele dobândite. Noii născuți să-și primească în biberon leacul dezintoxicării și acesta pregătit de cei ce s-au vindecat de bolile trecutului.

Căderea în supunerea Răsăritului ateu, al fostei ordini planetare, a făcut din lărgimea cea mare un lagăr și din țară o închisoare, cu multe temnițe/iad, cum vor fi fost multe pe la noi, unele cu cătușe anume până în 1990. Ideologiile cultivate în mentalul generațiilor, care predicau raiul unui realism social secularizat, nu se pot vindeca fără decontaminarea câmpului însămânțat și păzit strajnic de conștiințele dresate atâtea generații. Este nevoie de renașterea unei elite eliberată de traume și readucere din ascundere, nu a moaștelor de închinare, ci a duhurilor supraviețuitoare în comorile puse la păstrare. Trebuie recitite scripturile, cu ochii minții! Trebuie scoase din temnițele uitării scrierile interzise, puse la index; traduse marile lucrări ale exilului și date spre cunoaștere acasă! Trebuie descuiate arhivele, cu cele puse la păstrare cu scopul uitării păcatelor, înainte de instalarea amneziei cu repetarea greșelilor. Fără mărturisirea păcatelor nu există iertare, nu se vindecă blestemele, de aceea iertarea își cere adevărul mărturisit. Perpetuarea minciunilor și re folosirea lor, ca rețete verificate, ne țin prizonieri cercului vicios și unei (i)moralități criminale. Credem și aici că îndemnul imnului nostru despre deșeptare este la fel de actual, precum și rostul proiectului nostru.

Am privit scena lumii cu geopolitica regizor și am constatat actorii din scenă și rolurile jucate, chiar în fața ochilor noștri, ai locuitorilor grădinii. Apoi am căutat spre noi înșine spectatorii, implicați în jocul actorilor din scenă. Am avut senzația că privitorii, semenii mei cu toții urmăreau diferit spectacolul, ba păreau chiar unii în conflict cu ceilalți. În scena cea mare a *grădinii* se confruntau de fapt două puncte cardinale: Răsăritul, cu toate armatele lui de prozești, cu Apusul și el înarmat până în dinți. Să se fi născut această polarizare doar de puțin timp? Vezi conflictul ruso-ucrainean! Mira-m-aș! Nu cumva la noi în băătătură să se fi însămânțat mai demult această ofertă cu partizanatele ei? Oare nu ar trebui să ne dumerim de ce ne antagonizăm interesele interne pentru probleme pe agenda vieții politice multisekulare? Constatasem că Orientul și Occidentul pe frontul luptei între imperii, între Credințele instituționalizate se războiau demult și frontul chiar se instalase prin mijlocul grădinii noastre. Maica Domnului, maică de-o parte și de alta a Carpaților, dar bisericile? Una cu Roma Veche (vezi Rusia) iar cealaltă cu Roma Nouă prin Europa. Azi nu se confruntă ele, mânănd la luptă oamenii fără vreo vină, ba îndemnați la război chiar de Biserica creștină și ortodoxă?, împotriva altor ortodocși?

Am privit Grădina Maicii și am observat „conviețuirea” dintre ortodocși și greco-catolicii, creștini cu toții, dar în ecuația celor două Rome, cu ponderi diferite. Poziționările față de conflictul cel mare par impuse de simpatiile față de taberele sfinților din cer și ale celor de pe pământ. În tabăra ortodoxă, cei mai mulți sunt în „imperiul” Rus, care merge până la Pacific. Dar noi avem și autodeterminarea proprie, Biserica noastră unită *diplomatic* și cu Roma Nouă (vezi Papa Ioan Paul al II-lea, 1999 și Papa Francis 2019), nu ar trebui să se alinieze Răsăritului belicos. Și ar

trebui să observe globul întreg cuprins de Roma Nouă, noi fiind oricum legitimați prin nume că... *de la Râm ne tragem*, în nici un caz dinspre Roma... muscală!

Am cercetat scena românească și am observat un anti/ecumenism, indus propagandistic, chiar de o parte dintre slujitorii, cu oarece cultură ai ortodoxiei noastre, aflați încă într-o respingere a greco-catolicilor, frații noștri, români creștini. Inerția canoanelor, nereformate și ascultarea peste logica omului eliberat de prejudecăți... sunt încă obstacole ale slujitorilor care au propovăduit multe decenii „adevărurile”! Marele dirijor, geopolitic, despărțise în 1948 bisericile surori (vezi desființarea uneia și sugrumarea politică a celeilalte!) iar timpul trecut din 1990, este prea scurt în melcuirea împământenită în veacuri a canoanelor care nu țin pasul cu emanciparea societății omenești!

Am revăzut de curând culegerea de articole, apărute în presă și puse într-o carte: „Veșnicia de zi cu zi” editată la Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului /Curtea de Argeș 2013. Arhiepiscopul Calinic, pune și răspunde multor întrebări, de mare interes public. Ne aflăm după istorica vizită din 1999 a Papei Ioan Paul al II-lea, dar înaintea viitoarei vizite a Papei Francisc, de la Blaj și Iași din 2019. La întrebarea: „Ce credeți de refacerea Bisericii Creștine?” /p.109-113, răspunsul unui ierarh al Bisericii Ortodoxe și membru al Sfântului Sinod este al unei diagnoze asupra unei stări de fapt bine făcută și cu anticiparea unei firești reunificări, într-un orizont de timp. Sunt observate și obstacolele momentului, arătate și este făcut și îndemnul spre mântuirea de cele păcate... Să semnalăm că au trecut 11 ani de la publicarea cărții sale, că între timp s-au schimbat conducătorii Bisericilor noastre (Teoctist-Daniel / Ioan Paul al II-lea -...-Francisc), dar parte din piedicile constatate sunt încă în cale. Spunea ÎPS Calinic: „Refacerea Trupului Bisericii Ortodoxe și Catolice, adică fii plecați din motive pământești să vină acasă, în vatra Bisericilor, ar fi un pas bun pe drumul refacerii unității. *Este vremea unor reflectări extrem de serioase în vederea refacerii unității creștine, lăsând la o parte ceea ce ne dezbină, adică un procent de 5%-10% și a fructifica ceea ce ne poate uni în numele Lui Dumnezeu adică procentul de 90%-95%* Se impune o refacere grabnică a Bisericii Creștine din lume.” p.112

Acesta este motivul alegerii, pentru anul 2024, drept candidat, al **Academiei de sub Pământ** a lui **Iuliu Hossu**. Reamintim că în 2023 *Academicianul* consacrat de proiectul nostru a fost ierarhul ortodox **Dumitru Stăniloie**. Am constatat că marile izbânzi în făptuirea proiectului de țară (Statul Român modern, în vatra trăirii neamului întregită!), au fost opera unei unități, inclusiv creștine, între bisericile surori în consens cu marea deschidere a rațiunii umaniste, promovată de o elită remarcabilă, cum a fost și cea sacrificată la venirea pârjolului roșu, cu urmele scrumului ei și azi în cele cenușii și fără oxigenarea necesară!
/...lider „cerc”

Iuliu Hossu, creștin greco-catolic, în Academia de sub Pământ!

În „Grădina Maicii Domnului” a României au trăit împreună oamenii împlinindu-și destinul cu cele însămânțate în ei de înaintași: sânge, limbă, credințe și au crescut după cum ploile și vânturile timpului le-au impus înălțarea, le-au prilejuit suferințele. *Grădina*

însăși fusese împărțită între imperii, iar cugetul oamenilor fusese pus în ascultări legiuite de canoane, care puneau sub preșul cel greu vocea sângelui, izvorând prin rădăcinile adânc înfipte. Semnul substratului poate fi însă păstrat, ca într-o tainiță vremelnică, prin marca numelui sfințit de istorie. Ce nume ale latinității timpurii își puna conștiința românească prin Transilvania, să poată vorbi lui Dumnezeu întâietatea, pe meleagurile Daciei romanizate! Chiar Roma începuturilor viitorului, mare și civilizator imperiu, se va revendica de la Ginta *Iulia*, iar peste milenii... viitoarea capitală a unității și spiritualității noastre se va chema Alba *Iulia*! Ce intuiție a elitei românești, pe vremea când corectitudinea politică, post 1437, în Transilvania nu observa ca națiune receptă româtimea (între unguri, sași, secui!), majoritatea supusă a bazei sociale, să-și cultive credința de-a împreună cu ceilalți români de peste munți (care constataseră și ei că... *de la Râm se trag!*). Apoi, când prilejul s-a ivit (vezi Școala Ardeleană și darul împărătesc al UNIAȚIEI - cu șansa să-și școlească o ELITĂ proprie, chiar la Roma!) să-și numească fiii cu intraductibilele și ne/falsificabilele prenume latine: Remus, Romulus, Treboniu, Timotei, Iuliu, Traian, Tit Liviu...!

Am cercetat istoria neamului și am găsit blesteme nemântuite! (Vezi... Dumitru Drăghicescu/Psihologia Poporului Român! ș.a). Ce logică pământeană, uneori canoane ... - zice-se inspirate din Cer, pot condamna eroul făptuitor, părtaș la o mântuire a neamului său?, la Infern? Dar toate fiind până la o vreme, poate aceea a trecerii vijeliei, a decantărilor cu limpeziri, a rotirii anotimpurilor, a golgotelor cu răstigniri și meritatele învieri, ceea ce fusese ascuns, despre eroul/martir **poate fi!, și trebuie înviat!** Așa s-a născut ideea Academiei de sub Pământ! Luăm un nume de Persoană, într-un anume context al societății *grădinii* și îi povestim trecerea prin lumea noastră (Imanență, vehicul al duratei/viață, cu care și-a slujit neamul, uneori împotrivindu-se STATULUI aservit Răului (altor interese străine!) și suferindu-i blestemele multe și grele. Este nevoie de pilde, precum cele din viețile sfinților, pentru întărirea credinței și victoria asupra propriilor prejudecăți, a clarificării sensurilor, denunțarea falsurilor unor istorii premeditate date „adevăruri” - precum dezastru de la 23 august 1944, făcut serbare națională a *eliberării*, când era de fapt una a înrobirii, iar ocupantul jefuitor... considerat *frate!*

Propunem pentru 2024, ca *academician* al **Academiei de sub Pământ pe Iuliu Hossu!** Am constatat, într-un an critic, electoral, șubrețirea coeziunii interne prin „războirea” pentru puterea cu întregul arsenal al dezinformării, al scopurilor partizane care le-ar scuza mijloacele. În competiția pentru euro-parlamentare se vor contrapune, iar și iară, punctele cardinale cu retorica lor, mergând până la fundamentul religios, demult în conflict schismatic și cu partizanate demult însămânțate în cortexul, fără lecuire în generații. Am considerat oportun să reamintim faptul că marile realizări ale românilor (savant numite *proiecte de țară!*) s-au împlinit la momente geo-politice favorabile (vezi scena cea mare a lumii!), într-o deplină unitate și o voință comună internă! Persoana desemnată **Iuliu Hossu** este, prin sine, o exemplificare a unei conștiințe a unității! Prin viața sa este un model de acțiune în slujba neamului său. Pătimirile sale se identifică cu cele ale *grădinii* administrate (România însăși!), devenită lagăr de detenție și temniță a conștiințelor nealiniate, până la eliberarea fizică a lui Dumnezeu, prin 1990! O simplă biografie a celui desemnat *academician informal* poate da o imagine, dincolo de o istorie care se rescrie timid, și dincolo de o decontaminare prea anevoioasă, poate povesti, ceea ce școala ca

mijloc de otăvire a celor uscate și moarte, puse prin pătulele uitării, să vrea să o facă, și încă nu poate, după manualele... fără file!

Crezul său religios, moștenit de la părinți: greco-catolic, este punte între vechi și nou! Prin nume, argumentează *continuitatea latină*, argument al marelui plebiscit, la Marea Adunare de la Albă Iulia, din 1 Decembrie 1918! Simfonia laico-religioasă a marilor evenimente, adică ierarhii cei mari ai bisericilor creștine (chiar în dispute canonice fiind!), ai partidelor politice (vezi 1. Dec. 1918... ca *Zi a zilelor!*) l-a aflat acolo, la ceasul mării nevoi! Academia Română l-a constatat membru de onoare, iar Parlamentul Regatului România îl va fi avut între senatorii săi. Chiar vremurile potrivnice, îl vor fi avut în Închisorile lor de-a împreună cu toată elita TRĂIRII ROMÂNIEI LIBERE – întru cele adânci și temeinice, ca **Academie de sub Pământ**, după inspirata etichetă de nobilitate pusă de Petre Pandrea! Marea, universala biserică creștină a Romei, cu peste un miliard de creștini catolici, îl va fi beatificat/canonizat (dus în ceata sfinților!), chiar acasă la el (în grădina Maicii/România, care își iubește copiii dincolo de culoarea pielii, de etnie!), doar acum cinci ani (2 iunie 2019/ la 20 de ani, după București, de la prima întâlnire dintre un Papă și un Patriarh ortodox, după marea schismă!) și nu întâmplător în *Mica Romă* a... Blajului!

Apelul la unitate prin credință, fără a leza crezul majoritar creștin – ortodox (propriu ortodoxiei românești, cu auto/cefalie și o orientare pro/ecumenism distinctă în concertul ortodoxiei Răsăritului!), se va fi auzit în fața lumii întregi prin vocile românilor adunați cu zecile de mii la istoricele evenimente recente! Să amintim aici că anul 2023, îl va fi primit *academician informal* pe **Dumitru Stăniloie** creștin ortodox, care a ținut ca dascăl... rugul aprins și va fi catehizat atâtea generații în spiritul ecumenismului, singurul care ar da o unitate a credinței unei lumi globale. În căutarea ritmurilor potrivite oamenilor, poziționați diferit spațio-temporal (vezi est-vest și calendare vechi și noi!), am sugerat canonizarea marelui teolog, acesta fiind și motivul alegerii sale ca emblemă a anului 2023, sincron unei vârste rotunde. Apoi aducerea împreună a diversității, poate sluji ideea de unitate promovată de *cercul* nostru, pornind de la aparentele contrarii ale unei schisme istorice, ce trebuie neapărat vindecată!

Să-l cunoaștem pe... *academician*, prin Calea sa prin lumea noastră!

S-a născut în familia românilor Ioan (preot greco-catolic) și a Victoriei în 30 ianuarie 1885 în Milașul Mare, plasa Teaca din comitatul Cluj, al Austro-Ungariei. În familie, cu tradiția slujirii creștine (tatăl preot și unchiul său episcop greco-catolic), școlirea sa urmează traseul firesc: școala primară, Liceul lutheran din Reghin, Liceul Romano-Catolic din Târgu Mureș, Gimnaziul Superior Greco-Catolic din Blaj. La 19 ani, în 1904, îl aflăm la Roma la Colegiul „De Propagande de Fide! În 1906 obține doctoratul în filosofie, iar în 1910 devine Doctor în Teologie. În 1910, hirotonit preot, urmează o ascensiune îndrumată de unchiul său Vasile Hossu, la Episcopia din Lugoj. Este pe o scară a ascensiunii în știința administrării instituției bisericii: protocolist, arhivar, bibliotecar, vicar și secretar al... unchiului său (un tutore într-o bună poziționare, în relația biserică-stat, cu prim-ministrul Istvan Tisza, al Ungariei!). În primul război (al reîntregirii!) este preot militar, greco-catolic, alături de preoții ortodocși mobilizați de Împăratul de la Viena. La moartea episcopului Vasile Hossu este numit, în 3 martie 1917,

de către Împăratul Austriei, Carol I, Episcop greco-catolic al diocezei Gherla; confirmat în 17 aprilie 1917, de Papa Benedict al XV-lea, și întronizat, în 4 decembrie 1917. La 1 Decembrie 1918, din însărcinarea Marelui Sfat Național, va fi citit Proclamația de Unire a Transilvaniei cu România. Va face parte din delegația, care va duce *rezoluția unirii* Regelui Ferdinand la București. Din delegație, ca semn al unității religioase și politice au fost alături: Iuliu Hossu, Miron Cristea, Alexandru Vaida Voievod și Vasile Goldiș. Din 1924 stabilește la Cluj, centrul religiei greco-catolice, din Transilvania, prin mutarea de la Gherla în infrastructura primită donație, din parte Minorităților. Regatul România îl recunoaște senator de drept în Parlamentul său... Apoi, la schimbarea macazului istoriei, încep suferințele. În 1948... Biserica Greco-Catolică este desființată, de Statul, arondat altei ordini geopolitice, iar slujitorii condamnați, alături de toți potrivnicii, inclusiv laicii prea... liberi și ne/ascultători - opozanți ai noii alinieri. În 29 octombrie 1948 este arestat la București, după ce toate presiunile asupra lui, privind abjurarea credinței, nu au dat rezultate. În 1950 îl aflăm închis, la Sighet (în „academia”... celebră de sub pământ!). Lumea liberă a credinței sale nu l-a uitat. În 1969 este ridicat la demnitatea de Cardinal (*in pectore* /adică ascuns, la propriu, de lumea ostilă). Papa Paul al VI-lea, îi recunoaște meritele. În 5 martie, 1972, după decesul lui Iuliu Hossu, în 28 mai 1972, Papa va fi făcut publică demnitatea de Cardinal, recunoscută cu trei ani în urmă! După Sighet, și slăbirea chingilor Răsăritului politic, post 1964, domiciliul forțat în prizonieratul bisericii surori ortodoxă de la Mănăstirea Căldărușani, a separat până la ruperea *cortinei* cele două lumii, trăind schismatic legea iubirii.

Deschiderea istorică între surori, ocazionată de grădina română, după o oarecare împăcare și convalescență a operațiilor socio-politice cu impact cultural-spiritual, are loc după 1990 (se denunță actul desființării Bisericii greco-catolice, iar la Roma se re/înființează instituția care își pierduse rolul, în 1948!; în justiție se clarifică multe drepturi patrimoniale etc.), în **9-10 Mai 1999**, cu ocazia slujirii împreună a Papei de la Roma (Ioan Paul al II-lea) și a Patriarhului de la București (Teoctist conducătorul Bisericii Ortodoxe Române, care își asumă libertatea de sine în concertul ortodoxiei creștine a Răsăritului!). În nou context, cu deschidere spre Occidentul... Europei creștine (1996-2000), s-au vindecat multe răni, iar libera circulație a persoanelor a apropiat mai altfel frații întru credințe, prin colaborări instituționale, contribuind la ceea ce se poate numi ecumenismul funcțional, adică trăirea efectivă a apropierii, nu doar într-o savantă și orgolioasă contrapunere teoretică a argumentelor care despart, în dauna celor multe care cer unitatea. Balansul doctrinelor, în procesul electoral al democrațiilor în maturizare de sine, dependent de reșezarea raportului funcțional stat-biserică (și al Bisericii/instituție în concertul bisericilor ortodoxe)... au lungit procesul regăsirii unității depline, conform legiuitei mecanici sociale, cu inerție inerentă și dependentă de balastul remanent al unui prea înrădăcinat mental... în veacuri multe!). Remarcasem că Statul Român și-a recunoscut mai repede vinovățiile proprii, privind personalitățile care au slujit neamul (țara, credința!), condamându-le cândva într-un anume context. Am exemplificat cu teologii remarcabili, **Dumitru Stăniloie și Iuliu Hossu**, cărora Academia Română le-a onorat personalitatea, imediat ce a putut, cu titlurile cuvenite. Aflăm că BOR-ul **intenționează** canonizarea lui Dumitru Stăniloie, **în viitor**, ceea ce Biserica Universală a Romei creștine **a făcut deja , cu altă celeritate în urmă cu cinci ani**, în 2 iunie 2019, la Blaj, cu ocazia unei a doua vizite istorice a unui Papa (Francisc) în România. Proiectul

nostru, în fapt o atragere a atenției, constată valoarea umană a unor Personalități, care au crescut în cunoașterea mântuirii noastre, au făptuit nemijlocit cu isprăvi pipăibile, s-au sacrificat pentru oameni asumând temnițele, probând tăria unei credințe exemplare.

Într-o concluzie... de ce? **Iuliu Hossu academician al academiei informale?**

Este omul de știință atestat și formal de două doctorate: filosofie (1906), teologie (1910); A fost întemnițat în închisoarea de la Sighet (academie de sub pământ!) și cu libertatea încarcerată în domiciliul forțat de la Căldărușani;

A fost condamnat că nu și-a lepădat crezul creștin și nici abjurată îndelunga slujire a bisericii alese; A rezistat presiunilor impuse de ateismul... imperiului sovietic!

A acționat în slujba neamului românesc, mărturisind prin nume că... **de la Râm ne tragem**, depoziție făcută în fața a peste 100.000 de români la Alba Iulia, în 1918!

A fost beatificat/canonizat (alături de alți martiri, episcopi greco-catolici români: Valeriu Traian Frentiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu) pe Câmpia Libertății de la Blaj- mică Roma, în 2 iunie 2019, în prezența a 50.000 de oameni și *live...* pe canalele media, de milioane de oameni din întreg pământul.

Decizia Congregației care a cercetat viețile, pentru propunerea sfințirilor/beatificărilor și motivarea Decretului de recunoaștere a martiriului episcopilor români, între care și Iuliu Hossu: „uciși din urmă față de credință în diverse locuri din România între 1950-1970...”

Cercul de la Râmnic..., constatând că în 2 iunie, al fiecărui an, sinaxarul bisericii creștine universale, l-a adoptat sfânt pe românul **Iuliu Hossu**, susține includerea academicianului acesta, pe lista deschisă unor scoateri din ascundere, la Ocele Mari, să nu fie uitate marile personalități ale românilor, și să fie duse cândva, în filele cu decantări limpezi ale vreunei istorii, cu adevărat... scriptură !

La Albă Iulia, pe 1 Decembrie 2024, amintindu-i de 1918, îi aducem un omagiu!

Ziua de 8 Martie, la Călimănești a început cu vecernia din 7... cu lansarea cărții Fenei Driva, dedicată... femeilor! Forumul de aici onorează... sărbătoarea!

Adunarea generală a ... Seniorilor

Seniorii la Muzeul de artă și la Biblioteca Județeană, împreună cu... Gh. Dican

Carthagina, cuvântul care înnoiește și permanent renaște!

Mânați, în căutarea unor răspunsuri la niște întrebări, am trecut peste țări și mări și am aterizat pe țărmul tunisian al Mediteranei... la Monastir. În faptul sfârșitului de mai, 2024 survolasem Dacia, Tracia, Marea Adriatică, călcâiul cisei italiice, înfipt în Mediterana. Prin ovalul ochiului păsării de fier, propulsată de focul cherosenului, printre norii concurenți zborului nostru, zărim Sicilia conturată de țărmuri și un țurțudan țuguat și gulerat spre vârf, de zăpadă. O voce ne lămurește că este vulcanul Etna, care mai erupe din adânc lava... la anumite soroace și naște din cenușa veche, o

nouă clipire a istoriei. Ne-am amintit imediat de fratele lui, Vezuviu..., cel de lângă un oraș care povestește înnoirea: Neapole (noul polis, să ia locul celui ascuns... poate chiar Pompei?! Herculaneum?!), ba chiar despre fertilitatea... Laviniei, să dea maternității locului, semnul polenului dus în zbor de toți fenicienii migratori. Fără voie gândul îmi zboară și el la fuga oamenilor din calea focului, să își țină propria ardere-să o numim viață! - într-o ștafetă spre alte locuri mai prielnice. Mi-am amintit de insula cu vulcanul gulerat cu zăpadă, că va fi găzduit pe eroul troian Eneas, scăpat cu câteva corăbii din flăcările cetății, distrusă de învingătorii greci. Și el căuta locul unei mântuiri vremelnice pe țărmul mediteranean al Africii, spre care, cu rosturi diferite, ne îndreptam și noi. Aflasem din legendele lumii, din istoria cu scriptura dovedită de cercetările științei moderne, că locul spre care ne îndreptam, spre pipăitul altei dumeriri, a însemnat un reper geografic și temporal, special, care atins fiind te poate aduce în realitatea care încredințează altfel în prea ubicuitatea risipitoare de certitudini, și care... de cele mai multe ori amplifică neîncrederea, după cum se vedește în partizanatele religiilor lumii.

Imediat după depășirea spre vest a insulei, cândva patria lui Arhimede, pasărea noastră... de foc, cu pene metalice țintește țărmul tunisian estic al mării, aflat la doar ceva peste o sută de mile marine. O nimica toată, pentru zborul nostru avântat. Este chiar miezul zilei. Un soare chiar deasupra capetelor noastre, slobozite din penajul păsării aterizată acum, ne vorbește despre focul terestru al continentului... bronzat și în/cenușat până nu departe cu dunele arderii. Ne atenționează, privind purtatul ochelarilor, protejarea pieilor proprii cu cele necesare și... asupra faptului că la El nu trebuie privit decât prin intermedierea diversă. Ne recomanda chiar mai prietenia cu sora sa, Luna, fie și doar cât o seceră!

Pornisem la drum provocați de multe mirări și de poveștile înainte mergătorilor noștri. Cuvântul Carthagina, cu sugestia cartului marinăresc, a catargului, a cartografiei, toate subminând rebusistic o semantică, îl aflasem la școală când cu istoria antică, predată unui neînțârcat elev de clasa a V-a. Era locul unde fenicienii, marinari iscușiți, își făcuseră precum grecii pe țărmurile noastre dobrogene, o colonie, departe de baștina lor. Întrebarea imediată! Când și de ce au făcut-o acolo? Are locul acesta o chemare specială? Apoi, de ce a fost atât de disputat de-a lungul veacurilor de puterile celor mari din scena momentului? Aflasem între timp că pe vremea înfloritoare a regatelor faraonilor Nilului, acești fenicieni erau corăbierii parteneri în comerțul pe ape, că Biblia (Vechiul Testament!) vorbește de marele arhitect Hiram (fenician/peon/pun) care le-a făcut Templul evreilor, deveniți monoteiști, acum vreo trei milenii. Că în baștina feniciană, Libanul, din cedrii săi falnici, construia cele mai trainice corăbii! Poetul Vergiliu, trudind la cererea primului împărat al Romei epopeea document: Eneida, ne va fi dat reperul cronologiei întemeierii unei colonii, Carthagina, post răzoiul troian, într-o încifrată scriptură cu o simbolistică comună multor alte locuri, proprie mitologiei, care știe păstra... dumnezeiește tainele. Toate sunt până la o vreme, ne atenționează fenomenologia cu acoperirea legiuită, incontestabilă. Sub cenușa arderilor incomplete jăraticul rămâne să ateste peste timp celor ce-l caută..., a/nume, să-l redefinească. Cum să nu ne minunăm că apariția Carthaginei este - înaintea Romei!-, celei cu atributul eternității? Cum să nu observăm că olimpismul se va fi născut mult după, apariția cetății? Că va

fi dominat întreaga Mediterană și se va fi războit un secol și mai bine, să tranșeze rivalitatea cu Roma? Apoi că locul, luat sub controlul altor puteri trecătoare, își păstrează faima, chiar dacă noul stăpân își aduce... alți *penați* (dumnezei revendicați particular/ idolii/spiritul cu duhul credinței, al locului ivirii... materne !) care vor... coloniza vechiul cu noile flăcări ale fenixului migrator. Culturi, peste culturi, într-un mix civilizațional, în creuzetul cu foc, cu ape, rodesc emancipat noi orașe, noi religii, oamenii cei noi cu flăcări proprii.

În Africa, pârjolită de Soare, Tunisia sub ocrotirea Semilunii moștenește Carthagina să afle Umanitatea zbuciumul unei emancipări milenare dinspre o colonie de marinari (dedați comerțului, pirateriei, războiului!), către un stat modern/Republica Tunisia, trecută prin focul revoluțiilor, de tot felul!

Am privit harta lumii și geografia locului mi-a explicat imediat stabilitatea reliefului. În punctul cel mai nordic al continentului african, lanțul Munților Atlas, prezent în tot ținutul Magrebului își coboară treptat creasta și se pierde în Marea Mediterană, cu o peninsulă ca un cioc de vultur și în țărmul nord tunisian își scobește un golf cu maluri de piatră, solide și înalte, prielnice unor porturi! Peninsula estică, numitul cioc de pasăre, a permis construirea, în prelungirea celor naturale, a unei cetăți de apărare. *Interesele mișcă lumea!*, dar care să fi fost interesul unor coloniști, pentru acest loc, pe vremurile acelea? Pentru început, fiind colonie dependentă de-o metropolă, oraș-stat, precum era orașul Tyr al fenicienilor, așezați pe țărmul mediteran al Libanului de azi, în mai multe orașe înfloritoare pe seama comerțului pe mare, **ce interes deosebit celorlalte locuri de pe marea contur al Mediteranei, putea avea locul ales?** Cum putea spori viața economică a ... metropolei, a Tyrului, aflat tocmai prin Orientul acela foarte disputat de neamurile într-o permanentă vânzoleală, după cum ne spune istoria? Colonia aceasta putea fi un loc de desfăcere? Ori acel loc de unde o anume marfă putea fi obținută lesne, iar vânzarea ei putea aduce mari profituri? Așezarea acolo, își dă cu părerea istoria, acum 3000 de ani, ne vorbește despre o societate cu structurarea condiției umane între stăpânii emancipați și sclavii... marfa vie, cu mare căutare ca animale de povară și supunere legitimată. În cerul vremii antichității sclavagiste erau sus/pușii zei, iar pe pământul disputat (cu sensul de moșie proprie!) erau ierarhii puterilor de tot felul, cu drepturi de viață și de moarte asupra supușilor..., drepturi

legiuite special și încredințate ca voințe speciale, de toate credințele, căutând spre cerurile prea înalte. Să remarcăm poziția specială a golfului scobit, ca o gură, înspre Africa neagră! Să constatăm schimbarea climatică a Pământului, care după marea glaciațiune a făcut din înfloritoarea grădină, prin pârjolire, pustiul! Imensul pustiul al Saharei de azi! Oamenii au migrat, care încotro, în căutarea celor prielnice. Lipsa resurselor de trai a făcut din comunitățile supraviețuitoare o veritabilă... *piață neagră!* (observăm că anumite crize, chiar în vecinătatea spațio-temporală, generează exodul oamenilor, migrațiile!). Vânarea celor lipsiți de apărare putea fi o îndeletnicire aducătoare de resurse financiare, pe piața cu oamenii... livrați acolo unde marile imperii își căutau forța de muncă. Credem că negustoria cu oamenii, vânați din cele pârjolate de soare, ale Africii, a motivat fenicienii, să-și rostuiască o colonie specială în Carthagina. Ne gândim doar la înfloritoarele regate ale faraonilor Nilului, și marea lor nevoie de brațe de muncă disponibile, să-și construiască imensele construcții, dar și la celelalte imperii ale Orientului, trăind înfloritor antichitatea sclavagistă. Tradiția ne vorbește și de modernitate, când ... lumea nouă, americană, se va fi rostuit cu transferul celor vânați prin Africa, pentru robia în slujba coloniștilor cei albi! Credem aici că începutul Carthaginei stă în rolul ei de colonie supusă Tyrului, metropola, oraș-stat. Adică să absoarbă resursele din zonă, necesare Metropolei, și pentru apărarea acestor interese economice, cu controlul comerțului pe marea cea mare, au construit în prelungirea celor naturale, o cetate de apărare durabilă, pe poziție multe veacuri. *Interesele*, de tot felul, *mișcă lumea* (o spunea chiar Iulius Cezar, cel ce va da numele generic, viitorilor împărați!) și între Statele Europei, și coloniile lor de pe întinderea lumii, cu efecte și azi, dar ilustrând un fenomen social (cu toate efectele posibile: economice, politice, civilizaționale – cultural-spirituale!) complex, care și-a schimbat doar moda în morala... drepturilor omului, ca emancipare a umanității, nu și legitatea imuabilă din firea tainică a vieții. Ne-am dumirit de ce a apărut Carthagina, vizitând locul, care putea vorbi de gura de aspirație a golfului, multe veacuri pentru interesul economic al... investitorului, străin de locul colonizat și pentru păstrarea hegemoniei față de concurența vremii. După schimbarea scenei puterilor, re poziționată acum pentru sine, Carthagina devine o putere... ca o lume nouă, păstrând însemnele însămânțate aici într-o moșie... cumpărată! Aceeași Carthagina, după pârjolul altui foc, al războirilor omenești, căzută sub Roma, va folosi atuurile ei... observate de mult și va legitima expresia de *mare nostrum*, începând chiar cu primii împărați ai Romei.

Îmaginea reconstituită a Carthaginei, cu cele două porturi (comercial și militar), cu zidul de apărare pe uscat și cu „acropolele” (colina Byrsa), care îi legitimează dreptul de... proprietate al Coloniei, cu pământul cumpărat de la băștinași, conform cu datinile semite ale... coloniștilor, veniți dinspre Caanan...

Cele văzute la fața locului confirmă multe lucruri din cele aflate apriori, dar ne îndeamnă și la alte recitiri ale legendelor, prin inspiratoarele muze ale locului (unele devenite muzee, site-uri UNESCO!) care te trag de mânecă spre alte tălmăciri, imputându-le multor traducători trădările ne/cuprinderii, poate doar superficialitatea suficienței grăbite.

În straturi succesive arheologii au citit valurile stăpânitoare ale unui loc prielnic și permanent disputat, pentru stăpânirea Mediteranei. Aici prezentă în adânc este Carthagina, devenită Metropolă (vezi Hanibal), apoi cetate romană reclădită pentru puterea imperiului înstăpânit peste mare (*mare nostrum!*).

Istoria descifrată de specialiști este oferită turismului mondial. Locul este o mărturie a lungului drum al umanității către vremurile noastre!

Ne-am pus o întrebare privind trecerea omenirii de la matriarhat către autoritatea mai exclusivistă, masculină, a patriarhatului. Mitologia care a sublimat realitatea în tainele cu tâlcuri, scrisă și ea partizan, uneori legitimând prezentul cu opoziție, mai salvează în simboluri, prin arta oarbă și surdo-mută a neinițiaților, prin scriptura cu hieroglife - taină și ea tuturor analfabeților...!- frânturile unor cărări uitate! Adică în ce moment s-a generalizat transferul puterii în binomul androgenului despărțit, când acest întreg omenesc și-a rotit polii magneticii ai puterii în mai larga familie socială? Căutând contextul apariției Carthaginei, cu trimitere la lumea veche, invocată de legende, validată de descoperirile istorice după descifrarea hieroglifelor, atestarea arheologică a Troiei, localizarea în cronologia umanității a marilor confruntări/marii bătălii, am găsit cuvântul cheie: *Amazoană*, și am urmărit în raportul jumătăților atutul dominant propriu, în măsură să stăpânească. Prezența la frâiele conducerii a femeii, în spațiul în care autoritatea ei se impune ca necesitate existențială, și locul unde bărbatul... este mai des plecat de acasă, nu trebuie să fie ea autoritatea?, să nu fie o determinare a unei legitați obiective? Și această legitate să nu fi ascuns înțelesului ei

comun, de când o anumită uitare a dat rațiunii impardonabila somnolență? Simbolic femeia este pământul, care fertilizat fiind germinează, naște, crește, alăptează. Este semnul pământului, marcat cu limba maternității, care limbă dă numele moșiei... În vremea copilăriei omenirii mama, cloșca puilor ei..., putea și chiar era stăpâna absolută a sălașului, a casei, pentru că Cucul călător își părăsea des cuibul! Erau momente rare când mama pleca de acasă și atunci își lua cu sine semnele identitare ale locului părăsit. Căutând un numitor comun în cuvântul cheie *Amazoana*, atestând un matriarhat târziu, și un eveniment istoric anume și... punând drept cauzalitate femeia, vom fi re/aflat și legenda întemeierii Carthaginei. Fericită întâmplare! Să recitești legende uitate, apoi să ți le reamintești cu mai adâncimea, adăugată cu cele ale științei puse la dispoziție, lângă dovezile pipăibile să te încredințeze cu alte temeuri mai greu contestate. Atunci te răscolește interior o minunare, ca o stare de bine, că multele întrebări își primesc revelații neașteptate. Se potrivesc mai multe răspunsuri venind dinspre direcții diferite, timpuri diferite... cu același adevăr, apelând la stihiiile primordiale și ele îmbrăcând voalul lui Isis să fie o transparență între cele prea/ascunse (vezi mitologia, dogmele religiilor, arheologiei, a istoriei necitite, a artelor fără inițierea prealabilă etc.) și cele sub privirea directă de sub simțuri, a adevărilor plantate în slujba imediatului. Materialele de prezentare, lămurind povestea locului, ghizii din preajmă, vibrațiile momentului, pun repede stabilitatea celor trei surse independente, care îți scot din uitare intersecția, acel loc comun... Mi-a reținut imediat atenția cuvântul... *amazoană*, cu trimitere la geneza Carthaginei!

Istoria cu trimitere la întemeierea coloniei, invocă legenda! Legendă va fi fost și războiul troian, până la dovedirea arheologică a cetății Troia, și aceasta așezată într-un loc de întâlnire al drumurilor de pământ cu cele ale mării, anunțând Bizanțul, Constantinopolul și viitorul Istanbul, și nenumăratele căderi și renașteri ca pasărea Fenix... din cenușa arderii fostului imperiu. În lungul război troian, dintre popoarele mării (generic grecii vechi, împiedicați de Troia, să-și facă colonii pe țărmuri/ vezi legendele cu argonauții inclusiv prin pământurile... amazoanelor!) și neamurile pământene cu moșiile lor, femeia, amintind de mama pământenilor, legendara Cibeles, ori cea născută din pământ și apă, ocrotitoarea troienilor (vezi stihiala naștere a Afroditei/Venus, la țărm de mare!). Homer (legendarul cronicar... de serviciu) ne amintește că marele război a pornit, de la răpirea Elenei (cea cu origine nobilă/zeiască!, dar care plecase din dragoste pentru... Paris!), că pornirea la război era condiționată de sacrificiul Ifigeniei (fiica lui Aga/Memnon-Agamemnon!), că la conflict au participat în mod direct... amazoanele, din spațiul carpato-danubian, numit mai apoi Dacia, dinspre mai vârstnica Babă a Dochiei, cea care și-a dat numele moșiei în geografia ei nemuritoare. În compozitul întregului stihial, vezi spusele filozofilor greci... (Empedocle de ex.), cele masculine au elemente dominante: focul solar... și vântul din pupa corăbilor! În binomul androgenului supremația între amazoana/femeie și eroul/bărbat, tânjind rotația polilor puterii în mai larga moșie, cu mai multe neamuri forțate la conviețuire în diversitatea graiurilor, trebuia să se producă ruptura și re poziționarea. În toate copilăriile, tuturor speciilor, inclusiv a umanității, mama care alăptează și dă limba și creșterea începuturilor, este zeitatea

supremă. La maturitatea tuturor, eliberarea, ca o izgonire din preajma mamei în zborul liber sub soare, dincolo de cuib, precum sămânța vegetală se scutură din teacă, pleacă de pe ramurile de prindere, sare din brațe, în determinare altui cerc de cuprindere își cere altă raportare stihială! Pasărea Fenix, ca simbolică mamă a oului eclozat și dat rostogolirii va fi dată focului, și din cenușa ei va rămâne doar cele ale eroismului... masculin, al eroului întemeietor și în delegarea duhului... moștenit. Ceea ce a impus arderea vechiului este tocmai înnoirea, ca o renaștere, ca o înviere! Spiritul maternității se ascunde în temelia noului început și crește sub energiile patriarhului ceresc, legitimat de noile dogme, care recunosc mamei izvorul materialității neîntrerupte, uneori, în societățile emancipate civilizațional: egalitatea de drept, în binomul cu rotația ciclică a polilor. Să ne amintim, mulțumită legendelor că Troia este incendiată, pierde în flăcări, punând sub cenușă jarul zidurilor maternității, vorbitor abia prin secolul al XIX-lea, dar în scriptura legendelor, și post legendei (vezi Eneida, în sec I î.Hr.) povestea/epopeei, ca o scriptură, era la dispoziție. Cetatea ca un cuib al Fenixului, arde odată cu Creusa, care își asumă simbolul locului, nu poate pleca, și se lasă cenușă viitoarelor renașteri (soția lui Eneas, refuză plecarea!). După același război troian, ne spune Vergiliu, Eneas o întâlnește pe Elisa/Didona care întemeiasse (în anume condiții istorice.../vezi în continuare!) Cartagina. Semnul întemeierii noii însământări a maternității este clar precizat de legendă. Didona părăsise Fenicia, zona Cananului cu sacralitatea semitică a baștinei, cu sămânța aleasă de acolo, a celor 80 de amazoane (care aveau prin nume autodeterminarea maternității, în măsură să dea identitatea transferată noului pământ *cumpărat* de la băștinașii locului/ adică eliberat de obligațiile cerute de legea pământului de aici.). Eneas sosit pe țărmul, unde Didona întemeiasse cetatea, nu putea să impună spiritul zeilor săi (numiții *penați*, luați cu sine din Troia!), chiar zeii se opun unei astfel de intenții (spune legenda, că dominantă fusese chiar Venus în decizia impusă destinului eroului troian, căutând alt pământ făgăduit, predestinat, chiar viitoarea Roma!). Voința zeilor este mai puternică, decât puterea dragostei pentru pământeană Didona. Didona își asumă sacrificiul suprem pe altarul focului, adică lasă locul patriarhatului, în cenușa adusă prin sine, să întemeieze o nouă maternitate punică, chiar în viitor conflict cu urmașii latini, ai unui tată dintre eroii pământeni ai Troiei, supraviețuind prin legendă. Să ne amintim, înainte de alte jertfiri, ultimul mare sacrificiu din 2011, când într-o *primăvară arabă*, un om se dă focului și va revoluționa Tunisia, pentru rosturile moderne de azi.

Toate femeile de aici, vor fi venit în Carthagina, din Dacia stră/străbunicilor amazoane, să poată susține cu argumente istorice, egalitatea jumătăților în ecuația puterilor de tot felul, în lumea care privind în larg, să nu uite de experiența adâncimii

Înainte de povestea, *ca un jurnal de călătorie prin Tunisia*, să reamintim, cele scrise și acreditate ca adevăruri publice, despre drumul dinspre Carthagina, către statul Tunisia de azi, trecând prin milenii cu atâtea arderi și renașteri, probând mitul păsării Fenix, care renaște din propria cenușă. Din capul locului să spunem că numele coloniei feniciene, dependentă de Tyr, în limba vremii se chema *Oraș Nou/ Kart Hadast*. Fiecare incendiere, distrugere a orașului, era urmată de reconstrucție, după gusturile noilor stăpâni. Capitala de azi Tunis, la mică distanță, își are noutatea înconjurând inima unei Medine arabe, într-o modernitate a colonialismului emancipat francez, după 1881 permanent reînnoit, iar după 1957, chiar pe seama cetățeanului înnoit, tunisianul de acasă.

Colonizarea țărmurilor Mediteranei, inclusiv cea feniciană, este o reasezare geopolitică, după războiul troian de acum cca. 3000 de ani. O întrecere între „popoarele mării” (cele pricepute cu navigația: fenicieni, etrusci, greci- aceștia în diversitatea lor!) va lua cu asalt țărmurile. Țărmul favorabil al Tunisiei de azi, este ocupat de fenicieni/puni, într-o asociere cu etruscii și adversari unor neamuri de... greci. Se acreditează apariția Carthaginei în anul 814 î.Hr. (după calendarul modern) și cu 38 de ani, înainte de prima olimpiadă (776 î.Hr.), după cronologia elenă a acelor polisuri ale vechii Elade cu orașe-state (peste 150 !), care organiza jocuri olimpice. (până prin 392 d.Hr., în vremea împăratului roman Teodosiu, de la Constantinopol, *jocurile se țin din patru în patru ani și sunt reluate, în modernitate, prin 1896!*). Colonia Feniciei, Carthagina, dependentă de orașul-stat Tyr, devine metropolă autoritară doar după cucerirea Feniciei de perși (sec al VI-lea î.Hr!), când își ia soarta în mâinile proprii și se constituie putere dominantă în vestul Mediteranei, controlând aici insulele, Iberia și sudul Italiei. Hegemonia ei se pune-n competiție apoi cu Roma, întemeiată conform legendei prin 753 î.Hr. În urma a trei războaie (războaiele punice, între 264-167 î.Hr), bine cunoscute în marea istorie a umanității: vezi Cannae, Zama, Carthagina, intră sub stăpânirea Romei. Scindarea Romei, între Apus și Răsărit, permite Vandalilor prin sec. al V-lea d.Hr. să se instaleze vremelnice, apoi Romei (acum bizantină!) să-și re/stabilească hegemonia pierdută, până la sosirea arabilor, prin sec al VII-lea. În 1574 Imperiul Otoman, într-un apogeu al său, își impune autoritatea politică până în secolul al XIX-lea, când, în 1881, francezii își impun protectoratul lor, până în 1956. De atunci, până astăzi, viteza de schimbare a lumii a adus mai multe revoluționări: 1957- trecerea de la Monarhie la... Republică; 1987... schimbare de viteză și doctrină; 2011, realiniere geopoliticii zonale (*primăvara arabă!*). Fiecare perioadă din istoria locului își amprentează chipul, legitatea cerească și pământeană. Funcționarea societății în organizarea ei specifică, uneori sincronă vecinătăților geopolitice, alteori în conflict pentru supremația economică, militară a putut fi citită în cele scrise, ori descifrată în artefactele puse în valoare să fie

cunoscute de întreaga umanitate. Este cu adevărat o minune să constați, dincolo de legenda inspirată și frumos împodobită de imaginație, diversitatea crezurilor religioase puse parcă pe o traiectorie a emancipării, continue. Zeii cei mulți, veniți odată cu coloniștii semiți (vezi Baal de ex., confirmat în semantica numelor: Hasdrubaal – în traducere din feniciană de acasă: „ajutorul meu este Baal!”, ori în Hanibaal Barca, cu traducerea : „cel favorizat de Baal!” și cu sugestia viitorului întemeietor al Barcelonei... puse într-un mare general, imensă personalitate a antichității !) sunt înlocuiți cu cei ai Romei și aceștia, la un alt soroc, sunt lăsați mitologiei și tezaurului cultural, cu un patrimoniu impresionant (vezi mozaicurile, statuile, templele); creștinați apoi, sub bizantinii monoteiști, orientați spre o dogmatică romano-catolică, chiar de Fericitul Augustin (beatificat, filozoful stoic, născut în Carthagina reconstruită de Roma, va fi devenit un teolog creștin exponențial pentru doctrina catolică!); venirea arabilor și apoi a musulmanilor, tot cu spiritul monoteist al Islamului, îi vor spune lui Dumnezeu: Allah și vor fi adaptat crezul comun, condițiilor deșertului și altui mod de raportare la divinitatea supremă, din îndrumarea altui profet dominant, din panteonul multilor vizionari. Practicarea cultului, în altare specifice arată orientarea prozeților spre moschei, biserici, sinagogi, temple. Dominantă este prezența minaretelor, dând și simbolisticii oficiale semiluna. Pe colina ca un Acropole, din Byrsa Cartaginii, vom fi găsit și însemnul altarului zeității feminine feniciene/Zeița Tanit, dar și catedrala catolică, mai târzie a canonizatului rege francez (pe vremea cruciadelor!), Ludovic al IX-lea (sfântul Louis!). Pe bulevardul capitalei de azi, construită la 11 km., de situl istoric al Carthaginei, păstrat ca mărturie, în Tunis, pe bulevardul Habib Bourghiba am remarcat o impresionantă catedrală catolică, construită în vremurile moderne. Dar despre cele ale Lui Dumnezeu, în percepția credincioșilor..vom consemna în altă parte, în jurnalul celor văzute într-un anume pelerinaj, mânați anume spre dumerire.

Pe colina Byrsa, Seniorii vâlceni află despre un rege francez, canonizat și dăruit cu o catedrală creștină. Locașul mărturisește prin decorațiile lui interioare înnoirea esteticii, cu fiecare val nou cultural. Azi se vedește interesul turistic, și rolul științei în clarificările căutate, prin cele inspirat expuse la tot pasul, suplinind printr-o limbă de mare circulație planetară (aici franceza, engleza, însoțesc araba!) ghidarea necesară. / M. SPORIȘ

În casa Muzeu bine/vestește arhanghelul!

Pe Calea lui Traian, trec pe lângă bronzul lui Anton Pann, pe la altarul... *tuturor sfinților!* Un soare luminează această zi de 12 aprilie, 2024. Mă săgetează un gând privind zborul în cosmos al primului pământean, din vremea noastră, într-un istoric 12 aprilie. Apoi că strămoșii daci, așa spun legendele, alungau norii cerului săgetându-i. Iată Muzeul de Istorie, din Râmnic, cel din pământul Vâlciei, zice-se sub semnul lupului! Să nu fie el, Muzeul?, o casă a Muzelor? De ce doar Clio să aibe domiciliul stabil aici, și să fie doar secretară a timpului care și-a vărsat clepsidra aici? În fața *Casei* două tunuri mute, metal cu guri de foc cândva, nu pot spune nimic, dar lângă ușa deschisă, semn că este cineva acasă, un afiș îmi ia ochii și mă dumirește. La Clio, vin azi ucenici, calfe și meșteri inspirați de alte muze surori, într-un fericit acord, mijlocit conform tradiției, de Centrul de Creație. Pe afiș, ca un voievod încoronat, recomandat de un nume de Arhanghel: Gabriel Medvedov Rotomeza! Ce istorie ne va povești?, cum o va face? și mai ales cum o va fi scris? Clio îi va fi cerut neapărat documentele, că doar *scripta manent* vorbește peste timpul momentului, dar celor prezenți cu urechile, cine? și... cum? le va lua în posesie clipa auzului?, că ochilor le vor căuta ei sigur culorile, chipurile cu zumzetul lor... , atenția le va fi atrasă de amfitrionii organizatori... că doar ei trebuie să gospodărească intenția muzelor surori. Mă simt tras de mâna dreaptă... , instantaneu, în *casa* cu un zumzet interior, semn că este momentul când toate cele de acolo așteptau deslușirile vocale de la *cititorii* avizați a celor expuse acolo. O cuprinzătoare expoziție, ocupa întreg etajul și dialogurile diversității privitorilor respirau mirări, minunări, întrebări, iar interferența artelor, ca o simfonie, își cerea și bagheta dirijorului pentru punerea în concert, poate în înțelesul intenției meșterului! Darurile oferite locului și momentului pentru noi, cei norocoși de acolo, trebuiau duse cumva în înțelesurile personale și multor încifrări trebuia să le cerem cheile și apoi să mai trecem o dată, încă o dată..., prin expoziția din ce în ce mai vorbitoare, celui ascuns cerber în noi înșine. Pictori, sculptori, muzicieni, poeți, scriitori, - elevi în ucenicia școlirilor în ale artei, artiști consacrați, slujitori ai mediului cultural, istorici. Nu a existat nicio diferențiere între creatorii considerați *amatori* și cei legiuitori/ *profesioniști*, într-un partizanat schismatic! În zodia muzelor, întotdeauna, la toate vârstele, Creația cu har are puterea ei vădită la Arhanghelul purtător!

Iată-ne în expoziție de vorbă cu cele expuse! Intermitențe, de la o urmă grafică, la vreun obiect, cu cele de binețe ale celorlalți oaspeți, cu atenția împărțită! Fiecare lucrare o poveste, toate împreună o traiectorii ce pare un urcuș. Aflăm că timpul marcat acolo de călătorul asumat, are ritmuri diferite, vârste ale creșterii, maturitate și înțelesuri ascunse în metafore plastice, în cuvintele sugerând provocări privitorilor, concluzii, toate semnate binar într-o șerpuire a numelui și chiar un cartuș de culoarea sângelui. Un anume tablou îmi oferă o cheie, altul îmi întărește o supoziție, majoritatea îmi vorbește despre trăitorul traiectoriei prin timpul culorilor, al întrebărilor și în locul răspunsurilor fiecărui moment îi lasă o urmă. Mă întâlnesc cu liderul local de la „cultul eroilor”, și el caută pentru sine tâlcul lucrărilor, pentru propriul ordin de luptă care strigă... poruncă: „dezveliți tot adevărul și... să spuneți

tuturor!” După prezentarea oficială și momentul muzical oferit de copiii talentați, încunoștințați asupra evenimentului, revin la taifasul cu lucrările, în spatele lor fiind, poate chiar topit în ele, într-o ciudată ubicuitate creatorul (locuri și vremuri diferite erau, acolo, împreună!).

Rămân cu mine și cu gândurile mele, ba și cu fotografiile luate pentru mai taifasul de acasă! Am promis că voi da un ecou în scris, pentru că acolo nu se cădea să facem concurență curatorilor cu expertiză și cu fapte concrete în domeniul artelor plastice precum: Mioara Plop, Cristian Sima, Petre Simion Cichirdan, ori managerilor care și-au dat mâna pentru evenimentul acesta: Claudiu Tulugea (Muzeu), Alin Pavelescu (Centrul de Creație).

Expoziția? Așa cum vorbea, voievodal, afișul de la intrarea în MUZEUL de ISTORIE o traiectorie prin lumea artei a lui Gabriel Medvedov Rotomeza. O scară de la miriapod la fluture, uneori călare pe caii din ce în ce mai avântați care se înaripează săgetând tărâmurile ca adevărați pegași/duhuri pentru tainele artelor! Interesante metamorfoze care își ascund imaginile din grafia rupestră, o scot colorat cu mătasea curcubeului, călăresc caii ce par adieri de mătase și săritori între tărâmurile, în avânt prin șerpuirile deșertului ori cu amușinare lupească, spre o Europă cu cel puțin nouă hotare, în care numai Dacia aurită, de acasă, avea vreo zece ! De la semnul îm/peșterit, ca un grafitti al modernității, aruncat ilegal în tenebrele nopții să ne ia de minți ziua, la cavalcada cavalerului (cu cal și armură!) *meșterul* trebuia să se arate Făurar iscusit și să țină pasul vârstelor și chiar el să urce scara înaltului! În urmele meșterului, amprente de neșters, citim acum pe făurarul pornit călător din adâncuri, avântat cavaler, apoi înaripat în vântul ca gândul survolând pământul. De deasupra timpului, evaporat cuvânt, se așterne șerpuire de semne, ca epistolă despre sine, una de dar tuturor să se bine/vestească! Acesta mi-a părut a fi firul prin labirint, provocare nouă să-l revedem pe anticul Teseu, poate pe arhanghelul vestitor, chemat la cer pentru priceperea sa într-ale scrierii. La mijlocul expoziției, ca un labirint emblematic stindard dacic, care trebuia să înspăimânte prin urletul lupesc și fiorul în/șerpuirii carpatice, pe nepoftiții cei lacomi de Dacia! Am încercat să rezonoz cu întregul, prin cele din propriul labirint teaurizat, și să-mi dau vedeniilor un corespondent.

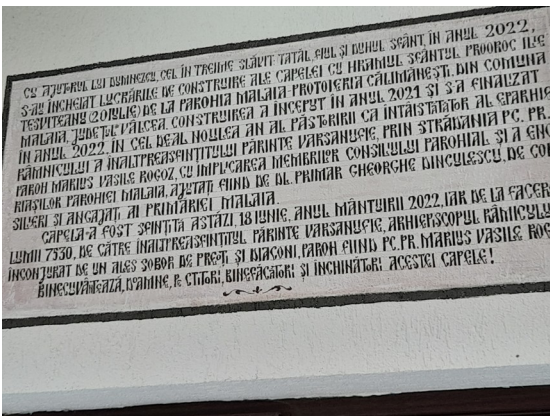
Mi-am amintit de Cappadocia, locul marilor crescători de cai, pe drumul mătășii. Acolo în orașele subterane, săpate mușuroaie în tuful vulcanic, meșteri subpământeni, precum Hefaistos/Vulcan/Faur - fiu ceresc, pus fierar în adâncuri!-, făcea scuturi aurite, sulițe și câte alte metalo-plastii de împodobire! Părea viermele, poate miriapodul, poate chiar șarpele, acum cel binecuvântat al casei, meșterul subpământean! Ieșind din adâncuri se va fi făcut cavalerul cu cal pentru caravanele drumurilor lungi, pe care trebuia să meargă (doar în adânc și în copilărie se merge târâș, de-a bușilea!). Ce cai superbi am văzut în atelierele de covoare de la Avanos! Vârsta eroică cerea cavalerii în zale și mai altfel meșteșugul armurilor, potcovitul cailor. Apoi luptele terestre se vor fi mutat prin ceruri, în lupta informală a zeilor din totdeauna. Chiar Cappadocia va fi pus ca gogoși viermilor de mătase, sute de biserici cu grafia sfinților, toți cu aură solară, care în zvonul cântărilor și în mireasma

tămâierilor aromate erupeau înaripatele și le săgetau duhuri ale credințelor în alte țărâhuri. Cum se va fi transformat, în milenara evoluție a omenirii, Hefaistos în Făurarul modern, istoria cu epocile ei ne este la îndemână, mitologia care a dus realul în mit și legendă ne explică și ea. Din planul acesta al încifrărilor, de care arta nu este străină și de aceea este nemuritoare, vom fi observat adaptarea pământeanului Gheorghe, eroul care ucide monstrul/balaurul, la viața celestă prin simpla canonizare! Iată-l pe omorătorul de ditai balaurul: Marele Sfânt din cerul creștinat al Creatorului de oameni! Apoi Hermes, cel ce ținea corespondența cer-pământ, creștinat și el devine Gabriel. Dar făurarul nostru, care ne chemase la casa muzei istoriei, ce anume ne putea ascunde-n nume? Ce lupte și urcuș greu... Golgota artei! Ca să devii un mesager al Duhului/Spirit trebuie să urci din pământeanul Gheorghe, să ucizi prin în/sulițare tenebrele și să fi consacrat ca apărător al înțelesurilor tainice de autoritate celestă. (Fiecare certitudine din mintea noastră... o confirmare a consacării!). Lung e drumul, o spun cronicarii care au numărat treptele (vezi și „biografia” cu cronologia tuturor bătațiilor personale, pe câmpul cu înflorirea izbânzilor, editată program al expoziției de Centrul Creației!). Am memorat imaginile, care s-au impregnat fără efort, dintre cele multe, le-am pus împreună și ele vorbeau special un freamăt al vieții, cu o anume ritmicitate. Cum să se transforme unduirea sinusoidală a șarpelui greu, în fulguirea plutindă și ușoară fără dematerializare a fulgului? Cine poate înțelege, apoi reda, această pedagogie a desprinderii de cele grele, fără o alfabetizare anume și fără un marcaj special al treptelor ca o numărătoare a... scărilor? Dincolo de scară este zborul, topirea în întreg și doar Numele, ca un epitaf, poate o inscripție pe urmele materiale lăsate.

Ce marcă a prezenței: numele! Mi-am amintit de scrierea numelor în Egiptul cu faraoni. Am privit semnătura artistului nostru, care mi-a atras atenția imediat, pentru că era dublată de un cartuș (ca o șampilă roșie!). Numele, cu prenumele botezului de consacrare Gabriel!- era o transpunere grafică într-o asemănare cu cea *demotică* văzută prin muzeul din Cairo. Semnele (literele latine) erau parcă simbolul simplificat al unor pictograme... esențializate. *MedvedoV*... îmi sugerează pornirea miriapodului și finalul înaripat al păsării duh, ca o golgotă pe scara artei, prin ea o artă sacră a tălmăcirii subtile și perene a vieții. Gabriel... este chiar Arhanghelul, cu misiunea să ducă faptele în patrimoniul umanității, că așa grăita Cel de sus! Semnătura și cartușul o inspirată hieroglifă (scriere sfântă îi spuneau grecii!) asuma o operă lăsată nouă în dar! Mulțumirile noastre, prietene, Gabriel Medvedov Rotomeza!/16.04 2024

La Muzeul gazdă, evenimentul lui Gabriel Medvedov, ne-a dăruit frumusețea...

**Malaia, de pe Valea Lotrului, un epicentru al hidroenergiei, sub patronajul Sf. Ilie și-a ridicat Capela cinstirii tuturor eroilor energeticieni... plecați!
Clubul de turism „LOTRU” Voineasa a onorat „LIRA LITORALULUI”**

În perioada 26-30 iunie, 2024 a fost organizată la Mangalia (Cap Aurora și Venus), ediția a XXV-a a *Festivalului Național* cu tematică cultural-turistică: „LIRA LITORALULUI”. Gazdele noastre tradiționale, într-un benefic parteneriat public-privat : Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Constanța și Asociația *nonguvernamentală* ACCSALPA (pentru coregrafie și folclor!), împreună cu Clubul Nautic PETROCHIM/CNTNM, din Constanța, au oferit condiții optime unei manifestări de

maximă utilitate publică, în contextul sărbătoririi Tricolorului (26 iunie, este Ziua Tricolorului!), promovării litoralului românesc și a unității prin creație în spațiul național. Au venit alături de organizatori : Hotelul Cristal (susținător dintotdeauna al *festivalului!*) și Hotel Tourkoise care s-a alăturat anul acesta. O prezență entuziastă din întreaga țară – evenimentele s-au transmis în direct cu un bun rating!- a dat manifestării aura sărbătorii... tricolore și bucuria revederii cu prietenii câștigați de-a lungul timpului și animați de dragostea grădinii, cu munte și mare! Ardeleni, Munteni, Olteni, Moldoveni, Dobrogeni..., cu toții români de acasă – dar nu i-am uitat nici pe cei din România planetară : am cântat, dansat, alergat, vâslit, recitat, desenat... și câte altele, spre vederea ochiului nevăzut care ne va fi premiat mai apoi. Trăgând o linie constatăm aici că toți au fost câștigați cu o experiență de viață irepetabilă, o valoare adăugată unei trăiri de neuitat și care merită povestită.

Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru” Voineasa - o prezență tradițională a *festivalului*, într-o reciprocitate a onorării evenimentelor de importanță națională (la Voineasa se organizează, anual, Festivalul Muntelui!) a fost reprezentat de 12 persoane, de toate vârstele (prezente pe litoral), dar și de cele de la distanță prin creațiile transmise pentru expozițiile de grafică, afiș, caricatură. Clubul „Lotru” , cu membrii de suflet în întreaga țară, și-a adunat forțele de peste tot : Voineasa, Brezoi, Râmnicu Vâlcea, Craiova, Ploiești. Am fost acolo și altfel decât fizic (și de pe vârful munților în on line/ vezi foto transmise în timp real!). Prin arhivele la dispoziție (vezi culturaarsmundi.ro) am probat abilitățile de comunicare în spațiul public pentru cultură și artă. Mai multe care de reportaj, au transmis în direct video, manifestările festivalului concurs, în spațiul național.

La probele sportive (vezi caiac-canoel!) tânărul Ionuț Oprescu a fost laureatul de la Voineasa. În cele ale afișului (grafică), caricatură Petre Simion Cichirdan, a punctat pentru Clubul „Lotru”, iar la inspirația expozițională Nana Rublinceanu („senior” din Râmnic!) și Mitică Cârstea (veteran... din Craiova!) pentru cele ale ... colecției muzicale, au adus puncte clubului. Am prezentat acolo și o expoziție *in memoriam* Ovidiu Mihail Stângă (fost membru al clubului, și participant la Liră, an de an, trecut la cele veșnice în 2023!). Cărțile de eseu, poezie, jurnale de călătorie, hărți, realizate de membrii clubului au punctat și ele pentru ... Trofeul Festivalului.

Să remarcăm aici eforturile și tenacitatea celui ce ține ștafeta acestui festival în vremuri cu permanente căutări ale continuității, că prea amețitor se schimbă modele - unele cu rătăcirii ale celor esențiale!- Ovidiu Roșca. El a știut să-și apropie oameni speciali ca într-un altar în care focul nu are voie să se stingă, aici în vatră fiind chiar trăirea profundă a ceea ce ne definește ca familie a neamului. Cum să nu constați găzduirea de la Hotelul *Cristal*, primită de la directorul lui : Mariana Stroe, și să nu observi că în fiecare duminică la emisiunea de pe TVR2 : „Drag de România mea”, i se rostește numele?

Am fost, am văzut, am fost văzuți și cu toții ne-am bucurat! Viață lungă Festivalului, să-și țină strunele Lirei în vibrație, iar nouă rezonanța acelu împreună care dă diversității frumusețea și puterea vieții întregii grădini: Țara-ne tricoloră!/1, iulie 2024

Ziua Drapelului am sărbătorit-o cu... seniorii prezenți la Liră

In memoriam Titu Georgescu, după 20 de ani !

Iată-ne în 2024, la două decenii de la plecarea în eternitate a OMULUI, Titu Georgescu, o personalitate ivită într-un între/timp, ca un deșert al geopoliticii disputat de punctele cardinale o vreme. Născut între războaiele mondiale, într-un prea scurt respiro al regăsirii trăirii românești (acel ceva profund : sinele însuși!), purtat pe la școlile superioare, cu program impus de... noua corectitudine politică a *Olimpului* (vezi abandonarea noastră în Răsăritul viitoarei cortine, după o târguială a... vremelnicilor zei pământeni!); crescut în vidul creat de exterminarea elitei potrivnice de către noii stăpâni, tânărul cu inteligență sclipitoare și patriot pe deasupra (vezi educația unui liceu... militar!), trecut prin știința filozofiei, a istoriei (aceea impusă, oficială, conform cu dictonul că învingătorii își impun adevărul!) se va dumeri repede asupra realității societății în care trăia. Observase, prin numitul deșert al între/timpului, că între vocea pământului cu propria vibrație și cadența impusă de atâția trăpași încolonați proletari-militari de pretutindeni, nu se putea afla un numitor comun. Două *istorii* diferite -nicidecum *alternative*, pentru că nu se accepta opoziția, ca partener al... numitei democrație! -, se puneau în dispută, iar ideea trăirii identitare era aruncată la

coșul istoriei cu tot felul de justificări de adormit copiii, dar impuse de *străinii*/alogeni veniți cu *coloana a V-a!* Atunci au fost impuse noi conotații (unele internaționalizate!) despre conceptele în circulație: holocaust, antisemitism, criminali de război, frăție, monarhie, trăire, legionarism, naționalism, dușmani ai poporului, chiaburi, bandiții de... partizani, pătura intelectuală etc. Un întreg dicționar cu noile semnificații, liste cu proscrisii, cu lucrările interzise și câte altele nu impuneau regula scrisă, programul... corectitudinii legiuite și toate, musai!, instituite cu porunci executive instrumentelor noii puteri. Dumnezeu, acum ditai Leviathan, era Cuvântul și el se rostea poruncă! Credem că în fenomenologia instinctului primar, care își formează sistemul de anticorpi, cel demult însămânțat cu ale pământului, va fi sesizat curentul înstrăinării și va fi rămas în opoziție față de *străinii*, unii dincolo de etnie, culoare a pielii, ori religie, ci doar din interes politic (folosim aici, spusa din *Doina* lui Eminescu, și el considerat *antisemit*, cu parte din operă cenzurată până după 1990, de către aceiași contestatari, evident necreștini, care și azi contestă canonizarea *Sfântului Ardealului*: Arsenie Boca; Eminescu chiar rostea un blestem: celor ce iubesc *străinii*, cu trimitere la cei ce acaparaseră, prin 1812... Moldova de peste Prut și prin 1774, parte din Bucovina!). Numai prin apariția acestui curent - numitul sistem de anticorpi!-, se poate explica momentul de cotitură istorică, din 1964 cu bornă precisă: ruperea de Moscova, privind centrul de comandă politic, la celebra Plenară din Aprilie 1964. Numai pregătită, din interior, schimbarea macazului politic ar fi fost posibilă. Istoria aceasta, imposibil de scris o vreme și foarte greu de înțeles fără mărturii din interior, nu putea fi scrisă fără participantul direct și mai ales fără puterea de-a ști să se facă înțeles. Trebuia să o dea, atunci când lucrul acesta era posibil, *din casă*, ca pe o mărturie indispensabilă înțelegerii... o scriptură. Apoi aceasta, ca să fie citită, cerea apriori să fie cunoscut... Apostolul, Profetul, Personalitatea... incontestabilă. Iată motivul acestei recuperări... *In Memoriam*, a personalității lui Titu Georgescu, remarcabilul vizionar, iscusitului pedagog, filosof, istoric, făptuitor în folosul celor ce vor veni. Cum să citești miile de pagini scrise, într-un domeniu cu atâtea păreri divergente, precum Istoria, fără să cunoști scriitorul? Cum să-l alegi pe cel din rețuta fostei puteri politice, fără să-i cunoști rolul? Profesorul, doctor – docent în istorie, bun pedagog (recunoscut de ucenicii istorici îndrumați!) și-a pus singur întrebările și ne oferă datele despre sine, despre ceilalți istorici din scenă și despre cele din bucătăria sistemului de propagandă... Dar și despre aceste lucruri trebuia informat viitorul cititor, poate vreo nouă conștiință ferită de ademenirile iscusitelor manipulări.

Am avut marea șansă să-l cunosc pe Profesor, la ceasul nevoii personale. Venise în Râmnicu Vâlcea, prin 1999 (atunci l-am cunoscut, în calitate de președinte al nou înființatei asociații culturale... Anton Pann!); prin 2000, ca președinte al unei comisii din Consiliul Județean i-am cerut niște sfaturi, apoi prin 2001, după înființare Forumului, trebuia să țin o conferință despre „România în Cultura Europei”. M-am dumirit repede, cu multe. Din daco-patul, cu doctorat onorific în... *dacologie* (ca ucenic recunoscut de Dumitru Bălașa!), m-a salvat întru romanitatea oficială, ca într-o rețută greu dobândită, căreia îi subminam inconștient statul modern România, negându-i temeiurile care au convins Olimpul că ne merităm grădina... Corectitudinea politică trebuia să asculte de noul lider mondial, impus de *marele război* planetar- pentru noi al reîntregirii istorice! Acelui principiu wilsonian, al autodeterminării popoarelor în stare să se afirme... prin forțele proprii, îi atacam tocmai argumentele romanității aduse plebiscitului național de la Alba Iulia și acceptate de marea Adunare. Pe balanța *înaltelor instanțe* – *acel vremelnic Olimp!*, cum vor fi fost, spre exemplu: Congresul din/1856 și Convenția din 1858, de la Paris; Congresul de la Berlin/1878; Trianonul/1920, de la Paris/Versailles au contat argumentele susținute de dovedirea unei rădăcini identitare solide, precum unicitatea latinității într-o mare... slavă. Mi-a deslușit profesorul, în cunoștință de cauză fiind, spiritul european profund, atenționându-mă și asupra exagerărilor daciste cu o ascunsă vederii: poziționarea pro răsăriteană (atât religioasă - în disputa internă fratricidă a ortodocșilor cu... catolicii, cât și a ideologiei politice impuse, de ciudată *eliberare* din 1944!). Apoi în misiunea proprie de documentare în Occident, profesorul mi-a oferit busola necesară cunoașterii, la fața locului (La Paris, Titu Georgescu cercetase, cu expertiza filosofului, istoricului și a participantului la procesul rescrierii ideologiilor, arhivele cu scriptura lor lămuritoare!) a realității momentului în care trebuia să ne potrivim mersul, tocmai într-un proces în care România se

angajase oficial – vezi 1995, când Statul Român a depus cererea de integrare în Uniunea Europeană.

Viziunea sa, pe care azi o consider profetică: asupra necesității coagulării unei elite locale, care să accelereze scoaterile din ascundere a celor strajnic păzite, dar necesare transformării unei mentalități tarate de contaminarea inevitabilă; asupra reformării rapide a managementului instituțiilor publice și distanțarea lor de partizanatele politice (în aprigă competiție pentru putere!), ne-a dat ideea creării unui *cerc informal* care să se țină departe de interesele partizane. Azi în numele acestui Cerc (România – Grădina Maicii Domnului!) putem, prin rapoartele anuale arhivate (documente publice la vedere!) să urmărim multe procese, din ultimii 20 de ani. Discuțiile, *față-n față*, au fost multe, dar plecarea sa grăbită, prin 2004 ne-a lăsat fără un sfetnic cu expertiză. Am avut însă șansa să primesc scriptura sa: „Tot un fel de istorie” în cca. 1800 de pagini, în trei volume tricolore, dar și „România în Istoria Europei” în care Omul dedat repausului rămăsese sfătuitor în scriptura sa, și nelămurirea noastră putea fi lecuită, căutând răspunsul în cărțile de învățătură. Apoi revederile cu Doamna Ileana Georgescu, jumătatea pământeană a Profesorului, cu noi documente doveditoare la dispoziție, m-a ținut aproape de duhul unui OM, din ce în ce mai profet, după cum cele anticipate... se adevereau!

Să constatăm faptele și să deslușim... procesul!

Înainte de ... plecare Titu Georgescu constatase prin Râmnicu Vâlcea, în care se statornicise, o mulțime de intelectuali cu expertiză în domeniile lor și afirmați în spațiul public, fiecare purtător de mesaj - pro domo!- propriei nișe! Unirea acestora, într-o elită coerentă, presupunea o anume asociere și stabilirea unui obiectiv comun de evident interes general tuturor. În spațiul național fuseseră lansate două proiecte naționale, să le numim proiecte de țară! În 1996, politic, ne orientasem spre Occident, cu o coadă de șoricel în plus la votul alegerii punctului cardinal. Împăcarea vremelnică între Est și Vest, prin anii tragerii cortinei să se vadă și cele ascunse, ne-a pus față în față cu mulții actori - inclusiv cei din culise!- dar și cu scenariștii, regizorii și intențiile jocului din devălmășia creată în care toți ne pricepeam la toate, că doar era voie! Pacea între Răsărit și Apus a ținut cât regizorul Gorbaciov și-a putut struni actorii. Apoi să ne amintim cum alt regizor a pus de-un război în... Moldova, pe Nistru (vezi 1992!) și ne va fi arătat cu degetul și nouă, cei ce visam poduri de flori, să stăm cuminți cum vom fi fost și să nu ne cântăm Doina! La loc comanda cu ... cortina! Numai că aceasta se retrăsese mai spre... răsărit, nu însă și prin mentalul dresat și adaptat funcțional respirației exersate atâta amar de vreme! Ușa deschisă spre Occident va fi adus și aerul altei lumi, ba chiar și multele interzise din cele ascunse și strajnic păzite. Cum să nu ademenească fructul oprit? Cum să nu aibe putere Dumnezeu? Cel eliberat, însă cu canoane pământestești scrise, spre o ascultare anume, încă necorectate! Cum să fie societatea românească, în care cea a Râmnicului nu făcea excepție, altfel decât într-o dilemă cu o cumpănă ușor de înclinat într-o parte sau alta? Reapărută... cortina, mai la Est de... Prut, au apărut cele două *Proiecte de țară*. Integrarea în *Uniunea Europeană* la care am depus cererea în 1995 și intrarea sub protecția unui nou scut politico-militar, de apărare a țării: Pactul Nord Atlantic (NATO). Ce lupte interne privind această alegere a Apusului în dauna mai ortodoxului Răsărit! Faptul că aceste proiecte au reușit, după mulți ani de transformări necesare, unele cu concesii și renunțări nedorite, spune că forțele schimbării au fost ceva mai puternice decât ale celor cu picioarele înainte. În 2004, după ratarea din 1999, de la Madrid, eram în NATO, iar în 2007 era acceptă România ca membră a Uniunii Europene, incomplet însă integrată. (vezi și alte domenii în așteptare ca de exemplu un Schengen complet, moneda unică etc.). Lupta internă este atestată de durata procesului, ca una dură cu multe forțe în scenă..., cu specifice ordine de luptă și uneori cu partizanatele geo-politice la vedere. Ordinul de luptă își are cauzalitatea ascunsă la care au acces numai cei care o înțeleg și o asociază unui interes anume. Îl scrie o anume elită (vezi proiectele de țară!), dar lupta cea mare și grea o duc mulțimile combatante care cu votul lor decid direcția, după cum sunt convinse de propagandele din scenă și propria lor convingere (sub presiunea atâtor imbolduri: tradiție, credință, interese existențiale...). În 2004, când a plecat Titu Georgescu, proiectele de țară, pe care le-a anticipat, le-a comentat din perspectiva omului de stânga, nu doar cu vorba, dar și cu faptele, erau aproape

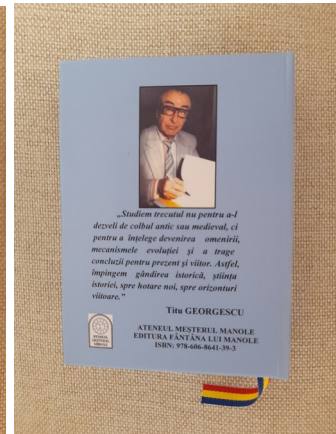

certitudini. Dar după 20 de ani de la plecare – iată un motiv anume al evenimentelor cu retrospectivă!- este bine să observăm cum au lucrat ideile Profesorului, în mentalul oamenilor, numita elită locală a Râmnicului și să observăm eventualele derapaje, poate dezacordul între cunoaștere și înțelegerea stărilor de fapt ale societății, atunci când orizontul de timp al procesului (vezi mecanica socială!) este scos din contextul mai largimii lumii observat de atâtea științe la dispoziție, nu doar de niște zvonuri ale interesului imediat!

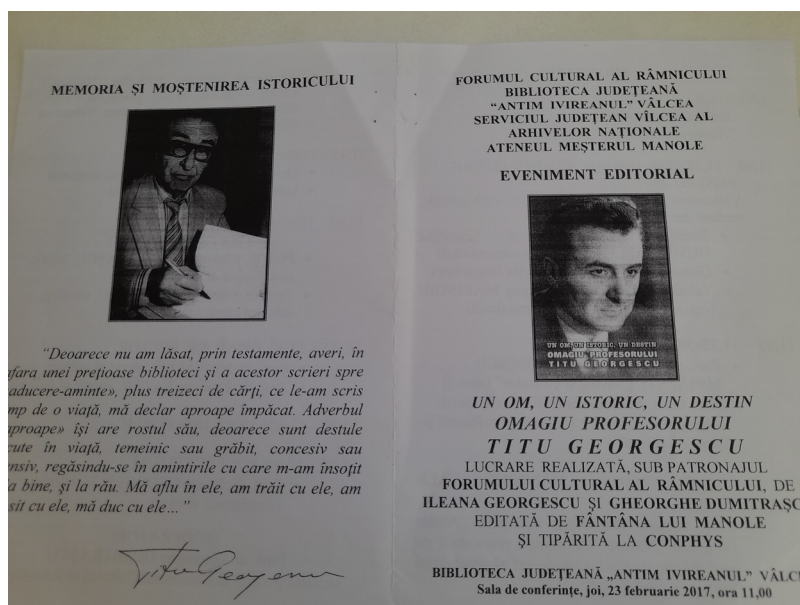
Rememorăm multe fapte, dinaintea lui 2004, demarate prin 1999, la sosirea în Râmnic, a Profesorului și care urmăreau o unitate de acțiune o „oamenilor de bine”, că încă nu ne cunoșteam suficient, ce fel de *bine?*, urmăream în asocierea noastră. În puzderia de ONG-uri, precum ciupercile după ploaie (s-a editat chiar un catalog... să se poată legitima o societate civilă activă, deși fără busolă!) au apărut și au rămas și azi în peisaj, dar la un moment dat cu redefinirea obiectivului: Societatea Culturală „Anton Pann”, Forumul Cultural, Academia Olimpică (cu filială locală), Cultul Eroilor (cu filială locală), Cercul de la Râmnic, Fundația „Antim Ivireanul”. Prin acestea, încă active și azi, s-au promovat proiecte necesare vremii noastre în schimbare și s-a oferit puterii locale consilierea, în măsura în care aceasta era luată în considerare. Instituționalizarea unui Forum local, fusese considerată un model bun pentru o replicarea națională. Asociația culturală, sub patronajul lui Anton Pann, devenise premisa unei formule locale a Uniunii Scriitorilor (promisiunea ... lui Nicolae Manolescu!). Academia Olimpică ... constatase declinul mișcării sportive și încercase prin Vâlcea o relansare de masă. (eșuată în formele fără fond ale cluburilor locale, niciodată funcționale!). Fundația „Antim Ivireanul”, reușise să facă din sfântul/ omul venit din Georgia , prin Patriarhia Rusă, ocrotitorul Râmnicului, în dauna Lui Mircea cel Bătrân, cel ținut încă în anticamera canonizării de Biserica Ortodoxă Română, că prea a ținut partea Apusului, după cum ne spune cel ce ne-a dat... pomenita *Doina*, în celebra-i epistolă: „Scrisoarea a III-a”. Legat de lucrul acesta vezi apelurile Cercului de la Râmnic, documente publice, pentru canonizarea sfinților români și în special a lui Mircea cel Bătrân! Un curent integraționist, mai altfel decât cel ce asigura promovarea identitară în diversitatea europeană, un fel de *societate deschisă* de tip söröş-ist înlocuia abuziv pietrele de temelie cu *alternativele* favorabile altor scopuri, și chiar plătea mercenariatul unor istorici. (ce clar ne este prezentată această recrutare de... *cozi de topor* de Titu Georgescu, în vol II „Tot un fel de istorie”!, vezi și „Cartea de Istorie la Viitor”, Editura „Fântâna lui Manole”, Golești Vâlcea, 2024, în capitolul „Martie 1990: Nonpatriotismul – Atac la ființa națională” p.193-197!). În lupta pentru ecumenism religios, împăcarea surorilor creștine din țară, cu toate eforturile posibile (venirea Papei de la Roma, premisă împlinirii și proiectelor politice de țară!), conservatorismul, cu canoanele ascultării înlemnite în evul mediu, au ținut focul aprins pe frontul de luptă și și-au pus luptătorii în tot felul de tranșee cu proiecte pseudo-științifice ca muniție. Vezi mișcarea dacistă, cu... cele *două Rome ale ei*, și o întregă bibliotecă editată să țină schisma în viață, perorând despre... Marele *atentat al Apusului* – neapărat cu aceste cuvinte cheie! Vezi și desconsiderarea publică a Academiei Române prin evenimentele publice deturnate de la mesajul declarat. Vezi contrazicerea *latinității*, ca fundament al graiului maternității, a denunțării *romanizării* ca proces civilizațional. Atacul la baionetă... împotriva „cuceritorului”, „jefuitorului” Traian, chiar dacă pus fundament al unui simbol agreeat, și consacrat constituțional de Imn; atacurile împotriva „Școlii Ardeleni”, a Bisericii greco-catolice, și chiar asupra personalităților mai recente, încă nescoase din ascundere... Cum să nu observi?, cu mintea la tine fiind, că nevinovatele *teorii* - ca modalități ale demonstrațiilor plecând pe departe, subminau redeva statului modern, dobândită într-un lung proces istoric, într-o luptă cu multe jertfe? Propusesem pentru acest fapt - al recuperării personalităților ascunse!- proiectul..., *Academia de sub Pământ*”, dar aderența la idee a instrumentelor construite cu un anumit scop (numitele asociații!), ne-a fost un indicator în fiecare an, un sondaj evident asupra stării de fapt. Reacția anemică a asociațiilor, ca un emergent curent euro-sceptic, părea mai degrabă o decizie de entuziasmul primilor ani în care năzuințele supralicitau posibilitățile pentru că decontaminarea fără aplicarea tratamentului adecvat nu se putea realiza. Riscul cel mare de contaminare a noii generații, tocmai intrate în scenă, școlită de foștii mediocrii, ajunși peste noapte universitari, din paznici ai propagandelor, chiar re/educatori prin

penitenciare, se adevărea repede! Afirmarea publică a notorietății, atât de necesară redutei politice a smintit imediat o scară a valorilor și a otrăvit ideea de elită. Nu semnalase Titu Georgescu, acest pericol, privind învățământul superior privat, care trebuia atent construit la începutul lui?! A avut mare dreptate, când observăm acum, căderea ștachetelor de tot felul, când diplomele fără acoperire/ unele doar falsuri dovedite, au produs pseudo-elita și noul concept al cetățeanului de onoare (pentru merite imposibil de demonstrat!), ploaia torențială a diplomelor de excelență, grindina de doctorate pentru cucuiații, în nevoie de moațe și referințe scrise. Cât se mai citește? Ce? Cât? și... Cum? Se mai scrie? Ce? și Cât se publică...?, dincolo de interesul partizan al imediatului? În aceste condiții ne-am răspuns la întrebarea de ce nu este citit Titu Georgescu?, profetul vizionar! Află însă repede că a fost în aparatul de propagandă al fostului sistem, dar nu ști că a fost în firul neîntrerupt al românității autentice și în acea trezire a masei critice, care a reaprins scânteia deșteptării! Cum să descopere pe cont propriu generația tânără, dacă nu i se predă ștafeta, direct în mâini? Cred că evenimentul din 23 iulie 2024, dedicat Imnului Național și lui Titu Georgescu (cel cu apelul la Deșteptarea românilor!) poate fi o necesară atragere a atenției despre noi înșine și ... vremea de afară. Câți tineri vor fi aflat că Titu Georgescu, a pus în fapt și iată că încă se editează revista „Magazin Istoric”? Că s-a luptat pentru impunerea altei programe de studiu cu alt conținut al istoriei?, într-o luptă dură cu ideologii total aserviți Moscovei? Că înființatei Universității din Craiova îi va fi fost rector? și că în dorința creșterii noi generații, în respectul istoriei și al înțelegerii realității specifice a românilor (între punctele cardinale ale geografiei politice!) va fi scris *manualul de istorie*: „România în istoria Europei”, și o va fi explicat, personal, studenților, nu întâmplător în plin proces de integrare în Uniunea Europeană a României? Să observăm aici, printr-o analiză comparată două evenimente dedicate lui Titu Georgescu la distanța celor 7 ani: cel din 2017 și cel din 2024!

În urmă cu 7 ani (23 februarie 2017!) niște instituții, îndatorate unui donator de fond de carte, Titu Georgescu: Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale, împreună cu editorul (Ateneul Meșterul Manole... prin editura Fântâna lui Manole!) și Forumul Cultural al Râmnicului organizau lansarea, conform unei obișnuințe, a unui volum omagial: „Un Om, un Istoric, un Destin/ Omagiu Profesorului Titu Georgescu”. Nu părea ceva neobișnuit în obiceiul de-a omagia pe cei plecați în eternitate. O listă a omagierilor în care concluzia este apriori pozitivă, în sentința cunoscută că... *despre morți numai de bine*, adunase un lung pomelnic cu devălmășia meritelor (numai acestea fiind permise!). Dar își primea, oare?, acest eveniment, doar un om oarecare? Între notorietățile cu portrete deja și chiar monumente (unii chiar din timpul vieții, ori imediat după!) nu cumva un eveniment comun, aproape banalizat, nu mai impresiona pe nimeni? Prea se confunda *notorietatea* supraexpusă, cu valoarea autentică! Volumul omagial, dincolo de copertele sugestive, unul mai altfel decât cele apărute înainte (majoritatea în timpul vieții celor omagiați!), avea altă consistență, altă susținere a faptelor de real interes național, mult peste eticheta *localismului creator*, ori a unor *mărețe realizări ale realismului cotidian*, că acesta doar marcase eroid o perioadă a viețuirii, un fel de travaliu dedicat muncii, sub determinismul inoculat ... că doar fusese lege! Lumea multă venită la eveniment era... pestriță! Unii aduceau mulțumiri maestrului care le-a dat înțelesul procesului

istoric, alții, aplaudacii de serviciu, fără să fi citit scriptura la dispoziție a omagiatului, se arătau sentențioși privind *utopiile*, aflate dinspre mai vorbăreții eurosceptici, despre cel omagiat. Se va fi bătut apa în piuă cu bune și dezinformări. Personal nu am avut acces la vreo opinie, că programul își alesese pe sprânceană... vorbitorii. Vom fi consemnat evenimentul în Buletinul anului 2017, alături de omagiul Cercului de la Râmnic, căruia îi fusese imbold apariției. Se constatase fără vreo îndoială că elita visată de Profesor, ca o necesară simfonie, a celor cu simțul realității, încă nu exista și mai ales că un euro-scepticism, un anti/ecumenism, o politizare instituțională, își crescuseră agresivitatea, iar media își luase parteneri și rețelele sociale, informatizate, cu efecte ale disoluției coeziunii sociale în timp real. Cum să nu se observe deficitul de lectură?, lipsa de eficiență a instituției culturale... luată în prizonierat politic?, derapajul ONG-urilor către resursele și aservirea pentru ... colacul de salvare? Nimic nu se va fi spus atunci despre profetul vizionar, care intuise posibilele derapaje și ne îndemnase să-i valorificăm darurile lăsate. Chiar ne spunea : „Deoarece nu am lăsat, prin testamente, averi, în afara unei prețioase biblioteci și a acestor scrieri spre „aducere-aminte” , plus vreo treizeci de cărți, ce le-am scris timp de-o viață (...) sunt destule făcute în viață, temeinic sau grăbit, concesiv sau ofensiv, regăsindu-se în amintirile cu care m-am însoțit și la bine și la rău. Mă aflu în ele, am trăit cu ele, am obosit cu ele, mă duc cu ele...” (vezi... spovedania, asumată de mai jos!)

După douăzeci de ani, adică un bun răgaz al decantării, asupra căruia ne va fi atras atenția privind validarea unor sentințe personale (*un fel de istorie*, după un timp se confirmă trăire, cu drept de exemplu mersului înainte!) se potrivea o nouă analiză mai lămuritoare. Căderea spre adâncul... fântânii meșterului Manole, cu apa mai limpezită, a arătat în plină zi cerul nopții cu toate stelele și chiar drumul robilor și al feluritelor robii. Cele doar în aparență pierdute... de vederile încețoșate, acum se vădeau cauze ale încetirii pe calea unei mântuirii visate și strigătele până ieri neauzite în larma tuturor își primeau și ele câte un ecou. Astfel am privit evenimentul, dedicat după șapte ani, la împlinirea celor douăzeci de la înveșnicirea lui Titu Georgescu și ne permitem constatarea de față (să fie și punct de vedere anual, al numitului *cerc informal*, invitat acum oficial la eveniment, alături de alți absenți, cu ceva vreme în urmă! Să remarcăm acum, aici și prezența Seniorilor, parcă suplinind lipsa privirii în față a Forumului, cel în suprapunere cu obiectivul Cultului Eroilor, pentru fixarea trecutului în stanele de piatră ale Monumentelor!

Evenimentul și-a permis o subtilitate altfel vorbitoare, celor cu priceperea la ei. Asocierea serbării Zilei Imnului Național, consacrată de calendar pe 29.iulie cu omagierea unei mari personalități, după douăzeci de ani de la moarte sa – profesorul doctor docent în istorie Titu Georgescu!-, putea să

dea și o sugestie pentru porunca...deșteptării din somnul cel de moarte, în care ne-au dat nopții minții: *barbarii de tirani!* Acei tirani, din noi înșine sălășluiți, de predicile impuse credinței prin programe anume și date ca adevăruri absolute, incontestabile! Cum să poți ieși din contaminarea otrăvirii sistematice, fără antidotul necesar vindecării? Adică al științei, care presupune altă rețetă de citire a dogmelor cu determinismul lagărelor, credințelor și altă definiție a omului liber, trezit din propriile tenebre?

Remarcăm aici cele întâmplate în 23 iulie 2024, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” ca o luare a pulsului unei manifestări ocazionate de elita din scenă, încă în divergențe de păreri, cultivate nu știm de ce, de cine, cu ce scopuri!

ASOCIAȚIA SENIORILOR DIN EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ VÂLCEA
FORUMUL CULTURAL AL RĂMNICULUI
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „ANTIM IVIREANUL” VÂLCEA
ARHIVELE NAȚIONALE – SERVICIUL JUDEȚEAN VÂLCEA
CERCUL DE LA RĂMNIC „ROMÂNIA – GRĂDINA MAICII DOMNULUI ATENEUL MEȘTERUL MANOLE

ZIUA IMNULUI NAȚIONAL

SĂ RECITIM ISTORIA CU PRIVIREA ÎNDREPTATĂ SPRE VIITOR!

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „ANTIM IVIREANUL” VÂLCEA
23 IULIE 2024

PROGRAM

Partea I – ZIUA IMNULUI NAȚIONAL

10,00-10,05: Intonarea Imnului Național al României
10,05-10,15: Alocuțiuni de deschidere:

- Prof. Gheorghe PANTELIMON, președintele Asociației Seniorilor din Educație, Știință și Cultură Vâlcea
- Prof. dr. Ioan St. LAZĂR, președintele Forumului Cultural al Râmnicului

10,15-10,35: „Semnificația Zilei Imnului Național în conștiința românilor”:

- Prof. dr. Dragoș TEODORESCU

Partea a II-a – TITU GEORGESCU, UN ISTORIC CU FAȚA SPRE VIITOR

10,35-10,40: Auditiție – „Pe-al nostru steag e scris Unire”:
versuri – Andrei Bărseanu; muzica: Ciprian Porumbescu

10,40-10,45: Mesajul Primăriei pentru cinstirea memoriei profesorului TITU GEORGESCU, înobilat cu titlul de Cetățean de Onoare al Râmnicului (2004)

10,45-10,55: „Profesorul Titu Georgescu – deschizător de drum în istoriografia contemporană românească”

- Prof. dr. Gheorghe DUMITRASCU

10,55-11,05: Expoziția cărților donate de familia istoricului Bibliotecii Județene Vâlcea și a documentarului „Primii 20 de ani din postumitatea istoricului Titu Georgescu”

- Prof. dr. Dumitru LAZĂR

11,05 – 11,15: „Cartea de istorie – cu fața spre viitor” – texte selectate și comentate din opera istoricului Titu Georgescu – volum inaugural al Colecției „Cartea noastră cea de toate zilele...”:

- Prof. dr. Gheorghe DEACONU

11,15-11,25: Lecturi și comentarii din opera istoricului:

- Ing. dr. Mihai SPORIȘ

11,25-11,30: Cuvânt din partea familiei:

- Prof. dr. Elena GEORGESCU

Moderatori:

- Prof. dr. Gheorghe DEACONU
- Prof. dr. Gheorghe DUMITRAȘCU

Programul ne îndemna: „Să recitim istoria cu privirea îndreptată spre viitor”, cu trimitere la istoricul omagiat, dar și un îndemn la lecturarea scripturii istoricului care dăruise cărțile spațiului public, multe fiind chiar acolo expuse vederii la Biblioteca Județeană, care ocaziona evenimentul. Evenimentul, anunțat public, programat într-o zi în care săptămânal (fiecare Marți de la ora 10.00!) Seniorii vâlceni se întâlnesc, a adunat lume puțină. Imaginea ne spune că acolo au venit, în timpul programului, oameni de la instituțiile publice (bibliotecă, arhive, primărie) câțiva slujitori media (vezi uzpr-ul local!) și de... sămânță forumiști, seniori, cultul eroilor...

Evenimentul dedicat lui Titu Georgescu, cu prilejul unei manifestări publice speciale: sărbătorirea Zilei Imnului Național, (zi adoptată în calendar, prin inițiativa parlamentarilor vâlceni, invocându-se data primei cântări oficiale, într-un context istoric important: 1848, 29 iulie în parcul Zăvoi, a

viitorului Imn: „Deșteaptă-te Române!”) își propusese două obiective : cinstirea zilei Imnului și omagierea Profesorului. Pentru cele două s-au auzit glasurile diversității opiniilor, iar porumbeii scăpați în spațiu au povestit văzduhului, fiecare ceea ce-a pregătit. Patriotismul local, pentru asumarea primei intonări a Imnului... la Râmnic, când cu Anton Pann în formație se marca solemn un moment revoluționar istoric, își purta lupta lui cu Bistrița, Brașovul – cu care aflăm că Forumul... încercase dezbateri, puneri de acord! Cui folosește? De ani buni acest subiect ne ține la un semafor, precum localizarea Posadei 1330, și câte alte redundanțe inutile care seamănă cu bătutul apei în piuă, adică un blocaj, ca o paralizie, ca un somn cu vise războinice, din care ne trezim eroii, puii de lei, ai istoriilor neînvățate! *Dacă sfatul țării a dat legea, luând de bune dovezile parlamentarilor vâlceni, nu s-a rezolvat problema?* Legea nu este lege? Restul este lătratul la lună, ori zgomote de guguștiuci pozând în porumbeii păcii, în niciun caz păsări... duh, că prea se arătau cu penaj de papagali! Cei care au bătut câmpii, cu cele caduce, n-au cinstit imnul ci s-au arătat pe ei, în importanța lor, uneori deconspirându-și partizanatele, chiar dacă menirea instituției reprezentate impunea o disciplină, una a purtătorului de cuvânt! Nu invocăm numele, că nu și le-au luat singure acele voci în derivă, ci ideile lansate acolo, vădind că notorietatea (erau trecute în program!) nu înseamnă altceva, decât supraexpunerea publică a imaginii, foarte rar și personalitatea cu duhul adâncimii ei! Imnul intonat, cu solemnitatea lui, nu a mai fost concurat cu „Tatăl nostru” (mai potrivit în singurătatea noastră și în fața altarului!), a vorbit în tăcerea noastră ascultătoare despre nevoia de trezire, una mai altfel decât a trupului în zorii zilei! Omagierea profesorului tocmai încerca amplificarea imboldului cu apelul către o altă trezire! Felicitări celor ce au gândit scenariul evenimentului! Omul plecat, cu duhul în scriptura lăsată (faptele vorbesc și ele!) își primise aici și martorii, după 20 de ani, să-i susțină ideile, să-i contrazică pe cei care nu pot vedea decât cu ochelarii de cal puși de altcineva, uneori împotriva societății care îi hrănește din resursele ei (ne referim la funcționarii publici, care nu-și onorează statutul oficial!).

Remarcăm aici că Personalitatea lui Titu Georgescu, onorată la Biblioteca Județeană, sincronă sărbătoririi Imnului Național, este un apel reactualizat, la trezirea elitei locale (în care Profesorul își punea multe nădejdi!) și acțiunea ei eficientă, în deplină simfonie, pentru consilierea celor în criză de timp pentru cititul și înțelegerea misiunilor încredințate de societate. Remarcăm aici, în trecere, suficiența superficială a unui referent mai tânăr (cu maximă expunere publică și creditat cu cel mai mare timp de expunere... în program -???) care în susținerea discursului public, va fi citat obsesiv (de vreo 25 -douăzeci și cinci!- de ori, pentru legitimarea „adevărurilor”!), o notorietate istorică, locală... a curentului invocat mai sus/ Sörös! Ne-am convins asupra diversității opiniilor și asupra faptului că mai sunt tineri, printre noi... seniorii, care nu și-au făcut timp să citească referințele cu greutate (precum Profesorul omagiat!), dar au plecat pe ... fenta supraexpunerii propagandelor din scenă, pe contrasens cu eforturile asociațiilor care atrag atenția asupra unor referințe cu expertize incontestabile! Moderatorul evenimentului, chiar va fi amendat, elegant, supraexpunerea tânărului luat prizonier de *societatea* prea deschisă... în dauna celor intenționate de eveniment! Prezentarea mulțumirilor Primăriei, pentru Cetățeanul de Onoare (Titu Georgescu), a expoziției cu parte din cărțile dăruite Bibliotecii, îndemnurile la citirea lor, recuperarea unor fapte inedite (superbă și emoționantă prezentarea amintirilor făcută de Doamna Ileana Georgescu!), s-au adăugat darului cel

mare : volumul editat special, inaugurând colecția „**Cartea noastră cea de toate zilele**”. Domnul Gheorghe Deaconu, la editura domniei sale: „Fântâna lui Manole”/Golești Vâlcea, dăruia o carte, finanțată de familia Profesorului: la „împlinirea a 95 de ani de la nașterea istoricului TITU GEORGESCU (1929) și a 20 de ani de la trecerea sa în eternitate (2004)”. Prin acest volum Ateneul Meșterul Manole, își primea prima lucrare a numitei Colecții! Prin titlul volumului: **Cartea de Istorie-Cu fața spre viitor** – o antologie de texte selectate și comentate de Gheorghe Deaconu!- Titu Georgescu își primește dar de pomenire, că de dar ne-a fost participanților!, să ușureze celor dornici să-i cunoască opera Profesorului, o esențializare a miilor de pagini scrise, într-un format aproape de buzunar, cu o structurare *mură-n gură* a înțelesurilor, chiar cu o dublare comprimată poetic, pentru alte chei de cuprindere...

Am tras aer în piept apoi și mi-am rostit în gând Deșteaptă-te române! De ce nu? și prin citirea, recitirea și re/recitirea lui Titu Georgescu, cel cu duhul său viu, prin scriptura dăruită, uneori intermediat prin atâția oameni de bine, pe care îi voi numi aici: Ileana Georgescu, Gheorghe Dumitrașcu, Dumitru Lazăr, Gheorghe Deaconu!

Mihai Sporiș/ 29. iulie 2024 / în numele Cercului de la Râmnic

Lansare de carte, în cadrul... Rotondei, cu numele Cărbunescu în prim plan!

Limba română în... Europa ?!

Europa este continentul pe care se află țara mea... România. Este țara mea pentru că m-am născut în ea și vorbesc limba neamului românesc, pe care am supt-o de la mama mea, ea de la bunica, care a primit-o demult... de la un șir nesfârșit de mame, care vor fi trăit cândva și prin Dacia. În Dacia, grădina de azi România, vor fi venit romani lui Traian, cel numit de plugușor Bădica Traian, să ne schimbe numele alți în... România de azi. Uite așa strămoșii noștri s-au înrudit, de voie, de nevoie, cu alte neamuri și au trebuit să se înțeleagă cu aceleași vorbe. Lumea zice că s-au romanizat, adică au supt același lapte, ca de la o lupoaică stăpână peste multe hotare ale Europei, de ce nu și pe la noi?, unde dacii chiar aveau un lup ca emblemă? Se zice că lupoaica latină, care a hrănit pe Remus și Romulus (care dă numele Romei și românilor!) și a latinizat prin... alăptare, este pusă și în România statuie, în vreo sută de piețe, prin marile orașe ale țării, ba chiar și prin Europa... Mi-au spus-o și românii plecați la lucru departe de grădina în care au copilărit. Dar fiecare loc din lumea asta își are graiul lui, după cum vântul, apele, păsările, ecourile își potrivesc vocile! Cum să nu fie altfel graiul celor din locuri diferite? Când doi oameni își aud glasurile diferite, știu ei că nu au aceeași mamă? Eu și frații mei vorbim aceeași limbă, dar ne recunoaștem diferiți, după glasurile cu vârste diferite. Așa este și cu limba română! Deși soră cu cele care vin dinspre lupoaica cea bătrână a Romei, vorbele s-au diversificat iar muzica limbii sună diferit. Mi-au spus domnii profesori că în... ginta latină (adică familia veche care vorbea limba latină... azi o străbunică îngropată și prezentă doar în pomelnice!) se recunosc azi urmașe, surorile limbii: italiană, spaniolă, franceză -de mai mare circulație!-, și ele recunosc pe cea a românilor, înconjurată de alte limbi, de

la o altă străbunică istorică cum va fi fost cea a slavilor. (vezi sârbă, bulgară, rusa, ucrainiană... /nu și cea ungurească, cu alți părinți istorici!).

Unde se mai vorbește azi românește? Dincolo de România de acasă! Peste tot unde sunt plecați cu familiile, la lucru în străinătate, românii! Sunt câteva milioane de voci care țin limba în rostire departe, mai ușor în țările cu limbile surori și unde și credința își are și bisericile în limba și cultul de acasă. În instituțiile Uniunii Europene, în care suntem membrii din 2007, se vorbește de la tribună în limbile statelor componente, deci și în limba română! Tehnologia modernă face posibilă traducerea automată... din orice limbă, în limba dorită! Dincolo de rostirea limbii, scrierile în limba română, păstrează cuvintele să nu fie uitate peste vremea care poate ascunde multe! Mai vorbesc românește... frații noștri moldoveni din Republica Moldova (cei de peste Prut!), cei din Ucraina (de la gurile Dunării, din Bucovina și din Transcarpatia, cum m-a informat cineva!), din Serbia (din Timoc și de lângă Banatul nostru...). Există comunități mai mici și departe de Europa acum când lumea se risipește pe tot globul, în libertatea ei, precum păsările libere să zboare oriunde!

Mult mi-e dragă și frumoasă limba ce-o vorbim!... spunea un poet despre Limba română, mama noastră, ca un fagure de miere!

Limba cea adâncă, din noi înșine, este limba în care gândim și dăm înțelesul original al cuvintelor! Cealaltă, ca o gălăgie de ceartă, este doar sonorizare onomatopeică de papagali cu pene colorate și puși pe harță să-și marcheze teritoriul! Definirea cea mai inspirată o dă limbii tocmai la sorocul eternizării sale, poetul Alexei Mateevici! Poezia sa **Limba noastră** a inspirat și textul actualului Imn al Republicii Moldova. Iată cum prin limbă, culori ale drapelului, unitatea ființării se manifestă fericit, dincolo de geopolitica potrivnică! O marcă/timbru, emisă de Republica Moldova, prin 1998, confirmă filateliei mondiale... filiația românească a neamului, rostit de limba lui! Mulțumiri poetului!

Cercul/August 2024, ca Remember pentru „Ziua Limbii Române”!

Limba Noastră

*Limba noastră-i o comoară
în adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
pe moșie revărsată.*

*Limba noastră-i foc ce arde
într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
ca viteazul din poveste.*

Limba noastră-i numai cîntec
doina dorurilor noastre
Roi de fulgere, ce spintec
noruri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pîinii
cînd de vînt se mișcă vara
În rostirea ei bătrînii
cu sudori sfințit-au țara.

*Limba noastră-i frunză verde
zbuciumul din codrii veșnici
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
ai luceferilor sfeșnici.*

Limba noastră-i vechi izvoade
povestiri din alte vremuri
Și citindu-le 'nșirate

te-nfiori adînc și tremuri.

Limba noastră îi aleasă
să ridice slava-n ceruri
Să ne spiue-n hram și-acasă
veșnicele adevăruri.

*Limba noastră-i limbă sfîntă
limba vechilor cazanii
Care-o plîng și care-o cîntă
pe la vatra lor țăranii.*

Înviați-vă dar graiul
ruginit de multă vreme
Ștergeți slinul, mucegaiul
al uitării 'n care geme.

Strîngeți piatra lucitoare
ce din soare se aprinde
Și-ți avea în revărsare
un potop nou de cuvinte.

Nu veți plînge-atunci amarnic
că vi-i limba prea săracă
Și-ți vedea, cît îi de darnic
graiul țării noastre dragă.

*Răsări-va o comoară
în adîncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
pe moșie revărsată. **

* Italic, cu roșu, Imnul Republicii Moldova!

La Curtea de la Argeș, împreună cu frații moldoveni... ne amintim de Nicolae Dabija

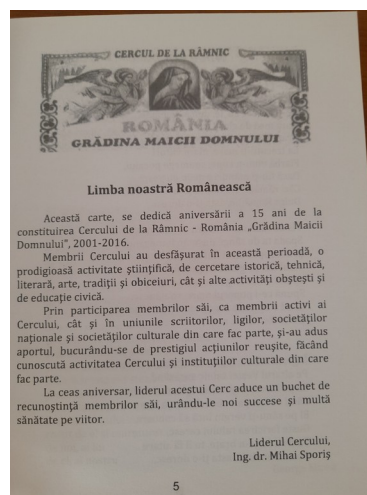
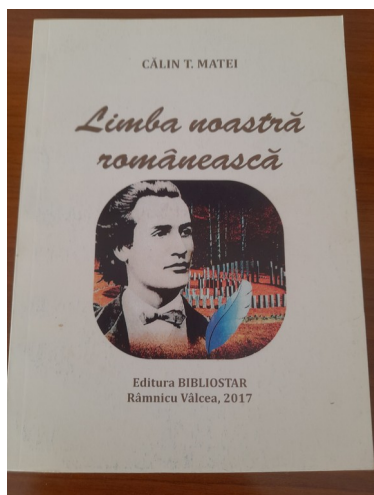

Liga Scriitorilor, filiala vâlceană/ se lansează carte.../vezi Ion Nălbitoru

Limba vorbită, cu numele ei neaoș, atestă neamul și emanciparea națiunii!

De la Nistru pân la Tisa... tot românul plânsu-mi-s-a... (din jelita *Doină!*, interzisă publicului de autoritățile vasale dura-lex/ului geopolitic), apoi *Ce-ți doresc eu ție/Dulce Românie...*, sugerând profetic... : *mare viitor unei mame cu amor* (pentru că Olimpul aceluia *veac al națiunilor* tocmai o botezase pe Mamă: România!... *tânăra mireasă*) cu mesajul să-și țină fiii *în frăție*, folosind ca arme: *sufletul românesc!* Invocăm aici, ca... uvertură, pe genialul profet al neamului, esență a sufletului românesc și îndumnezeit în altarul cuvintelor scripturii limbii române, pentru că ivirea lui Mihai Eminescu, ca rezonator explicit al unei vibrații tainice, a fost un dar ceresc, tocmai scânteia de lumină care a aprins masa critică (ar spune-o logica unui fenomen complex, precum emancipările naționale pe proprii germeni de structurare a celor esențiale: limbă, tradiții, credință, moșia *cu râu și ram...*). O facem și dintr-o justificare a ilustrației grafice a unei apariții editoriale. În 2017/2018 la Editura BIBLIOSTAR, din Râmnicu Vâlcea sub egida Cercului de la Râmnic: România-Grădina Maicii Domnului, în îngrijirea lui Matei Călin: cartea „Limba noastră românească” apărea cu scopul marcării celor 15 ani de existență a *Cercului*, dar și ca un salut după 4 ani de la adoptarea unei legi, privind cinstirea ca zi națională a Limbii Române.

Pe 31 August, a fiecărui an, sufletul românesc, din mama România, din Republica Moldova – fiica de peste Prut, și în toate comunitățile românești de mai departe, limbă... însuflețitoare *ca un fagure de miere* își primește cinstirea! Să constatăm anul 2023, în care cei ce-au urnit procesul sărbătoririi limbii române, într-o **mare adunare națională**, la Chișinău, au reușit să aibă legea scrisă, cu acoperirea științifică. Dar câte lupte de... idei – slujind atâtea interese opuse!- nu s-au purtat în vreme. Pentru punerea de acord a voințelor, acolo unde democrația numără majoritățile părerilor, fie ele și induse ignoranților, societățile au nevoie de mișcări temporare lente după cum masa inerțială își are mentalitățile greu de schimbat.

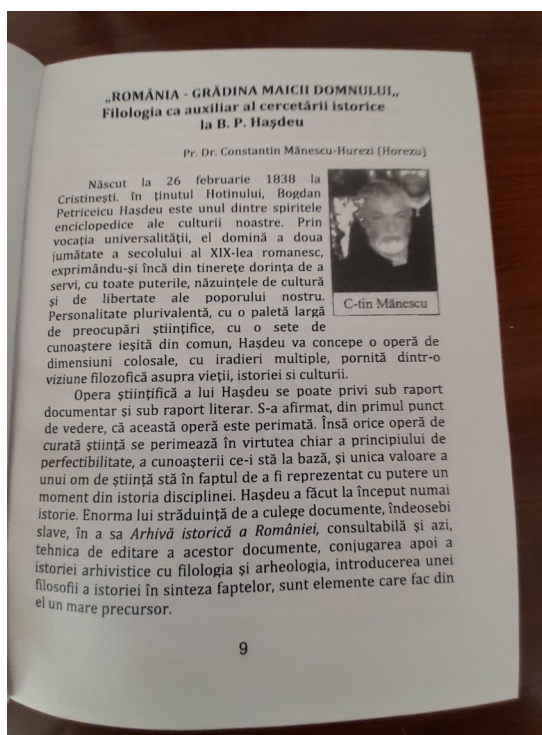
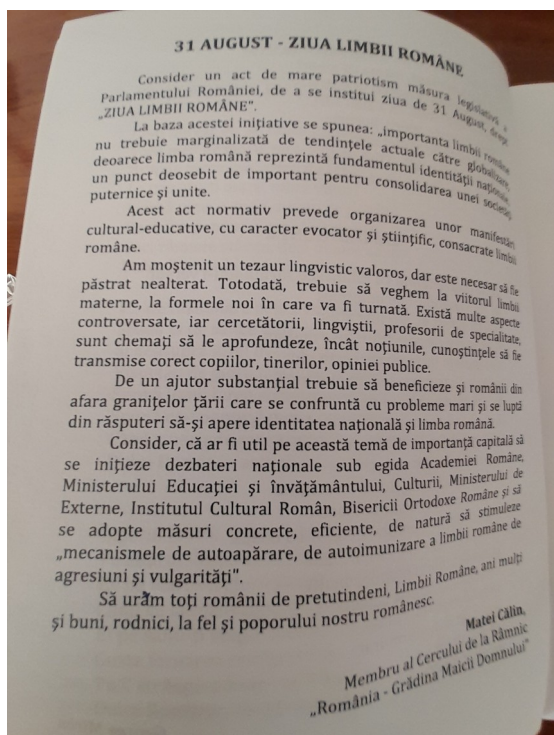
Ne propunem mai jos **să rememorăm chinurile facerii acestei legi** de instituire în... sinaxarul național al laicității a Zilei Naționale a Limbii Române, pe 31 August!

Trebuie spus aici, dintr-un început, că ideea sărbătoririi limbii a pornit din Moldova de peste Prut, când încă era parte a Uniunii Sovietice, în august 1989! Evoluția societății spre ruperea cortinei între est și vest (prin politica lui Mihail Gorbaciov/ conducătorul suprem între 1985-1991; nu întâmplător laureat Nobel pentru pace, în 1990/ vezi Glasnost/deschidere și Perestroika/restructurare!), a permis sufletului românesc să-și adune energiile în Marea Adunare din 27 august 1989, de la Chișinău. Ce dorea mulțimea? Trecerea la alfabetul latin și sărbătorirea limbii maternității locului, limba română! Sub politica deschiderii unui conducător luminat, care punea preț pe vocea poporului, în 1990, în încă URSS, Republica Moldova, pe 31 August adoptă sărbătoarea națională cu titlul : **Limba noastră cea română și grafia latină**. În august 1991, după puciul anti Gorbaciov (eșuat prin înfrângerea complotului de către Boris Elțan!) cele 15 republici unionale (socialiste, sovietice!) își proclamă independența. (Moldova pe 27 August 1991, devine independentă, dar cu multe legături nedezlegate cu fostul centru de... comandă!). Înlăturarea lui Gorbaciov, războiul din Transnistria (vezi 1992!) și resurecția imperialistă rusească, privind sfera sa de influență, au frânat entuziasmul începutului, privind redobândirea românescului înrădăcinat al graiului națiunii, unul legitimat ca limbă a întregului! Vasalitatea politică spre Răsărit, ba chiar și a crezului religios către Roma moscovită, a intrat imediat în scriptura legiurii canonice. În 1994, în noua Constituție a Republicii Moldova, se vor fi interpretat într-o nouă cheie termenii declarației de independență din 1991. Apar în conflict direct și sintagmele lingvistice de: *limbă moldovenească* (cu legiuire oficială!) și *limba română*, ca o limbă diferită de subsidiarul ei grai moldovenesc! Imediat din *hotărârea Marii adunări*, care vorbea de ... *limba noastră cea română*, noua scriere lăsase doar ... *limba noastră*, cu promovarea șmecheriei de ... *limbă moldovenească*, care servea ideii imperiale promovată secular de țarii Răsăritului, pregnant după 1812, când Basarabia va fi fost ocupată! Va fi constatată imediat intervenția abuzivă și neștiințifică analiza Academiei de Știință a Moldovei, prin șeful instituției, academicianul Gheorghe Duca, care susținând constatarea Prezidiului Academiei spune:„, în anul 1994, atunci când glotonimul **limbă moldovenească** a fost introdus în Constituție, Prezidiul Academiei de Știință a adoptat o hotărâre în care a dedus clar : „Articolul 13 din Constituție trebuie revăzut în conformitate cu adevărul științific, urmând a fi formulat în felul următor: limba de stat (oficială) a Republicii Moldova este **limba română**. Prin urmare, denumirea corectă a limbii noastre este limba română și în această chestiune, extrem de sensibilă Academia de Știință a Moldovei nu a lăsat loc de interpretare sau târg. Acest adevăr este susținut de comunitatea științifică internațională, de specialiști *în domeniul limbilor romanice (ce părere au daciștii noștri, pro Roma... veche? s.n)*, inclusiv savanții ruși.”

Concept al propagandei puterii imperiale țariste, un fel de *divide et impera*, sintagma de *limbă moldovenească*, va fi preluată de bolșevici și refardată permanent scopurilor imperialiste. Interesul geopolitic a postulat... neștiințific ne/apartenența graiului moldovenesc la Limba română, *una din ... ginta limbilor romanice* (vezi și alte erezii ale subteranelor lingvistice... care denunță chiar romanitatea limbii și promovează teoriile neagreate de Academia Română/ numai ei, contestatarii și cei luați de minți ne pot lămuri!). După 1918, când Moldova/Basarabia, revine pentru o perioadă la sânul mamei sale, în URSS care își construie o RSS Moldovenească dincolo de Nistru, prin 1926,

se instituie un Comitet Științific Moldovenesc, sub coordonarea unor intelectuali aserviți să fardeze chipurile și să-și acordeze vocile ca actori ai scenariilor cerute de putere, inclusiv dresajul ideologic (boală contaminantă prin toate societățile cu dictatori...!). Limba moldovenească s-a impus canonic, tocmai pentru îndepărtarea... aproapelui, de același glas. Chiar dacă adevărul științific, prin gura Instituției mandatată să-l constate, ditai Academia, chiar dacă președintele ales al Republicii Moldova: Mircea Snegur (ales de Parlament în 1996) constată abaterea Constituției, din 1994 (art. 13) față de dorința Adunării Generale din 1989 vrea să facă modificarea, Parlamentul Moldovei nu aprobă revizuirea... Orientare pro Răsărit (vezi și România până în 1996, apoi în perioada 2000-2004!) a temporizat procesul recuperator. Să constatăm azi că în Republica Moldova, Curtea Constituțională, în 2013 va fi declarat neconstituțional art 13, al. 1, dar puterea impunerii modificării acestuia va fi fost explicită abia în 2023 (președintă Maia Sandu!), de când Constituția va conforma în scriptură, ca limbă oficială a Republicii Moldova : Limba Română!

Privind cele de acasă să constatăm că și aici am tatonat permanent punctele cardinale, care au influențat inclusiv soarta zilei limbii române, în ceea ce privește ziua ei de sărbătoare. Constatând lupta fraților moldoveni pentru ... limba noastră, și ziua aleasă (una marcând adunarea plebiscitară : 27 august 1989, ziua independenței: 27 august 1991, ziua dedicată limbii 31 august, un grup de parlamentari români – 166!- au avut o inițiativă parlamentară în 2011. În 6 decembrie 2011, Senatul aprobă inițiativa, apoi în 19 febr. 2013, Camera Deputaților, iar în 13 martie 2013, președintele Traian Băsescu o promulgă ca Legea 53/2013 în Monitorul Oficial. Ziua aleasă pentru sărbătorirea ei este **31 August**. În cuprinsul anului 2011 asociațiile și organizațiile românești din Serbia, Bulgaria, Ungaria și Ucraina au stabilit ca ziua de 31 August să fie sărbătorită ca Ziua Limbii Române, începând cu 2012, și să organizeze evenimente cultural-științifice în care limba română să fie purtătorul de mesaje.

Să adăugăm aici și inspirația celor ce vor fi adoptat textul Imnului Republicii Moldova, care vor fi ales parte din versurile poetului Alexei Mateevici*, ale poeziei „Limba noastră”

* Alexei Mateevici n.1888, d.1917/Anexele foto, sunt din cartea editată în 2017

Eveniment „organizat” pentru... Ziua Limbii Române - deturnat către... ne/latinitatea ei și împotriva Academiei Române!- la...Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”!

La Ostrov/Călimănești... o predică lămuritoare pentru Sf. Neagoe Basarab

Pe insula Ostrov, împodobită cu o nouă biserică, Hramul Sf. Neogoe Basarab, a preluat ștafeta simpoziunilor anuale, dedicate... savantului voievod. Predica părintelui slujitor, Petre Mateescu, ne-a fost dovada fericitei continuități. Seniorii... prezenți și-au amintit și de Mihail Ovidiu Stângă, plecat la cele veșnice./ unul dintre marii cercetători ai vieților voievozilor!

„Enigma Transfăgărășanului” și proiectul de țară- Remember pentru jubileul din 2024!

Nu avea țara valahilor o prăvilă a ei, scrisă, la schimbarea macazului lumii, atunci când tiparul tocmai se ivea înlesnire, să multiplice povețele. Era mare nevoie ca legea pământului să se sălășluiască în mintea și conștiința celui ce trebuia să fie baci unui neam asuprit politic de ... imperii protectoare. Neogoe Basarab a tocmnit învățăturile către Teodosie, dar a și dat pilda cea frumoasă văzului tuturor și a tâlcuit, prin baladă, mitul sacrificiului pentru viața lungă a celor făcute-zidite, cu iubire. El crescuse sub ocrotirea lui Macarie la Mănăstirea Bistrița/ olteană, unde tipografi pricepuți, fugiți din calea turcilor - mărșăluind spre... Rome (Belgrad, Buda, Viena...), se vor fi alăturat fraților întru credință valahi, venind de dincolo de malul Dunării inundat de pașalâcurile marelui imperiu, cu pădurile lui de minarete și legile noi ale lui Allah. A învățat repede rosturile vremii și ne-a dat, în... *clipa lui cea repede* (1512-1521), *proiectul de țară* : întărirea credinței și construcția însemnului ei neasemuit, întru unicitate și frumusețe: Mănăstirea lui Manole, de pe Argeș în jos. Criza politică și dezbinarea internă, ca o boală cronică a valahilor (vezi Dumitru Drăghicescu – „Psihologia poporului român”), a amânat apoi etapele, pașii următori, ca un blestem, mereu alergând după modelele altora, când cele din vecinătatea imediată îi arătau cu nimic mai prejos

decât cele ale altor neamuri. Va fi fost nevoie de alte sacrificii de domnitori, pentru alte valuri cu creste și mai mereu cu prăbușiri: Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu, Tudor Vladimirescu, Alexandru Ioan Cuza... Uneori valul cel mare al lumii va fi fost momentul unor răs/bunări: războiul Crimeii (1853-1856), războiul de independență (1877-1878), războaiele mondiale, reșezarea după „Războiul rece”. Pe creasta valului ne-am aflat, deși în lagărul „fraților sovietici”, și după anii '60 ai secolului al XX-lea, când un **Gheorghe Gheorghiu-Dej** își aduce aminte că dezvoltarea țării sale are nevoie de... autodeterminare, prin forțele proprii („prin noi înșine” era deviza Brătienilor și a unei monarhii, după războiul reîntregirii, în care o Regină: Maria Victoria Alexandra, providențială, potența o demnitate românească în rândul lumii!) și își construiește un *program de țară, multilateral dezvoltată (Remarcabil! cel dintre 1848-1918!, Cu adevărat istoric, pentru dobândirea vetrei trăirii neamului, într-o grădină unită!)*, în care separarea-distanțare, de lagărul comun, presupunea și o independență, inclusiv... energetică. S-a apucat de construcția marilor hidrocentrale, între care cea de pe Argeș... în sus, i-a purtat numele, până la o vreme/ până atunci când i se va fi imputat crezul, doctrina. Aparținea unei ideologii atee, străină de... legea pământului. Amenajarea Hidroenergetică a Argeșului venea după cea a Bistriței moldave cu... „Bicazul”, dedicat lui **V.I. Lenin**, și era deja un act de asumare identitară. Distanțați, de centrul de putere ideologic, în care nu am intrat de bună voie, prin 1968 vom fi arătat lumii că nu suntem decât „arestați” în lagărul în care ne-au pus în ascultare marile puteri. După acest act de revoltă s-a născut un nou impuls, un nou entuziasm, o nouă concentrare de eforturi. Însemnul acestei perioade este **Transfăgărășanul**, finalizat între 1971-1974 și ca o continuitate a simbolurilor: mai sus de Mănăstirea Argeșului, de Hidrocentrala Argeșului, cu marele lac păzit de un Prometeu emblematic. O... fântână pentru apa capitalei, marea alpină de la Vidraru, cum cea a lui Manole se arătase izvor domnesc al fostei capitale: Curtea de Argeș, va fi fi fost și cu alt rost, marele lac!

Nevoia consolidării independenței l-a determinat pe noul păstor de țară (secretar general ales de congresul alor săi; președinte de țară!), **Nicolae Ceaușescu**, să își propună un program de dezvoltare predictibil (vezi planurile cincinale!) de țară, în care Transfăgărășanul, nu era doar obiectiv de interes economic (exploatarea forestiere, energie, turism), dar și cu rol strategic, militar, să se finalizeze prioritar.

Ne propunem aici, dinspre afundul unei căderi (inerentă oricărei traversări a Deșertului, a mărilor prea roșii, aparent doar, fără explicații!), să ne lămurim, privind spre vremea aceea entuziastă luată drept studiu de caz, să ne dezmeticim – pentru deșteptarea imnică! - ce se întâmplă cu noi acum? Emblematic acest arc peste Carpații cei mai semeți ai țării, drumul care se strecoară printre Moldoveanu (2543 m.) și Negoiu (2535 m.), Transfăgărășanul, pune-n salbă semnele unei istorii altfel vorbitoare, în mod cert despre eroism, sacrificii și învățătura necesară urmașilor : Cetatea Poienari, Curtea de la Argeș cu mărturiile ei, Hidrocentrala cu barajul ei impresionant și uriașa mare alpină de la Vidraru, Cârțișoara- purtătorului de cărți de învățătură, printre care și cele ale vechimii noastre cu însemnele nobile ale daco-romanității noastre. Acest fir roșu al unei istorii milenare a fost trasat eroic și el dăinuie în peisaj cu povestea lui ce pare o enigmă, greu de descifrat, fără mărturia crezului celor ce l-au trudit, punându-l în operă. Mărturiile celor ce au fost „meșteri mari, calfe și zidari”, dar și a unui Manole (devenit erou al muncii socialiste și medaliat... pentru fapta sa, recunoscută de autoritatea de putere a vremii, dar și de cea de dincolo de cumpăna istoriei, când colonelul **Nicolae Mazilu** este avansat general de brigadă, într-o recuperare târzie a conceptului de eroism cotidian!) ne stau la dispoziție și ele ne sunt date, pedagogic, atunci când realitatea înconjurătoare ne face posibilă înțelegerea mesajului. Prin 1994, la împlinirea a 20 de ani de la darea în folosință a Transfăgărășanului -20 septembrie 1974! – colonel (r) Nicolae Mazilu, dedică o carte-document: „...tuturor constructorilor de drumuri...”, „**Enigma Transfăgărășanului**”, Editura CONPHYS, Rm. Vâlcea, 1994. În prefața de la ediția a II-a, din 1996, colonel-inginer Florea Necula, motivează: „Din respect pentru adevăr și pentru eforturile depuse de multe ori la limita maximă a suportabilității omenești, de marea majoritate a constructorilor militari și civili ai drumului TRANSFĂGĂRĂȘAN, mă adresez cititorului, afirmând, că în filele acestei broșuri nu va întâlni fantezia autorului (...) ci fapte autentice, trăite...”. Titlul cărții ne provoacă să descifrăm cum

a fost posibil ca o lucrare de complexitate acestui drum transalpin – „care multe secole va fi mărturie generațiilor viitoare” să se finalizeze într-un timp foarte scurt, în comparație cu proiectele rutiere aflate acum în plină desfășurare, dar cu cheltuieli financiare imense și finalitate minoră și de proastă calitate, deși condițiile naturale pentru punere în operă nu permit, din bun simț, nicio comparație. Pentru ilustrarea dimensiunii efortului vom menționa din devize aspectul cantitativ al lucrărilor pentru un Transfăgărășan de 90 de km., trecând muntele la 2042 mdM: 3.800.000 mc. de stâncă derocată, cu 6350 tone de exploziv, 316.000 motoare diverse, 18 milioane de kilometri înregistrați pe foile de parcurs ale mașinilor și utilajelor. Durata execuției, una foarte scurtă, este marea enigmă pe care o dezleagă Nicolae Mazilu. Primele HCM-uri (Hotărâri ale Consiliului de Miniștri-guvernul RSR), din 1969, ascundeau intenția finală, cu două drumuri forestiere județene (Sibiu și Argeș), apoi HCM-ul 1116/1970 vorbea de un drum peste munte cu o singură bandă, ca HCM 9/1971 să consacre indicatorii drumului finalizat. În 16 august 1971 s-a marcat efectiv traseul drumului în teren, adică proiectul de execuție era finalizat. În decembrie 1973 drumul avea majoritatea tronsoanelor recepționate, mai puțin tunelul de 887 m., care fusese atacat, condiționat de realizarea accesului, ultimul. În 1974 s-au realizat finisajele, până în septembrie când s-a inaugurat. La realizarea proiectului au participat cinci ministere interesate ca beneficiare ale investiției: Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcție, Ministerul Transporturilor și Telecomunicației, Ministerul Energiei Electrice (pentru realizarea tunelului!), Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Turismului (principalul beneficiar... de azi!). Într-un calcul, având în vedere procedurile și ritmurile de azi Transfăgărășanul s-ar construi în câteva sute de ani... Fără implicarea militară șantierul ar fi durat vreo zece ani, iar prin folosirea a doar zece fronturi de lucru ar fi durat cca., 30 de ani. A existat atunci un gând și o voință care au devenit acțiune conștientizată și un entuziasm al unei mândrii naționale. Ceea ce s-a întâmplat prin 1989, la schimbarea macazului lumii, a stat sub deviza „Fă-te că lucrezi!” și mobilizarea unui „front”, la fel de propagandistic ca și cel al... *plugarilor*. Nimic bun în istoria noastră de la *fronturile* care ne-au adus minciuna și disoluția puterilor, și ne-au dus în... derizoriu adevărul despre noi înșine, aruncându-ne în brațele „protectoare” ale altora, clamând neputințele și irosind resursele, pentru noile juguri asumate ca mari victorii, pe altarul unor valori îndoielnice, în care ne-am pus singuri în umilința celor acceptați, dar neintegrabili... Acum suntem la vremea unor neputințe... demonstrate și conștientizate, din ce în ce mai mult. Suntem într-o disoluție a puterilor în stat, puse în competiție, nu într-o simfonie benefică. Acțiunile demarate sunt obstrucționate și sistematic tergiversate, până la anulare, de către viitoarea orientare politică, într-o hârjoană imbecilă a puterii din scaun, cu opoziția. Interesele diverse omoară din fașă, chiar intenția bună, pentru că nu servește anume decât interese de grup, că despre interesul național este mare pericol să vorbești, fără nu știu ce supervizări ale înaltelor porți, de azi! Chiar privirea spre cele bune, lăsate învățatură de cei dinainte, au fost privite, imediat după 1989, printr-o manipulare agresivă, cu multă ostilitate. La noi *revoluția* (!), care a emanat o constituție cu vădite imperfecțiuni, a dus la încetinirea/temporizarea istoriei recente, cu mineriade și vânzări dubioase, amânarea judecății „crimelor” politice, economice, sociale și poticnirea în prăpastia unei schimbări radicale, fără un plan aplicabil coerent, cu toată promisiunea inițială a proiectului academicianului Tudorel Postolache, care constatase starea de fapt, privind relansarea... La ceilalți megieși - parte ai aceluiași fenomen, post război rece, nu au fost revoluții sângeroase, ci doar schimbări de... catifea! Cu ostilitatea propagandei postcomuniste, în plin proces de năpârlire, dar care se salva printr-un țap ispășitor creat tocmai pentru acest scop al... salvării lor naționale, se încerca o negare totală a fostelor realizări, ca să-și piardă urma, tocmai eșalonul răului cel mare al societății atee, abolită abrupt. Spune autorul „Enigmei Transfăgărășanului”, la doar cinci ani de la *revoluție*: „După revoluție? Cum poate fi privit după revoluție un om care a fost erou înainte de revoluție? (...) Titlul de Erou al Muncii, fie chiar și socialistă, nu mă deranjează, ci socot că mă onorează, căci am muncit pentru țară și asta se vede. Eu nu am primit titlul de Erou și „Steaua Republicii” pentru gălăgie, ci pentru muncă cinstită, concretă, asiduă.” (pentru Transfăgărășan s-au decernat cinci titluri de Erou : col. Nicolae Mazilu – comandantul detașamentului pentru construirea drumului; Gheorghe Iordache - șef de brigadă la tunelul Capra-Bâlea; maior-inginer Florea Necula – inginer șef de șantier la detașamentul pentru construirea drumului, partea nordică; maior-inginer

Constantin Vână – inginer șef, pentru partea sudică; inginer Gheorghe Zăvoianu, director la Grupul de șantier pentru Construcții Forestiere, Râmnicu Vâlcea. Au mai fost conferite alte 553 de ordine și medalii pentru: muncitori, maiștri, tehnicieni, ingineri, maiștrii militari, militari în termen. Medaliile și titlurile au fost decernate, cu ocazia inaugurării drumului în 1974, de președintele țării: Nicolae Ceaușescu*. Despre acest eveniment, prin 2001, într-o nouă carte: „Sclipiri în amurg – Urcând spre trepte /Amintiri din cariera militară”, Editura FORTUNA, Rm. Vâlcea, la..., „Marea sărbătoare”, (p.183-188) martor ocular și Erou, col Nicolae Mazilu relatează despre, de patru ori refuzul lui Nicolae Ceaușescu de-a accepta ca Transfăgărășanul să-i poarte numele, în ciuda trepădușilor care-i forțau aprobarea. Spune autorul : „*Tovarășe Ceaușescu, zice Ion Dincă, am primit comunicări de la București că toate ziarele sunt pregătite pentru tirajul de mâine. Absolut toate au scris pe prima pagină cu litere mari „Drumul Transfăgărășan Nicolae Ceaușescu”. Șefilor de redacții nu le vine să creadă că dumneavoastră nu vreți să primiți acest dar din partea constructorilor și în ultimă instanță din partea întregii țări. Așteaptă să ziceți da ca să dea drumul la rotative. – Hai, Nicule, se alătură și Elena insistențelor lui Dincă, zi da, că n-o fi foc! E o onoare și pentru noi și pentru țară. Toate acestea vor avea răsunet și în străinătate. Hai, hotărăște-te și zi „da”! – Nu! Am auzit vocea lui Ceaușescu, plină de fermitate. Nu sunt eu primul care să încalc Hotărârile de Partid. V-am spus să terminați odată cu povestea asta! - Și ce să la spunem, că așteaptă la telefon? – Nu! Asta să le spuneți. Am terminat!”*

Lucrurile mai așezate, prin 2012, au dat mărturia altui participant la construcția Transfăgărășanului : colonel Ion Bratu, care în „Trans/făgărășanul, așa cum a fost”, Editura Ars Libri, Costești, jud. Argeș, 2012, după oarece decantări, întregeste analiza lui Nicolae Mazilu. Spune autorul în carte, martor la a 35 aniversare de la inaugurare, din 2009: „Transfăgărășanul a indus o stare de spirit, perceptibilă la nivelul opiniei publice și mentalului colectiv...” (p.81); ori „Transfăgărășanul este oglinda unei epoci cu motivații și idealuri, cu eforturi și realizări pe măsură.”(p.79). Completa opinia lui Nicolae Mazilu care va fi spus că Transfăgărășanul nu a fost opera armatei, ci a întregului popor, că numai o țară cu resurse, mobilizate coerent, bine chibzuite își putea permite o astfel de realizare. Și concluzionează: atunci acest lucru a fost posibil! Semne, în absența unor realizări notabile ale ultimilor ani, că ne reamintim voalat de realizările trecute, au apărut. În acordarea distincțiilor de merit, în euforia „nimicului, care a prins aripi și glas și nu se mai nasc prometeii” (cum constata L. Blaga, într-o glossă, pierdută...) și numirea unor generali... la apelul de seară, s-au recuperat și meritele autentice ale celor doi colonei ai șantierului, cu rol de comandă a geniștilor militari : Nicolae Mazilu și Ștefan Bediu, avansați la gradul de general de brigadă, alături de cei onorați pentru iluzorii merite pseudo-politice, în fricțiunile dintre culorile politice, pentru mai adâncă disoluție a societății românești. Transfăgărășanul, între multe alte realizări notabile ale poporului, nu ale vreunui interes de partid, ori al unor persoane, este finalitatea unui proiect de țară. Eforturile se conjugau concertat și mobilizau întregul. Prin comparație, azi se înscriază toate piedicile posibile și se risipesc resursele, printr-o hemoragie netratată în vreun fel. Pre/fezabilitate, fezabilitate, licitație, contestație, rezolvare în justiție, finanțare, refinanțare, rectificare și alte încâlcici procedurale, numai bune pentru risipit, cu toate complicitățile posibile, resursele publice. (bugetare subdimensionată în ofertă, pentru obținerea contractului; reproiectare pentru completarea resurselor omise; abateri tehnologice, terminare provizorie (adică amânarea finalizării din lipsa resurselor, consumate deja!) pentru nevoia tăierii de panglică, necesară redutelor politice, în ademenirea voturilor; sistarea proiectului... că nu trece pe la poarta vreunui lider politic, cu influență în decizie; plecarea constructorului pentru neplata la timp și refuzul recepțiilor; reîncredințarea lucrărilor altor clienți politici... etc. În perioada aceea, armata se instruia prin munții țării, pe frontul pașnic al unor încercări care probau hărnicie și eroism. Profesionaliza un tineret care deprindea meserii pentru o viață și conștiința apartenenței la un pământ cu istorie. Ba chiar și trudea la o nouă față a țării. S-a și murit la Transfăgărășan, dar numărul celor ce s-au dat Ane, măreței construcții, este mult sub a celor pieriți prin deșerturile afgane, în slujba unei cauze globale... Mă gândesc, în această notă, la toții bravii fii ai neamului românesc înrolați sub împărații altor interese, și la suferințele poporului istovit de toate resursele pământului său și mai ales de tot aurul cenușiu, împrăștiat de marea vârtelniță a lumii globale. Este nevoie de un nou val, pornit din recunoașterea

unei stări nefericite, și realizarea unui nou plan de țară, în care ..., deșteaptă-te române!” să aibă înțelesul la cât mai mulți, iar dragostea de muncă în general (fără vreo anume etichetare: fizică, intelectuală/direct productivă, servicii, cercetare etc.), să fie o religie a devenirii omului, trăind moral și contributiv... în societatea tuturor și cu puterile în armonia rostului lor.

Mihai Sporiș /În 20 Sept. 2016, ca un omagiu adus celor ce au făcut Trans/făgărășanul

*Scoaterea din scenă a „dictatorului” Nicolae Ceaușescu a fost o... afacere geopolitică, acoperită de o revoluție, cu scenariul, deși răsuflat și foarte cârtit, întârziat clarificărilor, pentru a da timpului răgazul cicatrizărilor și vindecarea urilor. Revoluția Română, din 1989, din logica încheierii... Războiului Rece, a avut o cauză generală, dar decontare locală ne-a adus costuri majore. Valorile noii democrații internaționaliste, mai albastre, la care am aderat de bună voie, ca legitate a noii ordini mondiale în înțelesul modernității occidentale cereau tranziția cu recuperarea defazajului istoric între limesurile cortinei. Este greoaie oprirea bruscă și apoi repornirea pe sensul inversat! Iar adaptarea la ritmul vieții celorlalți, sub legile schimbării, approximate nepriceput, ori inspirate de cele caduce..., pot justifica deșertul cu pustiirea-i cunoscută. În dominoul care a urmat – confirmând legitatea imperiului geo-politic, planetar!- au mai căzut și alți... dictatori : Saddam Hussein, Slobodan Miloșevici, Moamer El Khadafi...; s-au mai trasat noi frontiere între puterile nevăzute. În apărarea *drepturilor omului* intervențiile au produs, în multe situații, efecte contrare tradiției, prin supralicitarea discriminării pozitive/vezi de pildă doar redefinirea familiei și consacrarea „drepturilor... LGBT”.

Concluzia analistului Robert D. Kaplan este valabilă și pentru spațiul românesc în ceea ce privește reculul economico-social, cu tot câștigul democratic, incontestabil. El spune (v. „Răzbumarea Geografiei” Ed. Litera, București, 2015) : „... am ajuns în perioada de după Războiul Rece: la recunoașterea faptului că însuși totalitarismul împotriva căruia am luptat cu toții în deceniile următoare celui de-al Doilea Război Mondial ar putea în anumite – nu multe! circumstanțe, să fie preferabil unei situații în care nimeni nu e la conducere. După cum s-a dovedit există lucruri mai rele decât comunismul, iar în Irak noi am fost cei care le-au provocat. Spun aceste lucruri ca unul care a sprijinit schimbarea de regim”. p.58. „Realității pun ordinea mai presus de libertate: pentru ei cea din urmă devine mai importantă după ce a fost instaurată cea dintâi. În Irak (credem că și în România, aruncată în dezordine și arbitrar, fără o pregătire prealabilă! s.n) , ordinea, chiar și cea de dimensiuni totalitare s-a dovedit mai umană decât dezordinea care i-a urmat...” p.64. Rămâne și la noi valabilă dilema, subliniată de R. D. Kaplan: „În timp ce devotații globalizării subliniază ceea ce unifică omenirea, tradiționaliștii realiști subliniază tot ceea ce ne desparte...” (p.68)

OBS. Au trecut 7 (șapte) ani de la scrierea de mai sus și constatăm că starea de lucruri din societatea românească, atinsă de boala muncii fără finalitate, nu dă semne de îndreptare (vezi autostrăzile, căile ferate, costurile lipsei Schengen, pensiile speciale, lipsa de celeritate a justiției, dosariada politică, presa partizană politicilor, bâjbâielile sistemului de educație, ale celui sanitar etc.). Suntem conștienți că o schimbare radicală a situației (numitul **proiect de țară!**) are nevoie de alinierea multor ... planete! Modelul celui reușit în 7 decenii (!!!), care a făcut România modernă și întregită, a avut o *elită* cu dragoste de moșie (care după școliri prin lume... venea acasă cu înnoirea/ acum mințile tinere pleacă unde văd cu ochii și fug ca de ... contaminarea inevitabilă – vezi arcanul politic al listei care promovează!; vezi ploconul care corupe scara valorii!; pseudo democrația votului care promovează pe neica nimeni etc.), *un popor școlit în spiritul iubirii creștine și al gliei*, cu educația copiilor pentru muncă și în respectul adulților. Oameni de stat, cu competențe atestate, recunoscuți ca valori internaționale, și cu blazon geo-politic (vezi savanții în slujba neamului și monarhii, precum Carol I , Ferdinand și Maria!), nu dintre cei ai vremii de azi, mulți dedați intereselor personale, ori slujind alte cauze! Situația internațională, care influențează procesele interne, este departe de a se liniști ci, dimpotrivă, complică procesele transformării interne dependente de resurse, acum dijmuite și pentru alte urgențe. Conflictul armat din Ucraina vecină, a celui din Orientul Apropiat (cu erupția lui recentă), războiul hibrid, propagat instantaneu pe social-media,

presupun **cunoașterea în timp real a stării de fapt (urgența întâi!)**, și acestea devin motive de punere în așteptare a proiectelor cu alte orizonturi de timp... cum sunt proiectele de țară. Între imediatul... interesului politic, direcționat spre persoană și proiectul durabil, valabil tuturor se interpune pompieristic, focul care arde... Este nevoie de oameni vizionari, care să înțeleagă și faptul că mașina de pompieri, mobilizarea pentru apărare, au nevoie și de drumuri și căi ferate, apoi că devotamentul intervenientului este maxim, când se știe protejat de legi drepte, corecte și imediat aplicabile.

Am reluat exemplul Transfăgărășanului și în amintirea prietenului Nicolae Mazilu. Apoi, să reamintim că dincolo de scopul turistic și cel economic a avut și un scop strategic, în politica de consolidare a apărării naționale, de care se face acum atâta vorbire! Atunci s-a putut, prin noi înșine! Acum alții ne construiesc drumuri, ne fac trenuri electrice și ne înarmează! Ce ne facem cu încrederea în noi înșine, dacă nu o potențăm cu exemplele necesare, că asemenea celorlați și noi am putut și încă putem. Chiar trebuie să putem! Amintiți-vă doar de TRANSFĂGĂRĂȘAN, apoi de nou sosita TRANSALPINA! /Sporiș Mihai/25 decembrie, 2023

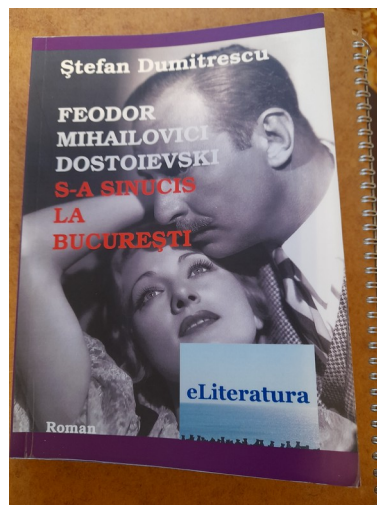
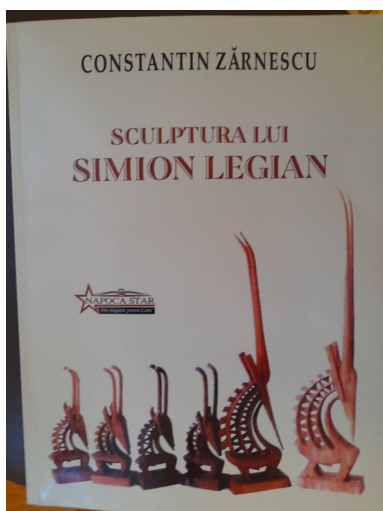
O amintire cu... Nicolae Mazilu/ erou al Transfăgărășanului, scriitor, om de atitudine civică. În aceste imagini saluta niște apariții editoriale, la Muzeul de Artă și o Librărie din Râmnic. Acum 50 de ani a primit titlul de Erou al Muncii Socialiste, pentru contribuția, ca militar al României, la realizarea marelui drum transcarpatic...

20 Septembrie 2024 a fost ziua sărbătoririi Centenarului, de la inaugurarea TRANSFĂGĂRĂȘANULUI - în prezența Președintelui României, din 1974: Nicolae Ceaușescu! Dintr-o motivație, greu de acceptat, la ceremonialul pomenirii eroilor acestei epoei naționale nu i s-a pomenit numele. Cu toate păcatele lui, ocultarea numelui ascunde adevărurile unei vremi așa cum a fost ea! Despre: Atila, Hitler, Stalin și alte personalități ale istoriei: când neagră, când albă se vorbește pe înțelesul tuturor!

Ceremonialul militar, organizat cu inițiativa Cultului Eroilor și te deum... tuturor eroilor jertfe/ adevărate... Ane unui Manole, cu fântâna lui cât un lac Vidraru, cu apa vie a nemuririi!

Le-am dedicat autorilor... cronici de întâmpinare în numele cercului

Constantin Zărnescu... purtător de cuvinte, prin cartea/album...

În 2023, la Editura „Napoca Star” prietenul Constantin Zărnescu realizează o carte despre „Sculptura lui Simion Legian”. Autorul o numește „Eseu memorial-Album”, anticipând structura cuprinsului în care cele 12 capitole povestite sunt o pledoarie necesară cunoașterii celor din albumul propus - 40 de pagini, cu 127 de imagini ale sculpturilor în lemn, din cele exact 100 ale întregului!

S-a potrivit, ca în fiecare an în luna cadourilor, o perioadă când ne dedăm mai mult studiului, mai așezați cu îngăduință în așteptarea colindătorilor, să-mi sosească de la Cluj-Napoca darul cu chipul sculptorului pe coperta IV și o impresionantă colecție de lucrări în lemn, ca un concert de-a împreună, în graiul lor tainic. Iată ce colindători frumoși mi-au trecut pragul!, mi-am spus imediat. Cum să nu-i asculți imediat? și apoi, să nu stai de vorbă cu ei? Apoi cum să nu mulțumești celui care, an de an, îți trimite așa colindători frumoși?

La prima vedere cartea poate da impresia unei întâmpinări, ca pe un dar făcut unui prieten câștigat demult pe la Cluj-Napoca: inginerul TCM-ist (dedat meșteșugului sculpturii în lemn, ca pasiune ucenicită, inspirată de baștina sa în Țara Moșilor!) Simion Legian. Nu este doar atât! În eseu introductiv, înainte de-a citi fotografiile sculpturilor albumului, cu numele dând sugestia conținutului făptuirii, aici suplinind imposibilitatea pipăitului!, suntem încredințați, atât asupra curatorului *expoziției* din carte, cât și asupra făptuitorului, privind chemarea lor specială spre Artă, în care au antecedentele unui urcuș ce trebuia cunoscut ca o... carte de vizită. Capitolul al XI-lea: ADDENDA, deconspiră motivul eseului, prin clarificarea raportului dintre „gureșele”, „vorbe de clacă” ale „limbii de lemn” (asociată propagandistului...: „strâmbă lemne”, tocmai angajat de spânul politic prin vremea de dincolo de anii '90, dar și cea de după, în băjbâiala noastră (*postrevoluționară?! – firească inerție a mentalului ne/decontaminat?!*) și vibrația tainică a lemnului sfințit, care nu poate fi ascultată, decât de cei încredințați prin botez, icoanelor altfel vorbitoare. (să remarcăm, din nou, rolul tainelor din limbajul *hieroglifelor* artei, vorbitoare prin ritmul accesibil al tuturor simțurilor/ ce putere poate avea ... icoana!; ce încredințare poate da pipăitul!; ce contaminare olfactivă impregnează semnificativ smirna, tămâia...! Ne este sugerată și cauza stării de fapt, adusă de realismul socialist... impus doctrinar de „marele eliberator” de la Răsărit: ocultarea marilor personalități ale culturii române, indezirabile, care au refuzat „diviziile de luptă angajate”! Lupta lui Constantin Zărnescu pentru scoaterea din ascundere a acestora ne este evidentă, dacă îl observăm pe brâncușolog, pe urmuzianul din sine, iar aici pe... *eliberatorul* lui Samurcaș, dar și pe apărătorul unor redute indispensabile neamului românesc (*Traian, latinitatea, ziua zilelor, ...*).

Biografiile celor doi, autor și sculptor, ne inspiră imediat posibilitatea intersecției și aflarea numitorului comun (apelând la aforisme, dragi autorului, putem spune aici că : „cei ce se aseamănă se adună!”). Autorul, oltean al Olteniei de sub munte, școlit în vatra olarilor din Horezu, a lemnarilor și pietrarilor, un mare brâncușolog, nu avea cum să nu observe pe moșul din Apuseni, trăind civilizația lemnului (vădită în

utilitatea ei milenară!). Nu avea cum să nu observe perioada unei tranziții impuse doctrinar, și machiajul unei înnoiri conjuncturale, în care tradiția *trăirii*, a ființării celor din firea adâncă a substratului (chiar al sacralității, colorate religios!), trebuia reînnoită prin ordin, și toate canoanele despre artă trebuiau rescrise. Realitatea..., în extremismul tuturor *ismelor*, trebuia să devină realism înnoit, cu reguli clare și cântări la comandă (vezi și vocea leviatană cu ... political correctness!). Falia, ca o prăpastie căscată, între suprateranul foarte agresiv, imediat (*just in time!* în graba de azi...) și substratul cu atâtea tezaurizate să ne fie de zestre, va fi fost chiar instituționalizată, prin legiferarea ei. Oare nu această prăpastie, adevărată pustiire a culturii române, a împărțit lumea noastră în... oficiali și indezirabili? Cum să negi marile personalități și ceea ce au pus ei în lada de zestre a neamului? Constantin Brâncuși – prea prinț țăran? Nae Ionescu, Mircea Eliade... prea dedați Ideii Europene, *prin noi înșine și apoi prin ceilalți*? Eugen Ionescu, Emil Cioran... prea absurzi?, prea sceptici? privind calea... prea comunistă? Apoi cum să marginalizezi, sociologia (cu *mecanica* ei, observată de Spiru Haret), pe Dimitrie Gusti, Dumitru Drăghicescu și câți alții? Să nu observi, în spiritul antropologiei generale, că mitologia, religiile și etnologia... **nu trebuie să conserve!**, ci să ducă ștafeta trăirii, nu prin trecerea lor în repaus (contemplație fără finalitate!), ci în... *pâinea cea de toate zilele!* Credem că recuperarea, în numitul eseul, a marelui savant, ocultat și el nemeritat: Al. Tzigara Samurcaș, atrage atenția celor ce nu observă că artiștii populari, numiții meșteșugari artizani trăiesc aplicat vieții, arta. Aici să observăm falia pentru recunoașterea devenirii! Venirea dinspre teoria academică spre realitatea factuală, confirmată doar de diplome și nu de realitatea lucrului făcut, să nu observe spusă populară cu... „teoria ca teoria, dar practica te omoară”!? Mai ales în ceea ce-i privește pe criticii ... fără operă, ori pe slujbașii instituțiilor promovați să dirijeze mersul creației libere, pe baza unor direcții impuse. Căutarea conținutului fondului, dobândit în urcușul scării, după doar teoretizarea îndelung școlită, ori prin pornirea de jos, dinspre concretul sub simțuri, precum în logica maternității a copilului ucenicind alfabetele, a autodidacților vârstnici, par a fi cele două sensuri posibile ale zborului în asumarea creației. Sigur precocitatea experimentului, simultană școlirii, poate scurta durata pregătirii zborului!

Încadrarea sculptorului Simion Legian ne este explicit lămurită: „om care s-a format pe el însuși / self sed man!” Sculptor afirmat în „arta lemnului” venind dinspre post-realism prin viziunea urbană, originală, unificatoare, dar țâșnit din anonimatul adânc etnografic... Apoi faptul că inițiativa cultural l-au observat în vecinătate și chiar au depus mărturie, ne este semnalat ca o autentificare necesară / vezi p. 60. Ovidiu Pecican îl observă pe sculptor, prin 2011, ca pe un povestitor, pe drumul artei, care structurează (sigur cu mâinile puse în slujba ochilor minții, s.n !), reflectând *izvoarele fierbinți ale Umanității*, după descoperirea legilor indestructibile (imuabile!) ale sufletului. Rudolf Wagner, specialist media într-ale imaginii, observă în împătımirea lui Simion Legian, pentru istoria neamului un gând solar, vădit timpuriu în arta fotografului, pe cale să vadă lumea cu ochii inimii și ai sufletului, să poată iniția dialogul cu... generațiile vechi ale sorgintei (parafrazăm aici spusele observatorului, cu gândul la... gânditorii... Hamangiei, artefacte ale Umanității!).

Apoi scriitori Iulian Dămăcuș și Gavril Moisa se mărturisesc, chiar anul acesta (2023), observând urcușul fotografului (care și-a interiorizat imaginea!) în sculptorul imaginând formele, dăruindu-le metafora (altfel povestitoare a tainelor, prin chipul vădind adâncimile!). Ei constată „Meșterul” și pe un... „adevărat maestru al imaginii și imaginației, care... „are darul, harul și talentul (...) de-a surprinde esența lucrului și a momentului...”.

În obișnuința multor introduceri *cartea-album* anticipează și ea, prin cele trei moto-uri din Constantin Brâncuși, rolul uceniciei ca pe o necesară treaptă a creșterii făcătorilor de veșminte celor cuprinse cu ochii minții, prin simțurile proprii, acordate ritmicității înconjurătoare. Ne atrage atenția și asupra posibilei deveniri a artiștilor, venind dinspre o anume pregătire specială! (Nu am putut înțelege niciodată rezerva celor cu pregătire academică umanistă (?!), față de preocupările inginerilor în domeniile considerate rezervate special doar loruși!). Am reținut exemplele oferite de autor, pornind de la Simion Legian, dar reamintindu-ne de : Petre Simion Cichirdan (inginer, afirmat după ucenicia în atelierul maestrului Constantin Lucaci: sculptor, dar performer ca scriitor, pictor, muzician,/ să observăm și tehnologia ca... *unealtă* prin programarea numerică, în realizarea Lui TOSCHRIS!); de inginerul Aurel Constantin Zorlescu (sculptor, pictor, muzician/întemeietorul unui centru de calcul în Râmnic!) și câte alte persoane trăind în surdină, aproape anonimi, bucuria sculpturii în lemn. Amintim în trecere pe Ion Rodoș, din Nucșoara pe Constantin Manoli și Paul Stănișor, din Râmnicu Vâlcea (ultimul, membru al Societății Culturale „Anton Pann”/prietenul nostru, plecat de curând la cele eterne!), prezenți cu expoziții publice la mari evenimente populare..., precum târgurile festive, din calendarele moștenite ale neuitatei... *cântări!* Perioada tranzitorie, poate un deșert de-o jumătate de veac, fără Dumnezeu, dar sub un demiurg, tronând un lagăr cu determinism ferm, va fi afirmat mulți artizani (gratulați, cu oarece mărinimie, doar ca... *artiști populari, și purtați inertial la evenimentele aduse în scenă de cântarea la comandă... a spațiului votant!*), obligați la cadența impusă și etichetată anume, pentru parada puterii din scaun. Despovărați însă de interpretările abuzive, ale tendinței, impunând sensurile dorite, *meșterii populari* (și nu ne referim aici doar la cioplitorii lemnului!) folosind simbolurile moștenite (cu tainele lor replicate inconștient/în sensul unei inspirații, dată de bucuria unei rezonanțe care nu se poate explica!)... ce ne oprește să vedem artistul inspirat, uneori genialitatea... care proiectează aparența locală, în universalitatea tuturor? Tocmai această viziune a apartenenței spiritului locului mai cuprinderii globale îi este încă ocultată savantului Samurcaș , prin supralicitarea localismului în marcarea identității, dar cu efectele autoizolării naționalismului extremist (de aceea Samurcaș se recomanda : *român bizantin!*). Fericită încadrarea sculptorului Simion Legian, în... *viziunea urbană*, cunoscându-se faptul că într-o periodizare a evoluției societății omenești (vezi perspectiva antropologiei!) urbanizarea este o treaptă urcată în emanciparea spiritului omenesc!

În ceea ce privește descifrarea chipurilor sculpturilor din album - brâncușologul trudit în altarul lui Brâncuși, iubitor al mitologiei, cercetător al istoriei vechi și călător prin lumea largă să surprindă dincolo de generalitate glasul locului cu mume, nu în sonoritate, ci cu privirile care mai și văd și pot suplini sonoritatea cu ritmurile văzului

interior, bine acordat și exersat!- adevărate *hieroglif* (scriere sfântă în spusa anticilor!), autorul eseului își ia reper tocmai pe profesorul care l-a inițiat pe Constantin Brâncuși: pe Al. Tzigara Samurcaș, neobservat peste timp de vremurile potrivnice. Referitor la acesta, titlul unui capitol (al II-lea), este o adevărată sentință: „**Al. Tzigara Samurcaș, savantul salvator al civilizației populare**”! Apoi constatarea profetului (*român-bizantin* se declara!) care , indignat pe contemporanii săi, care nu-și asumau ritmul unificator, în consolidarea marii unități, în țara tocmai întregită cu zece ani în urmă (vezi conferințele, din anul 1928!), este persuasiv în ideile sale. În legătură cu această stare de fapt, Constantin Zărnescu ne recuperează un citat remarcabil: „Legând prezentul de trecut, prin acel fir invizibil, dar trainic, ce se numește tradiție, și ilustrând prin exemplare alese, etapele succesive de dezvoltare firească a diferitelor tehnici, colecțiile respective din muzee ne permit **menținerea vie a meșteșugului** (nu a obiectului pus doar vederii, în conservare! / s.n) și a izvoadelor artistice...”. Să observăm că și alți titani ai românilor, neobservați, ori răstălmăciți în atitudinea lor, se pot salva prin acele hieroglif, rezervate doar celor inițiați scripturilor, și trăind în adevărul predicilor deslușite. Omul politic... Eminescu? Filosoful Lucian Blaga?... și câți alții, între care profesorul savant Samurcaș! La umbra marilor... Brazi bătrâni (vezi N. Iorga!) poate sta clipa, dar în substraturi și hieroglif, cele sfinte sunt scripturi permanent disponibile citirilor, întotdeauna în slujirea vieții pe Cale. Cum să nu avem nevoie de alfabetul slovelor cu creștături în lemn, cu chipuri proprii zoomorfe, florale și cu cele care ne spun rostul mâinilor..., povestind viața? Oameni dăruți, vibrând în bătaia inimii pământului, pot da forme cu mâinile lor, așa cum cere sculptura, să poată fi pipăite cu alte mâini, ori doar îmbrățișate cu privirea (acolo unde chipul fotografiei devine icoană), să stabilească sublimul mutual al reunirii prin iubirea care împlinește, ne readuce împreună, pe artist și receptor. Rolul intermediarului, scriitorul de serviciu, ar fi să ofere liantul între creatorul cu har și cel ce se înfruptă din sfintele hieroglif, cuminecate cu ochii minții! Ni se oferă și o atitudine, cu privire la o rătăcire abuzivă: aceea a *logoului turistic cu frunza*, constatată nepotrivită, tocmai de un iubitor al locurilor noastre, impresionat de simbolul lupului din stindardul Daciei!

Mulțumiri lui Simion Legian, lui Constantin Zărnescu pentru cartea-album, cu atâtea chei de descifrare, între care cele ale savantului Samurcaș, și ale genialului Brâncuși, aduse nouă de purtătorul cuvintelor inspirate și de cel al hieroglifelor încrustate, adică inginerul-sculptor. /10.Dec. 2023

Câte lumi pe lumea asta!

Câte dintre ele sunt ale noastre? Adică ne conțin, ne au în ele și ne condiționează starea prin ceva anume, inefabil, adică nu întotdeauna în posibilitatea să le știm...! Învățăm, experimentăm și descoperim continuu apartenențe la aceste lumi, din ce în ce mai multe, mai vaste. În balansul între unu și multiplu, se poate ivi prima cărtire majoră la sentința pluralității lumilor. Dumnezeu fiind Unul, precum Soarele care ne luminează, lumina/lumen, de unde și-a luat numele Lumea, toate văzutele și încă nevăzutele (neexpuse luminii!) aparțin acestui întreg de sub priviri. Teologia creștină, după centralizarea dumnezeirii prin Cer, a impus , ex-catedra, dogmatic, unicitatea. Ce putere de impunere cea a lui Justinian, mare împărat, să scoată știința din academii, olimpiadele din... Olimpul sporturilor și să-l condamne pe Origen, mare filosof și teolog, drept eretic, tocmai

pentru că observase pluralitatea lumilor, intuise rolul alegoriei în scriptura – neapărat sfântă, pentru că are viață dincolo de viață, ca scripta manent! Cum putea împăratul greco-roman al secolului al VI-lea, creștin, să recunoască mai mulți sori când omenirea moștenise și de la astronomii mai bătrâni unul singur și doar o lună, pe firmamentul cel mare? Era încă prea devreme să fi observat în Universul mare, mai mulți! S-a observat însă că stările - adică așezarea (de la a sta!) în lume a Omului – că despre El este vorba/cuvântul, oscilează între „a fi și a nu fi!”. Deși omul fusese plămădit Adam, dintr-o bucată, androgin ar spune băgătorul de seamă, mai încolo, tot Marele El, Domnul Zeu, Meșter olar, stăpân pe tainele stihilor (lut, apă, foc și desigur suflarea... cu toată cartea tehnică a punerii în funcțiune!) a hotărât să facă omul, pe din două: a rupt o coastă (ca dintr-un munte... cu peșteră-n sine) să fie o ea, pe Eva. Dintr-o unicitate androgină a făcut jumătățile complementare (doar proveneau din întreg!), numitele sexe cu polarități care să se atragă după o anume ciclicitate - să o numim lege a iubirii, esențială permanenței Umanității! Au fost sloboziți dincolo de grădina cu legile ascultării stricte, adică a copilăriei de acasă exersând jocul serios pentru zbențuiala liberă de mai târziu, să-și poarte fiecare de grijă prin lumea largă, să o cuprindă cu propriile aripi, să se risipească, să se înmulțească... și când toate se vor fi săvârșit, ca o misiune în programul cu destinație anume, să revină acasă de unde și-au luat zborul... adică în grădina începutului! (La început era cuvântul...?! Și El va fi făcut din pământul natalității... fiul? să fie? Finis coronat O/pus!, („O”, cerc pus să fie cartuș faraonilor; sămânță în păstrare, pentru noi însămânțări; morminte închise... pentru învieri, din metafora poetică!) .

Suntem în lumea noastră... cât lumina ei ne ține ființarea, aici observând că în străfunduri avem teaurizată agoniseala drumului prin marele labirint al trecerii, și fiecare cotlon se recomandă o lume în sine, cu lumini proprii, adică lumi în sine. Cum să le vedem, cu ochii minții, atunci când după o anumită vreme, ne săgetează cu o deslușire nouă? Să încercăm să le dăm dreptul la rostirea care se vrea reflecție la ceea ce am primit? Îndoelii posibile, a celui ce ți se adresează, trebuie să-i dăm răspunsul! Ba chiar să observe că sentințelor sale le-am dat creditul necesar, după constatarea spiritului atâtor înainte/mergători pe care îi vom fi cunoscut apriori.

Eram prin luna Decembrie, 2023! Trebuia să finalizăm Raportul 2023, al Cercului de la Râmnic, pus sub numele „România: Grădina Maicii Domnului!” Ne-am asumat o misiune, de ceva ani, ca o dare de seamă să iubim țara/grădină și să ne plângem de nepriceperea grădinarului: Statul Român, contaminat de boli mai vechi și mai noi, cu instituții neperformante și parcă sub blestemul să nu se trezească din somnolența istorică, constatată cu mai mult de un secol și jumătate în urmă și reiterată în imnul, noii Constituții. Păstorul..., care își paște poporul mioritic, să nu fie el conștient că turma, prin firea ei supusă, ascultătoare, îi duce în împovărata spinare toate păcatele trecute, prezente și chiar pe cele viitoare, dacă nu se trezește? Se poate trezi Statul... degeaba, din incompetența lui, din suficiența politicianistă și din pompieristica interesului imediat și pentru doar gardienii speciali ai staulului? Da, acest popor nenorocit de vremuri, va paște ceea ce i se dă de către păstorul legiuit, că ascultător până la Dumnezeu fiind (vezi epistola pauliană care constată toate stăpânirile de la Dumnezeu, băgat adânc în credința inoculată... prin evul de mijloc, încă cu castele/vile... la care vor veni colindătorii, fără să mai știe colindele și azi!/ vezi Radu Gyr) nu-și va abjura firea sădită îndelung, fără decontaminarea necesară de o anume otravă. Da. Trebuie începută, cu orice preț, lunga cale a trezirii din somnul morții, din năravul axiofagiei, cultivată de mediocritatea cocoțată Păstor; tolerată de tăcerea elitei neangajate, ori paralizată în curajul ei (aici cei ce nu vor fi făcut pactul cu propaganda... înscăunaților!), care nu își mai are puterea sacrificiului necesar al martirilor și revoluționarilor autentici. Acesta este motivul citirii, în faptul zodiei săgetătorului dedicată Buletinului, la concurență cu colindele Crăciunului, apoi în faptul zilei de Sf. Ștefan, a cărții scrisă mai demult de Ștefan Dumitrescu. Un numitor comun, mesajului Buletinului, îmi săgetase imediat din carte sa misiunea ce trebuie să și-o asume oamenii luminați și cu credință: luminarea poporului! Nu ne spuneau sărbătorile solstițiului de iarnă, cu soarele obosit și palid, că este nevoie de o nouă naștere? Că trebuie privegheate nopțile trecerii cu focurile aprinse de noi, și cu vestirile colindelor inundând pământul? Iată-ne priveghind noaptea, cu cartea sub priviri. La ferestre, înainte de ivirea zorilor, se aud : „Florile dalbe”. Ne mai spun colindătorii că buturga... Crăciunului este pe

terminate, ca un act suicidal să tămâieze... de purificare pentru vreme vine. Coperta cărții îmi amintește, instantaneu (asta da rază... stelară!) afișul filmului interbelic... „Crimă și Pedepsă”. Ce pedeapsă istorică, în 25 decembrie... recent, și ce nelămurită crimă! În imagine un el și o ea, ca niște țapi ispășitori, a unei axiofagii nemântuite? Oare de ce? Nu cumva crima asupra poporului axiofag își primise, nu salvarea națională, ci doar alibiul salvării unei stări nemântuibile? Constat că această carte, a trebuit să apară abia prin 2012, taman peste ocean, prin lumea nouă și pe la noi acasă, prin București, după vreun an la... eLiteratura! O citim acum... după încă un deceniu! Traversarea deșertului este dificilă, ne trece prin minte imediat! Tablele legilor se ivesc scrise prost, uneori inaplicabile și închinarea la idoli... în obiceiul înrădăcinat este vie. Dezveliți tot adevărul, pare o lozincă inaplicabilă ca și porunca cu ... iubirea aproapelui. Strigătele rămân fără ecouri semn că deșertul este aici, iar constatările privind sensul inversat al drumului spre mântuire, nu sperie pe nimeni. Nu cumva starea de fapt, care cerea revoluționarea la acel supliciu nu a fost autentică? La execuție... „vinovații” au strigat că nu au vină! Ce prăpastie între procesul instantaneu cu execuția imediată și constatarea amară a extremei celelalte: „Procesul a durat câțiva ani, și cum este justiția asta curvă s-a terminat în coadă de pește”! (p.323). Să nu dăm credit faptului că la închiderea cercului *a fi și a nu fi* își asumă începutul și sfârșitul într-o naturalitate a firii? Da! Numai sub ștreang, Feodor Mihailovici Dostoievski, autorul romanului „Crimă și pedeapsă” a înțeles fenomenul vieții și s-a dat scripta manent, pentru spiritul unui popor: poporul rus!

Cartea „Feodor Mihailovici Dostoievski s-a sinucis la București” este romanul lui **Ștefan Dumitrescu, vâlceanul născut în Valea Mare**. O personalitate a culturii române, marginalizată într-o lume ca o scenă de teatru cu actorii, recitând odele și imnurile, corecte politic în lagărul-lume, hărăzit de Olimpul geo-politic românilor, după 1944! În nișa Uniunii... scriitorilor, partizană unui sistem, și fără exilații de dincolo de grădină, ascultarea era obligatorie, ba era și atent monitorizată. Puteai scăpa cu libertatea hărăzită doar cu știința înaltă a filozofiei, psihologiei, cu puterea metaforei (vezi sentința: „poezia... substanța inefabilă care stă la baza tuturor artelor” p.316), cu un studiu temeinic al dogmaticii și misticii, din perspectiva științifică. Puteai striga, puteai scrie, dar primeai ecoul rar, atunci când în dodii sau în șagă păreau un haz de necaz ireal, ori niște povești despre alții... Ce ți-e și cu Statul asta paralel, cu cele ascunse și de el, atotștiutorul celor potrivnice, sieși! O lume aici, o lume dincolo? Da! și în competiția asta diaspora... *vândută și trădătoare, dușmană poporului*, nu putea fi profetul!, dar dacă rămânea locului nu avea nicio șansă să strige, dacă nu făcea pactul aservirii!

Romanul, precum interzisa „Luntrea lui Caron”, apărută după 1990/ Lucian Blaga d.1961!, este o autobiografie cu atitudine, față de lumea scriitorilor, care poartă vinovăția că nu și-au slujit poporul să iasă din axiofagia, ca o boală socială fără leac, fără o terapie a decontaminării. Crede că numai prin renunțarea la ceea ce i-a afirmat ca scriitori, un fel *mea culpa*, act suicidal (acceptarea golgotei cu suferință, crucificare!), ca o spovedanie legitimă, se poate îndrepta lumea. Lumea aceasta, a noastră, în care nu poți fi acceptat ca profet, își i-a sfătuitori de la Răsărit și Apus (de când cu ubicuitatea mediului virtual, vădită și prin tehnologiile cu ... avataruri, metavers îi aduce și în realitatea fizică, ca... vedenii!): Thomas Mann și pe numitul Dostoievski. El, romanul lui Ștefan, se lasă citit în cheia gândului cu psihologia poporului român luată purtătoare de cuvânt. Nu ne suflă o vorbă despre Dumitru Drăghicescu (cel ce o descifrase bine!), dar viața, acestuia care se dedicase proiectului „Unei noi cetății lui Dumnezeu”, după modelul Fericitului Augustin, va inspira un fir secret al labirintului romanului său. Actul suicidal al marelui sociolog, autorul investigației despre psihologia poporului român, tocmai dintr-un 14 septembrie (în calendarul creștin ortodox... al înălțării sfintei cruci!), 1945, tocmai după căderea în noua robie sovietică a neamului românesc, este o pildă memorabilă. Ce speranțe își va fi pus sociologul, alături de alți visători interbelici (vezi *ideea europeană*, a lui Nae Ionescu, Mircea Eliade; vezi conferințele, din 1928, ale uitatului Al. Tzigara Samurcaș!) Autorul nostru, publicat și dincolo de hotarele țării sale - una contaminată de operele *nemuritoare* și de autorii tânjind după realismul acela pervers!- este auzit și ca un strigăt al salvării. Pentru amplificarea mesajului său, este propus la nominalizare pentru Premiul Nobel, încă de acum 10 ani! Un... *mucl* total în spațiul românesc, fără ecou, ne arată oare, tot prin deșert? Ori

poate lumea noastră de acasă, politic integrată într-o Uniune mai mare, nu se obișnuiește cu gândul că în camera noastră, din casa cea mare, nu trebuie să se mai doarmă?

Vorbeam de un numitor comun, care ne va fi atras atenția, asupra cărții lui Ștefan Dumitrescu. Prin 1998... editam cartea „Strigăte în pustiu” (vezi Ed. ALMAROM), în 1999, „Trecerea Paștelui” (Ed. ALMAROM, Rm. Vâlcea), unde stăteam de vorbă cu Dostoievski, despre destinul lui Raskolnicov și spiritul poporului rus... Apoi prin 2011, publicam cartea „Moravuri și năravuri români și Europa” la Editura Petrescu, în Rm. Vâlcea. În introducerea cărții făceam o prezentare a perioadei traversate, imediat după integrarea europeană și... indirect marelui savant și patriot român Dumitru Drăghicescu: *„Moravuri și năravuri români și Europa? Este o constatare amară, dusă-n hazul de necaz, într-un exersat mod de-a fi al românului hâtru, neocolit de rele. Se arătaseră cumva zorile la orizonturile noastre, încă rozalii și începusem a visa cu ochii deschiși la un paradis iluzoriu. Noii puternici ai zilei făceau vâlve ce o să mai fie cu democrația și libertatea câștigată, cu multe sacrificii de vieți tinere. Peste tot, în entuziasmul nemăsurat, specific tuturor naivităților, economia de piață, libera concurență, libera circulație a oamenilor, restructurările unităților economice, pe criteriul eficienței, dăduseră frâu liber tuturor energiilor primare și tot ce zbura era, în mod... evident, comestibil. O lucrare remarcabilă despre Psihologia poporului român, ne va fi dat savantul român, cu doctorat în domeniu, Dumitru Drăghicescu, el avertizându-ne, cu multă rigoare, asupra multor năravuri ale noastre... Este greu să-ți modifici firea peste noapte și să semeni cu cei pe care ți-i dorești parteneri de drum și cetățeni asemeni ție. Dar s-ar putea oare mima calitățile lipsă și păcăli tovarășul de drum? Cum să nu! Apuseanul Nicolo Machiavelli ne va fi spus că scopul scuză mijloacele, apoi năravurile noastre constatare că este de mare fală să promiți, dar este o prostie să te ții de cuvânt. De aici, până la politica travestită într-un politicianism generalizat, nu a mai fost decât un pas. Ce să faci nobila Europă, cu o clasă politică românească infantilă și cu toate năravurile, marcă înregistrată, probate în atâtea împrejurări...?”*

O realitate incomodă, să poată scăpa de mistificarea imediată – întoarcere de sens în slujba momentului, trebuie să îmbrace haina durabilă a poveștii, a legendei, care devenind mit se sfințește... cu timpul. Da, se recunoaște acest răgaz al decantării, cu limpezirea celor tulburi. Cum să procedeze artistul, cu viziune profetică, să spună numai cum el știe ce se va putea citi peste vreme? Arta se zice că este inspirată, revelată dinspre altă lume, pentru lumea de după ca o inițiere prealabilă. Arta ni se dăruiește, cu legalitatea unor testamente, declarate valide și prin chipul lor mărturisind harul creatorului... îndumnezeit. Chipul frumos îți ia privirea, cu care începi să vezi. Binele decantat, învățătura a basmului, ca un sâmbure de adevăr al legendei, te afundă în căutarea mai adâncului.

Privind dinspre cerința estetică, **cartea lui Ștefan Dumitrescu**, ca o alegorie cu travestire mitologică, luând de bună soluția lui Origene (de împăcare a filosofiei grecești, cu testamentele biblice și cu viziunea pluralității lumilor!), observăm lumea veche cu o realitate, actualizată și de luat ca exemplu, una însă demult canonizată și pusă în scripturi. Autorul, travestit în persoana lui Alexandru, pare acel Paris... arbitru între zeițe și apoi chiar ademenitorul Helenei (neapărat cu... H!). El va săgeta toți potrivnicii lumii sale, care s-au datat doar odelor și imnurilor... realității blestamate, trădându-și menirea divină. Căderea Troiei, ca finalitate, deși săgetase cel mai aprig dușman nu a putut fi salvată! Între Helena și ... Cora (ipostaza fertilității Demetrei!) trăind ipostazele celor două feluri de iubire, cu cele două tărâmurii, iubirea este leit motivul, ca lege a omenescului *in actu*, împlinire a misiunii. Chestiunea *poporului ales* și rătăcirea căii pentru mântuirea sa, este preocuparea sa majoră. Aici cercetarea istorică își intră în rol și este chemat avocat, patriotul, vâlcean și el, Dumitru Drăghicescu să-i fie avatar lui Alexandru în căutarea soluției mântuitoare necesară *poporului român*, cândva, înainte de cădere, chiar cel ales. Soluția suicidului, ca asumare a jertfei necesare, pe altarul mântuirii, seamănă cu o măreață atragere de atenție celor cărora numai un șoc puternic le mai poate da sensul pierdut, și trezirea din somnul secular!

Credem și o spunem aici, într-o susținere a celor ce l-au propus acum zece ani pentru Premiul Nobel (cu aceeași opoziție va fi fost și propunerea pentru Lucian Blaga, și el decăzut din... *poporul*

ales, chiar de ai săi!) că Ștefan Dumitrescu își onorează angajamentul în sprijinul mântuirii neamului său, prin rostirea fără inhibiții a unui adevăr dureros. Îl dezvelește, fără ură și părtinire, așa cum o cer cei ce s-au jertfit eroic: „dezveliți tot adevărul!”, fără răzbunare, să nu se uite... că va da Bunul Dumnezeu într-o bună zi, deșteptarea autentică! Este bine să încheiem acest comentariu, imediat după prima citire, chiar cu vorbele sale: „Menirea unui scriitor nu este aceea de a judeca, ci de a cunoaște, de a duce cunoașterea umană mai departe și de a transmite oamenilor folosind un limbaj plastic care să-i emoționeze (...) Eu n-am venit în cultura română să judec. Ci să mă întreb ce s-a întâmplat cu oamenii aceștia, de ce tocmai oamenii aceștia cărora Dumnezeu le-a dat și minte pătrunzătoare și sensibilitate și talent și harul creației, de ce tocmai oamenii aceștia și-au trădat poporul?” p.116,117. Apoi, referindu-se la elita vremurilor, ne expune pomelnicul, cu lumini și umbre ale personajelor, cu bunele și relele lor, uneori și evenimentele în care au jucat soarta poporului, precum a fost robia sovietică cu arestarea lui Dumnezeu, încă insuficient readus acasă, adică în mentalul încă tarat de doctrina injectată, în vreo trei generații. Dostoievski, aidoma lui Drăghicescu (acesta de înălțarea Sfintei crucii!) s-a sinucis la București, acolo unde l-am primit cu flori, la 23 august, 1944 pe „fratele” Anticrist! Să sperăm că la București, în Catedrala Mântuirii Neamului, vom pune sfinții mântuirii, cei numai din elita slujirii neamului acesta robit și atins de bolile cele vechi, acum bine diagnosticate de Ștefan Dumitrescu! /31 Dec. 2023

Pe Sâmnice, nu departe de Râmnic... poezie!

Un titlu de carte provocator: „Soare Interior”, o autoare: Elena Zarescu, pe o copertă povestind clipa de aur a păpădiei, gata să ni se ofere gânduri ale unui contur de lumină, m-au luat captiv, imediat. Primisem în dar o carte tipărită din grija unei nepoate, care valorifica manuscrisele unei poete, plecată în lumea de dincolo după ce se ostenise într-o carieră universitară pusă în slujba limbii române. Cartea apare în 2024 la Editura *Hoffman* din Caracal. În loc de prefață – dar tocmai atragere de atenție! - autoarea ni se recomandă de pe Valea Sâmniceului, de unde alte nume îmi deveniseră foarte dragi: Laura Vega Marcu, Constantin Mosor, Mihai Mustătea, Ion Aldescu..., apoi, în „efigia de suflet” privind baștina (acel acasă în măsură să te identifice unei maternități cu numele pământului!) și-a mărturisit legământul, unul rezonant pentru cei... asemenea: *Teritoriul vâlcean nici moartea nu mi-l poate răpi. Ne aparținem în totalitate și pentru totdeauna. Moșii și strămoșii mei, părinții părinților mei, cărturari sau pălmași aici și-au dus zilele cu demnitate și omenie, muncind fără preget. Au suferit ori s-au bucurat după cum le-au îngăduit vremurile. Și tot aici ei își au somnul de veci. Puntea destinului lor ne ține pe toți generații după generații, spre a ne rostui cu îndreptățire și sfințenie gândurile, speranțele, dorurile și aleanurile sub steaua proprie. Și fiecare la rândul nostru ne străduim să adăugăm ceva rădăcinilor nepieritoare, ca gândul și fapta noastră să le continue generoasa lucrare, cât mai bine cu putință.* Am citit, recitat și răscitit cele puse între coperte: poemele, incitat și de recomandările celor de pe coperta IV, cu expertiza lor incontestabilă (Mihai Beniuc și contemporanul nostru Aureliu Goci), dar spovedania *efigiei*, recitată și după, clarifica lucrarea, inclusiv osteneala nepoatei Mioara Ohîi, una de-o benefică... utilitate. Pentru *neuitarea față de întemeietorii de spirit pe veșnicile plaiuri ale țării* și-au asumat atât autoarea cât și nepoata o *datorie sfântă*.

Demersul acestui semnal se înscrie în logica revistei *Cultura Vâlceană*, dar și în obiectivul *Cercului de la Râmnic, România – Grădina Maicii Domnului!*

Soarele Interior? Chiar sufletul poetei spovedit în ... *efigie* (vezi *Efigie*, p.87/vezi: „rana dimineții mele/dunăre zălog de stele/haine arse lângă ele//pogorând la ceasul sfânt/frigul curge în pământ/lumânarea în cuvânt.”). Vezi și poezia „Iubirile”, în care prin „soarele amiezii” cu vântul tainic purtător, atins fiind învie/fură o clipă din veșnicie. Ne-o spune în scriptura-i versificată: „Anii mei demult ascund/Sensul clipelor profund;/Lanț de flăcări și scânteii/S-a-nșirat vibrând prin ei/.../Anii mei au prins în rând/Infinitul scăpărând!/Strâng simțirea sub condei/Și mă-nalț cu anii mei...”

Cartea este o recuperare a scripturii încondeiată în anii cu trăirea vârstelor. Structurarea sub titlul propus în 6 grupaje subsidiare confirmă o ordonare cronologică. *Copilărie tragică* (5 poezii), *Nevăzutele coarde* (11/vezi: Cântul pașilor din zare/Mă cheamă în adâncuri ... spre soare!), *Pași prin ani* (5). *Inscripții* (4) și *Lumini și Umbre* (5), acestea din urmă încearcă o definire metaforică a artei lui Brâncuși, dar și faptul contopirii creatorului cu opera, să însorească iconic materia însuflețind-o. Altfel de unde *soare interior?*, disponibil revărsării de dar, către simțurile noastre, ba și celor inițiate, mai altfel, prin pașii pe... cale! În acest grupaj chiar este inserată poezia care dă titlul cărții: „Soare interior”. Procesul este sugerat : *Treptat rugul fără nume/Cuprinde oglinzile inimii în brâie de soare, dându-le glas și o neliniștită culoare...* Grupajul final, *Publicații* oferă 25 de poeme apărute în diverse locuri cu diverse prilejuri. Donaris, Solaria, Doris, Verdele Prinț, copacul soare, copacul om (*Omule, pomule! Pomule, Omule!*), copacul râu, copacul pasăre – încifrează stări, procese... sub cheia metaforei, a mitologiei...

Să remarcăm poezia de final, *Decembrie*, un protest față de sacrificiul tinerilor din ciudatul 1989. „Copiii noștri ar fi avut copii/de n-ar fi fost sortiți să ne rămâie/ crucificate umbre – pe hârtie/sau îngeri triști plutind printre cei vii./ dar crucea legănându-se pe cer/ mai duce bucuriile promise,/luminile durerilor nescrise/transfigurând văzduhuri și ungher.”

Da! *Sâmburii – atrași de adânc, iau cu ei păcatele trupului*. Adăugăm și noi, precum poeta, că lasă în urmă scriptura, precum sfintele hieroglifice, ori tâlcurile artelor puse-n adâncuri cu însoriri vremelnice. *Finis coronat opus!* Inima inimii, tănuită osândă aține de-o ființă cu lumea/ cearcăn solar Sâmnicul patriei mele...! Inima inimii vâlcene, din grădina cea mare cu Dunăre, Olt și Carpați a vibrat poemele din dragoste pentru lumea aceasta specială, cu umbre și lumini, dar cu soare în pântec de mame și pe cerul cu amieze senine! /16. Nov.2024

„Cinestezie” la Râmnicu Vâlcea - un eveniment cu multe tâlcuri!

Un eveniment, anunțat ca un concert special, într-o succesiune de opt reprezentații naționale, alese în locuri anume, se anunțase pentru 4 octombrie 2024, la Teatrul „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea. Afișul ne chema prin chipul plin de zâmbet, ușor enigmatic, al eroinei principale a spectacolului (cum aveam să constatăm!) : LEYAH. Încunoștințarea, din vreme, asupra evenimentului ne-o făcuse Petre Simion Cichirdan, cel care monitorizează fără răgaz mediul nostru cultural și-l duce vestire departe, ca un slujitor *ars mundi!* Deodată ne-am aflat cu multe întrebări/provocări în față. Ce spun dicționarele despre cuvântul... „cinestezie”, apoi cum este manifestată *in vivo* esența lui, de cea ascunsă sub pseudonim? De ce între atâtea orașe cu tradiție culturală, precum : București, Ploiești, Pitești, Brașov, Piatra Neamț, Galați, Craiova, a fost ales, chiar Râmnicul? Ce altceva putea impune alegerea, dincolo de o motivație ascunsă?

Am cercetat DEX-ul și nu m-am prea lămurit privind semnificația cuvântului compus cu sugestia unui amestec de ritmuri și imagini. Puteau fi combinații asincrone vremurilor noastre, cu alte ritmicități, dacă stările povestite în imagini relevau cele demult împietrite și înghețate în nemișcare. *Trebuie să fie ceva ascuns și permanent viețuitor în informalul artei nepieritoare și dat de zestre genelor, să-și vibreze mai apoi tainele în noua respirație a timpului*, mă ispitește un gând! Afișul ne atrăgea atenția asupra unei manifestări inedite, prin noutatea ei: „concerte unice de cinematic pop” adică un fel de muzică de film, însoțită de imagini proiectate cu succesiune, a unor trăiri explicite (ale solistei în plină cântare/Voce și pian), ori ascunse într-o animație grafică cu sugestia interiorității... acea sferă/cerc cu lumină proprie demult pusă-n ascundere. Locurile alese expunerii mesajelor prezentului: scene de teatru și ale filarmonicilor, ne-au deconspirat cumva intenția proiectului -,regizorului, scenografului, eroului principal al celor puse-n spectacol/ compozitor, interpret, și dirijor”!- aceea de a spune o anume poveste și într-un anume fel! Scena unde actorul își joacă rolul, unde o formație de instrumentiști poate armoniza clasicul cu modernul, unde un ecran poate dubla realitatea vie din scenă, cu cele virtuale filmate apriori clasic, ori posibil redat digital din instantaneul global, ne stătea în față nouă invitațiilor, încă în așteptarea multor răspunsuri!

Iată-ne în sala, fostului Cinematograf „Modern”, acum ... post/modernă a Teatrului, patronat de Anton Pann! Lumea diversă are așteptările ei, după cum gusturile nu se discută. Iubitorii de cele clasice se bucură observând un cvartet de coarde! Mai tinerii dedați celor energizante privesc spre cei așezați simetric celor cu viori și violoncel din dreapta, bucuroși la vederea chitarei electrice, a bateriei și a unui monitor de mixaje electronice. Pianul așezat în centru, cu ecranul în fundalul scenei, luminat de un proiector, dă speranțe cinefililor! Prezentatoarea, încă Leyah, ne spune bun venit și ne introduce asupra intențiilor. Începem să deslușim anumite răspunsuri la numitele provocări. Cine este Leyah? și de ce este azi la Râmnic?, după ce ne va fi povestit ce dorește cu această inovație numită Cinestezie! Aflăm că este primul turneu care promovează acest stil nou: *cinematic pop*, inspirat de muzica de film, ca o fuziune între muzica clasică (mai puțin accesibilă publicului larg!) și muzica pop, cu altă expunere generațiilor din scena timpului nostru! În seara din urmă (3 octombrie!) primul spectacol avusese loc pe scena Teatrului „Marin Sorescu” din Craiova! Aflăm că alesese Craiova pentru că Leyah acolo copilărise și tot acolo învățase pianul de la tatăl său, un mare dirijor și directorul Filarmonicii.

Pe scena din Râmnic, Leyah ni se arată dincolo de ascundere. Este Magdalena Diana Marica, fiica lui Modest Cichirdan, cel care va fi copilărit și își va fi făcut ucenicia în muzică la Râmnicu Vâlcea. Este dincolo de moștenitoarea harului într-ale muzicii de la tatăl său, expresia limpede în limba la modă a globalismului, tocmai engleza prin mama sa slujitoare a ei. Ni s-a mărturisit explicit, dar și printr-o dedicație artistică specială, că a venit la Râmnic pentru o omagiere specială a tatălui său, cel care a înrâurit-o spre această artă. Ne va fi spus că zborul, spre ... *marea libertate pentru omenire, este muzica*, citându-ne profeta tatălui, în ceea ce-i va însemna destinul. („Nu există libertate mai mare pentru omenire ca muzica”!). Îl va fi și confirmat peste timp în ecoul cântat și mângâiat pe clapele pianului, revărsând lacrimile nevăzute și șterse departe în culise, după răspunsul dat eterului al piesei „I’ll be fine”.

Îl cunoscusem bine pe Modest Cichirdan. Fusesem invitați la Filarmonica din Craiova la un eveniment cu interferență culturală. O „Carmina Burana” pe scenă și în holul intrării o expoziție de artă plastică a fratelui mai mic: Petre Simion Cichirdan, ne-a ocazionat prima întâlnire față în față, pentru că despre fratele cel mare al prietenului meu aflasem multe, demult. Văzându-i acum fiica, într-o expresie a polivalenței exemplară, am refăcut firul continuității, mai multor generații de muzicieni, ivită la Râmnic într-o perioadă cu mari tulburări pe la fruntariile răsăritului. Sugestia mi-a fost dată tocmai de atitudinea artistei noastre Leyah, privind conflictul din scena momentului de la fruntariile răsăritene. (vezi „Peace is only thing we need”!) Ne-am amintit de venirea copilului Modest Cichirdan, doar la vreo trei ani în Râmnic, dinspre Hotinul Moldovei, evacuată înțelept din fața cuceritorului, apoi că dintre ceilalți evacuați dinspre Cernăuți (1944!): Alexandru Leca Morariu și Octavia Lupu Morariu, Cichirdanii (aici adaug și pe Petre, cel mic, și el ucenic peste timp la violoncel) vor fi primit misiunea slujirii libertății artei oamenilor, prin muzică. Iată cele trei generații care și-au aflat în Râmnic... grădinița, ca un loc al ștafetei cu împlinire. Aici a venit, în proiectul ei novator, Leyah, să cinstească locul și să ne spună că ștafeta ei este de dar și pentru noi.

Cum am trăit spectacolul?, după ce am înțeles, în parte doar, despre ce este vorba? În direct – explicit, dacă aveam fiecare cheile unor experiențe proprii! Rememorate instantaneu, dar și mult după terminarea spectacolului prin suprapunerea multor planuri și încercând o închegare simfonică pentru descifrarea armonicii principale. Încercam să descompun ceea ce „dirijorul” de la pian, cu vocea și mimica vizualizată pe ecran, uneori doar zbaterea interioară, constituiau un întreg ce nu se lăsa descifrat decât înțelegând toate partiturile. Apoi acestea într-un cor(p), să-mi cânte *cântarea cântărilor* -înțelesul integrator, tocmai spiritul care le pusesse în scenă și le trăise de-a împreună cu însoțitorii. Experiența unor spectacole nocturne, de sunet și lumină printre vestigiile istoriei milenare, cărora le aflasem posibila istorie și cărora le pipăiam mărturia, ca pe o încredințare anume, ori tot exterior combinația de închipuiri ale înaltei tehnologii, proiectate obligatoriu noaptea... o avusesem mai demult. Ceea ce trăisem acum, într-o sală, deci interior, încerca prin două parole de intrare (Cinestezia și Leyah!) să ne provoace cumva rebusist schimbarea unor sensuri! Exteriorul devenise interior. Universul se căuta pe ... sine, într-o stare personalizată, tocmai în Omul

care se regăsisse din propria căutare/ce îndemn cel al lui Socrate, pentru dobândirea sensului existenței de ... sine. (S)/(C)ine/stezia? Să nu fie ea un îndemn al căutării de sine? Personificarea puterilor, uneori într-un cumul să susțină posibila ubicuitate (spațio-temporală!), nu s-a făcut prin încredințările unor El/ohimi? (singularizați Lui... El, lui Allah etc., pentru a fi Tatăl din eternitate: Cel ce este!?) Să nu fie, acest făcător al spectacolului, chipul și asemănarea unui El/Tată, care va fi predat ștafeta (vorbeam de ubicuitate!) și încă vorbește prin modul în care El... veșnic este?! (să apelăm și noi aici la ceea ce poate da o sugestie de taină!) . Cu această supoziție ... a tatălui inculcat genetic și reflectând exterior prin fiul din scenă, tocmai ceea ce sinele, după o muncă tenace dobândise, am revăzut spectacolul din memoria care adunase cele văzute, auzite... simțite acolo...

Prima impresie: spectacol de sunet și lumină într-o sală în întuneric privind pe scenă un ecran cu o proiecție rotundă de lumină să pară ... o lună, ori doar o fereastră spre mai departele din adâncuri. Poate doar un ochi (ce privire cel din triumghiul, geometrizaând treimea ființării!), care ne privește cu pleopa ridicată dinspre un interior care ne vorbește cu privirea; chiar ecranul ne va fi arătat multă frământare exterioară, armonizându-se cu cele sonore clasic-pop, vibrând pe scena cu întuneric. (Ecranul ne proiectează și chipul pianistei, cu rotundul gurii în rostire și zbaterea degetelor pe clapele pianului! Imaginea ne-o oferă ecranul, sugestie a faptului că ceea ce sonorizează interpretul este chiar propria creație, este rodul sinelui său, un ecou care ni se dăruiește dinspre lumea interioară a persoanei... una cu inferențialul genetic și acumularea din toate grădinile creșterii sale. (vezi balada „Time“!). Ascultam, priveam alături de o sală tăcută și... gustam, oricum întrebător, privind starea de bine care m-a cuprins, dobândită prin vreo chimie secretă necunoscută. Vibrația sălii ne arăta o lume sensibilă intrată în vibrație sincronizată la tactul unui centru de comandă, aflat chiar în centrul scenei. M-a dus gândul la modelul Omului-Neuron, care se prinsese nevăzut cu atâtea sinapse de fiecare dintre noi. Fiecare atingere a clapei strigând un sunet, rotundul vocii vocalizând sunetul propriu, mimica feței, a trupului și jocul clipirilor... toate se făceau o plasă rezonantă și ne cuprindeau într-o armonie. Înțelesul cuvintelor, cu limba muzicii altfel vorbitoare devenise caduc (oricum în engleza globală... nu pot suplini mesajul celor ce nu vibrează în sunetul muzicii!). Avizați fiind asupra unei oferte cu muzică clasică (afișul atenționându-ne asupra așteptării!) nu am fost surprinși de ... limba engleză a textelor pieselor oferite în concert. Chiar limbajul poetic colorat cu epitete, hiperbolizat, uneori cel popular, precum provocările cimiliturilor, ielelor dodiste ne iau de minți cu mantre ademenitoare. Da. O mulțime de sinapse cu sala se vor fi făcut treptat, după cum creșteau în intensitate ecourile vânturării palmelor noastre. Prin ciudatul labirint al atâtor taine/genuri puse împreună eram călăuziți, în/drumați/dirijați de sugestia ochiului interior, care se recomanda *in actu*: *Leyah*, uneori ca o furtună redată de o animație grafică, a tumultului interior al creației. Ea, pământeană Magdalena Diana Marica ex. Cichirdan/rămas interiorizare genetică, își adusese alături precum odinioară anticii un anume de/cor, tocmai corul instrumentelor, să vorbească pe corzile lor, cvartetul anotimpurilor. Cum să lipsească violoncelul, ca o vârstă a copilăriei din casa tatălui... acum prin ceruri? Erau acolo ca două ipostaze temporale, față în față, cu împăciuitorul între ele, corzile viilor și cele ale chitarei și nelipsita baterie să amplifice ritmul clapelor pianului împăciuitor de cantilenă și zbatere. Trecutul și prezentul se amestecau în realitatea scenei ca într - un teatru antic, dar proiecția cu dezvelirea unor taine ascunse celor mulți, poate neinițiați proiecta profetic... ce va să fie, dincolo de scena momentului cu doar imediatul, precum îngrijorarea cu amintitul război și rugămintea, ori angajamentul propus (vezi „Save-me!” și „I don't deserve this!”). Superbă... meditația sub copleșitoarea lună, când gândul trăia în pașii numărați de clapele pianului, chiar starea de grație a titanului, rămasă impregnată în veșnicie. Apoi în momentul trăirii dedicației... tatălui, ca realitate a izvorului din ochiul fizic – ce anotimp înveșnicit din vremea când tatăl îi dădea harul său pe pământ, însămânțând calea în necunoscutul de atunci labirint!- cum să nu te dumirești, vii fiind noi încă toți, inclusiv cei din cvartetul vibrând anotimpurile, că ne trăim calea împreună cu cei demult plecați și cu datoria asumată să-i avem alături și să le vorbim cum doar arta le știe limba duhului înalt? Pentru intimitatea noastră să știm să ne topim împreună într-o lacrimă și aceea doar nouă și în taină să ne ostoiască dorul. (așa am înțeles ostoierea de taină din culise a *Leyah*, după trăirea publică a dorului de Tata!).

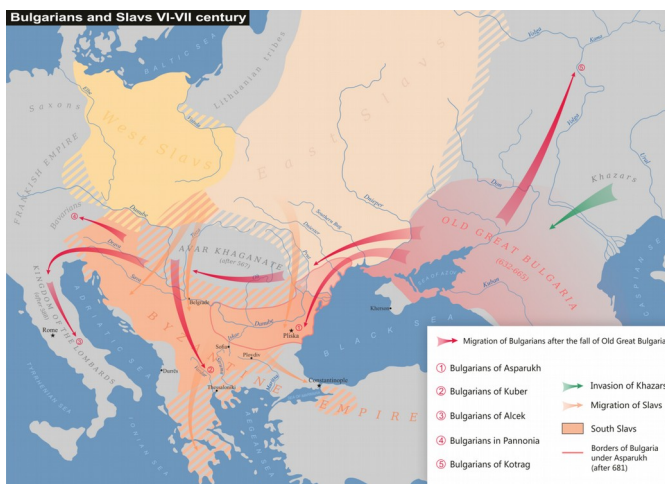
Vor mai fi fost și alte gânduri iscate de acest eveniment. Altele se vor ivi la vreo scânteiere indusă cumva de vrun impuls meteoric, dar trăirea acelu moment special îmi impune aici niște obligații. Să mulțumesc prietenului Petre Cichirdan că mi-a făcut cunoștință cu nepoata lui talentată, după ce cu ani în urmă îmi făcuse bucuria întâlnirii cu fratele său și tatăl Magdalenei Diana/Leyah: Modest Cichirdan. Apoi să îndemn lumea să meargă la acest fel de spectacole, care fac mai ușor înțeles limbajul muzicii clasice în compania celor moderne, aduse de emanciparea tehnologiilor înalte și noile gusturi ale generației de azi. Nu pot să nu amintesc aici că la spectacolul Cinestezia, din 4 octombrie, 2024, de la Teatrul „Anton Pann”, am stat alături de colegul și prietenul meu, Peti, junior editorul (vezi Intol Press și revistele sale!), și el o ramură/mlădiță din arborele Cichirdan, cu o cuprindere în atâtea domenii ale științei, culturii și artei. Este și aici un motiv, să reiau și pe românește o speranță: „Va fi bine!”/Mihai Sporiș

Târnovo... cheia multor provocări ale istoriei

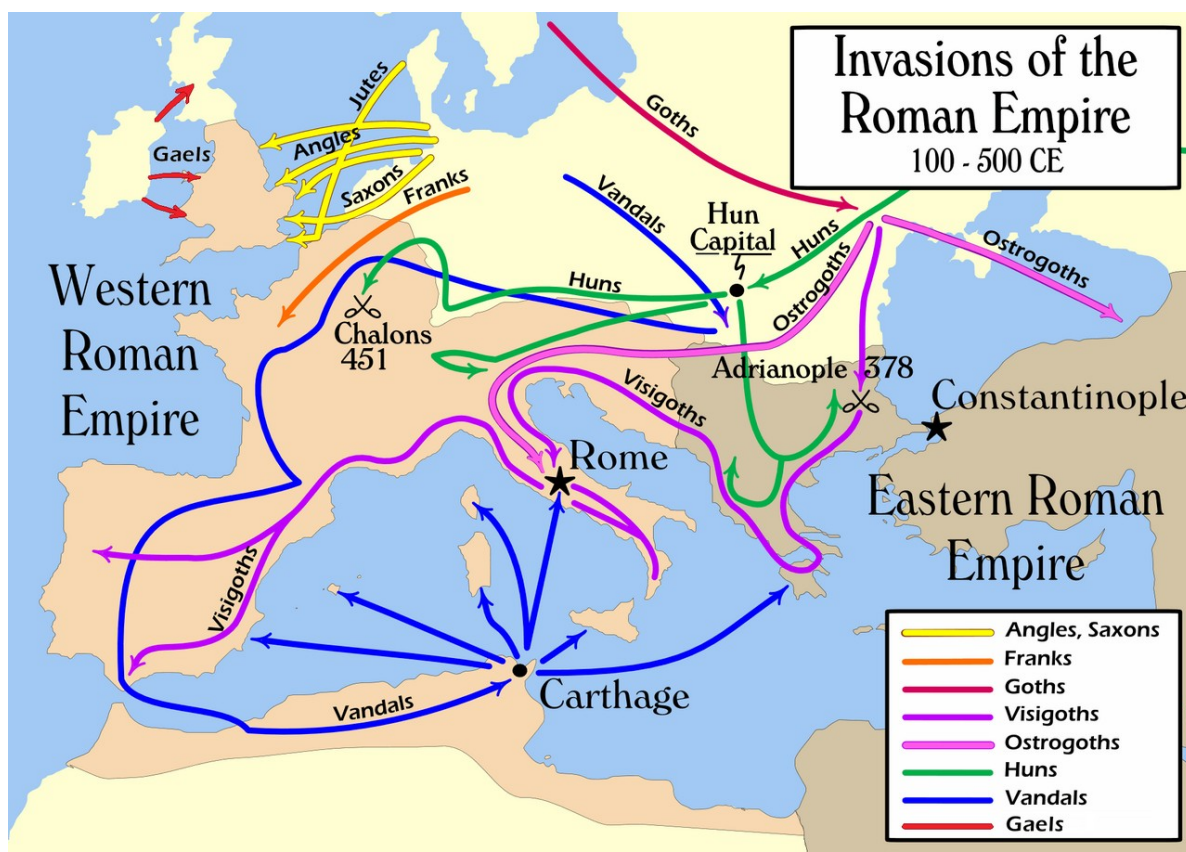
Am trecut recent, la sfârșitul lui octombrie 2024, ca acceleratul printr-o haltă interzisă, în drumul spre, și dinspre Istanbul, prin Veliko Târnovo. Mai marele prin istorie: Bizanț/Constantinopol/Țarigrad/Istanbul, *buric al pământului* recunoscut de multe ori, cu ditai *cornul de aur* între continente, în strâmtoarea dintre mări, făcea o concurență anume unei alte *capitale imperiale* lăsată într-o nemeritată umbră și încă nedescifrată până la capăt. Faptul că un *imperiu vlaho-bulgar* va fi existat, dar istoriografia celor două *republici* de azi (România și Bulgaria), de pe malurile opuse ale Dunării, se raportează diferit la o perioadă feudală, cu multe etnii și fără o definiție modernă a națiunilor, ne-a pus în dilemă: de ce în prezentarea bulgărească și internațională, Țaratul/imperiul este... doar *bulgar*? Pare să fie doar din cauza punctelor de vedere diferite, malurile fluviului/hotar, poziționându-ne diferit, în tabere de putere diferite, în spații culturale diferite (vorbind aici de limba pământului, scrierea ei și slujirea în altarele creștine!), ne-am dat aici o... părere. Trecusem Dunărea peste ... *podul prieteniei* de la Giurgiu- Ruse, numit așa de constructorul sovietic, prin 1954, când prietenia se impunea în marele *lagăr* est-european cu capitala lui la Moscova, un fel de Romă purtătoare de griji... geopolitice. Acum legătura aceea din lagărul comun își pierduse valabilitatea, dar apăruse, tot dintr-o necesară dovadă de apartenență la Uniunea Europeană în care suntem cu noile obligații politice, podul de la Calafat-Vidin (numit chiar *Noua Europa!*). În noile condiții istorice, în care se pune preț pe diversitate și multi/culturalitate, acest liant al viețuirii de-a împreună nu ar trebui să ne vindece de partizanatele, care nu observă cele comune? Dilema poziționării într-un întreg - de data aceasta într-o nouă *uniune*, la rându-i pe globul cel mare!, privind prea mult spre tine, ori prea departe până la negarea baștinei, ne arată între cele două sensuri. Este o mare provocare să-ți găsești repede rostul? și să ființezi în noul ansamblu cu toate capacitățile și să te bucuri de toate drepturile? Credem că este, numai în măsura în care ți le cunoști, le faci cunoscute și partenerilor și în egală măsură îi cunoști și îi respecti și pe ceilalți acum, cu toate ale lor. Altfel privind, între un moment dat (acel statism... cu mentalul remanent în diverse fixații: tradiție, dogme, prejudecăți!) și proiecția profetită/proorocită/planificată/prognozată, oricum anticipată dinamic de procesul din scenă, se duce o luptă permanentă. Între centripetul, căutând sinele identitar, și centrifugalul care te risipește... pe glob (și dincolo de el!), rar se poate stabili un echilibru și atunci sensurile se schimbă, apar bornele prin istorie, care marchează timpul și noile centre de comandă ale geografiei puterilor de tot felul. Aceste gânduri mă frământau în autocarul care trecea ca vântul și ca gândul, prin Veliko Târnovo, grăbit de întârzierea mersului de melc de acasă (întârzierea de vreo două ore pe drumul dintre Râmnic și București, pe drumul de centură, neterminat al... Capitalei, și în coada de la trecerea peste podul bătrân, în reparație, de peste Dunăre!). Cum să nu ne fi lămurit, la fața locului, multe întrebări, care ne bântuiau privind ciudatul nume, care își avea și pe la noi înțelesuri precise?

Veliko Târnovo: oraș, regiune și capitală administrativă în Bulgaria, fostă capitală a unui stat Vlaho-Bulgar trebuie cunoscut special! Fusesse și el un... *buric al pământului* (în sensul adânc al expresiei, nepeiorativ!) pe vremea când la nord de Dunăre istoria noastră vorbește neclar de o ciudată perioadă în care se vor fi plămădit, dintr-un amestec de neamuri roite peste pământurile cu rădăcinile pământenne, aduse de băntuirile puterilor oamenilor: *poporul român și limba*, într-o credință nestrămutată din crezurile bătrâne și ele. Ba aflasem că țara Vlaho-Bulgară se întindea și peste fluviul acum hotar despărțitor (vezi hărțile creditate cartografic și istoric și cu expoziție publică!).

O istorie în care Dunărea nu a fost hotar și amestecul neamurilor... posibil

Apoi că o Românie/ Rumelie, se va fi aflat la sud de Dunăre cu mult mai devreme decât 1862, când pe vremea lui Alexandru Ioan Cuza, Principatele Dunărene, unite în 1859, își vor fi primit numele România, atestând geopoliticii *latinitatea*, care credita și pe urmașii Romei din... Balcani și chiar la nord de Dunăre.

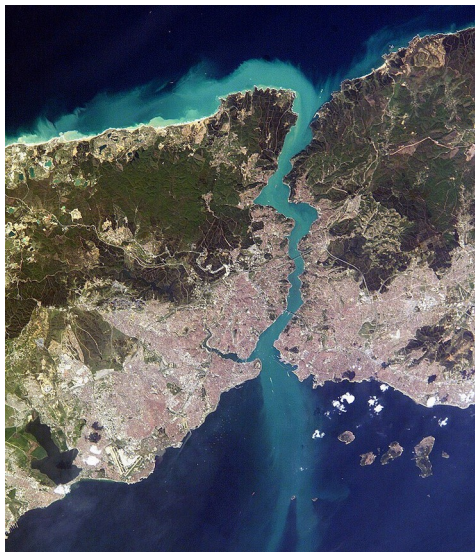
Treceam în grabă mare...pe lângă orașul fostă Mare (Veliko) capitală, spre defileul din vecinătatea nordică a Munților Balcani. Lung ne era drumul spre Istanbul și noi eram în întârziere. Nutream speranța că la întoarcere vom vedea pe îndelete această inimă vremelnică de Imperiu/Țarat. Dar nu a fost să... fie! Despre imperiul Latin, cel ivit după Cruciada a IV-a (1), care străntorase Imperiul bizantin, cucerindu-i chiar Constantinopolul și intrat în conflict cu al II-lea Țarat vlaho- bulgar (2), aflat la cumpăna alegerii credinței după *marea schismă* (3), istoria se clarificase și chiar geografia politică se va fi modificat, cu amprentarea latinității și autoritatea vremelnică romano-catolică, dinspre papalitate. Ce influențe vor fi fost la nord de Dunăre, pe vremea aceea fără documente proprii? Nu cumva poziționarea *țaratului* pe ambele maluri ale Dunării, ne va fi determinat cursul istoriei, descifrabilă prin propria cronică?

La întoarcere, după o vizită cercetătoare în Istanbul, am trecut prin Edirne (fostul Adrianopole, orașul numit așa după împăratul roman, Hadrian, urmașul împăratului Traian, din imnul nostru național!), tocmai de *ziua națională* a Republicii Turcia (4). Orașul emblematic pentru o Românie/Rumelia (în spusa fără: „ă”, „î”, „â”- proprii doar foșnetului nostru fonetic!) ne-a reținut să ne minunăm de o serbare într-o republică modernă (5)... târzie (la început de secol XX!), unde cândva imperiile, nu puține, se închinaseră cerului și unor *dumnezei* pământeni : împărați, sultani, patriarhi, califi...). Pe aici se înstăpâniseră prin vreme imperiile: persan, macedonean, elenist, roman/bizantin, latin/venețian, bizantin, otoman - acesta cu o cuprindere care va fi atins la apogeu: 5 milioane de km. pătrați! (toate acestea, cu statistica noastră târzie, care exclude mai vechimea cu colonizatorii mărilor: greci/cu toate neamurile asumate prin mitologie, etrusci, puni, ori mai tereștrii: traci, celți, sciți etc.). Cum să nu observăm schimbarea polilor dintre hegemonia cerului cu ambasadori pământeni, și cea a pământenilor cu altă poziționare în binom?! (tocmai într-o *republică* în care cei doi poli sunt într-un echilibru, cu balanța chiar pe podul peste Bosfor?) . Iată-ne din nou în criza de timp, care adăugată anunțatei înnoptări, tocmai pe ... *podul prieteniei*, ne-a anulat preumblarea visată, la întoarcere, prin Veliko Târnovo. Prea multe erau cele aflate dintr-o altă cercetare despre acest loc, acum pipăit doar în generalitatea reliefului, una care vorbea mai altfel și mai înțelegător.

Văzusem deja Istanbulul și el cândva, pe slavonește, Țarigrad. Cu o pădure de minarete în re/înaripele basilici, ori nou construite pentru Allah, Isalmul își striga surele din înaltul

tehnologizat și el. Muzeele dovedeau istoria cu artefactele pipăibile, iar trăirea sacralității se observa în portul oamenilor și asaltul la orele anume al moscheelor. Modernitatea și trăirea sacralității... canonizată și ea după taifunul unor puteri omenești, retrăind glorii apuse, par a confirma amintita balanță, ca un pendul cu permanentu-i balans între noapte și zi, între răsărit și apus. Se pare că metronomul își bate fără vreo piedică tactul vieții pe cale, și ea cu înființări și apusuri să legitimizeze duratele, acele opere care dau seama de urmele trecerii. Să dăm dreptate poetului care cerea, celui de sus, oprirea ceasornicului! Bun ne-ar fi fost răgazul de-o clipă prin celălalt oraș al țarilor: Veliko Târnovo. Noroc cu scriptura slovelor, a caro/grafiei, toponimiei, a artei, de ce nu?, și a legendelor duse în descifrările târzii cu trăirea poetică, ori dintr-o cauză specială a regăsirii propriilor rădăcini!

Pe această cumpănă peste ape și trecătoare între mări, CONSTANTINOPOL va fi fost mare cumpănă în istoria lumii cu dumnezei și împărați

Peste marele Imperiu Roman, cu întregul refăcut și cu adoptarea creștinismului ca religie valabilă, Constantin cel Mare puse orașul de la marea trecere între continente... capitală, și îi oferise patronajul numelui său. În vecinătate, la Niccea, adunase în 325, e.n, vreo 318 înalți ierarhi ai bisericii creștine să-i armonizeze în citirea scripturii și apoi consacrase Constantinopolul ca Patriarhie dominantă unității celorlalte și în vecinătatea puterii împăratului, pentru simfonia puterii pământene, cu cea din cer. Urmașul său, peste timp, Teodosie I va consacra la Sinodul din 381, chiar de la Constantinopol, creștinismul ca singură religie acceptată în imperiu. Apoi, după scindarea imperiului, între Răsărit și Apus, în 395 e.n, divergențele privind citirea scripturii și aplicarea canoanelor conciliilor/sinoadelor, va deschide noi fronturi de luptă...

Justinian, prin 529, de la Constantinopol va fi închis porțile antichității, cu noul cod juridic (cu știința pusă sub obroc, pentru o noapte istorică/ universitățile închise, jocurile olimpice... anulate încă din 393, bibliotecile incendiate ș.a) , cu alte canoane ale scripturii, adevărate legii emanate de interpretarea teologilor și aplicate în logica puterilor cu ierarhii și ascultare, necondiționate. Între Răsărit și Apus, scindate și religios, diferențele s-au pus în conflict. În acest context istoric..., după multe migrații (vezi slavii, bulgarii... în principal/ vezi hărți, privind sec. V/sec. VI-VII!) intră în scenă un vremelnice centru de putere cu atributele puterii de vârf, politice și religioase. Iată cum Târnovo... devine Țarigrad (capitală a Țarilor, unui anume imperiu!) , dar și Patriarhie (care nu mai depinde ierarhic... decât de Cel din Cer!). Se întâmplă acest fapt când Constantinopolul căzuse sub... *latini*, iar autoritatea religioasă, specifică ortodoxiei răsăritene, își mutase și ea centrul de comandă! Iată-ne obligați, după lunga introducere, să zăbovim mai altfel asupra celor aflate despre Veliko Târnovo, pe care voiam să-l simțim cu pipăitul, mai altfel cunoscător, și apoi să-i cautăm numitorul comun într-ale noastre, din ciudatul amestec al atâtor părți care au coagulat înnoirile într-o stare anume cu numele ei de azi. Să-i observăm acestui loc anume, darurile reliefului și așezarea prielnică într-o cetate a naturii.

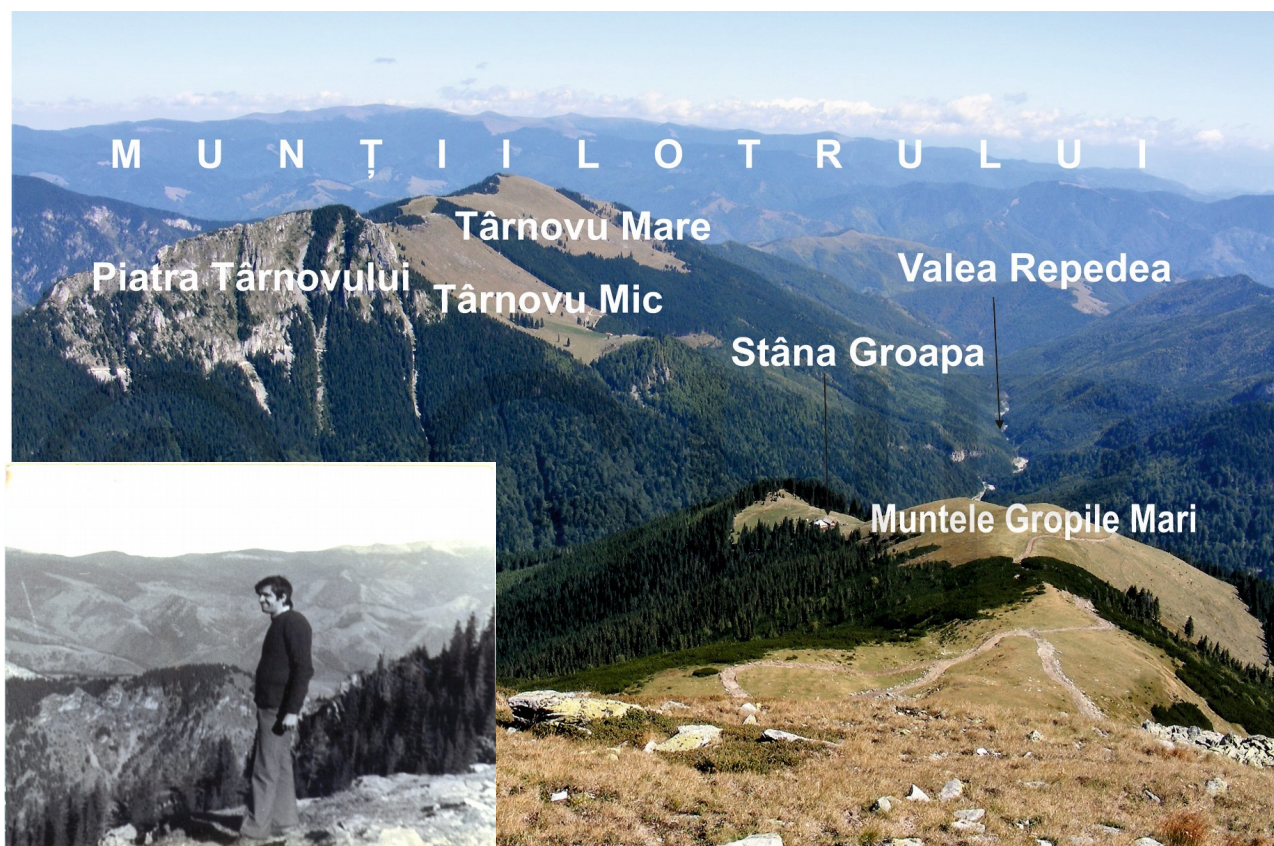
Orașul/cetate este așezat între Dunăre și Munții Balcani, ca un lanț paralel la sud (vezi harta), pe cursul râului Iantra, chiar la ieșirea acestuia dintr-un defileu de cca 7 km., unde niște coline oferă niște meandre ca adevărate ziduri lichide, în vecinătatea celor ce vor fi fost adăugate cetăților. Râul de 285 km., afluent al Dunării, în zona orașului Șvistov, peste fluviu aflându-se Zimnicea (punctul cel mai sudic al României), a favorizat, pe valea lui organizările sociale și politice, specifice multor altor locuri. În Bugaria vezi... văile Timocului (din zona Vidin), Ischarului (cu... Plevna), Lomului... cu Ruse, Mariței... din Tracia, etc.

Colinele stâncoase au favorizat, pe postamentul natural, ivirea unor turnuri care își vor fi deconspirat stăpânii prin numele lor: Sveta Gora/Muntele Sfânt/Holy Mountain, Tsarevets (cu... palatul țarilor și al patriarhilor), Trapezitsa (a doua cetate/ fortificație a locului). Istoria, mărturisită arheologic, vorbește de o vechime milenară a amenajării locurilor ca cetăți ale puterilor trecătoare. Imperiile mai recente își au propriile amprente... proaspete. Se detașează - și afectiv în naționalismul identității bulgare!-, perioada *Țaratului al II-lea*, neapărat doar bulgar!, dintre straturile mai vechi, precum cele : trac, roman, bizantin și... cel otoman, prezent pe aici după 1393, până la începutul secolului al XX-lea.

Relieful aici se va fi arătat prielnic, celor de pe valea Râului, ieșit din strâmtoarea muntelui. *Râul, ramul* s-au arătat pământenilor, prieteni buni, iar aceștia le-au dat numele privindu-le chipurile, uneori împodobite, propriilor nevoi. Am asociat geografiei, numele de botez date de oamenii locului și am observat și la mari depărtări același alint în personalizarea locurilor. Ce spune toponimia despre Veliko Târnovo? În limba slavă, purtată cu ei de migratorii slavi, Vel, Vel/iko înseamnă... Mare, Măreț, Impunător - precum voinicul, vornicul, voievodul și alte grafieri care pun „V”-ul ... ca un vârf, cucerit, ca o Victorie! Că am identificat în istoria locului gloria unui imperiu (vezi al II-lea Țarat (vlaho?!)-bulgar: 1198-1260/1393, și a unei Patriarhii Creștin Ortodoxe, autocefale: 1235-1393, documentele confirmă! Ce să însemne Târnov/o? Dex-urile, și alte familii de cuvinte cu sonorizările asemenea și cu anume înțelesuri, ce ne spun? Am găsit trimiterea la... *turn* și ne-am întrebat, dacă în geografia naturii mame găsim numele și/sau asemănarea cu cele zidite, să vadă departe. Colinele de pe dealurile de la ieșirea lantrei din defileul sudic, puteau fi turnuri de observație, cu o amplificarea a razei vizuale prin suplimentarea cu cele zidite. Am cercetat și prin vecinătatea noastră, și ea sonorizată cu... *slava*, care a polenizat relieful, ori a slujit în altarele cu psaltica slavonă. Am găsit pe valea noastră de suflet, cea a Lotrului... Muntele Târnovu, care se observă spre vest de la Brezoi, dar și dinspre vest de pe traseul Transalpinei, care traversează Parângul. De aici, din obârșiile Latorii se observă, dominantă în panorama largă, Piatra Târnovului! Iată o față a ... Târnovului, ca un punct de observație.

De pe Târnovul... din Carpați, privirea roată ajungea departe, uneori în toamnele târzii și limpezi, departe spre sud, se observa lucirea Dunării.

La intrarea și ieșirea din defileul Oltului care străpunge Carpații Meridionali, avem un Turnu Roșu și un Turnu (vezi Turnul lui Teofil, care... privește Arutela, castrul roman, de pe Trans/alutan - intrat în 2024, în lista UNESCO!-, Mănăstirea Cozia, zidită pe vremurile când turcii cucereau Țaratele *bulgare* -Târnovo 1393! și Vidin 1396!). Anticipând căderea Patriarhiei de la Târnovo, la nord de Dunăre apar Mitropoliile (dependente de Patriarhia de la Târnovo, cea mai apropiată!) la Curtea de Argeș în 1359, și în... Banatul Severinului (Oltenia) în 1370. Pe o cale ocolitoare defileului, pe valea

Băiașului (cea purtătoare de *posade*, știute și neștiute!), avem Turnul lui Doancă și... foarte sus, pe muntele Cozia... poate chiar misteriosul Kogaion! Pe cursul Dunării... Turnul lui Severus ținea sub observație Porțile *de fier* ale defileului, unor ape care clocoteau în... *cazane*, iar la Turnu Măgurele, peste ape doar de Cetatea de la Nicopole, alt punct strategic își organizase observatorul! De înaltul turnului, depindea puterea *tronului*, dar și priceperea de-a mătura cu... *târnu*, (mătura din nuiete și/ sau mărcini), de-a căra cu *târșul*, cele vechi la groapa istoriei. Facem trimitere la aceste locuri pentru că istoria începuturilor unor stătalități românești pe aici, tocmai își documenta anumite evenimente, cu certe legături cu cele sud/dunărene și legate, neapărat și de Târnovo, inclusiv privind organizarea bisericii. (despre apariția *țaratelor*, care au dat măreția: Veliko! Vezi capitolul dedicat!)

Mihai Sporiș

1. Cruciada a IV-a, 1202-1204 a fost inițiată de Papa Inocențiu al III-lea (1198-1216) pentru eliberarea Ierusalimului cucerit de musulmani. Cruciații, cavaleri ai Apusului, transportați de Veneția (contra cost) au trădat obiectivul, cucerind Constantinopolul pentru o lungă perioadă (1204-1261). Apar, față-n față cele două imperii creștine în luptă fratricidă: cel nou înființat (romano-catolic!) cu Imperiul Bizantin ortodox, grecizat. Papa condamnă inițial atrocitățile, dar se împacă cu ideea că războiera va pune capăt schismei. Imperiul nou creat: Imperiul Latin, pus sub autoritatea francilor își va fi primit conducător pe Baldovin de Flandra;
2. Al II-lea Țarat vlaho-bulgar, a apărut în 1186, odată cu victoria bulgarilor și vlahilor răsculați din sudul Dunării împotriva Imperiului Bizantin;
- 3 Marea Schismă, între Biserica Romei (romano-catolică) și Biserica Greacă (creștin-ortodoxă), cu centrul de putere la Constantinopol/Bizanț, s-a produs în 1054, din cauze politice și religioase;
4. Ziua națională a Republicii Turcia: 29. octombrie, data când Mustafa Kemal a promovat proiectul proclamării Republicii, în 1923, după secole de instituție imperială cu... Sultani!;
5. Turcia, republică modernă, este stat membru al ONU, NATO, OSCE, OECD, OIC și Consiliul Europei.

Târnovo și țaratele vlaho-bulgare

În căutarea măreției, consemnată în numele Veliko Târnovo, nu puteam să nu observăm procesul unor agregări ale puterilor înnoite/primenite care să pună în crize și reșezări, cele vechi. Descreșterea Imperiului Roman, după scindarea lui, și apariția valurilor migratoare, au făcut loc coagulării altor centre de comandă, unele rapid emergente, prin puterea lor de lovire. Odată cu ... *descreșterea* Imperiului Roman (după vreo cinci veacuri de cultivare a unui mediu cultural-spiritual/ vezi spiritul greco-latin însămânțat în pământul balcanic, dar și la nord de Dunăre), o primenire cu cele noi aduse de migrațiile venite...(purtate de nevoi, uneori într-un dominou care rostogolea ... puterile și modifica relieful politic!) starea de fapt a trăirii locurilor (Cultural-spiritual, politico-economic!) se va fi aliniat comandamentului impus de stăpâni, peste locurile supuse prin feluritele lupte

Peninsula Balcanică/ Imperiul Bizantin în veacul năvălirii avar și înaintea celei bulgare

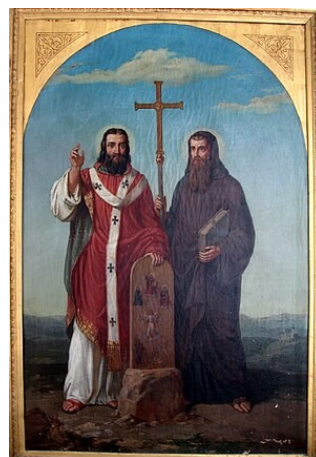

În Peninsula Balcanică (cu hotarul nordic Dunăre +Sava), peste amestecul local al băștinașilor (1) priment cu inundația slavă (2) ,(împinsă de avari (3) la sud!), în 680 migrează de pe Volga...Bulgarii, un neam turcic, cu propria lor credință (4) și formează sub Asparuh, hanatul propriu (numit mai târziu, țarat (5), în limba vechilor slavi a populației dominante!). Direcția de cuprindere a acestui prim țarat, ne este sugerată de capitalele/centrele puterii, care se vor plasa în alte poziții, în mai largimea atinsă. *Pliska*, situată în zona nord-estică va fi capitală între 681-893, apoi *Preslav*, situată ceva mai central între 893-972. În perioada unei supremații în Balcani (cu victorii asupra Imperiului Bizantin, căruia îi va fi cucerit parte din teritoriile europene/ vezi Tracia, Macedonia/zona lacului Ohrid!) capitalele vor fi căutat locurile mai apărate: *Skopje* 972-992, *Ohrid* 992-1018.

Între 681 și 1018, în cele peste trei veacuri, istoria consemnează *Primul Țarat vlaho-bulgar!* Sintagma „vlaho-bulgar”, pentru statul monarhic, care impune limba și oferă slavilor împământeniți *o scriptură în grafie proprie* (6), vorbește de un portaltol civilizațional profund. Vlahii/Valahii (7), la nord și sud de Dunăre, purtând portaltolul romanității și creștinarea dintr-un început (vezi Apostolul Andrei!) au conservat tradițiile ocupațiilor proprii reliefului (vezi... păstoritul oilor / transhumanța, care dădeau, într-o libertate de permanentă mișcare și abilitățile negoțului, cunoscători fiind ai ... plaiurilor!). Bulgarii... din numitul binom, cu trimitere la *proto/bulgari* (adică băștinașii locului, vorbind de cei de dinaintea migrației de pe Volga!) sunt, pe numele lor vechi: traci, cum la nord existau neamurile geto-dacice! Acești băștinași deprinseseră și ei în traiul în devălmășie, sub administrarea Romei, mai apoi a Bizanțului (cu reactivarea elenismului!) aceeași credință, pe care de-a lungul viețuirii Primului Țarat o vor fi putut transmite mulțimii slavilor, ca o benefică asimilare, sprijinită oficial de puterea Statului/ Hanat, în evoluția sa politică, spre Imperiul propriu consolidat și în tranziția de la păgânismul originar, către convertirea creștină. Procesul creștinării, lângă titratul Imperiu Bizantin și simultan sub influența Romei apusene, va fi generat și ereziile cunoscute (vezi *bogumilismul*/(8)!). Noul imperiu devenise un teren favorabil în care ofertele celor două orientări ale creștinismului, va alia politic Țaratul, când spre Constantinopol, când spre Roma, taberele opuse căutându-și... aliații! Înspre nord-vest, cuprinderea primului țarat se va confrunța cu Hanatul Avar, circa două veacuri, apoi cu Regatul Ungar din Câmpia Panonia, (mai mult, în perioada celui de-al II-lea țarat, viitorul *regat apostolic* (9) apărând mai târziu pe ... scena lumii (sub protecția Papei de la Roma, pregnant după *schismă*(10), dar și înainte de stingerea Țaratului, între... 972 - 1018, când Imperiul Bizantin îl supune o lungă perioadă, politic și religios.). Să remarcăm acest proces, cu evenimentele lui altfel vorbitoare.

Masiva migrație slavă în Peninsula Balcanică, dar și cea de la nord de Dunăre, aflată în crezul ei păgân, impunea și pentru stăpânul politic al momentului peste locul statornicirii celor veniți, să fie adusă sub scripturile ierarhiei Bisericii Imperiului Roman... creștinat (chiar dacă împărțit de

Teodosie I, între punctele cardinale, ca moșie fiilor succesori!). Dincolo de Imperiu Roman creștinismul, denunțat schismatic, de Niceea 325, se armoniza diplomatic cu puterile în plină ascensiune: persană, mai apoi cea arabă, care din secolul al VII-lea concura, în prozelitismul religios..., Constantinopolul. Așa ne explicăm urgentarea procesului creștinării noilor veniți. Vectorul transiterii... scripturii nu putea fi decât pictograma de pe zidurile lăcașelor de cult (cu explicația prediciei pe limba credincioșilor!), dar și citirea mesajului pe limba noilor veniți, mesaj ce trebuia fonetic să-și adapteze sonoritatea în foșnetul cu grafie proprie, graiului anume. Așa au apărut în istoria culturii și în sinaxarele Bisericii Creștine, frații Metodiu (815 – 885) și Kiril (827 - 897), greci din Salonic, școliți la Constantinopol, autori ai unui alfabet (adaptat din cel grecesc). Roma și Constantinopolul încă nu își rupseseră legăturile, deși diferențele doctrinare apăruseră, când noul alfabet devenise o necesitate.

Să remarcăm aici că cei doi frați, cu autoritatea unor teologi școliți la Constantinopol, vor fi propovăduit scriptura cu noua grafie a sunetelor, pe un spațiu extins care după *schisma* din 1054 va servi celor două orientări. Să amintim doar că în Câmpia Panonică, în viitorul *regat apostolic* al Ungariei va fi fost dusă evanghelizarea de Metodiu, iar că sfârșitul vieții lui Kiril îl semnalăm la Roma. Kiril va da numele versiunii finale a alfabetului, numit în primele variante *glagolitic*, drept *alfabet chirilic*.

Apariția acestui vector a permis transmiterea scrierii pentru țările vlaho-bulgare (româno-bulgare) și subordonarea instituției bisericesti creștine la nord de Dunăre prin toate Vlahiile (Mica Valahia/ Banat al Severinului/ Oltenia, Ungrovlahia, Valahia, Moldo/vlahia etc.). Adoptarea limbilor slave, în cancelariile statelor succesoare ale țărilor originare a fost marea beneficiară a noului alfabet (dar și ale celor din vecinătate, dinspre Serbia...!), iar în altarele bisericilor cu înscrisuri chirilice, slujirea în cântări psaltice - cu izvorul dinspre Bizanțul, care va fi trecut Dunărea cu cele eline, slavone!- (mutându-și mereu locul, dinspre Târnovo, Ohrid, Belgrad, căzute sub noi stăpâni politici, de alte crezuri!) vor confirma marea izbândă a fraților greci din Salonic, misionari ai creștinismului pentru migrația slavă, înnoită cu o nouă credință și o nouă scriptură.

Distanțarea de *latinie*, în binomul vlaho-bulgar, o datorăm și faptului slujirii cultului în limba slavonă, Vlahiile noastre fiind un arhipelag de insule într-o „mare slavă”, viețuind, în spusa lui Nicolae Iorga, un... *Bizanț după Bizanț*, de tradiție elină și în compromisul slavonei din scrierea cancelariilor, dar într-un *spațiu al unei oralități vii* care nu își va fi pierdut freamătul propriu; un teren consonant ecurilor reverberate continuu, de relieful cu scrierea lui nepieritoare și pe propriile picioare de plai, cu gurile de rai. Dar toate sunt până la o vreme! Ne-am regăsit *ginta latină* pierdută (căreia, demult, îi vom fi trimis ajutor un: Banu Mărăcine/... vom povesti în altă parte!), abia prin secolul al XIX-lea, după războiul Crimeei, și după Cuza (vezi 1862, cu botezul țării ca... România!), după 1878 (ca stat recunoscut suveran de Congresul de la Berlin!); după *1 decembrie 1918* (vezi probatoriul, privind latinitatea noastră, adus... *hotărârii istorice*, de la Alba Iulia, în acea... *zi a zilelor!*); după 1920 (vezi Trianon, cu demonstrația existenței unui neam, cu dreptul legitim pentru afirmarea identității!); 1925 (vezi înființarea Patriarhiei, după o lungă

amânare în statutul de... autocefalie, datând din 1865, pentru un Mitropolit Primat, recunoscut!)...; după 202???... doar?, cu consacrarea edificiului: Catedrala Mântuirii Neamului?!

Cum și-au trăit valahii, tranzacțional, latinitatea între o lume creștină în tradiție slavă, venită pe o cărare elină, tocmai între un regat apostolic, cu ritualul latin, (vezi Regatul Ungar!), lângă Țările Bulgărești, Sârbești, până la înghițirea lor de Imperiul Otoman? Ne-o poate povesti, mai altfel, zona de maximă interferență a: Olteniei, acest Banat/Țară a Severinului, Marcă/Ucraină despărțitoare, cu hotarul răsăritean pe Olt. Apoi elitele boierești și înrudirile transfrontaliere care sunt reținute de documentele ce ne vorbesc de amestecul de neamuri, fără anume resentimente, probând doar o realitate multietnică, adaptată maicii care i-a purtat pe brațele ei, acest pământ frământat de vremuri.

După confruntarea cu Imperiul Bizantin, din perioada 917-923, (*țaratul* va fi asediat chiar Constantinopolul!) Biserica creștină a Țaratului, de sub autoritatea Patriarhiei Constantinopolului, cu rangul de Biserică autocefală, încă din 870, solicită în 919 ridicarea rangului în ierarhia bisericii. Prin organizarea unui sinod, în acest an (cu Constantinopolul sub asediu!), se solicită recunoașterea independenței absolute, adică rangul de Patriarhie! Recunoașterea victoriei militare/politice, în mod oficial prin *tratatul* din 927, obligă Patriarhia Constantinopolului, să recunoască din acest an, 927, Patriarhia primului Țarat Vlaho Bulgar de la Preslav, în vremea țarului Simeon I (893-927). Patriarhia de la Preslav, devenea al VI-lea centru de putere, al creștinismului din tradiția constantinopolitană a Întregului Imperiu Roman, în poziție de egalitate cu: Roma, Constantinopol, Ierusalim, Antiohia, Alexandria. Apoi la resurecția bizantină și cucerirea treptată a Țaratului între 972-1018, centrul Patriarhiei se mută în Vest, la Skopje (972-992) și Ohrid (1018 -1767/ (11)). În spațiul *vlaho – bulgar*, o patriarhie nouă, va reapărea în altă perioadă, odată cu al II-lea Țarat vlaho-bulgar (eliberat fiind de sub autoritatea Bizanțului, și în dreptul istoric dobândit, al unei Patriarhi la Târnovo, ales ca nou centru al puterii politice!) Țaratului vlaho - bulgar al lui Petru și Ioan/Ioniță Asan (vlahii răsculați) devine un intermediar între... cele două părți ale conflictului creștin, post schismă, și între puterile politice din geografia locului...

Repoziționarea la nord de Balcani, a noii capitale, la Veliko Târnovo, în vecinătatea Dunării, confirmă aportul valah, cumen și al altor oponenți ai Bizanțului, de la nordul Dunării, cândva parte a primului țarat, dar și a influenței latinismului, romano – catolic, susținut de Roma papală, prin regatele obediente, precum cel al Ungariei din vecinătatea nord vestică! Momentul favorabil l-a constituit slăbirea Bizanțului, cucerit „din greșală” de cruciații *papei de la Roma* (12), care vor ocupa Constantinopolul, chiar *dușmanul* momentului pentru vlahi, probat de evenimentele anterioare (vezi răscularea vlahilor conduși de Petru și Ioniță, întemeietorii noului Țarat, alături de bulgarii conlocuitori!) și apariția noului *Imperiu latin*, în geopolitica vremii!

Patriarhia, la Veliko Târnovo, apare în 1235, când Constantinopolul fusese cucerit de... latini

Pe noul câmp de confruntări între Imperiul Bizantin (vezi „Imperiul de la Niceea”!), și *defecțiunea* Cruciadei a IV-a, care a avut ca finalitate apariția Imperiului Latin, nemulțumirea vlaho-bulgară, răsculată împotriva Bizanțului, și susținută politic dinspre vlahii și cumanii nord dunăreni, dar și de Regatul Ungariei, va renaște al II-lea Țarat, pe urmele vechiului țarat, unul înnoit. Poziția tranzacțională, între ortodoxia adoptată în crezul creștin, și practică în biserica condusă de la Constantinopol, și nevoia autodeterminării politice, cu sprijinul papalității, va fi fost valorificată în câmpul confruntărilor. Faptul impunerii unui stat puternic, *Al II-lea Țarat vlaho-bulgar*, cu rol de arbitru între imperii, și dobândirea noii Patriarhii la Târnovo (de acum cu acoperirea deplină a numelui : Veliko Târnovo!), atestă împlinirea unei etape în destinul istoric a două neamuri, pentru sorocul când națiunile (în conotația modernă a unei emancipări cultural-spirituale, în spiritul cercetărilor antropologice și sociale!) își vor fi primit parametrii identificării lor, dezbărate de prejudecăți și orgolii exclusiviste.

Al II-lea Țarat/Imperiu vlaho-bulgar se impune pe slăbiciunea Imperiului Bizantin în contextul tulburărilor sociale ale bulgarilor și vlahilor răsculați de Petru și Ioniță Asan, în 1186. Conflictul între Roma și

Constantinopol, în problema tranșării doctrine, post schismă, pusese Regatul Ungar în conflict cu Imperiul Bizantin. Primul Țarat, prăbușit sub autoritatea bizantină își va fi pierdut teritoriile nord dunărene în folosul pecenegilor, cumaniilor, dar și al noului regat ungar (care după Bătălia de la Kalka, 1223, chiar va intra într-o alianță, de protecție a cumaniilor, în schimbul convertirii la *cauza* romano-catolică!). Vlahii... în căutarea propriei puteri statale erau, favorabili diverselor ... alianțe. Împotriva Bizanțului, care nu le-a onorat la Constantinopol cererile, deși în războiul din 1166, împotriva ungarilor (dus de Manuel I Comnenul!) au slujit victoria, se vor fi ridicat, alături de cumani, cărora le-au îndrumat cărările prin Balcani. În acest context al confruntărilor cu un Bizanț slăbit de confruntarea cu Roma (vezi și Cruciada a - IV-a!), Țaratul al II-lea se impune ca o putere în măsură să arbitreze între cele două rivale. Documentele* privind relația Țaratului (reprezentat de *țarii* care s-au succedat pe tronul de la Veliko Târnovo:), cu Papa de la Roma, Inocențiu al III-lea (1198 -1216) pentru recunoașterea autorității Imperiului/Țarat, al II-lea, vlaho-bulgar sunt edificatoare. Tranșarea, prin confruntare directă, a raportului de forțe (vezi bătălia de la Adrianopole, 1205, împotriva lui Baldovin de Flandra, conducătorul Cruciadei a IV-a!) a dovedit Romei și Bizanțului, dar și proaspăt ivitului Imperiului Latin (tocmai după ce acesta învinsese Bizanțul, cucerindu-i Constantinopolul/ vezi harta cu maxima întindere a Țaratului, atinsă prin 1230, în timpul lui Ioan Asan al II-lea!), imensa putere a Marelui Imperiu, cu marea lui capitală de la Veliko Târnovo, unde își va fi adus și Patriarhia... să conducă Biserica Bulgară, între 1235 și 1393, când cucerirea otomană își impune semiluna lui Allah, pentru multe secole.

Second Bulgarian Empire - Campaigns of tsar Ivan Asen II

Al II-lea Țarat vlaho-bulgar (1186/1197-1260/1396); aici, în hartă, sub Boris și Ioan Asan, între 1207-1241

Puterea politică în state care își legitimau puterea de la Divinitate, se folosea de instituția Bisericii. Poziționarea puterii, în geopolitica momentului, era atestată de rangul atins de Biserica ... proprie. Procesul creștinării noilor veniți, în cronologia ei, este atestat de evenimente, multe privind instituirea infrastructurii cultului, într-o structură a puterii ierarhice.

Marea migrație a slavilor de la sfârșitul secolului al VI-lea înspre Imperiul Roman (bizantin prin elenizare!) sub presiunea avarilor (din câmpia panonică!) aduce o populație numeroasă cu obiceiuri și credința ei proprie. Coabitarea ei cu... băștinașii (să-i numim pe vechii pământeni cu mixul modernității: vlahi (proto/români/ cei romanizați, care peste vreme se vor legitima români!), tracii și bulgarii (proto/bulgari, cărora le adăugăm slavii asimilați, ca după 681 să-i numim bulgari...!), mai emancipați cultural și spiritual, va impune crezul mai elaborat în vremea creștinismului. Dintr-o necesitate politică, acesta este impus, cu adaptările necesare unei populații majoritare vorbitoarea limbilor slave (trei ramuri de slavi, cu propriul grai!). Așa ne explicăm apariția unei anume scrieri și organizarea slujirii în altare, în graiul majorității credincioșilor.

Între primul țarat/hanat și cel de-al II-lea, între 1018 și 1197, în perioada în care dilema creștină a schismei (vezi 1054!) determina și poziționarea geopolitică, crezul religios va fi impus și conflictul cultural lingvistic, într-o întreită competiție slavă -greacă -latină și în mod natural, adoptarea limbii de cancelarie în raport cu centrul de putere.

În perioada de început... hanatul lui Asparuh, în prim proces de consolidare trebuie să se bazeze pe comunitatea, din ce în ce mai întinsei cuceriri. Influența credinței creștine, adoptată sub stăpânirea Bizanțului, a impus convertirea, în 864, la creștinism, iar hanatul va oficializa alegerea (se va identifica... *Țarat/* monarhie sub autoritatea supremă a Țarului!). Consolidarea autorității în vecinătatea Bizanțului, într-o evoluție anume a geopoliticii vremii, s-a realizat prin raportarea corectă la puterile momentului din scenă (în asaltul arabilor asupra Bizanțului, va fi solidar cauza creștine, cum se va fi poziționat și în conflictul Bizanțului, cu avarii.). Țaratul va fi considerat o putere de sine stătătoare, cu dreptul deplin de a avea propria conducere a Bisericii (*de capul ei/autocefalie!*). Dreptul Patriarhiei de la Constantinopol de a avea subsidiarii mitropoliți, supuși ierarhici, se transfera relației proprii Țaratului, cu Dumnezeu, prin Patriarhiile proprii (pe care le regăsim în centrul puterii politice.). Starea de fapt a acestei subordonări devine explicită, în veacurile care au urmat, după cum binomul stat-biserică își va fi avut, pentru fiecare parte centrul de putere. /Mihai Sporiș

1. *Băștinașii*, locuitorii unui loc, cu rădăcini ale fixării de mai multe generații, care se identifică durabil cu trăirea datinilor și credințelor, într-o limbă care este vorbită de cei mulți; În Balcani și spațiul carpato-dunărean, prin veacurile referinței noastre, privind țările vlaho-bulgare, straturile cultural-spirituale sunt traco-geto-dacice, eline și latine, re/aduse de cucerirea romană. Observăm băștinașii, dinspre secolele VIII- XIII, privind spre Imperiul Roman! Vom identifica proto-bulgarii și proto-vlahii/românii, cu chipurile de azi, ale unei evoluții a umanității. Mecanismul civilizator greco-roman, suport și creștinării, a dat armonia principală, într-o diversitate de provocări secundare!;
2. *Inundația slavă*. Slavii sunt o populație indo-europeană identificată în legătură cu ocupația pentru agricultură și creșterea animalelor, în permanentă căutare a locurilor prielnice. Înainte de migrația spre sud (vezi peninsula balcanică, ptr. cercetarea noastră!) ocupau spații întinse de la Marea Baltică, Oder, Nipru, cu revărsări periodice dincolo de Don, către Volga. Se aflau la nord de geto-daci, la est de germanicii cu atâtea neamuri și ei. Erau o populație numeroasă, cu particularități culturale care îi diferențiază peste timp și azi pe urmașii lor (inclusiv lingvistic, în trei grupuri: est/ruși, ucrainieni, belaruși; central european/polonezi, cehi, slovaci; balcanici/sârbi, croați, sloveni, muntenegreni, bosniaci, macedoneni, bulgari!). Punerea lor în mișcare (migrația!) s-ar explica numai prin forța majoră a unor stări anume, ei fiind legați de pământul cultivat și de locuri stabile. Creșterea numărului populației, schimbările climatice, îi puteau pune în mișcare spre locuri mai prielnice. În peninsula balcanică ei sunt lăsați să se așeze, de imperiul roman (în secolul al VI-lea cel de răsărit, în curs de re/grecizare!), fiind tolerați și creditați cu o anume autonomie! Sunt identificate mai multe neamuri slave, cu evoluții cultural-spirituale diferite (vezi perioadele diferite ale creștinării lor!), înspre punctele cardinale;
3. *Avarii*. Popor migrator provenit din Asia centrală. În migrația spre vest și-a stabilit un Hanat pe Volga, apoi în Europa centrală (Câmpia Panonică), prin secolul al VI-lea fiind, timp de două secole o putere militară de temut între Imperiul Franc și Imperiul Bizantin. Conflictul militar cu acestea, nenumărate, scot din scena marilor puteri pe Avari, învinși de regele franc, Carol cel Mare (vezi marca... avară!) la anul 800, dar și de Hanul/Țar Krum, în 803 (bulgarii încă necreștinați!). Conflictul lor cu triburile slave, le-au determinat acestora stabilirea lor, protejată în Imperiul Bizantin;
4. *Credința migratorilor bulgari*, un neam turcic, sosiți de pe Volga cu Asparuh, comună unei idolatrii primitive, de tip șamanic, nu se putea impune dominant, peste cele elaborate doctrinar, precum creștinismul, și nou apărutul islam, pentru neamurile înrudite!;
5. *Țarat/ Țar*. Numele conducătorului are origine latină. El este exprimarea adoptată de slavonă pentru romanul: Cezar. Cezar, numele istoric al lui Iulius Cezar, a fost preluat de tradiția Imperiului Roman (în care Cezar, nu va fi fost împărat!) pentru desemnarea unui conducător autentic. Invocăm aici decizia Împăratului roman, Dioclețian, care pentru administrarea Imperiului Roman, va fi împărțit în 289, puterea pentru doi Augusti și doi *Cezari*, adică doi Împărați și doi... *locțiitori!* Acești Cezari, erau obligați să se supună ierarhic... Împăratului, ceea ce în biserică, bunăoară, un Arhiepiscop/Mitropolit, fie el și ... autocefal, trebuia să se supună Patriarhului! În această cheie trebuie „citit” conflictul dintre Papa Inocențiu al III și Țarul Ioan Asan al II-lea, care deși recunoscut rege/*Rex valahorum et bulgarorum!*, rupe relațiile cu Roma în 1232, pentru că nu este recunoscut Împărat;
6. *Grafiie proprie*. Hieroglifa, în înțelesul grecilor, este semnul care sfințește ... cuvântul. O scriere proprie ar trebui să consacre, prin semnul grafic, muzica proprie din sonoritatea cuvintelor sfințite de o limbă. Alfabetul chirilic s-a oferit slavilor să le servească pe graiul lor, scriptura;

7. *Valahi*. Nume date de alte popoare, încă din evul mediu, românilor de pe ambele maluri ale Dunării. În interiorul spațiului de viață, întru devălmășie cu ceilalți au purtat multe alte nume/etichetă etnică: vlah, cuțovlah, rumun, aromân, fășerot, machidon, istroromân, meglenoromân, voloh ș.a.m.d. Apoi pentru identificarea teritorială (moldovean, oltean, muntean, ardelean, bănățean, dobrogean, timocean, bucovinean...), inclusiv în numele personal și-au declarat legătura anume cu ...baștina;

8. *Bogumilism*. Erezie apărută în sânul creștinismului, în timpul primului Țarat (sec al X-lea, Petru Asan), care interpreta diferit dogma oficială cu canoanele adoptate de sinoadele bisericii... încă unită în Imperiul Roman, cu cele două părți ale sale;

9. *Regat apostolic*. Regat care asculta de Papa de la Roma (Roma fiind locul unde Apostolul Petru va fi pus temelie bisericii, și locul de unde Apostolul Pavel-al neamurilor!-, va fi scris celebrele epistole ale Noului Testament, și le va fi remis pe întinsul Imperiului. Politic, după 800 (Carol cel Mare), până prin 1802 (Napoleon), Papa de la Roma încorona Regii credinței romano-catolice, din Europa. Sunt recunoscute ca atare: Sfântul Imperiu romano-german, Regatul Ungariei, al Poloniei etc.

10. *Schisma*. În 1054, între Patriarhia Constantinopolului, din Bizanț și Patriarhia Romei, se declanșează un conflict care este nevindecat nici azi, din motive doctrinare, de interpretare a scripturii și a canoanelor conciliilor. Biserica se împarte între creștin ortodoxia pe linie grecească, și romano-catolicismul latin. Această ruptură va fi avut consecințe în evoluția societății oamenilor, generând conflicte politice, războaie...;

11. *Patriarhia de la Ohrid*. Apare în 1018, după desființarea primului Țarat (ca putere politică!) în hotarul vestic pe malul lacului Ohrid, în autoritatea politică a Bizanțului (vezi Vasile cel Mare, al II-lea) și este radiată în 1767 (adusă la statut de episcopie, sub obediența Patriarhiei ecumenice de la Constantinopol!). Desființarea se produce la insistențele Patriarhului Samuil Hateri (grec din Fanar!). Să constatăm simultaneitatea existenței cu Patriarhia de la Veliko Târnovo, pentru perioada 1235-1393, cu observația că politic, aparțineau unor puteri distincte. Ohridul s-a împodobit cu 365 de biserici, câte una pentru fiecare zi a anului;

12. *Inocențiu al III-lea*. Papă la Roma (1198-1216). În timpul lui a fost inițiată Cruciada a -IV-a (1202 – 1204), cu scopul eliberării Ierusalimului cucerit de musulmani. Cavalerii Apusului au deturnat ținta cucerind Constantinopolul pentru 57 de ani (1204-1261), și au înființat Imperiul Latin. Papa a condamnat... deturnarea obiectivului (în fapt interesele economice ale Veneției, pentru controlul navigației, au primat!), dar a încercat să valorifice evenimentul, pentru tranșarea disputei schismatice. Înfrângerea lui Balduin de Flandra (conducătorul cruciadei), în 1205, la Adrianopol și înprizonarea lui la Veliko Târnovo, demonstrează marea putere a Țaratului (susținut de puterea cumanilor!) și cerere Țarului făcută Papei (pentru recunoașterea Imperiului, în schimbul adoptării credinței romano-catolice!).

„Festivalul Muntelui” - VOINEASA, o... „școală altfel”!

În urmă cu mulți ani, în alt secol și alt mileniu, pe întreaga vale a Lotrului o perioadă de culoarea toamnei de aur pune în peisajul social, marcat de cele pastorale, miniere și forestiere, cele energetice și turistice. Noul avânt al unei erupții, necesară înnoirii locurilor și oamenilor, își va fi asociat cele ale cunoașterii specializate : școlirile de tot felul, instituționalizate, dar și prin „școliri altfel”. La Voineasa apare un liceu mecanic, la Ciunget cursurile de calificare de tot felul în colaborare cu liceul energetic vâlcean, asigurau profesionalizarea nivelului mediu, adăugat celui superior care aducea din centrele universitare... noi coloniști pe Valea Lotrului. Consacrarea unui turism oficial, în muritele azi (?!) deja *Stațiuni* (Voineasa și Puru-Vidra), date unor sindicate politizate, a dus la apariția firească a inițiativelor unui altfel de entuziasm. Tinerii profesori din Liceul/Voineasa, în frunte cu regretatul **Prof. dr. Gheorghe Ploaie** vor antrena foarte mulții elevi (se învăța în trei schimburi, inclusiv cursuri serale!) la acțiuni conexe procesului formativ/educativ, atât de necesar zonei în mare nevoie de meseriași legați de noile locuri de muncă (energie și turism!). La inițiativa acestei personalități emblematice pentru Valea Lotrului a apărut asociația turismului local (Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru” -Voineasa în 1985 (La Malaia apărea în același an asociația sportivă „Energia Malaia”! / inițiativă a localității și uzinei de la Ciunget!), dar și instituirea unui festival științific internațional : „Omul și Muntele” găzduit de Stațiunea Voineasa, în plin apogeu și entuziasm al vârstei tinere... Acum, privind în față cu nădejdea că la ... „vreme trece, vremea care vine trebuie să fie bună!” vom învăța de la cei plecați cele bune să le dăm în ștafeta celor ce au nevoie de experiența acumulată și lăsată de zestre. Cu acest gând organizatorii pentru *Festivalul Muntelui/ediția a XXVI-a*, au antrenat școlarii Văii Lotrului, în prelungirea vacanței lor, la o...„școală altfel”.

O toamnă frumoasă s-a adevărit în perioada **1-3 Noiembrie 2024** pe Valea Lotrului. Un parteneriat, sincronizat de obiectivele declarate ale unor asociații, a pus împreună de organizarea *Festivalului Muntelui*, la Voineasa și au ales ca eforturile investite să fie cunoaștere adăugată unor școlari aflați în vacanță: școlarii Văii Lotrului, din întregul ei. *Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru” Voineasa* își propune, din totdeauna, promovarea unui turism educat, în respectul naturii, care trebuie exersat/antrenat la vârsta potrivită. În acest spirit a organizat edițiile anterioare, cu largă participare națională, mai ales că *Stațiunea* care îl patrona avea nevoie de o mare vizibilitate.

„Descoperă Voineasa” asociația tinerilor din Voineasa, iviți în perioada unei stațiuni înfloritoare, au constatat declinul turismului instituționalizat, și renașterea unui turism privatizat/individualizat de pensiunile existente (fără o sincronizare a eforturilor care le-ar mări eficiența!). Iubirea, cu pasiune a baștinei le-a îndemnat asocierea. Nu vor ca uitarea săucidă victoriile trecutului, realizările oamenilor, între care moșii, părinții și dascălii lor. Multele expoziții au puterea aducerilor aminte și pot fi imbolduri pentru *autoritatea locală*, nesincronă unui mers al vremii înnoite (acum *dominanta puterii*, după colapsul Stațiunii!) să preia comanda RELANSĂRII turistice (după pierderea renumelui, pe mâna anacronicului turism sindicalizat și confiscat politic!). Asociația *WildSport*, de mulți ani parteneră, promotoare a turismului, cu experiență organizatorică specială și conectată la rigorile unui turism în siguranță (vezi provocările cicloturistice!), cu o bună recunoaștere în societate (vezi susținerea sponsorilor...), un model proactiv adaptat dinamicii transformării sociale. Cele trei asociații organizatoare au fost sprijinite de Primăria Voineasa, prin asigurarea locației (Căminul Cultural/Primarul Gabriel Năstăsescu, fiind prezent la eveniment!). Nu ne explicăm însă de ce *Salvamontul* local, nu a fost prezent, iar participarea elitei locale... nu a fost observată (manifestarea fiind de real interes public/vezi atracția turistică pentru Pensiuni, de exemplu!). *Salvamont Brezoi*... a fost mai aproape de eveniment? Prezent fiind pe traseu pe durata evenimentului! Ne întrebăm dacă *comunicarea* locală este funcțională, mai ales că evenimentul fusese demult anunțat pe rețelele media performante, fapt confirmat de oamenii veniți din alte localități, de concurenții înșiși veniți de pe întreaga vale a Lotrului.

O dimineață superbă de noiembrie, Sâmbătă 2 noiembrie 2024. Grijile de cu seară când se pregătea expoziția foto - una reprezentativă pentru întreg arealul natural, social, economic, cultural al Văii Lotrului! - se vor fi risipit repede. Un cer senin și argintul brumei vor fi întâmpinat elevii de gimnaziu sosiți de la Brezoi și Malaia, alături de *Salvamontul* din Brezoi. Primarul localității Voineasa, este contrariat, știind că localitatea își are propriul *Salvamont*. Se organizează echipajele pentru concursul de turism/sportiv pe un traseu propus și marcat pe o hartă cu puncte de control. Se face instructajul de specialitate, verificarea echipamentului, dotarea necesară și se dă startul cu cronometrarea aferentă, cu decalajul corespunzător stabilit de sorții prealabili. Toate cele zece echipaje (cinci membri!) se vor fi încadrat în timpul alocat și vor fi trecut probele de traseu impuse. Departajarea o va fi făcut recolta fotografică adusă din traseu, impresiile speciale și comportamentul în echipă, observat de organizatorii din traseu. Toți au fost declarați câștigători, medaliați, cu diplomele de „absolvire” a testului. Miza cea mare a Festivalului, conform anunțului prealabil a fost **Trofeul Gheorghe Ploaie**, ca un omagiu adus unui om al muntelui, dascăl de excepție, om de știință și un ecologist autentic, personalitate remarcabilă în peisajul național/internațional, autorul unei scripturi monografice și cartografice dedicată Văii Lotrului. Pentru acest *trofeu* vor fi concurat echipajele tuturor localităților lotrene (Brezoi, Malaia, Voineasa), care vor fi trecut testul... muntelui (aflat în sărbătoarea inegalabilei toamne!), apoi a celor două teste de cultură generală privind geografia, istoria și personalităților legate de ... acest spațiu mirific.

Trofeul, oferit pentru locul I, va fi fost câștigat de un echipaj al Școlii Gimnaziale Malaia. Locul II, va fi fost ocupat de elevii din Ciunget (Școala Gimnazială Malaia!), Locul III, de Școala Gimnazială Voineasa (participantă cu un singur echipaj, din cele zece participante!), iar Premiul Special, va fi mers la Școala Gimnazială, Brezoi participantă cu cinci echipaje. Diplomelor, medaliilor li se vor fi adăugat premiile... materiale, posibile prin susținerea generoasă a multor sponsori, marcați explicit pe materialele de promovare, benere, afișe, flaiere, diplome, pungă și atâtea fotografii depunând mărturia lor. Să spunem aici că parteneri media am rămas cei de la UZPR, de mulți ani prin Intol Press cu revistele sale, inclusiv *culturaarsmundi.ro* și revista ... lotreană *Valea Lotrului*. Remarcăm aici implicarea nu doar informală a membrilor fondatori ai asociațiilor organizatoare, dar și materială (exemplificăm aici pe Constanța Ștefan, o adevărată piatră de temelie multor asocieri pentru speranțele viitorului! Mulțumiri Tuții, Cristi, Horia, Ionele ... ș.a.m.d !).

Un gând de neuitare pentru **Gheorghe Ploaie** și o mulțumire... *cerului* că *Muntelui* îi va fi dat hainele de sărbătoare și nouă o mare bucurie, o nouă speranță că ceea ce semănăm din vreme va rodi mai binele!
CTEM/ LOTRU

Perișani, 9-10 Noiembrie, 2024/ De ziua ei localitatea din Loviște, cinstește istoria

De ziua ei localitatea Perișani/Județul Vâlcea și-a onorat, încă o dată - *iar și iară* iubirea de țară!- fiind la un sfert de veac de când și-a asumat să cinstească în Loviște un reper istoric al neamului românesc: *Posada 1330*. Victoria lui Basarab I, întemeietorul de țară, din toamna anului 1330 (8-12 noiembrie!) ca dată bine reținută de cronici, împotriva unui rege (Carol Robert de Anjou) care dorea impunerea suzeranității politico-religioase a Regatului apostolic al Ungariei, nu își are localizarea , unanim acceptată a istoricilor cu poziționările lor diferite. Cu maximă probabilitate (rezervă impusă de interpretările diferite ale puținelor documente, de premisele unor ipoteze ale cauzalității diferite,

de partizanatele pentru anumite personalități creditate cu expertiză de necontestat!) Academia Română (ca autoritate științifică îndrituită!/vezi cele... canonice!) s-a exprimat pentru localizarea lovișteană, dar lăsând locul dezbaterilor pentru limitarea incertitudinii. Așa se explică de ce de peste un sfert de veac la Perișani, unde la Pripoare, ori în vecinătate (vezi Pădurea Groșilor, Turnul lui Doancă, Titești, Greblești-Boișoara etc.) sunt consemnate locuri ale confruntării, s-au organizat nu doar evenimente comemorative, dar și cercetări de teren, dezbateri aprinse, întreținându-se un interes viu pentru o mai clară documentare.

Iată-ne în 2024! În cursul anului au avut loc evenimente pe tema *Posada 1330*, în mai multe locuri. Posada... Bistriței oltene, documentată de ierarhul Veniamin Micle, Posada de pe Valea Băiașului, de la Turnul lui Doancă, a medicului Constantin Ionițescu (tot din arealul loviștean, pe aceeași vale pe care se află și Pripoarele de la Perișani!), au anticipat noi dezbateri ale evenimentului intrat în tradiție de Zilele localității Perișani. Cultul Eroilor (filiala vâlceană), demult în colaborare cu istoricii Universității din Craiova (au editat, după taberele de cercetare pe teren, cărți de documentare!), Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, își strânsese nenumăratele cărți dedicate marelui eveniment și putea să le arate... *scriptură* oricăror cercetători: să se îndoiască, să le conteste, să le adauge, să le limpezească prin valoare adăugată, să le adauge erate, ori să le crediteze ca mai informate, mai credibile. Între cinstirea evenimentului istoric (cu data clar precizată!) prin ritualuri împământenite datorate eroilor și eroismului (aici fiind vorba de toate jertfele istoriei la care se adaugă și cele din secolele care au urmat și au însângerat pământul locului/vezi războaiele mondiale recente și partizanii anticomunismului, din munți și din închisori!) și dezbateră științifică, cu rol educativ, ca o „școală altfel” adresată tinerei generații trebuie să facem o distincție întotdeauna. Salutăm cu bucurie, tradiția și ritualurile cu puterea lor de-a ne identifica legii pământului și unei trăiri autentice cu inima. Aceea care cu simțurile se încredințează, fără cercetări anume, vibrație a întregului care își bate tactul mulțimii, cu aceeași simțire. Nu ne vom referi la ceremonialul militar, la slujirea religioasă, depunerea de coroane la monumentul dedicat lui Basarab I, la discursurile omagiale, inclusiv din Ședința festivă a Consiliului Local (toate onorate de oficialitățile locale și județene prezente!), toate respectând un scenariu consacrat, ci doar la prima zi dedicată unei „școliri altfel”, în spiritul științific, care crede numai după îndelungi cercetări!

Simpozionul Național „Posada 694 ani” (1330-2024), ediția a XXV-a și „Împlinirea a 108 ani de la luptele purtate la Perișani în satul Pripoare de ostașii români în luna octombrie 1916” a fost organizat de Primăria și Consiliul Local Perișani. Implicarea... „cultului eroilor”, fiind evidentă, într-o continuitate incontestabilă (vezi instituirea ceremonialului militar, promovarea monumentului, antrenarea cercetării în teren în anii din urmă și publicațiile aferente!). Sala Căminului Cultural a adus împreună organizatorii și invitații speciali din țară și din Vidin/Bulgaria. Programul și desfășurarea lui s-au dovedit un fel de „școală altfel” cu adresă nu doar pentru tânăra generație fericit antrenată într-un concurs (vezi Concursul Județean cu tema istorico-geografică cu tema *Posada 1330!*), dar și pentru ceilalți invitați care am asistat la o interesantă lansare de carte, prezentată de autorul ei venit special de la Vidin (*Cuvioasa Teofana Basarab – Sfânta Țarină*, autor Dr. Ivo Gheorghiev!). Dezbaterile pe tema celor din programul anunțat despre Posada 1330 și Primul Război mondial... cu eroii din munții învecinați, a captat atenția multe ore. Finalul dezbaterii, înaintea acordării feluritelor distincții, a finalizat un proiect adresat tot școlarilor inițiați ca reporteri de teren, printr-un proiect național. Se va fi lansat și distribuit tuturor participanților cartea care a finalizat proiectul. (*Povești din bătrâni*, coordonată de Tudor Călin Zarojanu, Marian Coman și Robert Antonescu -acesta, născut în Perișani, a și prezentat cartea, eroii din carte!).

Revenind la dezbateri să spunem că după deschiderea oficială, a Primarului, moderator ne-a fost liderul filialei locale vâlcene „Cultul Eroilor”, de peste un deceniu, rodnic, implicat exemplar într-o misiune de loc ușoară (cu realizări speciale inclusiv pentru promovarea proiectului Posada 1330!). Eugen Petrescu, pasionat de istorie cu o tenacitate specială, a încercat, ba chiar a reușit, să împace o diversitate de opinii nu întotdeauna convergente.

Martor la eveniment, participant de-a lungul vremii și la celelalte și cu misiunea specială să-l relatez pentru *UZPR*, prin *Intol Press*, alături de Ion Talpoș, nu voi relua aici ideile dintr-o

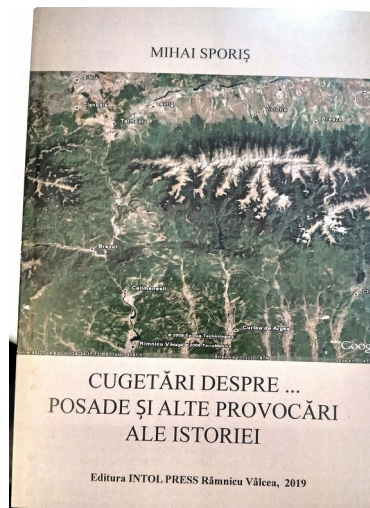
diversitate a opiniilor, unele în cunoscută divergență și partizane nișelor proprii, niciodată conciliabile, ci voi sugera doar o părere pentru ieșirea din cercul vicios, cel în care ... se bate apa în piuă, al celor ce s-au pronunțat și nu mai pot din orgoliu să-și nege „adevărul” devenit caduc, răsuflat, deși amendat de valoarea adăugată a cercetărilor și citirea mai performantă a proceselor de sub legi generale, imuabile. Diversitatea părerilor, firească oamenilor își cere concertarea lor într-o armonie, care să-i includă/să-i accepte pe toți în ceea ce (mult, puțin!) au argumente credibile, probate științific, sincrone unui câmp causal. Orice dirijor al unui concert al diversității instrumentelor (domeniilor vorbitorilor, cărților prezentate, opiniilor diferite etc.) dacă este favorabil doar unui instrument (prea istorie, prea sacralitate a cultului, prea politic/vezi naționalism, rasism, localism, prea... *domo-sua/egoism*), va favoriza doar o voce, antagonizând corul celorlalte, va produce cârteala zgomotului, cearta - niciodată armonie simfonică! Cei cu mintea la ei, dornici să știe (ne referim la cei tineri, încă interesați!), cu ce răspunsuri vor pleca?, ca valabile? la întrebările pe care și le pun? Dirijorul unui eveniment, factor cheie pentru reușita concertului trebuie să strunească bine instrumentele, altfel lungimea, insistența, repetiția aberațiilor tolerate, poate da încredințarea, și exclude sentințele scurte la obiect! Expunerea ex/catedra, aureolată de titluri, va trece pe la urechea auditoriului, hipnotizat de chipul expertului, vorbind „limbi străine”, ba va induce și confuzia celor ce vor bate din palme gregar, să dea bine. Lungimea discursurilor, știindu-se că pe canalul auditiv se reține doar 5-7% din mesaj (și încă mai puțin se înțelege!) trebuie bine strunită de bagheta/nuiaua moderatorului.

Să spunem aici că am scăpat cu bine din Turnul lui Doancă, asediați fiind de informații. Prin rafturile Bibliotecii Județene, zecile de cărți despre Posada, ne-au fost recomandate. Cercetașii ne-au amintit că pe undele radio, codificate desigur, lumea largă a aflat despre Posada. Apoi că cercetarea nu se termină niciodată, că mereu apar dovezi noi care cer imperios rescrierea istoriei (O spusese cu vreo două veacuri înainte chiar Hegel!). Să remarcăm aici că am ieșit la limanul dezbaterilor cu pace, că diversitatea a fost conciliată, deși își caută pe mai departe numitorul comun! Am constatat, era de așteptat, diferențele de abordare de-a lungul timpului, după cum fiecare s-a raportat la un anumit aparat critic, la anumite ediții, anumite fapte, anumiți autori, la bibliografiile luxuriante și la purtătorii de adevăruri istorice, încă neactualizate (vezi „avocatul... Hegel”)

Posada noastră, eveniment de acum aproape 700 de ani, trebuie privită cu ochii de azi, scrutând realitatea de atunci, prin ceea ce viața noastră se constată un proces sub aceeași lege a firii, unul neschimbat! Geografia cu relieful ei este greu de schimbat. Munții, văile, trecătorile rămân pe hartă cu ușoare modificări. Administrarea teritoriului respectă evoluția socio-politică și alimentează istoria cu evenimente, unele cu eroice confruntări. Credința oamenilor, este la rândul ei generatoare de conflicte. Un câmp de cercetare permanent, privind starea noastră din grădina cu oameni și provocări de tot felul, ne va aduna la noi dezbateri, că niciodată nu-i sfârșit imboldul spre cunoaștere...

Să salutăm „școala altfel” și Simpozionul Național, ca pe un dar făcut de Localitatea Perișani/Vâlcea, României, cu ocazia sărbătoririi Posadei 1330, într-un loc anume (Loviștea) pentru cinstirea tuturor Posadelor știute și neștiute, ale grădinii noastre cea mare. Reporter/Cerc

De zilele localității Perișani a fost cinstită POSADA... lovișteană!

Remember... dulce Românie, țara mea de Dor și Dureri nemântuite!

- Geopolitica în versuri și într-o retrospectivă anume, sub comenzile care nu se comentează, ne poate permite presupunerile, pe care doar trecerea vremii le va confirma! -

Stânga `mprejur!
(amintind de 23 August 1944!)

Vai ție, Țară /...Tușă!
Suptă harnic de-o... căpușă,
Dat-ai palton și data-i ceas,
Eliberată ai rămas?

Să ne amintim... ca lecție
Cum noi deschis-am poarta
La „fericita” insurecție
Să ne plângem bine soarta!

Sighet, Gherla..., Periprava,

Ori spre iad trimiși plutoane,
Am serbat ani mulți isprava
Sovieticilor, la butoane!

Bocetul: Imn de `nălțare!
Biciul „fratelui”?... alin!
Toată lumea în ... cântare,
Robia s-o trăim din plin!

.....

Se plinii mileniul, veacul
Când se iscă zarva mare.
Crezut-am că găsit-am leacul.
Să fie doar o întâmplare?
Ori am dat, din nou, de dracul?
Unul nou, de-aceeași lele!
Am peticit de vechi, iar *sacul*?
Cărat acum de beizadele?

Stânga `mprejur!
-amintind de 1 Ianuarie 2007! -

Bate vântul într-o dungă
Cântăreți-s puși pe fugă.
Au plecat către APUS
Cu milioanele s-au dus!

S-a aflat iute, cu zor
În ziare, internet, televizor
Că-n occident e paradis
Cum se năzări în vis.

Au pustit sate, orașe
Lăsând bătrânii în sălașe.
Păduri, ogoare, fabrici în ruină
Cu șefi la cârmă?... fără *vină*!

Albastră e bolta cu stele
Albastră e țara între ele
Situația însăși e ... albastră
Prin țara tricolor-a noastră.

Singuri – singuri?!- am ales
Prea avântați!, fără înțeles?
Să fim la muncă prin străini
Uitând de plai și rădăcini?

Economia pradă la rechini?
Grădina toată-n mărăcini?
Ocara Schengen prin vecini?
Și pacea între noi: venin?

Celor plecați, de relele de-acasă
Cu doru-n voi ce nu vă lasă:
Vă rog cu lacrimi, vă conjur!
Faceți retur: *stânga-mprejur!*

Du-te/ Vino !

- Du-te!, colindă lumea!, să o înțelegi pe cea de acasă! și apoi vino!, să îndrești lucrurile rămase în
adormirea istorică a ne/deșteptării depline!-

Între prea Est
... și raiul din Vest,
Între prea Roșu,
Țarul lui Moșu`
Și Făt` Frumos-
Barbă Albastră,
redescoperiți
patria voastră!

Să ne trăim țara cu rosturi,
Cu lanuri și munții de aur,
să veghem, cu iubire-posturi,
Al Păcii, iubirii de glie... tezaur!

Pe loc repaus!

- Locul ivirii în vreme, să fie cercul închis al seminței din urmă/ne-o dă model de mirabilă sămânță
chiar L. Blaga, în lacrima/Lancrăm a spațiului mioritic!-

Semnele momentului:
Stâlpul reper,
Data evenimentului...
Martori sub cer!

.....
Aripi, pleoapele închise
Tânjesc necuprinsul promis.
Dusu-s-a somnul cu vise,
Clipele s-au scurs în abis.

Răgazul vieții: soare pe cer!
Ne/timpul, veșnicie-n adânc.
În lumină caut și sper,
De teama înnoptării tot plâng.

Ivitu-ne-am lumii cu țipăt
În jocul de-a viața am râs
La al drumului capăt
Lumea toată ne-a plâns.

Din noapte peste zi, către noapte,
Ceasul tot bate, fără încetare:
Truda recoltei de fapte
Rândul să-l aibă: însămânțare!

Semințe, coapte, înțelepte
În datina înstăpânită,
Asculta-vor ca veste:
Porunca de Tatăl tocmită!

Pe loc repaos!
O lume nouă, ca după Paște,
Se poate ivi și din chaos:
Timp înnoit se va naște!

La loc, comanda!

- lămuriiți cu o nouă cunoaștere a lumii, într-un timp înnoit, să ne începem jocul înnoirii locului,
lăsând monumentul trecerii, nepieritor!-

De sus
S-a spus
de sus/pus
celui su(b)/pus:
Iată sorocul!
Termină jocul!
Fixează-ți momentul
în... Monumentul
cu nume/prenume
și lasă-le în lume!

.....
La Apus
Toate s-au dus
Gândurile-n stele
În abis cele grele.
Ale Tale, dintru` ale Tale
Toate au fost ale mele.
Mulțumescu-Ți de ele!
Și Mumei... mijlocitoare
Pururea între fecioare!

Tranzacționalul S

Între zi și noapte ca un permanent balans între răsărit și apus, polii puterilor își schimbă sens/urile
comenzilor! Motivăm aici comanda la: Stânga Lui „de jur... împrejur!”

De vină nu-i Estul, nici Vestul!
Doar două puncte cardinale!-
Precum Sudul, ori Nordul -nici ele!
Puterile? Sigur! Cu arme rebele
Și capete lipsă sub cască, bonetă ori fes
Mânate robotic de vreun interes!

Strigoii, se spune!, sunt numai din neam
Semințe trădării pentru nesațiul de sânge,
la ei nu contează, nici râul, nici ram`
N-au milă de ruda ce plânge.

În bezna nopții deschide-vor poarta,
Ucide-vor frații de veghe, perfid.
Își alătură colții la haita
Interesului flămând de aur lichid.
(găști imorale cu blazon de partid ?!)

Bezmetice forțe, n-au mume, nici tată
Sunt fiare turbate de pradă,
Imune la legi și... judecată! -
Dreptatea e chiar negociată!
(Pe banii mulți la... tarabă!)

N-au tema judecății de apoi,
Se cred dumnezei pe pământ.
Sunt lupii în turma de oi,
Fiare din Omul căzut!

Când strigoi se-adună armate
Măcelul crunt e chiar moarte!
Pandemic ea lumea străbate
Și lumea în tabere împarte!

Adevărul? O alba-neagra-n duel!
Cel tare impune dreptatea.
Învingătorul devine un EL...
Absolută-i relativitatea!

În vremuirea cu permanentul RE/TUR
Comandă doar EL, fără timp
Vremelnicul : Stânga `mprejur!
Zeul nevăzut din OLIMP!/ **Oct./Nov./Dec. 2024... niște dodii inspirate de alegeri!**

1 Decembrie, 2024, la ALBA IULIA

Ieri Sfântul Andrei, ocrotitorul României – țara noastră mai... „dodoloață” după plebiscitul unirii din *acea zi a zilelor*, din urmă cu exact 106 ani!- ne-a chemat, să fim azi cu toții în capitala de suflet a unității românilor, la Alba Iulia. Pare o zi cu o piedică pusă de Statul Român, adică tocmai împuternicitul administrator. Azi fuseseră programate, într-o logică a feudalilor care te legau de glie, *alegerile pentru parlamentul țării*, ce trebuiau să numere bobii, numai la domiciliul stabil, dintr-un loc anume, ca și când nu ar fi fost și alte soluții tehnice, cu *on line*-ul, probat de forța majoră a ... covidului. Ne-a dus gândul imediat la melcul, nesincronizat vitezei lumii, făcând comparația cu alte state mai sincrone vremii, care își pot consulta cetățenii *în timp real!* Cum să fi la Alba Iulia, măcar la ora liturghiei din catedrale, poate doar a defilării din miezul zilei, dacă trebuie să votezi la sute de km. distanță și nici să nu ai în regulă căile de comunicație? Am fost dintre cei norocoși.

Am trecut pe la 7.00 fix, pe la urna de votare, din locul cu CI-ul atestând înlănțuirea definitivă, unde mijloacele informatice vor fi scanat și transmis instantaneu faptul la centrul cel mare și apoi am purces la drum... pe istorica *via carolina* a Văii Oltului. La Căineni... placa de la Ganga ne vorbea de Strasburgul... local și de Carol al VI-lea de Habsburg, stăpân vremelnice peste Oltenia și tot Ardealul și ctitorul mai modernizatei Alba Carolina. Pe drumul nostru trecuse cândva oastea lui... Buzescu, spre Șelimbăr, în toamna lui 1599, *per pedes*... desigur. Trecem și noi pe la locul izbânzii lui Mihai, ca vântul și ca gândul, pe autostrada ivită de curând în peisaj. Trebuie să-l onorăm pe voievodul ecvestru, tocmai în cetatea în care a pus în bronz momentul simbol al Unirii.

La ora 9.00 după ce lăsăm caii motorizați la zidul exterior al cetății..., modernizată mai târziu de numitul Carol, luăm cu asalt cetatea. Părem niște singuratici care escaladează – noi doar urcând treptele cu balustrade și cu reflectoare pentru plimbări sub lună!- zidurile care încercuiesc cetatea cu atâtea comori vorbitoare despre istoria neamului, cu evenimentele ei memorabile. Depășim cele două încercuiri și ne ivim pe *dealul furcilor* și al roții ucigașe a moșilor. Lumea lipsă și un corb de pază așteaptă crucea cea neagră să o dea înălțării... Eroismul își are monumentul dar cei în datoria pomenirii lor sunt acum foarte puțini (miezul zilei, cu întârzierea semnalată anterior, va mai drege busuiocul, dar foarte anemic față de anii din urmă!). Împăratul Carol, austriacul, ne privește cocoțat de pe poarta finală de intrare în Cetate. I-am mulțumit când am văzut statuia ostașului român din regimentele sale de la granițele imperiului, inclusiv pentru porțița deschisă neamului românesc, pentru dobândirea unei emancipări naționale (gratulați astfel, ca *buni împărați*, de norodul cu credința în ierarhii luminați!).

Dincolo de poarta cu împăratul cocoțat, pe calea principală, pregătirile pentru întâmpinare ale organizatorilor sunt finalizate, dar concurența votanților puși într-o centrifugă a risipirii, le constată încă absența. Roma trecuse cu legiunile ei pe aici (vezi... Gemina a XIII-a!), trecem și noi la întâlnirea cu Mihai Bravul (dăruit cu coroanele de flori!), sala unirii unde din cei 1228 de delegați câțiva își au monumentele de-a împrejurul ei. Îl salutăm, în mod special, pe Iuliu Maniu organizatorul celebrei adunări și responsabilul principal al Consiliului Dirigent. Trecem pe calea ce desparte (încă și prejudecățile instituțiilor oficiale ale Bisericii creștinilor români!): Catedrala cea bătrână (de veacuri în peisaj și cu mormântul lui Iancu de Hunedoara, sălășluit în incintă/cu cocardele noastre tricolore... lipsă!) și cea a Reîntregirii și Încoronării unor regi emblematici: Ferdinand și Maria. Lume puțină încă, dar cei cu ofertele împodobirii sărbătorii naționale, sunt la datorie. Cumpărăm, în obișnuința împrăștiată anuală a culorilor, câteva steaguri, eșarfe și cocarde... Facem poze să ne împărtășim sărbătoarea și celor prinși cu alte obligații, inclusiv cea a votului... Începem să ne înmulțim pe platoul cetății. Grupuri tot mai multe se intersectează... Întâlnim vâlcenii, elevi ai liceului de turism din Călimănești, însoțiți de profesorul lor de istorie, apoi nenumărate altele grupuri, de toate vârstele, venite din Apuseni, de pe Valea Mureșului, cu pancarte de identificare. Portul popular, marcă a cinstirii sărbătorii naționale, vorbește de-o afirmare a diversității grădinii cu cele înflorite special. Fac o vizită specială lui Iuliu Hossu, cel beatificat acum 5 ani de Papa Francisc de la Roma, venit special la Blaj. Să fi uitat românii că a fost unul dintre artizanii unirii, alături de Miron Cristea și apel la unitatea bisericilor?

Cu taina specială, arta, altfel vorbitoare, atrage și ea atenția cu Monumentul/Apel, pus în peisaj între cele două catedrale, sugestie a lucrului de-a împreună, așa cum s-au obținut în vreme marile biruințe ale neamului acesta trudit prin Grădina Maicii Domnului. Îi mărturisesc în preajma monumentului său, cu înscrisul povestindu-i trecerea prin lume, că noi vâlcenii l-am consacrat academician, al Academiei de sub Pământ, tocmai în anul 2024, și să le reamintim românilor prea numai ortodocși, că un greco-catolic, român neaș mărturisitor al latinității tuturor, își cere încă eliberarea din lagărul ignoranței, construit cu atâtea cruzime după celebru an 1948, și încă nelămurit după acel decembrie 1989!

La ora amiezii, când clopotele băteau momentul din turlile catedralelor, soarele ne trimitea razele sale să ne lumineze. Azi vom fi fost mai puțini decât altă dată, că despre unitate în încețoșări concurențiale, (să vorbim despre gălăgia electorală ostilă unității, amplificând dușmăniile, și pe atotștiuturii!) nu se putea vorbi. Bindecuvântarea din fața altarelor (pământean și ceresc) va fi fost primită de prea puțini. Apoi defilarea, cu sugestia eroismului anticipat de forța de lovire, în contrapondere cu martiriul, va fi strâns la marea adunare a modernității, peste 10.000 de participanți, adică a zecea parte, față de memorabila zi de acum peste un veac.

Să spunem aici și în numele celor ce vor fi vrut să fie cu noi, dar cetățeni la datorie fiind n-au putut : *La mulți ani, Românie!*

